Sözlü ve Yazılı Kaynaklarla
Çorum Halk Şiiri Antolojisi
Âşıklar, Ozanlar, Şairler

Yayına Hazırlayan
Yrd. Doç. Dr. M. Mete Taşlıova

Çorum 2008

T.C. ÇORUM VALİLİĞİ
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları
ISBN:978-605-378-019-9

YAYIN KURULU
Ali ÖZÜDOĞRU-Kültür ve Turizm Müdürü
Yrd. Doç. Dr. M. Mete TAŞLIOVA-Hitit Ünv. Fen-Edb. Fak. Öğrt. Üyesi
Osman YÜZTGENÇ-Şube Müdürü

YAYINA HAZIRLAYAN
Yrd. Doç. Dr. M. Mete TAŞLIOVA
Hitit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

SEKRETERYA
Ömer ARSLAN-Araştırmacı
Ayşe ÖGE-Büro Personeli

Kapak: Dede Korkut - Kazakistan
Kapak Fotoğrafı : Timur Yılmaz
Kapak Tasarımı : İsmail Dölarslan

"Çorum Halk Şiiri Antolojisi" kitabı, T.C. ÇORUM VALİLİĞİ İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ koordinesinde hazırlanmış ve ÇORUM VALİLİĞİ İL ÖZEL İDARESİ katkılarıyla bastırılmıştır.

İÇİNDEKİLER

Takdim 17
Birkaç Söz 19
Ön Söz 21
Giriş 25
Kaynakça 33

1. BÖLÜM

Sözlü Kaynak Bilgileriyle Çorum Halk Şiiri Antolojisi

Abbas Balcı (Abbasî) 39
Benim Kimliğim 40
Marmara Depremi 41
Muğla Bana Vatan Oldu 42
Yakma Ormanı 43
Özledim Köyümü 44

Ali Başturan (Asarî) **45**
Atatürk 46
Sor Efendim 47
Turnalar 48
Salındıkça 49
Merhaba 50

Arap Kurt (Kurtoğlu) **51**
Zaman 52
Dost Sızım 53
Felek 54
Bulutlara Bin de Gel 55
Bu Bizim Türkümüz 56

Aslan Karabacak (Garibaslan, Yoldaş Ozan) **57**
Bizim İle 58
Dağlar 59
Gurbete Giden 60
Müsaade Eyle 61
Olmayınca 62

Bayram Düşünür (Düşünür) **63**
Karışma 64
Ben Mezar Olam 65
Tütmüş Ozanım 66
Sevin Çocuklar 67
Üzdü Gelmedi 68

Bayram Yelen (Yelenî) **69**
Türkiye 70
Demişler 71
Dua 72
Ben Olam 73
Allah'ım 74

Bekir Sağır (Bekir) **75**
İçimizdekiler 76
Tesadüf Değil 77
Babası Oğluna Ne Dedi 78
Çocuklar 79
Ölmek İstemez 80

Bekir Sami Ünsal (Haksöyler) **81**
Bu Aziz Vatan 82
Canım Yavrum 83
Dosttan İnciler 84
Nerede 85
Karanlıklar 86

Coşkun Arslan (Arslanoğlu) **87**
Alaca 88
Bulamazsın 89
Emanet 90
Hiç Çekinme 91
Yunus Emre 92

Durdu Şahin **93**
Vatanıma 94
Yunus Emre 95
Yürü Türk Milleti 96
Bayrak 97
Sevilmez Mi 98

Dursun Karslı (Can Dursun) **99**
Satamaz 100
Güzelin 101
Gül Sana Yeter 102
Kal Senin Olsun 103
Yakarış 104

Elvan Giraz (Elvan) **105**
Arayan 106
Aranan 107
Nasihat 108
Sen 109
Kimlik 110

Fazlı Uçar (Uçaroğlu) **111**
Oğul 112
Sitem 113
Be Oğul 114
Bakkal 115
Benim Sonum 116

Gülsüm Kahraman (Gülsüm) **117**
Değmen Bana 118
Hacı Bektaş 119
Aslımı Sorarsanız 120
Son Kez Görüşek 121
Güle Güle 122

Halil Çimen (Boranî) ... **123**
Dost Kapısı ... 124
Arifin Gözünden Kaçmaz Sultanım ... 125
Eli Yâr Eyledin Sen Varsın Ya Sen ... 126
Düşünceler Yakılamaz Ki ... 127
Dosttan Saymam Ben ... 128

Halil Erduğan (Halil) ... **129**
Bilelim ... 130
Trene Biniş ... 131
Var mı Dünyada ... 132
Başka ... 133
Güzel Bahar ... 134

Halil Odabaş (Odabaş) ... **135**
Büyük Ata'nın ... 136
Doğruluk ... 137
Vali Bey'im Hoşgeldiniz ... 138
Evlada Öğüt -Büyük İnsan Ol- ... 139
Kaldı ... 140

Halil Kaymak (Kaymak, Balkaymak) ... **141**
Dolumuzu ... 142
Vefasız ... 143
Ne İstersin Felek Benden ... 144
Küsüyorum ... 145
Veysel Baba ... 146

Halit Yıldırım ... **147**
Anne ... 148
Gülüm ... 149
Akıbet ... 150
Şaşar Yolun Benim Gibi ... 151
Maho'nun Eşeği ... 152

Hamdi Alkır (Alkır, Alkıroğlu) ... **153**
Hayatımın Şiiri ... 154
Evci Köyü ... 155
Anama Mektup ... 156
Tat Kalmadı ... 157
Gurbet ... 158

Hasan Hüseyin Güday (Figanî) ... **159**
Uğurludağ'ın Dumanı ... 160
Belli Olur ... 161
Sabah Yıldız ... 162
Figanî ... 163
Bizim Türküler ... 164

Hasan Ünalan (Hasan) ... **165**
Sağlıklı Kalsın ... 166
Hayat Pınarı ... 167
Salladı ... 168
Yavaş Şoför ... 169
Ayrılma ... 170

Hasan Yavuz (Hasan) **171**
Ey Ulu Önder Atatürk 172
Dünya 173
Gurbetçiler 174
Neyleyim 175
Yaşayalım 176

Haşimî Aslıhak (Haşimî) **177**
Neden Sonra 178
Ağlatma Beni 179
Vefasız 180
Korkarım 181
Deli Deli 182

Haydar Kılıç (Garip) **183**
Öğrenci 184
Kadınlar 185
Gelin 186
Siyah Saçlım 187
Eski Çile 188

Haydar Şahin Dokuyucu (Dokuyucu) **189**
Özü Güzel Çorum'un 190
Dikkat Şoför Frenle Kendini 191
Gördüm 192
Kaçımızda 193
Dost Kazan 194

Hıdır Çayan (Çayan) **195**
Kulsuz Olur 196
Gül Deyip Koklayıp Sever Misin 197
İnsanlıkta Birleş Çağırıyorum 198
Dünyam Güzelleşir Benim 199
Trafik Kazası Acılı Günler 200

Hüseyin Çırakman (Çırakman) **201**
Biri Aşk 202
Saygı Duyanlar 203
Yarışması Var 204
Benim Gibi Olursun 205
Görseydik

İbrahim Gösterir (Ozanî) **207**
Kınalı Serçe 208
Unutma 209
Oku Öğren 210
Gizli Sevda 211
Güzelleme 212

İlhami Örten (İlhami) **213**
Gel Yetiş 214
Kurtuluş 215
Okumalı Okutmalı 216
Bir Gün 217
Pişman Olur Mu 218

Kâzım Alkan ... **219**
Kar Tepeyi Sardı Gönül Dağında ... 220
Be Gönül ... 221
Bu Gece ... 222
Bahar Gelirken ... 223
Gel Gayri ... 224

Kemâl Özgür (Kemâl) ... **225**
Eski Çorum'u ... 226
Çam Dede ... 227
Leblebi ... 228
Özü Çorum'un ... 229
Sinek ... 230

Kenan Yaşar ... **231**
Çaldıran Kendi ... 232
Çorum ... 233
Sen Başını Alıp Gideli ... 234
Cenana ... 235
Mecitözü ... 236

Kevser Ezgili (Ezgili, Ezgili Kevser) ... **237**
Minnet Edemem ... 238
Sakın ... 239
Halnâme ... 240
Yârim ... 241
Dönersin ... 242

Mehmet Ali Eröksüz (Sefil Eröksüz) ... **243**
Eremedim Sırrına ... 244
Bu Gidiş Hayır Değil ... 245
Bayram Edelim ... 246
Atatürk'ün Ankara'ya Gelişi ... 247
Milletçe Ağladık ... 248

Mehmet Aslan (Yarali) ... **249**
Bulunur Mu ... 250
İncinmesin ... 251
Bulamadım ... 252
Gördüm ... 253
Sevgi Sundum ... 254

Mehmet Dökmetepe (Ali Dökmetepelioğlu) ... **255**
Para ... 256
Vicdan Merhamet ... 257
Bir Gün Ölürsün ... 258
İnsan Ne Yaparsa Kendine Yapar ... 259
İnsanları Sevmek ... 260

Melek Kalınsazlıoğlu ... **261**
Kahrolasıca Zalim Gurbet ... 262
İhtiyarın Sor Hâlini ... 263
Koklayacak Gücüm Yok Ki ... 264
Neredesin Dön Sevdiğim ... 265
Sen Bırakma Bizi Oğlum ... 266

Memduh Emirhanoğlu (Emirhanoğlu) **267**
Camiden Ayakkabımı Çalan Hırsıza 268
Haber Müdürüne Sitem 269
Tiryakilere 270
Sevgi 271
Emekli Destanı 272

Menekşe Yenigezer (Şah Menevşe) **273**
Günü Gelince 274
Durur 275
Bülbül 276
Bir Çobanım 277
Ayrı Düşeli 278

Murat Danlı (Murat) **279**
Nedir Nefsim 280
Dardayım Ben de 281
Gülmedi Gitti 282
Vazgeç Gönlüm 283
Götürürler Yavaş Yavaş 284

Mustafa Alagözyaylası (Mustafa) **285**
Çorum 286
Köy İle Şehir 287
Uyu Yavrum 288
Partilere 289
Müteahhitler 290

Mustafa Gökgöz **291**
Ay Hoca -Hoca Ahmet Yesevi'ye- 292
Gerekmez 293
Meğer 294
Nihayet 295
Sen Masalımsın 296

Muzaffer Gündoğar **297**
Öğretmenimdir 298
Bak Gözlerime 299
Halkın Soylu Sesi 300
Beni 301
Sen 302

Muzaffer Şanver (Muzafferî) **303**
Koyunbaba Köprüsüne 304
Laçin'den Ayrılma 305
Saz Teli 306
Bayrağım 307
Kül Ufak 308

Mümtaz Koçak (Mümtaz) **309**
Kızılırmak 310
Kalmamış 311
Kız Evi 312
Nasıl Olacak 313
Ne Haber 314

Müslüm Koygun (Cefâi) **315**
İki Deli 316
Doğa Ve Ağaç 317
Gizlidir 318
Sen Ol İstedim 319
Kütüphane Ve Kitap 320

Müslüm Tanrıverdioğlu (Müslüm) **321**
Güzel Köyüm 322
Melek Yüzlüm 323
Garip 324
Sigara 325
Öldürüyor Güzel Beni 326

Nuh Comba **327**
Belirsiz 328
Yar Benim Gibi 329
Dostlar Meclisi 330
Hancı 331
Hazanda Deli Gönül 332

Orhan Aykaç (Kul İrfanî) **333**
Sevda Türküsü 334
Bulamadım Güzeli 335
İnsaf Eyle Gönül 336
Arzuhâl 337
Dur Diyemedik 338

Ömer Kiday (Uğurludağ) **339**
Türk'ün Dönüm Noktası 340
Gelincik 341
Türk Milleti 342
Uğurludağ'ım 343
Düştüm Bir Kere 344

Rasim Kavlak (Rasim) **345**
Hoş Göresin 346
Şehidim 347
Su Damlası 348
Taktı Geçti 349
Köyümüze Bekliyoruz 350

Recep Serbes **351**
Yürek Koşması 352
Yeşil Sivri Biber Güzellemesi 353
Dudakların 354
İlanıaşk 355
Yadigâr 356

Rıfat Arın **357**
Kara Gün 358
Öğretmen Kimdir 359
Atatürk 360
Şanlı Türk 361
Dinlenmek 362

Rıfat Kurtoğlu (Kurtoğlu) **363**
Ayşe'm 364
Hoca 365
Zamana Kaldık 366
Geceler 367
Unuttum Demek Bile Hatırlamaktır Seni 368

Rıza Hardal (Rıza) **369**
Bir Milletin İleriye Gitmesi 370
Vatan Görevim Askerim 371
Oku Oku Oku 372
İçki Ve Kumar 373
30 Ağustos Zafer Bayramı Ve Atatürk 374

Rıza Kandemir (Kul Rıza) **375**
Yürümeden Gel 376
Mehmetçik 377
Fatma'nın Destanı 378
Turnalar 379
Doktor Bey 380

Rıza Koçak **381**
Kızılırmak 382
Güzel Çorum'um 383
Güzel Dağlar 384
Şehit Binbaşım 385
Acı Hayat 386

Rüştü Şeker (Rüştü) **387**
Unutma Oğul 388
Al Canımı Yaradanım 389
Vatanıma Hizmet Et 390
Anam 391
Al Bayrağımız Altında 392

Sadık Basan (Eleminli Sadık) **393**
Var Mı 394
Gel Yetiş 395
Cevap Vermedi 396
Beraber 397
Sazım 398

Selvet Özkan (Özkan) **399**
Bıktım Gönül 400
Ömür Kısa Yol Uzun Yaşlandık 401
Sevgi İsterim 402
Yedi Başlı Gurbet 403
Göç Etmiş Bir Köyün Garip Çeşmesi Pınar 404

Sultan Çakmak (Kul Sultan) **405**
Biz Bektaşi Kadınıyız 406
Şehit Askerim 407
Arzu Hâlimiz 408
Gönül 409
Taçlı Kral Olsan Bile 410

Sürmelican Kaya (Sürmelican) **411**
Yâr Derdi 412
Mavi Gözlüme 413
Aldırma Gönül 414
Gurbet Seni Bitiremem Çekmekle 415
Memleketim 416

Şaban Erdin (Erdinoğlu) **417**
Türkiye'm 418
Ağla Yâr 419
Ben Güzel 420
Yolumuz Bizim 421
Oğul 422

Şenol Şahin (Şenol) **423**
Sen Ağlama 424
Ademoğluna 425
Gözler 426
Dut Ağacına 427
Gardaşım 428

Şükrü Gültepe (Şükrü) **429**
Oğlum 430
İhtiyarlık 431
Tren Kazası 432
Merhaba Dostlarım Sefa Geldiniz 433
Yalan Dünya Sonu Boştur 434

Veysel Çağıl (Çağıl Veysel) **435**
Çorum'um 436
Gör Beni 437
Öyle Gel 438
Şükür Olsun Efendim 439
Gönül 440

Yusuf Gerlevik (Yusuf) **441**
Turnalar 442
Yaylalar 443
Dostlar 444
Beni 445
Fadime 446

Yusuf Ziya Leblebici (Yusuf Ziya) **447**
Aldırma 448
Mevla'm 449
Tandırın Kızı 450
N'olur 451
Ben Ne Edeyim 452

2.BÖLÜM

Yazılı Kaynak Bilgileriyle Çorum Halk Şiiri Antolojisi

Abdulkadir Ozulu 455
Abdullah Ercan 456
Abdurrahman Sarıoğlu (Hilâli) 457
Abdülbaki Fevzi Uluboy (Fevzi) 458
Abdülkadir Uslu (Kadrîyâ) 459
Abidin Ayhani 460
Abidin Yüce (Abidin) 461
Adil Çiçek 462
Ağa Parlak (Ağa) 463
Ahmet 464
Ahmet Feyzi 465
Ahmet Rifat (Rif'at) 466
Ahmet Serin 467
Ak Şemseddin 468
Ali Ayın Piroğlu (Piroğlu) 469
Ali Çetin (Naçarî Baba) 470
Ali İhsan Erduğan 471
Ali Rıza Karagöz 472
Ali Rıza Öztürk (Sorsavuş) 473
Arap Demir (Arabî) 474
Âşıkî 475
Aşur Elma 476
Atıf Arıncı 477
Âtıfî 478
Atillâ Laçin 479
Ayşe Çoban 480
Bayram Karagülmez 481
Bekir Güzel (Bekir) 482
Bekir Hasırcıoğlu 483
Bektaş Akpınar (Bektaş) 484
Bektaş Yegioğlu (Yarebülbül) 485
Beydili (Gazi Beydili) 486
Bîçâre 487
Celâl Beykal 488
Dedemoğlu 489
Deli Boran 490
Derviş Mehmed 491
Doğan İncel (Kul Doğan) 492
Döndü Doğan (Döndü Bacı) 493
Duran Tekdemir (Duran) 494
Duran Ulusoy (Durmuş) 495
Ekrem Koç 496
Ercan Çiçek (Ercan) 497
Erdal Yılmaz 498
Ergülü Karlıkoç 499

Eşref Erdoğan (Eşrefoğlu) 500
Fahreddin Özdemir 501
Fatma (Mırık) 502
Fevzi Bilân 503
Fevzi İnan 504
Fevziye Bacı 505
Feyzullah 506
Fikret Piroğlu (Sefil Pir) 507
Gazi Barışcan 508
Gülâbi 509
Güner Kaymak 510
Hacı (Deryâi) 511
Hacı Ahmet (Zühdü) 512
Hacı Ahmet Ünkap 513
Hacı Ali Arif (Arif) 514
Hacı Ömer (Nakdî) 515
Hâfizî 516
Halil Alçın (Halil) 517
Halil Demiral 518
Halil Rıfat Arıncı 519
Halit Yalçın 520
Hamdi Şahin 521
Hamza Buzağıcıoğlu 522
Hasan Alakoç 523
Hasan Çıtak (Kör Hasan) 524
Hasan Hüseyin Çirkin 525
Hasan Latif Sarıyüce 526
Hasan Şen (İhvanî) 527
Hasan Yılmaz (Fakir, Fakir Hasanım) 528
Hasan Yördem (Hasan) 529
Haydar (Çorumlu Haydar, Haydar Bektaş) 530
Haydar Öztürk (Haydarî) 531
Hayri Uçar 532
Hıfzı Özbekmez 533
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu 534
Hulûsi Boran 535
Hüsamettin Daldal 536
Hüseyin 537
Hüseyin (Hüseyin) 538
Hüseyin Avni Usluoğlu 539
Hüseyin Boynuuzun (Garip) 540
Hüseyin Ceylan 541
Hüseyin Çelikcan 542
Hüseyin Denkli 543
Hüseyin Erden (Coşkunî) 544
Hüseyin Güler 545
Hüseyin Gündoğar (Dorukoğlu) 546
Hüseyin Kıvanç 547
Hüseyin Özgün 548

Hüseyin Sabri (Sabri) 549
İbrahim 550
İbrahim (Fedâi) 551
İbrahim Hakkı (Hakkı) 552
İrfâni 553
İsmail Doğan Kamışlı (Gürani Doğan) 554
İsmail Hardal 555
İsmail Karabacak 556
İsmail Pamuk 557
İsmail Şahin (Divane) 558
İsmail Şahin Aykaç (Zamanî) 559
İsmet Yılmaz (Fakir) 560
İzzet 561
Kadim Yılmaz 562
Kadri (Ruhsatî) 563
Kemal Aksoy (Kemâlî) 564
Kerem Sala (Deli Coş) 565
Kör Musa 566
Kul Hüseyin 567
Kul Mehmet 568
Kul Mustafa 569
M. Kemâl Biberoğlu 570
M. Turan Veldet 571
Mahir Münir Sıvacı 572
Mazlum Kenan Köstekçi 573
Mecnunî 574
Mehemmet (Mehmet) 575
Mehmet Arif 576
Mehmet Emin (İffet) 577
Mehmet Özata 578
Mehmet Rüşti 579
Memduh Çökelek 580
Metin Kalyoncu 581
Murat Canbolat 582
Murat Güvendik 583
Murat Kaya 584
Murat Köymen 585
Musa Aydın (Aydın Musa) 586
Mustafa 587
Mustafa (Ednâ) 588
Mustafa Kamışlı (Gündemî) 589
Mustafa Yolcu 590
Mürsel Kirazlı 591
Nazifî 592
Necati Çavdar (Divane) 593
Nesimi Keçelioğlu 594
Noksanî 595
Nuri Bolata (Bitirim) 596
Nuri Nalıncı 597
Orhan Çöplü 598
Ömer Öncel 599

Paşa Çeten 600
Rabia İnan 601
Recep Rahmi Tankaya 602
Rüştü 603
Sabit 604
Sabri Dil 605
Salim Örgel 606
Sarkis Narlıyan (Zeki) 607
Satılmış Kocaman 608
Sefil Ahmet 609
Sefil Ali 610
Selahattin Koçak (Can Yoksul) 611
Selami Saydam (Saydam) 612
Selmani (Giryanî, Selmanî) 613
Servet Denizer 614
Sevim Hardal 615
Seydi Bektaş (Dede) 616
Sırrı Çağlar 617
Süreyya Serbest 618
Şekip Şahadoğru 619
Şenses Birol 620
Şevket Tombuş 621
Teslim Abdal 622
Turan Gül 623
Tülay Bilgin 624
Türkan Örten (Şahadoğru) 625
Urfani 626
Veli (Âşık Veli) 627
Yaşar Solak 628
Yaşar Şahin (Şahtunî) 629
Yeğen Osman Paşa (Yeğen Gazi) 630
Yeter Bektaş 631
Yusuf 632
Zeyno Bacı 633
Ziya Şenses 634

TAKDİM

Güzel sanatların; sözle oluşturulan, icra edilen ve geleceğe taşınan en önemli alanı şiirdir. Ait olduğu milletin düşünce yapısını işleyerek; ifade gücünü geliştiren, anlam dünyasını zenginleştirerek dil estetiğini şekillendiren şiir, içerik ve yapı özellikleriyle çeşitlilik göstermektedir.

Türk şiir geleneğinin, farklı edebî dönemlere ve muhitlere göre tasnif edilen dalları vardır. Hece vezni ile söylenen ve kafiye kullanımıyla farklı bir tarz oluşturan âşık şiiri, geleneksel yapısını yeni konularla da işlemeyi başararak yaşamaya devam etmektedir. Türk kültürünün, dünya medeniyetine en büyük katkı alanlarından olan şiir sanatının, Çorum'da da önemli temsilcilerinin yetiştiğini görmekteyiz.

Kam, Baksı, Ozan, Âşık ve Halk Şairi gibi temsilcileriyle tarihî seyir izleyen halk şiiri, sözlü ve yazılı kültür ortamlarında yaşatılmaktadır. Günümüzde, teknolojik gelişmelere paralel olarak, üçüncü bir boyut biçimiyle hayatımıza giren elektronik kültür ortamı; halk şiiri geleneğine mensup sanatçılar için, hem konuların çeşitlenmesi hem de daha geniş kitlelere hitap etmeleri noktasında önem kazanmıştır.

Çorumlu olup da halk şiiri vadisinde eser üreten temsilciler hakkında, çeşitli biyografik ve monografik çalışmalarda bazı bilgiler bulunmaktadır. Ancak, müstakil bir eser niteliğinde ve âşık, ozan, halk şairi olarak adlanan temsilcilerle mümkün olan en geniş katılımı sağlayan bir antoloji mevcut değildi. Bu çalışma, Çorum halk şiiri geleneği için yapılması gerekenler noktasında bir adımdır. UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan sözlü ürünlerin varlığını koruduğu ilimizde, âşık tarzı kültür değerlerinin korunmasını sağlamakla birlikte, gençlerimize öğreterek geleceğe taşınmasını temin etmeğe dönük çalışma ve faaliyetler de gerçekleştirilecektir.

"Çorum Halk Şiiri Antolojisi"nin hazırlanmasını sağlayan İl Kültür ve Turizm Müdürü Ali Özüdoğru'ya Hitit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. M. Mete Taşlıova'ya ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Mustafa TOPRAK
Vali

BİRKAÇ SÖZ

Başta Hititler olmak üzere, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Çorum; tarihî ve kültürel birikimi bakımından, ülkemizin en önemli merkezlerinden birisidir. Bu itibarla, geçmiş mirasın bugün yaşandığı ve geleceğe taşınma bilincinin var olduğu ildir Çorum...

Ülkemizin sanatı ve edebiyatı, güçlü temsilcilerle birlikte, usta icracıların artmasıyla gelişmekte ve yenilikleri ortaya çıkartabilmektedir. "Sanatçı" sıfatıyla en önemli kültür taşıyıcısı olan kişiler, kültürün yapı taşları olmasıyla, geçmişle bugün arasında temel bağlayıcı unsurdur. Toplum içinde "âşık", "ozan", "şair" gibi isimlerle bilinen söz ustaları; mensubu bulunduğu milletin sevincini, acısını, sevdasını, hasretini mısralara dökmüş, kimi zaman da söze sazları eşlik etmiştir.

Çorum'un, gerek faaliyetleriyle gerekse mekân özellikleri itibariyle, kültürün ve sanatın merkezi olması, her Çorumlunun talebidir, arzusudur. Bu yolda, kültüre hizmet adına, yapılması gereken işlerden birisi, geçmişte yaşayan temsilcilerle birlikte, günümüzde de varlık gösteren ve şiirin hece tarzında söyleyenleri, unutulmaktan kurtarmaktır.

Bu amaçla, halk şiiri tarzında heceyle söylenmiş şiirlerin bir araya getirileceği, antolojik bir çalışmaya başladığımız, Çorum kamuoyuna duyurulmuş ve eksiksiz olması için eldeki bütün imkânlar kullanılmıştır. Önemli bir kaynak eser olacağına inandığımız bu "Antoloji"; âşık, ozan ve şairleri tanıtacağı gibi, geleceğin sanatçıları olacak genç yetenekler için de özendirici olacaktır. Kültür ve turizm alanında her türlü maddi ve manevi desteği veren Sayın Valimiz Mustafa TOPRAK'a; İl Genel Meclis Üyeleri ve İl Özel İdaresi'ne; antolojiyi yayına hazırlayan Hitit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. M. Mete TAŞLIOVA'ya; âşık, ozan ve şairlerimize teşekkür ediyorum.

Ali ÖZÜDOĞRU
İl Kültür ve Turizm Müdürü

ÖN SÖZ

Anadolu Türk sözlü şiir geleneğinin; Kastamonu, Sivas, Yozgat gibi illerle Orta Anadolu kuşağını oluşturan Çorum yöresi halk şiiri, üzerinde müstakil biyografik-monografik çalışmalar için zengin bir yapı özelliği taşımaktadır.

Sözlü sanat dallarından olup, "Âşık Tarzı" biçimiyle 16. yüzyıldan bu güne uzanan şiir geleneği, içerdiği konularla birlikte, tarihî seyrine bakıldığında; yükselme, durgunluk, düşüş gibi dönemler yaşamıştır. Bu aşamalar, kimi zaman temsilcilerinin yetersizliği diğer bir deyişle iyi yetişememiş olması biçimiyle görülmüş kimi zaman da sosyal ve kültürel alandaki değişmelerin, gelenek temsilcilerine olumsuz yansıması hâlinde ortaya çıkmıştır.

Yirminci yüzyıl boyunca, halk kültürü unsurlarının derlenmesi, tasnif edilmesi ve yayımlanması yönünde yapılan çalışmaların, Avrupa'da görülen "folklor/folkloristik=halkbilim" çalışmalarına paralel olarak hız kazandığını görmekteyiz. Sözle üretilen, sözle aktarılan ve kuşaklar arasında sözle korunarak taşınan sözel ürünler, ülkemizde, halkbilim üst başlığıyla, halk edebiyatı disiplini altında incelenmektedir. Sözlü ürünleri yaşatan iki temel kaynak vardır; amatör icracılar ve profesyonel kaynak kişiler. Amatör icracılar, sözlü geleneğin içinde yaşayan, genelde dinleyici konumunda olan ancak yeri geldiğinde de sözel belleğinde taşıdığı birikimi anlatabilecek kadar sözel edebî türlere hakim kişilerdir. Profesyonel kaynak kişiler ise, esas itibariyle; âşık, ozan veya halk şairi (saz şairi, şair) sıfatını, bir mensubiyet veya meslek olarak taşıyan sanatçılardır. Anonim eserler ise müstakil bir alan konumundadır.

Çorum, genel anlamda âşık sanatı veya âşıklık sanatı (âşık edebiyatı) olarak bilinen bu kültür dalının, Orta Karadeniz yöresinde olmasıyla, Doğu Anadolu ve Orta Anadolu bölgeleriyle birlikte önemli tarihî merkezlerindendir. Genel yapısı itibariyle, geleneksel âşık tarzının yanında, tekke-tasavvuf veya dinî-tasavvufi (Alevi-Bektaşi) Türk şiiri hususiyetleriyle bir arada iki kol hâlinde gelişme gösteren Çorum Halk Şiiri, zenginliğini de bu noktada kazanmış ve sürdürmüştür.

"Şairler Antolojisi" yapısından farklı olarak, temel hareket noktamız "halk şiiri" olduğu için, antolojide ismi yer alan eser sahipleri; şiirleri esas alınarak değerlendirilmiştir. "Çorum Halk Şiiri Antolojisi" başlığıyla hazırladığımız çalışmada, geneli itibariyle, temel ölçülerimiz; şiirin 7'li, 8'li, 11'li, 14'lü, 15'li ve 16'lı hece ile söylenmiş olması, hece sayısının tam ve durak yapısının yerli yerinde bulunması, ayak/kafiye yönüyle sağlam ve halk şiiri şubesine dâhil olan ve genel itibariyle dörtlük esasına dayalı ferdî nazım parçalarını toparlamak olmuştur. Aşırı siyasî içerikteki şiirler, aruz ölçüsüyle yazılmış olanlar ve serbest tarzda oluşturulmuş eserler çalışmaya dâhil edilmemiştir.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün; yazılı-basılı, görüntülü-sesli basın yayın araçları ile "Antoloji" hazırlanacağına dair yaptığı duyuru sonucunda, biyografisini ve şiirlerini bir dosya hâlinde müdürlüğe getiren kişilerin tamamına yakını antolojiye eklenmiştir. Çorum dışında yaşayan veya yapılan duyurulardan haberi olmayan, ancak, antolojide yer almaması eksiklik sayılabilecek gelenek temsilcilerine de ulaşılmış ve bu isimlere de yer verilmiştir. Sözlü kaynak durumunda olan bu kişiler, "Yaşayan Halk Şiiri Temsilcilerini Tespit" amacıyla antolojinin 1.Bölüm'ünde; biyografi, beş adet şiir ve fotoğraflarıyla birlikte, alfabetik sıraya göre, verilmiştir. 2.Bölüm ise, geçmişten bu güne Çorumlu gelenek mensuplarına ayrılmış olup; sözlü kaynaklarla birlikte, daha çok yazılı basılı malzeme taranarak elde edilen bilgiler ışığında, biyografi ve bir adet şiir ile çalışmaya dâhil edilmiştir.

2.Bölüm'de bulunan; biyografi ve şiirler, alıntı yaptığımız kaynakta, "yazıldığı biçimiyle" antolojiye eklenmiştir. Kullandığımız yazılı-basılı kaynak, dipnot olarak sayfanın altında verilmiştir. 2.Bölüm'de yer alan, ne biyografi bilgilerine ne de şiirlere, noktalama başta olmak üzere, hiçbir konuda düzeltme anlamında bir müdahalede bulunulmamıştır. Görülebilecek yazım ve noktalama kusurları, alıntı yaptığımız kaynakla ilgilidir.

Çeşitli çalışmalarda gördüğümüz "Âşıklar Antolojisi", "Şairler Antolojisi" gibi isimler altında, her ismin önüne "âşık, ozan, şair" gibi nitelemelerin getirilmesi, konuyla ilgili araştırmacıların çok iyi bildiği gibi, birçok karmaşaya neden olmuştur. Bu nedenle, çalışmamızda yer alan isimlerin hangisinin âşık, hangisinin ozan, hangisinin halk şairi veya şair olduğuna dair bir tasnif, tespit veya değerlendirme yapılmamıştır. Yapısı itibariyle başlı başına "süreklilik edebiyatı" olan halk şiirinin kurumsallaşmış yapısını düşündüğümüzde, gelenek temsilcilerinin sıfatının ne olacağı, elbette ki geleneğin kendi süreci içinde yerine oturacaktır. Kitap bütünlüğü içinde de, bu vasıflandırmayı, okuyucunun yapması en doğrusudur. Bu amaçla, isimler, alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir. Mahlas kullanmayanların sadece adı soyadı verilmiş olup, mahlası olanlar da parantez içinde eklenmiştir.

Adının genelleyiciliğinden de anlaşılacağı gibi, "hece vezni" ile halk şiiri tarzında söyleyen (yazan) Çorumlu gelenek temsilcilerinin kesin sayısını tespit etmek, bütün temsilcilerini iki kapak arasında toplamış olmak veya rakamla ifade edilen bir değer ile sınırlandırmak mümkün değildir. Her çalışma gibi bu antolojinin de böyle bir eksiklik taşıması kaçınılmazdır. Türk halk şiirinin Anadolu sahasında kayda geçen "âşık tarzı" nazım sanatına bir taş koymak ve bundan sonra yapılacak çalışmalara katkı sağlamak, "Çorum Halk Şiiri Antolojisi"nin temel amacıdır...

Bu çalışmanın başlamasını ve nihayetlendiği noktada basımını sağlayan Sayın Vali Mustafa Toprak'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Çalışmanın bütün aşamalarında bir arada bulunduğumuz İl Kültür ve Turizm Müdürü Ali Özüdoğru'ya; Şube Müdürü Osman Yüztgenç'e; kaynak kişilerle görüşen ve sekreterya işlerini üstlenen Ömer Aslan'a ve Ayşe Öge'ye; fotoğrafların bir kısmını derleyen Hasan Küyükoğlu'na; Hasanpaşa Kütüphanesinden Bahadır Alagöz'e ve Ali Çağlayan'a teşekkür ediyorum.

"Türk Dili"ne dair içten hassasiyetiyle, bu alandaki her türlü çalışmaya destek veren ve bu antolojinin fotoğraflanmasında teknik imkânı sağlayan Hitit Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Serdar Kılıçkaplan'a şükranlarımı sunuyorum.

Bize ulaşamayan, bizim de ulaşamadığımız kişilerin bir kısmını ulaşılır kılan Halit Yıldırım'a ve "Çorum'a dair" her konuda yardımını gördüğüm Ertan Yıldırım'a da çok teşekkür ediyorum.

Teşekkürün en büyüğü, halk şiiri tarzında "kelam eden" âşıklara, ozanlara ve şairleredir...

Yrd. Doç. Dr. M. Mete TAŞLIOVA
Kasım 2008 Çorum

Sözlü ve yazılı kaynaklarıyla,
Çorum Halk Şiiri Antolojisi.
Âşıklar Şairler Ozanlarıyla,
Çorum Halk Şiiri Antolojisi.

Şiirler toplandı tek tek elimde,
Sanata saygı var daim dilimde,
"Giriş" ile dizdim "İki Bölüm"de,
Çorum Halk Şiiri Antolojisi.

Mete Taşlıova eyledi emek,
Amacı Çorum'a hizmet eylemek,
Halk şiiri için bir söz söylemek,
Çorum Halk Şiiri Antolojisi.

GİRİŞ

Bütün milletlerde olduğu gibi Türklerde de, daha yazı yazılmadan evvel "millî-şifâhî" bir edebiyat vardır. Bu edebiyat, muhtelif yazıların Türkler arasına yayılmasından sonra da devam etmiş ve Türkler muhtelif medeniyet dairelerinin tesiri altında bulundukları zaman da yine kuvvetle yaşayıp durmuştur[1]. Türk dilinde ve düşüncesinde "Halk Edebiyatı" tâbiri oldukça yenidir. Türkiye'de, "Divan Edebiyatı" dışında kalan, saz ve tekke şiiri nev'inden ferdî mahsullerle, malzemesi dile dayanan atalar sözü, destanlar, masallar, hikâyeler, fıkralar, bilmeceler, mâniler, türküler, ağıtlar, ninniler vb. gibi ilk söyleyicilerini umumiyetle tespit edemediğimiz eserler, bu tâbirle yaygın hâle gelmiştir[2]. Bu edebî alanlardan ağıtlar, türküler, destan gibi manzum; masal, efsane, hikâye gibi mensur mahsuller yılların onlarda yaptığı nice değişikliklerden sonra yazıya geçirildikleri şekle girmişlerdir[3]. Bu da, varlığı "söz"e dayalı ürünlerin, doğasında bulunan bir durumdur.

Sözlü edebiyat kavramı içine giren söz yaratmaları (ninniler, türküler, atasözleri, ağıtlar, masallar, bilmeceler, oyun tekerlemeleri, kuklanın ve Karagöz'ün çeşitli törelik oyunların söz içerikleri) toplumun günlük yaşamına sıkı sıkıya bağlı kültür ürünleridir. Eğitim ve eğlendirme amaçlarından başka ekonomik, politik, dinlik ve büyülük işlevleri de yüklenmişlerdir; bireyin ve toplumun yaşamını etkileyen ve toplum düzeninin ekonomik, estetik, politik kurallarını belgelerler[4].

Sözlü edebiyat sadece okunan-söylenen bir metin-ezgi-oyun değildir. Anlatıcı-verici, dinleyici-alıcı ve geleneksel metinden oluşan bir bütündür. Bu bir folklor olayıdır. Sözlü edebiyat bu sacayağının sürekli al-verinden kurulan bir bütündür[5]. Sözlü anlatım niteliği ön planda olan bir folklor ürününü (halk hikâyesi/türkülü hikâye) canlı gösterim/sosyal olay olarak değerlendirdiğimizde, onun beş önemli esas üzerinde bina edildiğini görebiliriz. Bunlar; gelenek, anlatıcı, dinleyici çevresi, metin ve müziktir[6].

Sözlü gelenekler, fertlerin gönüllü "ortak" kabulleriyle oluşur. Yazılı gelenekler resmi kuruluşların faaliyetleri ile şekillenir. Bunlar arasında şüphesiz, sürekli bir alış-veriş, bir senteze ulaşma gayreti mevcuttur. Sözlü geleneklerde yer alıp tamamen sözlü, kısmen sözlü veya tamamen sözsüz yaratılan, fakat sözlü geçiş veya iletişimle fertler arasında dolaşan, nesilden nesile intikal eden, kısaca, bir geleneği olan ürünlerin tamamı, yapı, muhteva, biçim ve fonksiyonları ne olursa olsun sözlü kültürün kapsamına girer[7].

---

[1] M. Fuad Köprülü, 1981, **Türk Edebiyatı Tarihi**, Ötüken Yayınları, Yüksel Matbaacılık, İstanbul, s. 67.

[2] Şükrü Elçin, 1997, **Halk Edebiyatı Araştırmaları I**, Akçağ Yayını, Başer Basım Yayın, Ankara, s. 1.

[3] Saim Sakaoğlu, 1992, **Efsane Araştırmaları**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya, s. 7.

[4] Pertev Naili Boratav, 1982, "Sözlü Edebiyat", **Folklor ve Edebiyat 1**, Adam Yayınları, Ankara, s. 165-170.

[5] İlhan Başgöz, 1986, **Folklor Yazıları**, Adam Yayınları, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul, s. 181.

[6] İsmail Görkem, 2002, "Dadaloğlu Fenomeni Bağlamında Türk Saz Şiirinin Sorunları", **Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri**, (26-28 Mayıs 2000), Kültür Bakanlığı Yayını, Repro Nokta Ltd. Şti. Matbaası, Ankara, s.341-353.

[7] Dursun Yıldırım, 1991, "Folklor ve Çağdaş Kültür Modelimiz Üzerine Görüş ve Düşünceler", **Millî Folklor Dergisi**, Cilt 2, Yıl 3, Sayı 12, Kış, Ankara, s. 15-17.

Bir geleneğin ölmesi, bir diğerinin onun yerini alması[8] biçiminde görülüyorsa, bir milletin en büyük geleneği olan "dil" ve bu dilin en estetik ifade tarzı olan şiirin halk söyleyişiyle kendi tarzını oluşturduğu Türk sözlü şiir geleneği yok olmayacaktır.

Türkçede iki türlü vezin vardır. Birincisi "Aruz" veznidir. Türklerin, Araplardan alarak kendi lisanlarının bünyesine, kendi zevklerine göre tadil ettikleri vezin-ölçüdür. İlk zamanlarda hece vezinlerine yakın olanları alınmış, sonraları, Arapça ve Farsça kelimelerin lisanımıza çokça girmesiyle bütün aruz şekilleri Türk şiirine tatbik edilmiştir. İkinci temel kalıbımız da "Millî vezin-Hece" veznidir. Hece vezni, Türk kültüründe, Türk dilinin özelliklerine göre inşa edilmiş ve bugüne kadar varlığını korumuş yapıdır[9]. Bu bağlamda; mısra sonlarında bulunan hece seslerinin birbirine benzemesine kafiye denir. Saz ve halk şairlerince kafiyenin adı ayaktır[10]. Yapısı, şiirde uygulanma biçimi, göze veya kulağa göre uyarlanması, yarım sesten uzun ünlülerin nitelendirilmesine kadar çeşitli uygulama biçimleri[11] ve "yorum farkları" olmasına rağmen, hece tarzındaki şiirin temel yapı taşıdır kafiye şeması...

Bu itibarla, hece ile yazılmış olması gibi genel bir kaideye oturan halk şiiri; hoşgörü[12], sevgi, birlik[13], devlet, aşk, güzel ve güzellik, savaş, eleştiri[14] vb. her türlü meseleyi, kendisine konu[15] edinebilir.

Halk şiiri, halk içinden yetişmiş kişilerin, (ozanların, âşıkların) ya da adları bilinmeyen halk sanatçılarının ulusal ölçü (hece ölçüsü) ile ve özel biçimlerde ortaya koydukları manzum ürünleri kapsamına alır. Bu nedenle, halk şiiri alanına hem bireysel hem de anonim ürünler girer. Bireysel olanlar; âşıkların, saz şairlerinin, kalem şuarasının; anonim olanlar da kaynağı bilinmeyen halk sanatçılarının eserleridir. Toplumlarda şiir, başlangıçta mitolojik kimlikle başlar. Daha sonra dinî yapıya bürünür. Toplumsal gelişme daha ileri basamağa ulaşınca, dinî konularla birlikte, günlük hayatta yer alan bütün konular şiirde işlenmeğe başlar[16].

---

[8]Henry Glassie, 2002, "Tradition: Gelenek", Çev: Ruhi Ersoy, **Folklor/Edebiyat Dergisi**, Cilt VIII, Sayı XXXII, 2002/4, Ankara, s. 17-31.

[9]Ahmet Talât Onay, 1996, **Türk Şiirlerinin Vezni**, Hazırlayan: Prof. Dr. Cemal Kurnaz, Akçağ Yayını, Burak Matbaası, Ankara, s. 7-9.

[10]Ahmet Talât Onay, 1996, **Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i**, Akçağ Yayını, Burak Matbaası, Ankara, s. 20-21.

[11]Nail Tan, 2007, **Derlemeler Makaleler**, Cilt 1, BRC Basım, Ankara, s. 308-309.

[12]Hayrettin Rayman, 1995, "Halk Şiirinde Hoşgörü", **Millî Folklor Dergisi**, Cilt 4, Yıl 7, Sayı 28, Kış, Ankara, s. 32-34.

[13]Özkul Çobanoğlu, 1999, "İşgal Edilen Vatan Topraklarında Âşık Edebiyatının İşlevleri ve Âşık Şenlik", **Millî Folklor Dergisi**, Cilt 6, Yıl 11, Sayı 42, Yaz, Ankara, s. 89-91.

[14]İlhan Başgöz, 1996, "Protesto: Folklorun Beşinci İşlevi (Fonksiyonu)", **Folkloristik: Prof. Dr. Umay Günay Armağanı**, (Haz: Ö. Çobanoğlu, M. Özarslan), Feryal Matbaacılık Ltd., Ankara, s. 1-4.

[15]Sabri Koz, 1985, "Âşık Edebiyatımızda Destan ve Destan Konuları", **Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler II**, Haz: Feyzi Halıcı, Konya Kültür ve Turizm Derneği Yayınları, Güven Matbaası, Ankara, s. 92-104.

[16]Hikmet Dizdaroğlu, 1969, **Halk Şiirlerinde Türler**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 7.

Anadolu sahası halk şiiri türleri üzerine önemli çalışmalar yapmış olan Doğan Kaya, anonim halk şiirini, manzum ve manzum-mensur olmak üzere iki gruba ayırmaktadır[17]:

I.Manzum Şiirler
- a.Mani
- b.Türkü
- c.Ağıt
- ç.Ninni
- d.Düzgü

II.Manzum-Mensur Şiirler
- a.Bilmece
- b.Tekerleme

Kendisi de geleneğe mensup icracı olan Bekir Sami Özsoy ise, Türk Halk Şiirini aşağıdaki biçimde tasnif etmektedir[18]:

I.Anonim Türk Halk Şiiri
- a.Mısralar, beyitler ve üçlüklerle meydana gelen şiirler
- b.Maniler
- c.Mısra sayısı serbest olarak tertiplenen şiirler

II.Âşık Tarzı Türk Şiiri

1.Hece Vezni ile Meydana Gelen Şiirler
- a.Semaîler ve hece sayısı az olan şiirler
- b.Koşmalar
- c.Diğer şekiller

2.Aruz Vezni ile Meydana Gelen Şiirler
- a.Beyitlerle Meydana Getirilen Şiirler
  - 1.Gazeller
  - 2.Kasideler
  - 3.Müstezâdlar
  - 4.Semaîler
- b.Dörtlüklerle Meydana Getirilen Şiirler
  - 1.Dörtlükler
  - 2.Divanlar ve Selisler
  - 3.Kalenderiler
- c.Diğer Şekiller
  - 1.Muhammesler
  - 2.Müseddesler
  - 3.Müsebbesler
  - 4.Müsemmemler, Dokuzluklar Onluklar
  - 5.Sicillemeler
  - 6.Satranç ve Vezn-i Aher

[17]Doğan Kaya, 2004, **Anonim Halk Şiiri, Akçağ Yayını**, Başer Matbaası, Ankara, s. 21-22.

[18]Bekir Sami Özsoy, 2005, **Başlangıcından Günümüze Örnekleriyle Türk Şiiri**, Akçağ Yayını, Başer Matbaası, Ankara, s. 105.

Türk ulusu, kendi içinden yetişip adları hatırlanan veya unutulmuş olan şairlerine ve onların eserlerine, en eski tarihlerden bu güne kadar büyük bir ilgi ve sevgi göstermiştir. Bu ilgi ve sevginin yüzyıllar boyu sürmesi, halk şairlerinin halkın gözü, kulağı ve en önemlisi "dili" olmasındandır. İstek, dilek, heyecan, duygu ve düşüncelerinin kolayca anlayabileceği bir dille, basit bir ölçüyle, akılda hemen kalabilecek uyaklarla ve sanatlı bir şekilde söylendiğini gören halkımız, gerek kişisel eserlere, gerek yaratıcısı zamanla unutulup folklor ürünü hâline dönüşen ve böylece anonim bir eser olarak kabul edilen metinlere büyük bir sadakat göstermiş, ya kulaktan kulağa ve atadan oğula, nineden kıza aktarma biçimiyle, ya da çeşitli cönk ve mecmualara kaydetmek yoluyla bu güzel örnekleri unutulmaktan kurtarma yoluna gitmiştir[19].

Ozan kelimesi, Oğuzlar'ın halkşairi-musikişinası mânasında çok eskiden beri kullanılan bir kelimedir. Kelimenin, muhtelif Oğuz şubeleri arasında mevcut olması, Oğuzlar'ın Seyhun kıyılarında oturdukları zamanlarda, yani Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluşundan evvel bu adlandırmanın mevcudiyetine delildir[20]. Altay Türklerinin "kam", Kırgız Türklerinin "Baskı" (Bakşı-Bahşı), Yakutların "Oyun", Tunguzların "Şaman", Oğuz Türklerinin "Ozan" adını verdikleri kişiler[21], özel gün ve gecelerde anlattıkları ve aktardıkları söze dayalı ürünler ve çaldıkları/kullandıkları enstrümanlarla <araç> sözlü kültürün bilinen ilk temsilcileridir.

Şamanlıktaki Kopuz ve Ozan'ların geleneğini çağımıza intikal ettiren bugünkü Saz Şairi tiplerinin -halk inanışına göre- en yüksek karakteri, "badeli âşık, Hak âşıkı"dır. Halkımız, âşıkları iki bölüme ayırır. Bunlardan badeli âşık-Hak âşıkı denilen tipler, birinci sınıfı teşkil eder. İkinci sınıf âşıklar ise "usta malı" dinleten, yani, birinci sınıf âşıkların eserlerini nakleden saz ustalarıdır[22].

Âşık Edebiyatı diye de nitelendirebileceğimiz "Sözlü Halk Edebiyatı"nın hiç şüphesiz yaratıcısı ve yaşatıcısı, bugün toplumumuzda "Saz Şairi", "Halk Şairi", "Ozan" veya "Âşık" adları ile anılan kişiler olmuş ve olagelmişlerdir. Âşık, çok eski çağlardan beri hatta asrımızda bile okuduğu türküler, söylediği atasözleri, yerine getirip açıkladığı konular ve örnekler ile dinleyicilerine eğitim veren kişidir. Âşık, dinleyicisine temizlik, doğruluk, mertlik, büyüklere saygı, küçüklere sevgi, düşkünlere ve kimsesizlere yardım, misafirperverlik, bilgi ve kültürün önemi, örf, adet ve geleneklere saygı, yurt ve millet sevgisi, çeşitli fazilet duygusunu aşılamak, düşman karşısında birleşmenin ve yurt savunmasının önemi konularında halkı uyanık olmaya sevk eden kişilerdir[23].

Eskiden, yurdun her tarafında; âşık kahvelerinde, meydanlarda, konaklarda, panayırlarda hayat bulan âşık geleneği; Cumhuriyet döneminde, çeşitli yörelerde sürdürülen etkinliklerde yaşatılmaya ve yaygınlaştırılmaya çalışıldı[24]. İcra zeminlerinden, şiir şekillerine, müzik yapısından nesir yapısıyla ilgili terimleriyle[25] müstakil bütünlüğü ve bir kısmı da çözülmeyen kavramlarıyla varlığını

[19]Nevzat Gözaydın, 1989, "Anonim Halk Şiiri Üzerine", **Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri), Cilt LVII**, Sayı 445-450, Ocak Haziran, Ankara, s. 1-104.

[20]Ahmet Özdemir, 1999, **Fuat Köprülü'nün Türk Saz Şairleri Üzerindeki Çalışmaları**, Kültür Bakanlığı Yayını, Sera Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 109-110.

[21]Hikmet Dizdaroğlu, 1980, "Türk Saz Şiirinin Sorunları", **Köz Dergisi**, Cilt 1, Sayı 3, Şubat, Erzurum, s. 2.

[22]M. Adil Özder, **1965, Doğu İllerimizde Âşık Karşılaşmaları,** I. Kitap, Emek Basımevi, Bursa, s. 6-7.

[23]Hasan Kartarı, 1977, **Doğu Anadolu'da Âşık Edebiyatının Esasları**, Demet Matbaacılık Sanayi, Ankara.

[24]Süleyman Şenel, 2007, **Kastamonu'da Âşık Fasılları Türler-Çeşitler-Çeşitlemeler**, 1. Cilt, Kastamonu Valiliği İl Özel İdaresi Yayını, Düzey Matbaacılık, İstanbul, s. XXI.

sürdüren geleneğin adıdır âşık sanatı...

Özellikle, Osmanlı'dan Cumhuriyete uzanan çizgide, âşıkların yoğun olarak icra yaptıkları mekânları şematik olarak şöyle düzenleyebiliriz[26]:

Sözel Ortamlar <Aktif Ortamlar>
- Düğünler; Nişan, Nikâh, Toy Meclisleri
- Sünnet Düğünü Meclisleri
- Köy Odaları; Köy Odası veya Köy Evi, Ağa/Bey Konağ/Evi
- Kahveler; Günlük Fasıllar, Ramazan Geceleri
- Hanlar
- Bayramlar, Şenlikler, Festivaller; Âşıklar Bayramı, Festivaller
- Özel Gün ve Gece Programları; Anma Geceleri, Dinî Merasimler
- Yurt Dışı Programları; Türklerin Evleri, Türk Kahveleri, Lokaller

Elektronik İcra Ortamları <Pasif Ortamlar>
- Televizyon Programları
- Radyo Programları
- Teyp Kasetleri ve CD
- Internet

Âşık tarzı şiir, 16. yüzyıl ile 20. yüzyıl, hatta 17. yüzyıl ile 20. yüzyıl arasında Anadolu'da yetişen ve oldukça mebzul eserleri ve edebî an'aneleri zamanımıza kadar devam edip gelen sazşairlerine mahsus şiir tarzıdır[27].

Genel anlamda halk şiiri, özelde ise âşık tarzı şiire başlama noktasında, Türkiye genelinde olduğu gibi, Çorum'da da çeşitli nedenlerin belirleyici olduğu bir yapı söz konusudur. Türk dünyasında, bugünkü durumunu göz önüne aldığımız zaman, bazı değişmelerin olduğu görülmekle birlikte, âşıklık geleneğinin en canlı yaşadığı iki ülkede, Türkiye'de ve Azerbaycan'da birçok tür (konu) ve şekil (biçim) vardır[28].

İlhan Başgöz'e göre âşık edebiyatı yalnız belli sanatçıların malı olduğu için değil, dili, edebî nevileri, hatta ideolojisi bakımından da anonim şiire benzemez. Âşıkların profesyonel sanatçılar olması, kuvvetli bir geleneğe bağlı bulunmaları, yüksek sınıf edebiyatının tesirinde kalmaları bunların eserlerini anonim halk edebiyatından az çok ayırmıştır. Âşık edebiyatını, başka bir deyişle saz şairlerinin eserlerini divan edebiyatı ile anonim halk edebiyatının arasında bir ortalama kol saymak doğru olur.../Halk şiirini yaratanlar, köy kent dolaşıp sazlarıyla çalarak ve söyleyerek yayanlar, saz şairleri olmuştur.

---

[25]Erman Artun, 2002, "Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı Terimleri Üzerine Bir Deneme", **Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri**, (26-28 Mayıs 2000), Kültür Bakanlığı Yayını, Repro Nokta Ltd. Şti. Matbaası, Ankara, s. 65-83.

[26]M. Mete Taşlıova, 2006, **Kars'ta Sözel Hikâyecilik ve Hikâyeler**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Halkbilimi Anabilim Dalı Doktora Tezi, s. 149-240.

[27]Fuat Özdemir, 1999, **Fuat Köprülü'nün Türk Saz Şairleri Üzerindeki Çalışmaları**, Kültür Bakanlığı Yayını, Sera Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 118-119.

[28]Saim Sakaoğlu, 1989, "Türk Saz Şiiri", **Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)**, Cilt LVII, Sayı 445-450, Ocak Haziran, Ankara, s. 105-250.

Saz şairi, insan topluluklarının belirli bir gelişme çağında yaşamış olan müzisyen-şair tipinin bizdeki benzeridir.../Buna göre halk şairleri şöyle tasnif edilmiştir:

1.Din ve Tasavvuf Şairleri
2.Köylü Şairler
3.Kasaba ve Şehir Şairleri
4.Yeniçeri Şairleri
5.Göçebe Şairler

Bu tasnifle birlikte, halk şiirini konuları bakımından gruplara bölmek mümkündür. Bunu çok defa âşıklar kendileri de yapmaktadır. Onlar, konularını göz önünde tutarak şiirlerini şöyle adlandırıyorlar: Güzellemeler, Koçaklamalar, Taşlamalar, Ağıtlar, Muammalar, Destanlar, Nasihatler[29]...

Âşığın, şairlik gücünü ve yetkisini, "düş"ünde kendisine pirinin sunduğu âşk badesi'ni içmekle ve "ideal sevgili"nin hayalini görmekle kazandığına inanılır. Böyle bir olağanüstü olayla şairlik niteliğini kazanmış sanatçıları daha da kuşkusuz ayırt etmek isteyenler, onları Badeli Âşık, Hak Âşığı sözleriyle nitelendirirler[30].

Geleneğe dayalı şiir türleri ve bu türlere eşlik eden âşık tarzı ezgilerle beraber geleneğe bağlı şiir yaratma ve muhafaza etme teknikleri ve icra töresi içinde teşekkül eden âşık deyişleri iki ana bölümde incelenebilir: 1.Serbest Deyişler 2.Sistemli Deyişler[31]. Serbest deyişler, âşıkların, yazarak ve üzerinde düzeltmeler yaparak oluşturdukları şiirleri içermektedir. Sistemli deyişler ise genel olarak "atışma" adıyla bilinen deyişme, karşılaşma[32], tekellüm, müşaare gibi adlarla bilinen iki veya ikiden fazla âşığın icra anında oluşturduğu şiire verilen addır.

Bu sanat, ustalar yetiştirmiş, yetkin biçimlere eriştirilmiş geleneksel yapının bilinmesiyle birlikte, gerek musiki gerek anlatma konularında ustalık ister. Bütün bu bilgilerle teknikleri edinebilmek için âşığın uzun bir çıraklık döneminden geçmesi, yıllarca bir ustaya kulluk etmesi gerekir[33]. Çıraklık sistemi, geleneğin; saz çalmak, saz çalış tekniği, şiir söyleme, karşılaşma tekniği, hikâyecilik ve meclis adabını öğrenme[34] gibi önemli konularında kendisini daha belirgin olarak göstermektedir.

---

[29]İlhan Başgöz, 1968, **İzahlı Türk Halk Edebiyatı Antolojisi**, Ararat Yayınevi, Başaran Matbaası, İstanbul, s. 7-19.

[30]Pertev Naili Boratav, 1969, **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı**, Gerçek Yayınevi, Fono Matbaası, İstanbul, s. 21-22.

[31]Umay Günay, 1983, "Âşık Tarzı Şiir Geleneği İçinde Sistemli Deyişler", **Şükrü Elçin Armağanı**, (Haz: U. Günay, A. Güzel, D. Yıldırım), Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Armağan Dizisi: 1, Meteksan Baskı Tesisleri, Ankara, s. 35-41.

[32]Metin Eke, 2000, "Saz Âşıkları'nda Atışma (Karşılaşma-Deyişme)", **Folklor/Edebiyat Dergisi**, Cilt VI, Sayı XXIII, Ankara, 2002/3, s. 193-199.

[33]Pertev Naili Boratav, 1968, "Âşık Edebiyatı", **Türk Dili Dergisi**, Halk Şiiri Özel Sayısı, Cilt XIX, Sayı 207, 1 Aralık 1968, Ankara, s. 342

[34]M. Mete Taşlıova, 2008, "Baba-Oğul Âşıklar: Âşıklık Geleneğinde Yeni Bir Model", **Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi**, 2008/15, Bahar, Ankara, s. 98-99.

Müzik yapmak ve dinlemek de kuşkusuz bir davranış şeklidir. Bu davranış da kafamızdaki müzik bilgi ve kavramlarından kaynaklanır[35]. Âşık edebiyatında söz ile ezgi birbirinden ayrılmaz[36]. Çöğür, bozuk, bulgarı, cura, meydan sazı, bağlama[37] gibi adlarla müzik tarihinde yerini alan, şekil ve ses özellikleri itibariyle farklılık gösteren enstrümanlar, âşık sanatının vazgeçilmez temel unsuru olmuştur. "Divan âşığı", "meydan âşığı", "sohbet âşığı" hep sazıyla övünmüştür. Sazı onun dili ve gönlü olmuştur[38]. "Saz" adı altında genel bir adlandırma ile ifadesini bulan bu müzik aleti; köy düğünü, kahve meclisleri gibi geleneğin temel şekillenme zeminlerinin en önemli yönlendirici unsurudur.

Bu sanat dalında, ezgi yapısını oluşturan temel hareket noktası, şiirde işlenen konuya göre uygun müzikal yapının şiirle cem edilmesi ve sunulmasıdır[39]. Klasik Türk sanat müziği makam kalıplarıyla açıklanması pek mümkün olmayan âşık müziği[40] üzerinde müstakil olarak durulması gereken bir çalışma dalıdır. Yöreden yöreye değişen akort sistemi, kullanılan ve "saz" adı altında genelleştirilen enstrümanın yapısal bazı farklılıkları belirleyici konulardır. Bunun yanında, yöreye ve kişiye göre değişebilen tarz ve ezgi yapısı çeşitliliği, "âşık müziği, ezgisi, havası, makamı" gibi adlarla bilinen bu alanı çeşitlendirmekle birlikte, içinden çıkılması zor bir mesele hâline getirmektedir.

Müzik unsuruyla başlayan ve kendine mahsus icra biçimi oluşmuş bulunan "Âşık faslı" tâbirinin kullanıldığı anlamları Süleyman Şenel, aşağıdaki biçimde açıklamaktadır[41]:

1.En az iki veya ikiden daha çok âşığın kendi aralarında yaptıkları bir musikili toplantı;

2.İçinde musikiyi de barındıran iyi programlanmış düzenli ve düzeyli geleneksel toplantıların bütünü;

3.Her biri yine "fasıl" olarak adlandırılan bir veya birden çok bölümlü ve her bölümde çeşitli türde eserlerin, çeşitlerin ve bağımsız repertuar elemanlarının seslendirildiği ve hatta âşık karşılaşmalarının yapıldığı geniş bir musiki programı;

4.İki veya ikiden çok âşığın kendi aralarında yaptıkları söz ağırlıklı bir musikili atışma (yarışma) programı;

5.İkiden çok âşığın birbirlerini imtihan etme ve ustalıklarını ispatlamak amacıyla yine kendi aralarında yaptıkları söz ağırlıklı bir musikili program.

Türkiye'de isim yanında, ona eklenen sıfat ananesi, cemiyette hususiyetle belli bir fonksiyonu olan şahsiyetlerde "lakab" veya "mahlas" adı altında İslâmiyeti kabulden sonra da renk değiştirerek bu güne kadar devam etmiştir. Türk nazmına Arap-İslâm tesiriyle giren bu ikinci takma ad; "mahlas" veya Türkçe "tamga, mühür, tapşırma" ile ifade edilmektedir. Bir bakıma şâirlerin şahsiyetlerini korumaya ve saklamaya, diğer taraftan dinleyici ve okuyucu zümrelerinin dikkatlerini çekmeye yarayan mistik hüviyetli bu isimler bir sıfat olarak onları diğer meslektaşlarından ayırmaya yarar. Anadolu Türk şiirinde bu tarzdaki mahlas kullanımlarının farklı örneklerini görmekteyiz. Ad ve soyadının birlikte kullanılması, sadece ismin veya sadece soy ismin kullanılması, bir sıfatın veya sülale/boy adının tercih edilmesi gibi kullanımlar görülmektedir[42].

---

[35]Yıldıray Erdener, 1983, "Kültür ve Müzik", **Türk Folkloru Araştırmaları**, Gazi Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 91.

[36]Ali Canib Yöntem, 1959, "Saz Şairleri", **Türk Folklor Araştırmaları**, Cilt 6, Yıl 11, Eylül, No. 122, s. 1977-1978.

[37]Cahit Öztelli, 1962, "Halk Edebiyatında Sazın Yeri", **Türk Dili Dergisi**, Cilt 12, Sayı 134, Kasım, Ankara, s. 108-110.

[38]Murat Uraz, 1949, "Saz ve Âşık", **Türk Folklor Araştırmaları Dergisi**, Yıl 1, Sayı 4, Ekim, İstanbul, s. 49-50.

[39]Özkul Çobanoğlu, 2000, **Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü**, Akçağ Yayını, Başer Matbaası, Ankara, s. 34-38.

[40]Nida Tüfekçi, 1983, "Âşıklarda Müzik", **II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, III. Cilt, Halk Müziği Oyun Eğlence (Tiyatro, Halk Dansları, Çocuk Oyunları), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayını, Gazi Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Basımevi, Ankara, s. 325-340.

[41]Süleyman Şenel, 2007, **a.g.k.**, s. 5.

[42]Şükrü Elçin, 1997, **Halk Edebiyatı Araştırmaları I**, Akçağ Yayını, Başer Basım Yayın, Ankara, s. 43.

KAYNAKÇA

Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayınlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A.Ş., İstanbul.

Abdullah Ercan, 1998, 1**4. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul.

Ahmet Özdemir, 2006, **Halk Şiirinden Seçmeler**, Bordo Siyah Yayınları, Trend Yayın Basım Dağıtım. İstanbul.

Ahmet Serin, 1996, **Bozkırdan Yankılar**, Yıldızlar Matbaacılık, İstanbul.

Ahmet Talât Onay, 1996, T**ürk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i**, Akçağ Yayını, Burak Matbaası, Ankara.

Ahmet Talât Onay, 1996, T**ürk Şiirlerinin Vezni**, Hazırlayan: Prof. Dr. Cemal Kurnaz, Akçağ Yayını, Burak Matbaası, Ankara.

Ali Canib Yöntem, 1959, "Saz Şairleri", **Türk Folklor Araştırmaları**, Cilt 6, Yıl 11, Eylül, No. 122, s. 1977-1978.

Âşık İhsani, 2002, **Ozan Dolu Anadolu Antoloji**, Berfin Yayınları, Kayhan Matbaası, İstanbul.

Âşık Veysel'in Anısına Yaşayan Halk Ozanları, 2008, Editörler: Metin Turan, Nazender Süzer, Gürsel Gökçe, Dilek Bal, Ürün Yayınları, Ümit Ofset, Ankara.

Bekir Karadeniz, 2007, **1900'den 2000'e Halk Şiiri**, Atılım Üniversitesi Yayınları, Desen Ofset A. Ş., Ankara.

Bekir Sami Özsoy, 2005, **Başlangıcından Günümüze Örnekleriyle Türk Şiiri**, Akçağ Yayını, Başer Matbaası, Ankara.

Cahit Öztelli, 1962, "Halk Edebiyatında Sazın Yeri", **Türk Dili Dergisi**, Cilt 12, Sayı 134, Kasım, Ankara, s. 108-110.

Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir), 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum.

Çorumlu Dergisi, 1939, "Yeniköylü âşık kör Musa-Dursunun Ölümü-", Yıl 2, 15 Haziran 939, s. 15.

Çorum-Uğurludağ İlçesi'nin Tarihi, 2008, Hazırlayan: Çorum Uğurludağ Belediyesi Adına Belediye Başkanı Mehmed Kiday, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Ankara, s. 49.

Doğan Kaya, 2004, **Anonim Halk Şiiri,** Akçağ Yayını, Başer Matbaası, Ankara.

Dursun Yıldırım, 1991, "Folklor ve Çağdaş Kültür Modelimiz Üzerine Görüş ve Düşünceler", **Millî Folklor Dergisi**, Cilt 2, Yıl 3, Sayı 12, Kış, Ankara, s. 15-17.

Ekrem Koç, t.y., **Şiir Muhabbeti**, Doğuş Ofset, Çorum.

Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara.

Erman Artun, 2002, "Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı Terimleri Üzerine Bir Deneme", **Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri**, (26-28 Mayıs 2000), Kültür Bakanlığı Yayını, Repro Nokta Ltd. Şti. Matbaası, Ankara, s. 65-83.

Eşref Ertekin, 1941, "Cönklerden Derlemeler: Destan", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 4, 1 İkinci Teşrin, Sayı 31, s. 972-973.

Ethem Erkoç, 2008, **Sahabe Evliya Ulema Yurdu Çorum**, Çorum Belediyesi Kültür Serisi, Lider Matbaacılık A. Ş., Çorum.

Fatma Ahsen Turan, Başak Uysal, Zemzem Keleşabdioğlu, Emrah Gökçe, 2008, **Sazın ve Sözün Sultanları Yaşayan Halk Şairleri 1**, Gazi Kitabevi, Özbaran Ofset Matbaacılık, Ankara.
Feyzi Halıcı, 1992, **Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 58, Ankara.
Feyzi Halıcı, t.y., **Saz Şairleri Diliyle Atatürk**, Kültür Bakanlığı Yayını, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir.
Fuat Özdemir, 1999, **Fuat Köprülü'nün Türk Saz Şairleri Üzerindeki Çalışmaları**, Kültür Bakanlığı Yayını, Sera Ofset Matbaacılık, Ankara.
Gazi Barışcan, 2008, **Dünden Bu Güne Ozanların Dilinden**, Ezgim Matbaası, Ankara.
Gündüz Aydın, 2004, **Sevgi Yolu Şairler Antolojisi 2004**, Ay Yayınları, Kanyılmaz Matbaası, İzmir.
Gündüz Aydın, 2007, **Sevgi Yolu Şairler Antolojisi 2007**, Ay Yayınları, Kanyılmaz Matbaası, Salihli.
Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
Halk Edebiyatımızdan En Güzel Aşk Şiirleri, Derleyen: Yılmaz Erdoğan, Papatya Yayınları, Kurtiş Matbaası, İstanbul.
Hasan Kartarı, 1977, **Doğu Anadolu'da Âşık Edebiyatının Esasları**, Demet Matbaacılık Sanayi, Ankara.
Hasan Köksal, 1985, **Millî Destanlarımız ve Türk Halk Edebiyatı**, Üçdal Neşriyat, Tasvir Matbaası, İstanbul.
Hayrettin Rayman, 1995, "Halk Şiirinde Hoşgörü", **Millî Folklor Dergisi**, Cilt 4, Yıl 7, Sayı 28, Kış, Ankara, s. 32-34.
Henry Glassie, 2002, "Tradition: Gelenek", Çev: Ruhi Ersoy, **Folklor/Edebiyat Dergisi**, Cilt VIII, Sayı XXXII, 2002/4, Ankara, s. 17-31 .
Hikmet Dizdaroğlu, 1969, **Halk Şiirinde Türler**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
Hikmet Dizdaroğlu, 1980, "Türk Saz Şiirinin Sorunları", **Köz Dergisi**, Cilt 1, Sayı 3, Şubat, Erzurum, s. 2.
Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul.
Hüseyin Yurdabak, 2007, **Kalenin Bayrakları Şiir Antolojisi**, Yücel Ofset Matbaacılık, Ankara.
İlhan Başgöz, 1968, **İzahlı Türk Halk Edebiyatı Antolojisi**, Ararat Yayınevi, Başaran Matbaası, İstanbul.
İlhan Başgöz, 1986, **Folklor Yazıları**, Adam Yayınları, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul.
İlhan Başgöz, 1996, "Protesto: Folklorun Beşinci İşlevi (Fonksiyonu)", **Folkloristik: Prof. Dr. Umay Günay Armağanı**, (Haz: Ö. Çobanoğlu, M. Özarslan), Feryal Matbaacılık Ltd., Ankara, s. 1-4.
İsmail Görkem, 2002, "Dadaloğlu Fenomeni Bağlamında Türk Saz Şiirinin Sorunları", **Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri**, (26-28 Mayıs 2000), Kültür Bakanlığı Yayını, Repro Nokta Ltd. Şti. Matbaası, Ankara, s. 341-353.
İsmail Karabacak, 2007, **Geldi Geçti Ömrüm Yalana Benzer**, Vatandaş Ofset Gazete ve Matbaa İşletmesi, Vezirköprü.

İsmail Özmen, 1998, **Alevi-Bektaşi Şiirleri**, Cilt 5, (20. Yüzyıl), Kültür Bakanlığı Yayını, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
İsmail Serdar Yakar, 2008, **Çorum İli Âşıklık Geleneği ve Âşık Rıfat Kurtoğlu**, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Lider Matbaacılık A. Ş., Çorum.
Kenan Yaşar, 2005, **Mor Hırkalı Aşk**, Lider Matbaacılık, Çorum.
M. Adil Özder, 1965, **Doğu İllerimizde Âşık Karşılaşmaları**, I. Kitap, Emek Basımevi, Bursa.
Mehmet Özata, 1994, **Bir Çığlık Osmancık'tan**, Ofis Grafik Dizgi Ticaret A. Ş., (b.y.y.).
Metin Eke, 2000, "Saz Âşıkları'nda Atışma (Karşılaşma-Deyişme)", **Folklor/Edebiyat Dergisi**, Cilt VI, Sayı XXIII, Ankara, 2002/3, s. 193-199.
Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara.
M. Fuad Köprülü, 1981, **Türk Edebiyatı Tarihi**, Ötüken Yayınları, Yüksel Matbaacılık, İstanbul.
M. Mete Taşlıova, 2006, **Kars'ta Sözel Hikâyecilik ve Hikâyeler**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Halkbilimi Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara.
M. Mete Taşlıova, 2008, "Baba-Oğul Âşıklar: Âşıklık Geleneğinde Yeni Bir Model", **Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi**, 2008/15, Bahar, Ankara, s. 98-99.
M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara.
Murat Uraz, 1949, "Saz ve Âşık", **Türk Folklor Araştırmaları Dergisi**, Yıl 1, Sayı 4, Ekim, İstanbul, s. 49-50.
Musa Merdanoğlu, 2005, **Ozanın Feryadı**, Hürbilek Ofset, Ankara.
Nail Tan, 2007, **Derlemeler Makaleler**, Cilt 1, BRC Basım, Ankara.
Nazlı Rânâ Gürel, Zeki Gürel, 1998, "Osmancıklı Âşık Aldülkadir Uslu (Kadrîyâ)", **Folkloristik Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı**, Hazırlayan: Metin Özarslan, Özkul Çobanoğlu, Türkiye Diyanet Vakfı Matbaası, Ankara, s. 225-240.
Neşet Köseoğlu, 1939, "Çorumlu Gazi Beydili", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 1, 15 Mart 939, s. 368-369.
Nevzat Gözaydın, 1989, "Anonim Halk Şiiri Üzerine", **Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III** (**Halk Şiiri**), Cilt LVII, Sayı 445-450, Ocak Haziran, Ankara, s. 1-104.
Nida Tüfekçi, 1983, "Âşıklarda Müzik", **II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, III. Cilt, Halk Müziği Oyun Eğlence (Tiyatro, Halk Dansları, Çocuk Oyunları), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayını, Gazi Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Basımevi, Ankara, s. 325-340.
Orhan Çöplü, 2002, **Son Mektup**, İstem Basımevi, Çorum. 102 S.
Ozan Sinemi, **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara.
Özkul Çobanoğlu, 1999, "İşgal Edilen Vatan Topraklarında Âşık Edebiyatının İşlevleri ve Âşık Şenlik", **Millî Folklor Dergisi**, Cilt 6, Yıl 11, Sayı 42, Yaz, Ankara, s. 89-91.

Özkul Çobanoğlu, 2000, **Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü**, Akçağ Yayını, Başer Matbaası, Ankara.
Pertev Naili Boratav, 1968, "Âşık Edebiyatı", **Türk Dili Dergisi**, Halk Şiiri Özel Sayısı, Cilt XIX, Sayı 207, 1 Aralık 1968, Ankara, s. 342.
Pertev Naili Boratav, 1969, **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı**, Gerçek Yayınevi, Fono Matbaası, İstanbul.
Pertev Naili Boratav, 1982, "Sözlü Edebiyat", **Folklor ve Edebiyat 1**, Adam Yayınları, Ankara, s. 165-170.
Pertev Naili Boratav, 2000, **İzahlı Halk Şiiri Antolojisi**, Yayıma Hazırlayan: Metin Turan, Tarih Vakfı Yayınları, Numune Matbaası, İstanbul.
Refik Ahmet Sevengil, 1965, **Yüzyıllar Boyunca Halk Şairleri**, Atlas Kitabevi, Tan Matbaası, İstanbul.
Refik Ahmet Sevengil, 1967, **Çağımızın Halk Şairleri**, Atlas Kitabevi, İstanbul.
Sabri Koz, 1985, "Âşık Edebiyatımızda Destan ve Destan Konuları", T**ürk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler II**, Haz: Feyzi Halıcı, Konya Kültür ve Turizm Derneği Yayınları, Güven Matbaası, Ankara, s. 92-104.
Saim Sakaoğlu, 1989, "Türk Saz Şiiri", T**ürk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III** (Halk Şiiri), Sayı 445-450, Ocak-Haziran, Ankara.
Saim Sakaoğlu, 1992, **Efsane Araştırmaları**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya.
Saim Sakaoğlu, Zekeriya Karadavut, 1998, **Âşıkların Diliyle Cumhuriyet**, Türk Dil Kurumu Yayınları: 688, Bizim Büro Basımevi, Ankara.
Sıtkı Aktan, 1942, "Osmancıklı Âşık ve Şair Kadir Uslu", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 4, 1 İkinci Kânun 942, Sayı 33, s. 1034-1036.
Süleyman Şenel, 2007, **Kastamonu'da Âşık Fasılları Türler-Çeşitler-Çeşitlemeler**, 1. Cilt, Kastamonu Valiliği İl Özel İdaresi Yayını, Düzey Matbaacılık, İstanbul.
Şükrü Elçin, 1997, **Halk Edebiyatı Araştırmaları I**, Akçağ Yayını, Başer Basım Yayın, Ankara.
Tarih Kutsi, 1975, **Türk Halk Şiiri** (**Antoloji**), Toker Yayınları, Toker Matbaası, İstanbul.
Türk Şairleri Şiir Antolojisi, 2005, Derleyen: Ali Gündüz, 2. Cilt, Gündüz Kitabevi Yayınları, Birlik Basımevi, Ankara.
Umay Günay, 1983, "Âşık Tarzı Şiir Geleneği İçinde Sistemli Deyişler", **Şükrü Elçin Armağanı**, (Haz: U. Günay, A. Güzel, D. Yıldırım), Hacettepe Üniversitesi Edebi yat Fakültesi Armağan Dizisi: 1, Meteksan Baskı Tesisleri, Ankara, s. 35-41.
Yaşar Solak, 2000, **Üzüm Karası-Şiirler**, Limtaş Lider Matbaacılık A. Ş., Çorum.
Yıldıray Erdener, 1983, "Kültür ve Müzik", T**ürk Folkloru Araştırmaları**, Gazi Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 91.
Ziya Gürel, 1938, "Deli Boran", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 1, 15 Ağustos 938, s. 158-159.
Ziya Gürel, 1938, "Derviş Mehmed", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 1, 29 Birinciteşrin 938, s. 228-232.

1.BÖLÜM

SÖZLÜ KAYNAK BİLGİLERİYLE ÇORUM HALK ŞİİRİ ANTOLOJİSİ

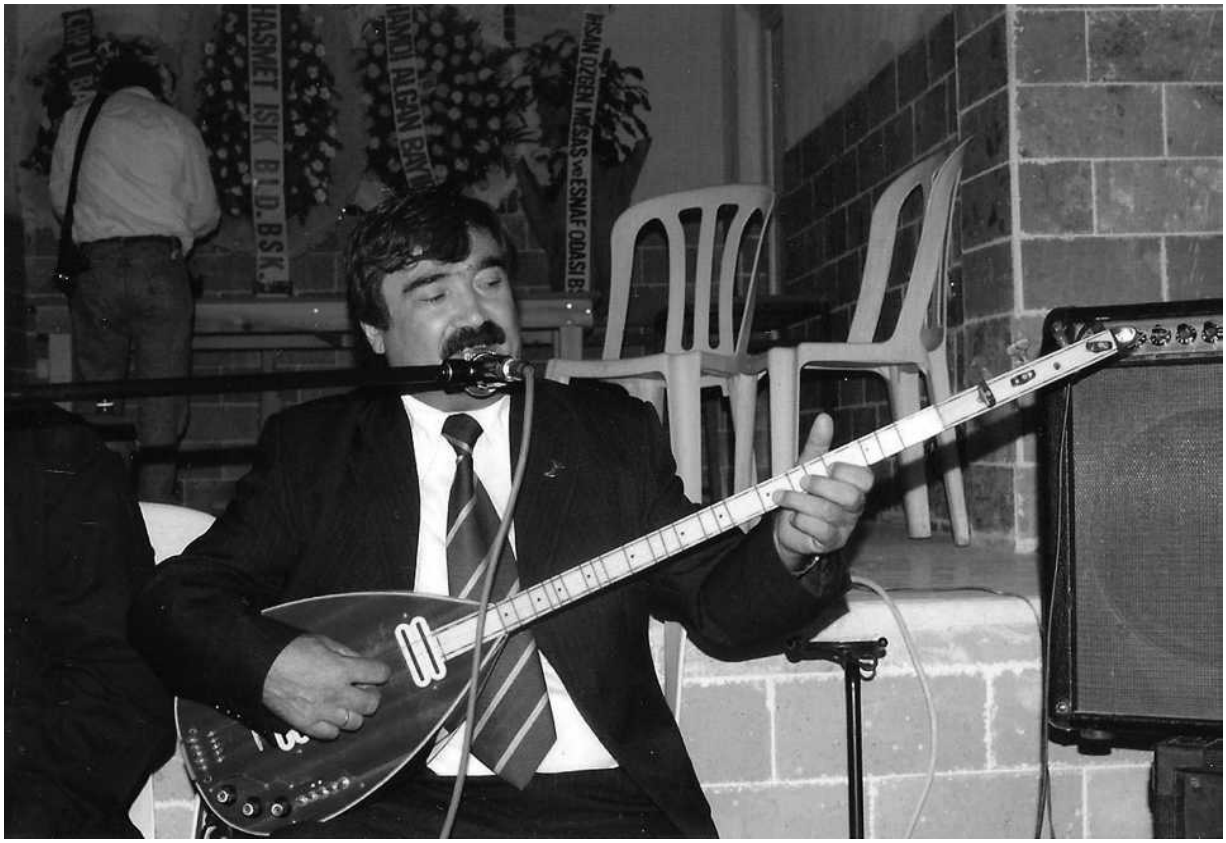

ABBAS BALCI
<Abbasî>

1952 yılında, Osmancık ilçesine bağlı Ayva köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdikten sonra, öğrenimini devam ettiremedi. Kahvehane ve berber gibi esnaf işletmelerinde çıraklık yaptı. Küçük yaşlarda saza ve söze olan hevesi, askerlik dönüşü kendi deyişlerini söylemesi ile gelişti.

Ankara'da bulunduğu yıllarda, bu yolda ilk önemli çalışmalarını ortaya koydu ve iki kaset yaptı. Mesleği nedeniyle, Muğla'ya yerleşti. Abbas Balcı, yerel ve ulusal televizyon kanalları ile halk konserlerinde çalıp söylemeye devam etmektedir. Bugüne kadar 5 teyp kaseti çıkarmış olup, "Ozanın Dili" isimli bir de şiir kitabı yayımlamıştır.

Benim Kimliğim

Ben ne Mahsunî'yim ne de Gülâbî,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.
Ne Haşimî ne de Ali Nürşanî,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.

İyi çalar Musa Baba sazını,
Korkmaz söyler Boranî de sözünü,
Veysel verdi benliğini özünü,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.

Muhlis Akarsu da yandı kül oldu,
Hasret ile Nesimî de sır oldu,
Ali Ekber aramızdan göç oldu,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.

Şekip, sarı telde derdin aradı,
Neşet Leyla'sını sözde aradı,
Kızıltuğ da Ali diye ağladı,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.

Âşık Daimî'yi anar dururum,
Çırakman'ı ara sıra görürüm,
Ben garibim adım adım yürürüm,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.

Abbasî'yim gıpta etmem, kem görmem,
Birini yerip de birini övmem,
Her birinin değerini ölçemem,
Âşık Abbas Balcı benim kimliğim.

Marmara Depremi

On yedi Ağustos Salı gecesi,
Görülmemiş deprem vurdu da geçti.
Genci ihtiyarı, eş çocukları,
Enkazın altına koydu da geçti.

Ulusum ağlıyor Marmara için,
Yürekler dayanmaz bu canlar için,
Koşalım dostlarım kurtarmak için,
Bize bu acıyı koydu da geçti.

Kolay kolay sarılmaz ki bu yara,
Kalbimize açtı derinden yara,
Çaresiz insanı toplu mezara,
Hepsini bir anda koydu da geçti.

Abbasî'yim dinmez benim feryadım,
Kırk bin canı aldı gitti kurbanım,
Bize layık mıydı bunlar Allah'ım!
İbreti misali koydu da geçti.

Muğla Bana Vatan Oldu

Çorum memleketim geldim Muğla'ya,
Ekmek derdi geldi girdi araya,
Hasretim olmaz mı ana babaya!
Muğla bana vatan oldu dönemem.

Dünya bir bütündür gurbet yavrusu,
Başımıza geçti geçim gaygusu,
Çıkmaz ki içimden özlem duygusu,
Muğla bana vatan oldu dönemem.

Doğduğuna değil doyduğına bak,
Geçmişini gör de geleceğe bak,
Özlem çırasını yüreğinde yak,
Muğla bana vatan oldu dönemem.

Memleket hasreti içimde saklı,
Felek çemberini boynuma taktı,
Abbasî geriye döndü bir baktı,
Muğla bana vatan oldu dönemem

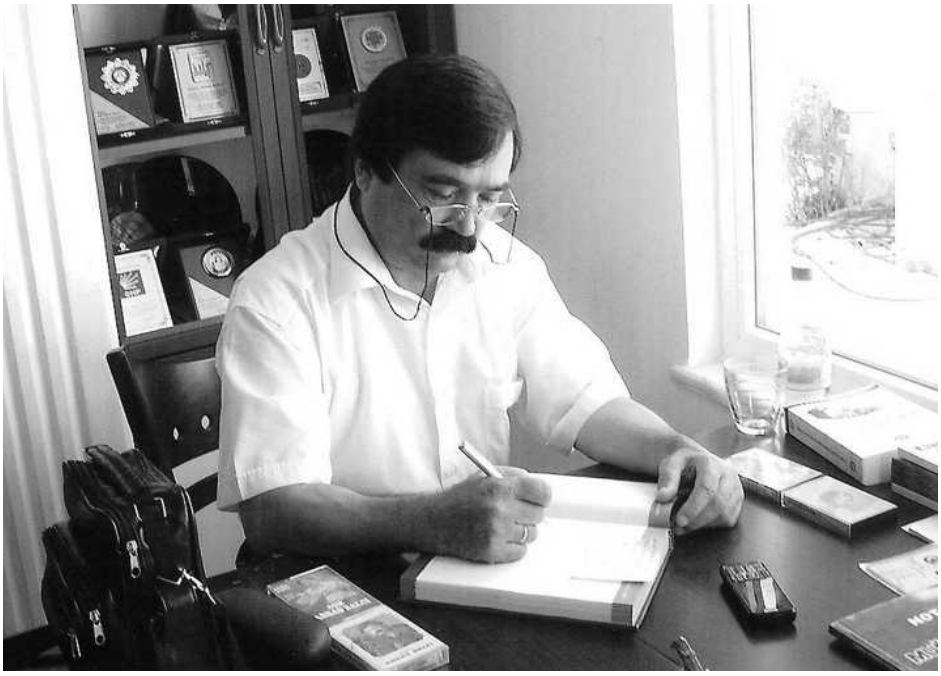

Yakma Ormanı

Gene yaz geliyor yangın çıkacak,
Yemyeşil ormanlar telef olacak,
Sonucunda bize hüzün kalacak,
İnsafa gel zalim yakma ormanı!

Dağların başında orman kalmamış,
Döndüm baktım şöyle yüzü kararmış,
O güzel ormanlar kül olmuş yanmış,
İnsafa gel zalim yakma ormanı!

Ülkenin varlığı ormanla olur,
Ormanı olmayan ülke çöl olur,
Erozyon belası egemen olur,
İnsafa gel zalim yakma ormanı!

Abbasî'yim ömür doğadan gelir,
Doğanın kıymatın yaşayan bilir,
Bir ağaç meydana kaç yılda gelir?
İnsafa gel zalim yakma ormanı!

Özledim Köyümü

Anlatayım yöremdeki köyleri;
Eşraf olur insanları beyleri,
Misafire açık durur evleri,
Özledim köyümü, bir de yöremi.

Dikenli, Yeniköy, Ayva, Kuyucak,
İnsanları yakın sıcak mı sıcak,
Gurbet elde yolum oldu çok ırak,
Özledim köyümü bir de yöremi.

Mehmet Dede, Tekke, komşumuz Obruk,
Çok oldu ayrıldım köyümden koptuk,
Babam amcam öldü yanında yoktuk,
Özledim köyümü bir de yöremi.

Alpagut, Berk, Çiftlik, Tutuş, Dodurga,
Çatar'dan ileri orda Kumbaba,
Osmancık'ta yatar Pir Koyunbaba,
Özledim köyümü bir de yöremi.

Karadonlu Oğuzların yatırı,
Çifte atar İskilip'in katırı,
Keskin olur Çamiçi'nin satırı,
Özledim köyümü bir de yöremi.

Kavaklı Çiftlik'ten Laçin Kuyumcu,
Başpınar'ım, Evlik, Kargı, İncesu,
Gözümde tütüyor işin doğrusu,
Özledim köyümü bir de yöremi.

İki dağ arası köyümün yeri,
Deli akar çaydan yağmurun seli,
Bilmem döner miyim bir zaman geri!
Özledim köyümü bir de yöremi.

Abbasî'yim Çorum ilim nüfusta,
İlçem Osmancık'tı şimdi Dodurga,
Çocukluğum geçti Ayva köyünde,
Özledim köyümü bir de yöremi.

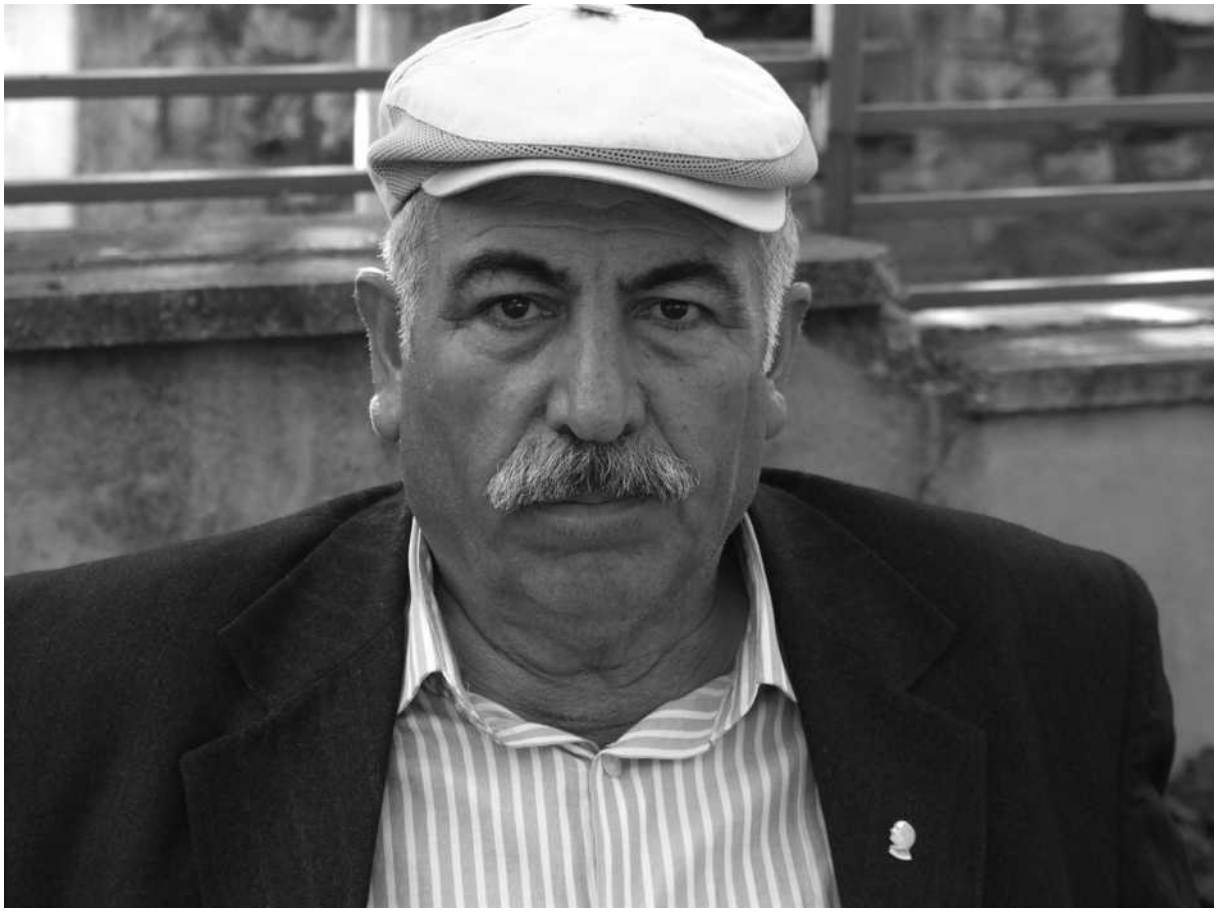

ALİ BAŞTURAN
<Asarî>

1949 yılında, Ortaköy ilçesine bağlı Asar köyünde doğdu. Köyünde okul olmadığı için okuyamadı. Kendi imkânları ile okuma yazmayı öğrendi. Daha sonra, açılan sınavlara girerek ilkokul diploması aldı. Çocuk yaşlarında şiire ilgi duydu. Başlangıçta "Başturan" mahlasını kullanmakla birlikte, köyünün de ismi olması nedeniyle "Asarî" mahlasını tercih etti. Ali Başturan evli ve 4 çocuk babasıdır.

Atatürk

Kara çalanlar utansın,
Atatürk'tür Atam benim.
Sevmeyenler nara yansın,
Atatürk'tür Atam benim.
....
O yükseltti bu milleti,
Kurdu bu cumhuriyeti,
Dünyaya bir ışık tuttu,
Atatürk'tür Atam benim.

Asarî'm bak yana yana,
Canım kurban böyle cana,
İsmini yaydı cihana,
Atatürk'tür Atam benim.

Sor Efendim

Kimse bilmez ne haldayım!
Sor efendim sor efendim.
Yolsuz ile geçim yapmak,
Zor efendim zor efendim.

Sazımı elime aldım,
Hem ağladım hemi çaldım,
Mecnun gibi çölde kaldım,
Gör efendim gör efendim.

Aşık olan durmaz yanar,
Pervaneler gibi döner,
Benim yaram içten kanar,
Sar efendim sar efendim.

Asarî'yim aldı merak,
Ahım benim direk direk,
İkilik neyime gerek,
Herkes bana bir efendim.

Turnalar

Gökyüzünde bölük bölük giderken,
Selamımı söyle yâre turnalar.
Bir kırık sazımla kaldım gurbette,
Selamımı söyle yâre turnalar.

Bilmem turnam bilmem ne imiş suçum?
Sıla hasretiyle yanıyor içim,
Çorum'a uğrayın hatırım için,
Selamımı söyle yâre turnalar.

Yürümüş köyümün çayır çimeni,
Yaman olur bizim dağın dumanı,
Asar'a uğrayın seher zamanı,
Selamımı söyle yâre turnalar.

Sakın turnam sakın yüksekten uçun,
Elvan Çelebi'yi selamla geçin,
Manasur'da durup soğuk su için,
Selamımı söyle yâre turnalar.

Salındıkça

Salındıkça yolda gider naz eder,
Her gördükçe bu ömrümü mahveder,
Yanar yanar ben bağrımı döverim,
Düşündükçe yüreğimden kan gider.

Dertliye derdin ne diye sorulmaz,
Güzel sevilir de çirkin sevilmez,
Herkesin yarası gizli bilinmez,
Kim bilir ki gizli gizli ne gider?

Çıkam dağbaşına durup yaslanam,
Ağlıyam ağlıyam kavrulup yanam,
Yetmez mi ki gizli gizli oy anam?
Giden günler hepsi ömürden gider.

Asarî'yim bırak gayrı efkârı,
Gülüp oynamadım ilk günden beri,
Derdimi tellere dökeyim bari,
Ancak sazım bana yâr olur gider.

Merhaba

Bu ulusa hizmet eden gardaşlar,
Sazımla sözümle size merhaba.
Bal yapalım bizler arı misali,
Muhabbete şirin söze merhaba.

Atatürk yolundan gelin barışa,
Bu vatan uğrunda verek baş başa,
Yollar uğramaya buhrana kışa,
Gönlümün sultanı yaza merhaba.

Atam Nutuk verdi hey gençlik sana!
Çalış güven hizmet eyle vatana,
Benliği terk edip birlikten yana,
Şu nur ile bakan göze merhaba.

Bu vatan uğruna can baş veren o,
Kültür denizinde yüzüp dalan o,
Birliğe dirliğe yoldaş olan o,
İnsanlığa güler yüze merhaba.

Söylüyor Asarî'm şirin dillerin,
Eşe dosta beyan olsun halların,
Emeği var bu işlerde tellerin,
O zaman da telli saza merhaba.

ARAP KURT
<Kurtoğlu>

1965 yılında, Alaca ilçesinde doğdu. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi Alaca'da bitirdi. 1985 yılında girdiği Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İktisat Bölümünden, 1988 yılında kendi isteğiyle ayrıldı. Evli olan Arap Kurt, bir kız iki erkek çocuğu babasıdır. Ticaret ve tarım işleriyle uğraşarak geçimini sağlamaktadır. Şiirleri Çorum'da ve Alaca'da neşredilen yerel gazetelerle birlikte, Aşkın E Hali ve Hale isimli sanat ve edebiyat dergilerinde yayımlanmaktadır.

Zaman

Kimseler anlamaz gönül dilinden,
Deryalar içmişim yârin elinden,
Yanar avuçlarım çeksem belinden,
Yokluğunda yâri sorar mı zaman?

Bir gün batımında senden giderim,
Senli hayalleri azık ederim,
Oyun oynar durur bana kaderim,
Kırılan gülümü sarar mı zaman?

Çıkmaza düşmüşse bu kulun yolu,
Dinmez olur sancı acırsa solu,
Sarmak istedikçe kırılır kolu,
Divane gönlümü yorar mı zaman?

Derdimi bilensin çare ararım,
Allah'a ayandır çile sararım,
Attığın ateşle hâlâ yanarım,
Acaba maziyi arar mı zaman?

Bir dostum olsun da canımı alsın,
Kıymetin bilmezsem taşlara çalsın,
Gerçek dost uğruna şu ömrüm solsun,
Dost yaralarına yarar mı zaman?

Kurtoğlu yastadır sesi duyulmaz,
Ölmeden mezara insan koyulmaz,
Yalan dünya sana asla doyulmaz,
Ak düşmüş saçımı tarar mı zaman?

Dost Sızım

Efkârım sığmaz ki üç beş heceye,
Deli divaneyim gezerim şimdi.
Nasıl güveneyim ıssız geceye!
Yokluğun koynuna sızarım şimdi.

Eylül dokununca garip gönlüme,
İçten içe sızı girer ömrüme,
Bu dertli başımı eğip önüme,
Hüzünleri bir bir yazarım şimdi.

Her düşen yapraktan bin ah duyarım,
Bil ki sen yok isen bir yanım yarım,
Islak kirpiklerden eyvah duyarım,
Kanlı yaşlarımı süzerim şimdi.

Göçmen kuşlar gibi gurbete yolum,
Ellerim boş kaldı kırıldı kolum,
Delik deşik bağrım acıdı solum,
Hasretin derdiyle bizarım şimdi.

Hiç bel bağlamadım dünya malına,
Heves de etmedim kulun varına,
Umudum kalmadı artık yarına,
Söyletmeyin beni kızarım şimdi.

Kurtoğlu'yum için için yanarım,
Dostlarımı vefa ile anarım,
Rüzgârdan atıma hemen binerim,
Varla yok arası tozarım şimdi.

Felek

Yine yağmur yağacak hava birden karardı,
Gidiyorum deyince betim benzim sarardı,
Düşman olsa hâlimi acıyıp da sorardı,
Umarsız dertlerimin dermanı sende felek.

Felek senin ne kahrın ne de derdin çekilir,
Derdin ile bir günde bin bir ağıt yakılır,
Bir of çeksem ahımdan karlı dağlar yıkılır,
Umarsız dertlerimin dermanı sende felek.

Matemli güvercinler uçmaz artık havada,
Hüzünlü türküleri söyler şimdi yuvada,
Kurudu tomurcuklar çiçek açmaz sılada,
Umarsız dertlerimin dermanı sende felek.

Gelincik bohçasında matem, hüzün işlersin,
Kurtoğlu'na işkence etmeyi hep düşlersin,
Söyle bana ey zalim nerde yazlar kışlarsın?
Umarsız dertlerimin dermanı sende felek.

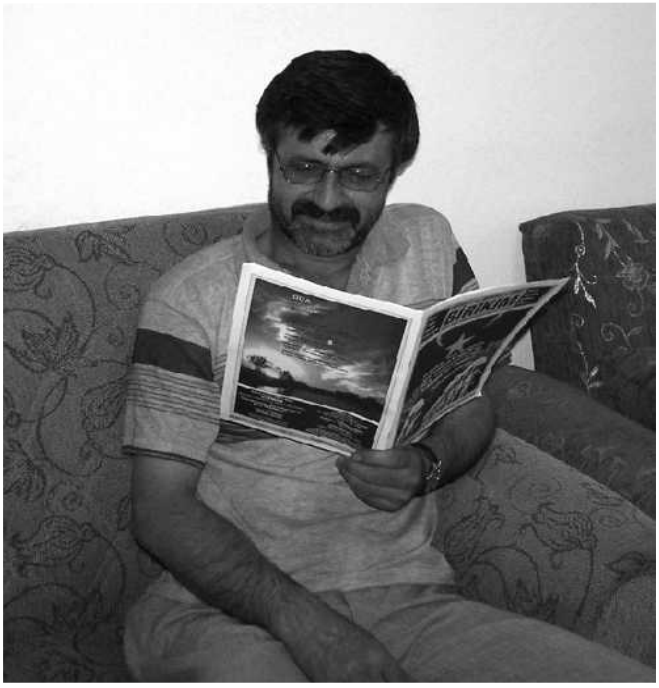

Bulutlara Bin de Gel

Uykularım hep bezgin lal oldu düşün dili,
Geceden kaldı hüzün yorgun sabahın eli,
Koparmaya kıyamam sana benzeyen gülü,
Bulutlara bin de gel göğe çizdim resmini.
Nakkaş gibi işledim yıldızlara ismini.

Savur o saçlarını her teli dönsün güle,
Yükle buselerini kokunla esen yele,
Hasrettir âşıkların çektiği acı çile,
Bulutlara bin de gel göğe çizdim resmini.
Nakkaş gibi işledim yıldızlara ismini.

Bu Bizim Türkümüz

Bahçelerde kayısı,
Kuş ağzında yarısı,
Ben toplasam sen yesen,
Al dudakta sarısı.

Koşup geldin ıraktan,
Güller sundun yürekten,
Ellerin elimdeydi,
Seni diledim Hak'tan.

Bir güldün güneş doğdu,
Ağaçlar dalın eğdi,
Okşarken saçlarını,
Ellerim tene değdi.

Nefesin yaktı beni,
Hissettim her zerreni,
Yaşamak buymuş meğer,
Felekten çaldım seni.

Kar beyazı ellerin,
Bal damlatır dillerin,
O endam sende iken,
Rakibisin güllerin.

Bu türkü bizim olsun,
Gönüllere aşk dolsun,
Seher yeli esende,
Gün batarken söylensin.

ASLAN KARABACAK

<Garibaslan, Yoldaş Ozan>

07.05.1959 tarihinde, merkez Acıpınar köyünde doğdu. İlkokul mezunudur. 1988 yılında, Çorum'dan İzmir'e taşındı. Vatani görevini tamamladıktan sonra çeşitli işlerde çalıştı. 2004 yılında, özel sektöre ait bir fabrikadan emekli oldu. Hâlen İzmir'de ikâmet etmektedir. Şiirlerinde "Garibaslan ve Yoldaş Ozan" mahlaslarını kullanan Aslan Karabacak evli ve iki çocuk babasıdır.

Bizim İle

Efil efil eser bir yel,
Gurbet ilden bizim ile.
Mektup yazar çekerim tel,
Gurbet ilden bizim ile.

Aklımda gül kokan bağlar,
Suyu buzlu karlı dağlar,
Sevgim bir sel oldu çağlar,
Gurbet ilden bizim ile.

Gönül treni kalkacak,
Yol alacak köşe bucak,
Selam olsun kucak kucak,
Gurbet ilden bizim ile.

Yanar yürek derin acım,
Var bir dosta ihtiyacım,
Geleceğim bekle bacım!
Gurbet ilden bizim ile.

Diyorlar, gelmiyor giden,
Unutmuşlar işte, neden?
Hasretimi taşırım ben,
Gurbet ilden bizim ile.

Köyün dibeği sokusu,
İçinde buğday kokusu,
Çekeceğim yol uykusu,
Gurbet ilden bizim ile.

Garibaslan aklımda yâr,
Gören göze cemâli kâr,
Edeceğim terki diyar,
Gurbet ilden bizim ile.

Dağlar

Kış biter bahar gelir de dört bir yanın güler dağlar,
Mecnun Leyla'ya kavuşur gözyaşını siler dağlar,
Yeşil halıya dönersin oğlak kuzu meler dağlar,
Sevdalanır bir Şirin'e Ferhat seni deler dağlar.

Doruklarda karın erir düze iner seller dağlar,
Şevke gelir şeyda bülbül açar gonca güller dağlar,
Yaz sıcağı serin olur senden esen yeller dağlar,
Bir menekşe bir çiğdem ver ne diyecek eller dağlar.

Ahlat alıç bin bir çeşit yemiş yüklü dallar dağlar,
Arılar seyrana çıkar çiçeklerde ballar dağlar,
Kaynaklarda buz gibi su dosta selam yollar dağlar,
Yeter mi seni tarife ozandaki diller dağlar?

Yolculara geçit verir Akabeler beller dağlar,
Yeşil sunalar ağırlar bağrındaki göller dağlar,
Sanırım kıskanır seni ot bitmedik çöller dağlar,
Ateş kusarsın öfkeyle eteğinde küller dağlar.

Türlü hayvan türlü böcek yuva yapar kuşlar dağlar,
Ormanlar cana can katar yaşam sende başlar dağlar,
Asırlardır söker insan maden maden taşlar dağlar,
Her eşyanın ham maddesi sazlardaki teller dağlar.

Temiz havan temiz suyun sende güzel günler dağlar,
Kaval çalar garip çoban Yoldaş Ozan dinler dağlar,
Değerse düşman ayağı için için inler dağlar,
Bazen tipi bazen duman başındaki tüller dağlar.

Gurbete Giden

Baba gidiyorum helal et hakkın,
Uzat ellerini öpüp gideyim.
Ana, oğlum diye ağlama sakın!
Uzat ellerini öpüp gideyim.

Bu gülen gözleri sarmasın keder,
Sana derim bacı, sana birader!
Bir yemek yiyelim gelin beraber,
Son defa sofraya çöküp gideyim.

Suna gelin çatma hilal kaşını,
Bükme kuğu boynun eğme başını,
Gizle görmesinler gözün yaşını,
Hasretin sinene döküp gideyim.

Hoşçakalın bugün sevdiğim canlar,
Gönül alıp hatırımı soranlar,
Hısım akrabalar dostlar yaranlar,
Yorganı yüklükten söküp gideyim.

Yoldaş Ozan gider oldu gurbete,
Hazır ol yüreğim sen de hasrete!
Diyorlar, köy yoktur ölümden öte,
Hoşçakalın boynum büküp gideyim.

Müsaade Eyle

Sevda bahçesinde bir gül bitirdim,
Elimle sunayım müsaade eyle!
Kimseye vermedim sana getirdim,
Sevdanla yanayım müsaade eyle!

Gönül yarasıdır bunu sen de bil,
Ağlar isem lütfen gözyaşımı sil,
Ben seni bir vakit beş vakit değil,
Andıkça anayım müsaade eyle!

Aşk yolunda buluşalım seninle,
Koy başın, kalbimin sesini dinle,
Sen salın karşımda güzelliğinle,
Ben serap sanayım müsaade eyle!

Uzak durma soğumasın saran kol,
Gönül kadehime damla damla dol,
Ben meri kekliğim zalim avcı ol,
Yoluna konayım müsaade eyle!

İncidir dişlerin gülüşün şirin,
Deli divaneyim gel gör eserin,
Bayram arifesi uzat ellerin,
Al kızıl kınayım müsaade eyle!

Garibaslan sevdasında inattır,
Şekerde balda yok bu nasıl tattır?
Senin dudakların abıhayattır,
Ben içip kanayım müsaade eyle!

Olmayınca

Neşesi olur mu gülün gülşenin?
Bülbül olmayınca zar olmayınca.
Ahengi olur mu bağın bahçenin?
Ayva olmayınca nar olmayınca.

Bende bir yara var gönül yarası,
Gözyaşımla dolu her hatırası,
Kıblegâhım hilal kaşlar arası,
Neyleyim yanımda var olmayınca!

Bin bir nazla geçer hasların hası,
Hiç farkında değil benim olası,
Benim sevdam bin Mansur'un sevdası,
Mansur olunur mu dar olmayınca?

Yanan yüreğimle çıksam dağlara,
Bir otacı bulsam yaramı sara,
Ne bu yürek soğur ne de bu yara,
Zemheriden kalmış kar olmayınca.

Garibaslan yolun sevgi devam et,
Bir vefakâr yâr sev ömrü tamam et,
Beden de emanet can da emanet,
Bu kahır çekilmez yâr olmayınca.

BAYRAM DÜŞÜNÜR <Düşünür>

1960 yılında, merkeze bağlı Kalehisar köyünde doğdu. İlkokul yılarını çobanlıkla geçirdi. 1973'te Ankara'ya geldi. Çeşitli meslek dallarında çalıştı. 1977 yılında evlendi. Vatani görevinden sonra, Irak'ta, Suudi Arabistan'da ve Libya'da çalıştı. Bu yıllarda şiir yazmaya başladı. 1995 yılında, Ankara Büyükşehir Belediyesinde göreve başladı. Ankara'da âşıkların bulunduğu meclislerde şiir sanatına ilgi duyarak 40 yaşından sonra saz çalıp şiir söylemeğe başladı. Hâlen Ankara'da ikâmet etmekte olup, Büyükşehir Belediyesinde İdare Amiri olarak görev yapmaktadır. 2005 yılından itibaren, kısa adı AYAZDER olan, Âşıklar ve Yazarlar derneğinin başkanlığını yapmaktadır.

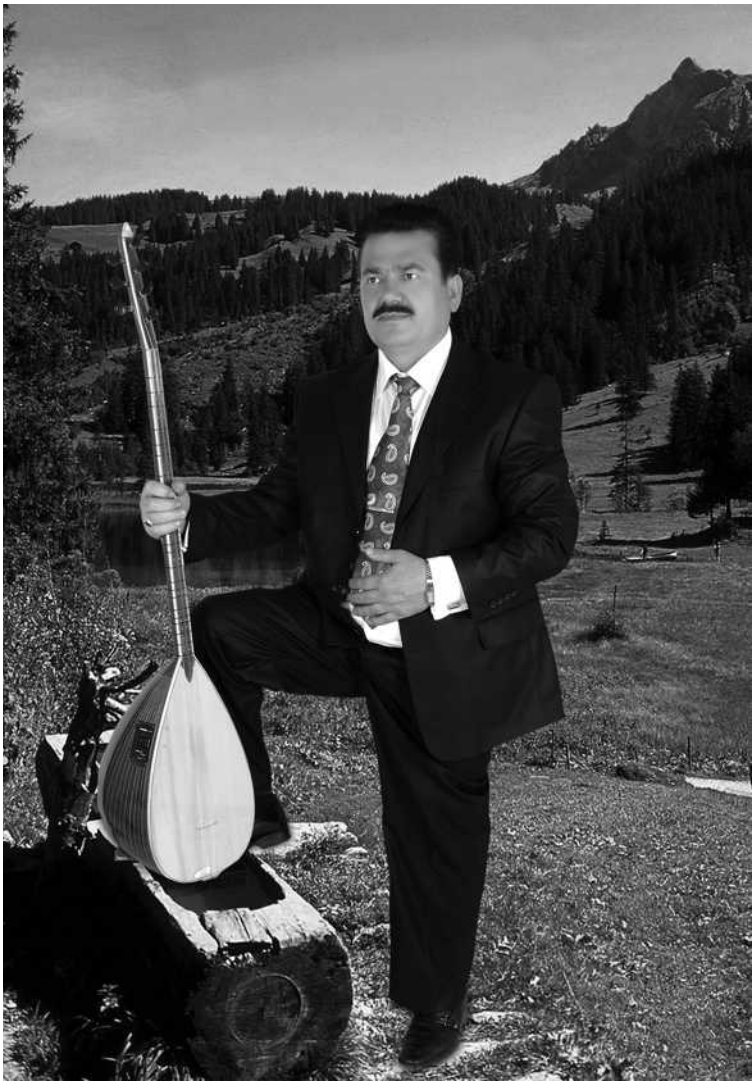

Karışma

Dinle beni ey Avrupa Birliği!
Acımıza tatlımıza karışma.
Bizi Avrupa'ya alacaksanız,
Gencimize yaşlımıza karışma.

Kâbe eşiği mi Avrupa yolu?
Bizde Köroğlu çok şahidi Bolu,
Bizim geçmişimiz zaferle dolu,
Ordumuza yurdumuza karışma.

Türkler tarih boyu kalmadı naçar,
Yurt için Mehmet'in uykusu kaçar,
İster başın bağlar isterse açar,
Anamıza bacımıza karışma.

Düşünür, düşmanı dostu biliriz,
Türk milleti vatan için ölürüz,
İş başa düşerse birlik oluruz,
Ne Alevi ne Sünniye karışma.

Ben Mezar Olam

Sevdiğim ölürse ben mezar olam,
Yarın göğsümü de koyun içine.
Saçıyla bağlayın bu iki kolum,
Yarın göğsümü de koyun içine.

Gözüme gelmiyor çok ile azlar,
Yürüdüğü yolda olmasın tozlar,
Ellerim çürüse kemiğim sızlar,
Yarın göğsümü de koyun içine.

Bilemiyom felek sana ne ettim?
Yanındayken bile ona hasrettim,
Eller görmedi de dumansız tüttüm,
Yarın göğsümü de koyun içine.

Düşünür, dünyada ne umdu buldu!
Fırtınaya düştü kurudu soldu,
Bizim kavuşmamız mahşere kaldı,
Yarın göğsümü de koyun içine.

Tütmüş Ozanım

Yirmi bir yılında yirmi bir asır,
Halkı için hizmet etmiş ozanım.
Sevgiyle bakmış hep görse de kusur,
Hatayı kendinde tutmuş ozanım.

Gerici denilmiş bazen kırılmış,
Bölücü denilmiş bazen kovulmuş,
Tarihin dersleri ondan sorulmuş,
İlime sevgiyi katmış ozanım.

Bir ömür yürüse uyup da gezmez,
Aşk dolu yüreği canlıyı üzmez,
Taşısa sırtında yorulup bezmez,
Nefsine şükürle yetmiş ozanım.

Turab olmuş hep insanlık izinde,
Sevgi vardır acı vardır sözünde,
Hayat bulur namesinde sazında,
Tellerinden ballar tatmış ozanım.

Düşünür, desinler sana da ozan,
Yüce yaratana şükürler yazan,
Virane gönülde kaynıyor kazan,
Dumanı tepede tutmuş ozanım.

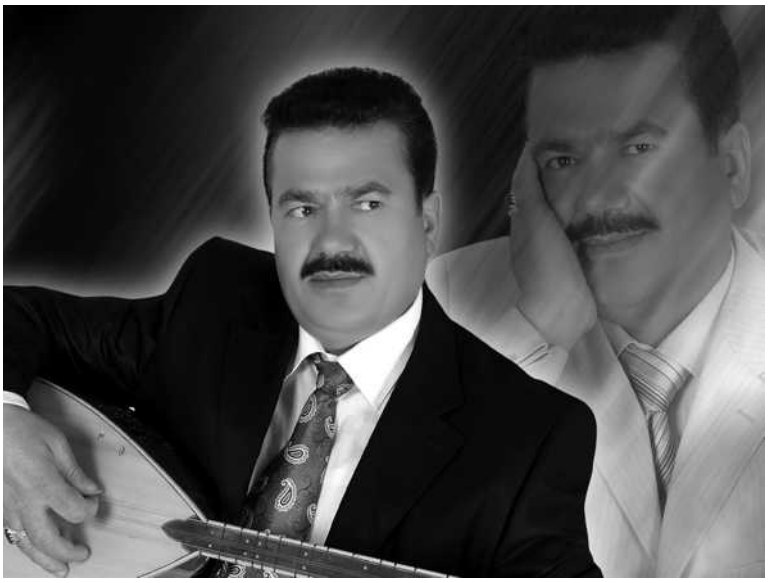

Sevin Çocuklar

Bu vatan dört mevsim sevgi yuvası,
Sevelim burayı gelin çocuklar!
Huzur verir bize güzel havası,
Mutluluk doğadan bilin çocuklar!

Bunca canlı size hizmet vermekte,
Sizleri gelecek umut görmekte,
Bak nice fidanlar burda durmakta,
Çiçekler içinde gülün çocuklar!

Sevin ağaçları koruyup bakın,
Bir fidan dikip de kurdele takın,
Kırma dallarını incitme sakın,
Temizler doğayı elin çocuklar!

Düşünür, bu gençlik sırra ermekte,
Ormanlardan büyük fayda görmekte,
Bir fidan bir insan diye sevmekte,
Sevginin manası derin çocuklar!

Üzdü Gelmedi

Bakın hayırsızın ettiği işe!
Eller yaraladı ezdi gelmedi.
Peşinden koşardım getirdi tuşa,
Yollar yaraladı yüzdü gelmedi.

İyi gün kötü gün verdik kararı,
Dosta güvenmeli olmaz zararı,
Paylaştı varımı gördü yararı,
Kullar yaraladı sezdi gelmedi.

Sevmeyim mi yani güvenip daha?
Yolun sonu belli görünür aha,
Ne yüzle varayım o ulu şaha?
Diller yaraladı azdı gelmedi.

Düşünür'üm, elin vurur dizine,
Yüzümü sürerdim görsem izine,
Beni sarın n'olur onun bezine,
Sallar yaraladı üzdü gelmedi.

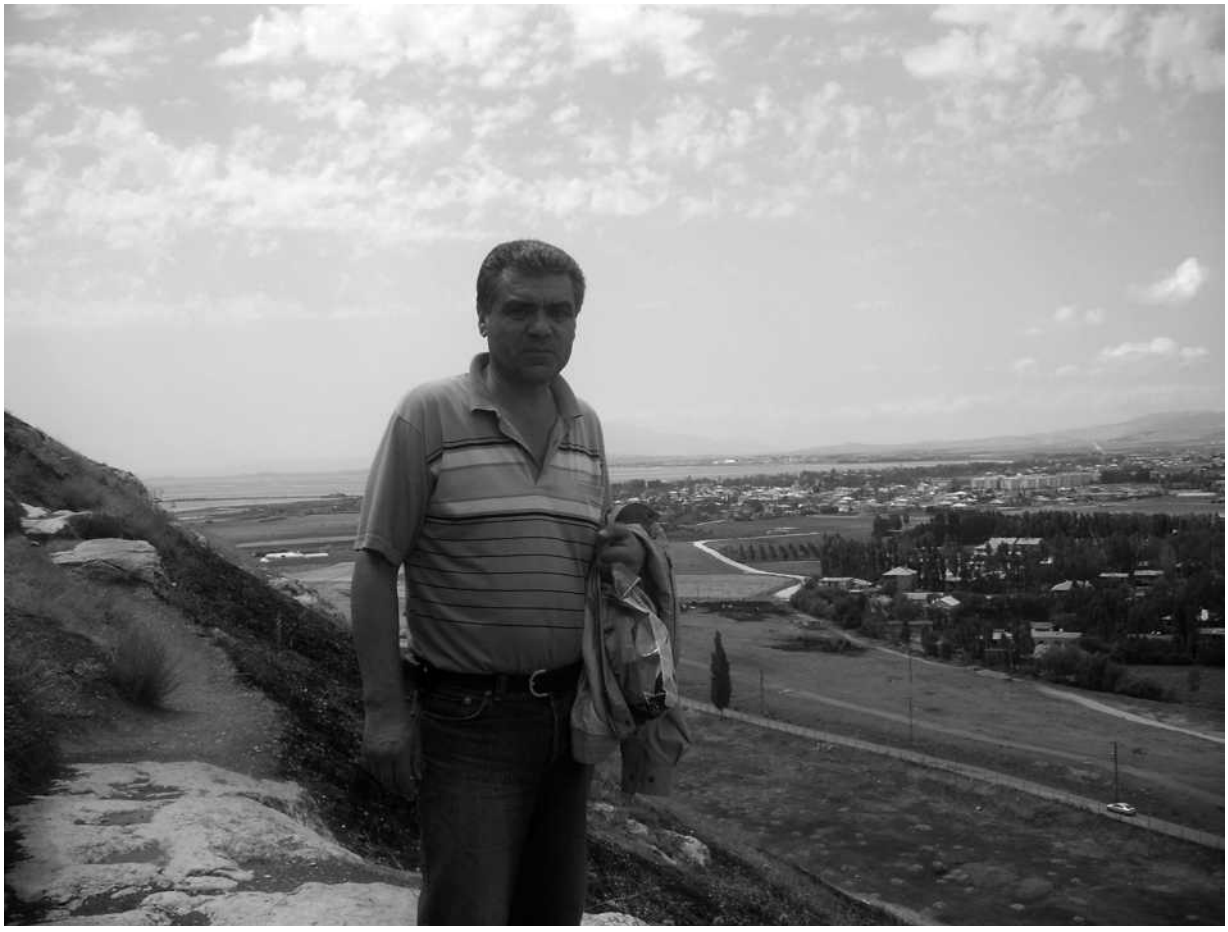

BAYRAM YELEN
<Yelenî>

1957 yılında, Sungurlu ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Sungurlu'da tamamladı. 1977 yılında, Çorum Eğitim Enstitüsünü bitirerek sınıf öğretmeni oldu. Yurdun çeşitli yerlerinde öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak yurt dışında görev aldı. 2008 yılında emekli oldu. Hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir.

Şiir yazmaya ilk gençlik yıllarında başladı. Serbest tarzda yazdığı şiirleriyle birlikte, halk şiiri tarzında heceli manzum söyleyişleri de vardır. "Öğretmenler Günü Şiir Yarışması" Sungurlu Birincisi; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen "Yunus Emre Şiir Yarışması" Çorum İl İkincisi oldu. Fotoğrafçılıkla da uğraşan Bayram Yelen, evli olup iki kız iki erkek çocuk babasıdır.

Türkiye

Her karış toprağın bir başka cevher,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.
Dağların bir zümrüt, suyun bir güher,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Dört bir yanda akarsuyun çağlıyor,
Mevsiminde bulutların ağlıyor,
Senden ayrılması yürek dağlıyor,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Bir tarafın kara, üç yanın deniz,
Cennetten parçadır her bir beldemiz,
Dört mevsim bulunur güneş, kum, deniz,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Cami, kervansaray, örenin, hanın,
Buram buram tarih kokar her yanın,
Sığmaz kitaplara senin bir anın,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Sayısız bitkiye bağrında yer var,
Söyleme yâdlara sende çok sır var,
Uğruna adanmış milyonca ser var,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Kışın hoş olursun, yazın başka hoş,
Sözün başka hoştur, sazın başka hoş,
Sevincin başka hoş, hüzün başka hoş,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.
....
Suyun berrak, havan temiz, gün ışık,
İnsanların modern birbirinden şık,
Kin husumet yoktur herkes barışık,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Yelenî, hiçbir Türk doyamaz sana,
Dünyada başka yer uyamaz sana,
Düşmanlar 'benimsin' diyemez sana,
Vatanım vatanım canım Türkiyem.

Demişler

Dünyanın gidişi böyledir işte;
Yiğidin merdine 'deli' demişler.
Gücünü harcarsa o ilk güreşte,
Tez zamanda 'biter pili' demişler.

Söylersin söylersin sözün aldırmaz,
Otur de oturmaz, kalk dersin kalkmaz,
Kiminin serveti beş kuruş etmez,
Kimi zengin eder 'pulu' demişler.

Ayıralım dedik suyundan tuzun,
Suyunu kuruttuk koca denizin,
Ağzı ile iş görmekte bazısın,
Kiminin 'bükülür beli' demişler.

Sonsuz diye öğretirler fezayı,
Keşfi için gönderirler füzeyi,
Kimi aklı için çeker cezayı,
Kiminin 'belası dili' demişler.

Herkes birbirinin olmalı aynı,
Kiminin baldızı, kiminin kaynı,
Kiminin boynuzu, kimin boynu,
Kiminin 'uzundur eli' demişler.

Kargalar üleşe üştüğü zaman,
Cevizler kırkını aştığı zaman,
Takke bir kez yere düştüğü zaman,
Kişinin 'görünür keli' demişler.

Tekdirden almayan yiyor dayağı,
Çok şey başıbozuk, çok şey bayağı,
Kiminin halı da incir ayağı,
Kiminin 'dikendir yolu' demişler.

Yelenî der, göle yoğurt çalmışlar,
'Ya tutarsa' diye bir laf bulmuşlar,
İşe göre adamını bilmişler,
'Farklıdır Allah'ın kulu' demişler.

Dua

Ömrünce hazan ne, güz nedir bilme,
Görme yaprakların dökülüşünü.
Bahtın açık olsun çaresiz kalma,
Bilme boyunların bükülüşünü.

Ömrünü doldursun ilkbahar senin,
Kapını çalmasın ahuzar senin,
Mutlu akşam senin, şen seher senin,
Badısaba ağrıtmasın dişini.

Açık olsun bahtın kar gibi beyaz,
Sorma soğuk nedir, nasıl şey ayaz!
Ayrılık olup da demeyesin yaz,
Duyma yüreğinin sökülüşünü.

Ebediyyen nurlanmalı hayatın,
Tatma acı, tuzlu, ekşinin tadın,
Gönlümün güneşi şahane kadın,
Sorma umutların yıkılışını.

Senin yolun yokuşlara sarmasın,
Beddualar uzak dursun varmasın,
Melekten şeytana kalbin kırmasın,
Tatma zulümlerin çekilişini.

Bulun mevkilerin yücelerinde,
Ah dahi olmasın hecelerinde,
Kaygı bulunmasın gecelerinde,
Doldursun tozpembe rüya düşünü.

İyiye güzele yalnızca sen doy,
Ömrümden vereyim, ömrün üste koy,
Yıllar götürmesin senden hiçbir şey,
Gören on beş sansın, senin yaşını.

Yelenî der, Allah kadiri kerim,
Aydınlık gelecek, mutlu bir yarın,
Başlanmış işlerin kalmasın yarım,
Beşer yardım etsin görsün işini.

Ben Olam

Yârin dudak kenarında,
Bir ben olam, bir ben olam.
Göz bebeği pınarında,
Bir ben olam, bir ben olam.

Sen benim gönlüme gir de,
Ne işim var başka yarde?
Kâkülün düştüğü yerde,
Bir ben olam, bir ben olam.

İtiyorsun beni suça,
Gönül neresinden geçe,
Ak topuktan siyah saça,
Bir ben olam, bir ben olam.

Yanak altında gamze var,
Bir yerde de bana yer ver,
Uymazsa Yelenî'yi vur,
Bir ben olam, bir ben olam.

Allah'ım

Güneş doğar, çiçek açar,
Ne büyüksün sen Allah'ım.
Yumurta kuş olur uçar,
Ne büyüksün sen Allah'ım.

Gündüz geceye eklidir,
Su ile ateş farklıdır,
Tohumda dünya saklıdır,
Ne büyüksün sen Allah'ım.

Duyulmakta kutsal çağrı,
Olmamalı eğri büğrü,
İstikamet sana doğru,
Ne büyüksün sen Allah'ım.

Canım senden, sana yolum,
Şahit olur elim dilim,
Yelenî der, sana kulum,
Ne büyüksün sen Allah'ım.

BEKİR SAĞIR
<Bekir>

1953 yılında, Narlı köyünde doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra çevre köylerde çobanlık yaptı. Bir süre, Ankara toptancı halinde işçilikle meşgul oldu. Çalıştığı dönemde, dışarıdan bitirme sınavlarına girerek ortaokulu ve liseyi tamamladı. 1975 yılında, Çorum Millî Eğitim Müdürlüğünde göreve başladı. Okullarda süren memuriyet hayatı, 1999 yılında emekli olmasıyla noktalandı.

Şiirlerinin bir kısmı mahallî gazetelerde yayımlandı. 2000 yılında "Şiirlerle Atasözleri", 2002 yılında "Şiirlerle Özdeyişler", 2005 yılında "Şiirlerle İnsan Tasvirleri" isimli kitapları neşredildi. Evli ve dört çocuk babasıdır.

İçimizdekiler

İçimizde üç kişi var karışık,
Biri nefis, biri akıl, biri ar.
Akıl başta ise, bunlar barışık,
Biri nefis, biri akıl, biri ar.

Biri çalar çırpar zenginlik ister,
Biri okur yazar bilginlik ister,
Biri sever sayar, olgunluk ister,
Biri nefis, biri akıl, biri ar.

Üyenin birisi okur, uzlaşır,
İki üye birbiriyle yüzleşir,
Yüzleşmezse her üçü de yozlaşır,
Biri nefis, biri akıl, biri ar.

Her üçü de sarmaş dolaş karışır,
Birbiriyle çatışırsa sürüşür,
İman potasında hepsi barışır,
Biri nefis, biri akıl, biri ar.

Bekir der, içimde üç kişi vardır,
Birisi uzmandır, kendime kârdır,
Birisi hayırdır, birisi şerdir,
Biri nefis, biri akıl, biri ar.

Tesadüf Değil

Sabah ezanında seher zamanı,
Horozun ötmesi tesadüf değil.
Kışın arkasından bahar zamanı,
Çiğdemin bitmesi tesadüf değil.

Güz gelince havaların bozulup,
Leyleklerin gökyüzünde süzülüp,
Turnaların sıra sıra dizilip,
Göçüp de gitmesi tesadüf değil.

Yüksek tepelerde yüksek damların,
Ardıcın yanında yaşlı çamların,
Yıldırım düşerek çürük dalların,
Yanıp da tütmesi tesadüf değil.

Nemli bulut gökyüzünü boğmadan,
Hava ışıyıp da güneş doğmadan,
Bulutlar alçalıp yağmur yağmadan,
Baykuşun ötmesi tesadüf değil.

Babası Oğluna Ne Dedi

Bıçağı elleme elini keser,
Baltayı sallama kolunu keser,
Kazmayı kullanma elinden şaşar,
Oğlum bir yerini kırarsın, dedi.

Gölgeden ayrılma, yanar pişersin,
Ağaca tırmanma daldan düşersin,
Merdivene çıkma yanlış basarsın,
Kafanı gözünü yararsın, dedi.

Oğlu filme baktı, geri yaslandı,
Türlü türlü yemeklerle beslendi,
Babası sofrada birden seslendi,
Oğlum bu günleri ararsın, dedi.

Oğlan çok utandı, aniden sızdı,
Giyindi kuşandı, sokakta gezdi,
Sonunda babası oğlundan bezdi,
Yavrum sen ne işe yararsın, dedi.

Küçükken okşadı, korudu, sevdi,
Haylazlık yapınca kazmayla dövdü,
İsyankâr olunca evinden kovdu,
Defol git, keseme zararsın, dedi.

Evlat evden kaçtı, sokağa daldı,
Hırsızlık yapınca hücrede kaldı,
Babası, bu kara haberi aldı,
Cezanı çek, beni ararsın, dedi.

Çocuklar

Dinleyin büyükler benim sözümü!
Sevilmezse yârsız olur çocuklar.
Utandırıp kızartmayın yüzünü,
Dövüldükçe arsız olur çocuklar.

Suçlarını görmezlikten gelmeyin,
Kabahatli iken sakın sevmeyin,
Havalara kaldırarak övmeyin,
Övüldükçe gamsız olur çocuklar.

Çalıştırın, çalışmayı sevdirin,
Temiz, güzel elbiseyle giydirin,
Dengeli besleyin iyi yedirin,
Aç kalırsa hırsız olur çocuklar.

Elde varken isteğini kesmeyin,
Türlü türlü yiyecekle besleyin,
Haftada bir banyo yapıp süsleyin,
Kirlenirse nursuz olur çocuklar.

Ölmek İstemez

Dişler hep dökülür, dudak morarır,
Saçlar ağardıkça yüzler sararır,
Kulak ağırlaşır, gözler kararır,
Puslansa da gönül ölmek istemez.

Çocuk iken yiyip içer beslenir,
Gençliğinde giyip gezer süslenir,
Azgınlığı gelir geçer uslanır,
Uslansa da gönül ölmek istemez.

Kara saçlar ağardıkça ak olur,
Yıpranan bedene ölüm hak olur,
Kocadıkça beden cana yük olur,
Yaşlansa da gönül ölmek istemez.

Aklımız fikrimiz ölümü ansa,
Yiğit vücudumuz ateşe konsa,
Cehennemden sıcak sularda yansa,
Haşlansa da gönül ölmek istemez.

BEKİR SAMİ ÜNSAL
<Haksöyler>

1955 yılında, Sungurlu ilçesinde doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini Sungurlu'da yaptı. Yüksek tahsilini 1974-1979 yılları arasında Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde tamamladı. 1979-1983 yılları arasında resmi eczacı olarak Sağlık Bakanlığı emrinde; Bitlis Devlet Hastanesi, Bitlis Sağlık Müdürlüğü ve Kütahya Sağlık Müdürlüklerinde çalıştı. Bitlis'in Tatvan ilçesinde, Eczane Mesul Müdürlüğü yaptı. 2004 yılında, memleketi Sungurlu'ya yerleşti. Serbest eczacılık mesleğini ilçesi Sungurlu'da sürdürmekte olup, aynı zamanda Türkiye Yeşilay Cemiyetinin temsilcisidir.

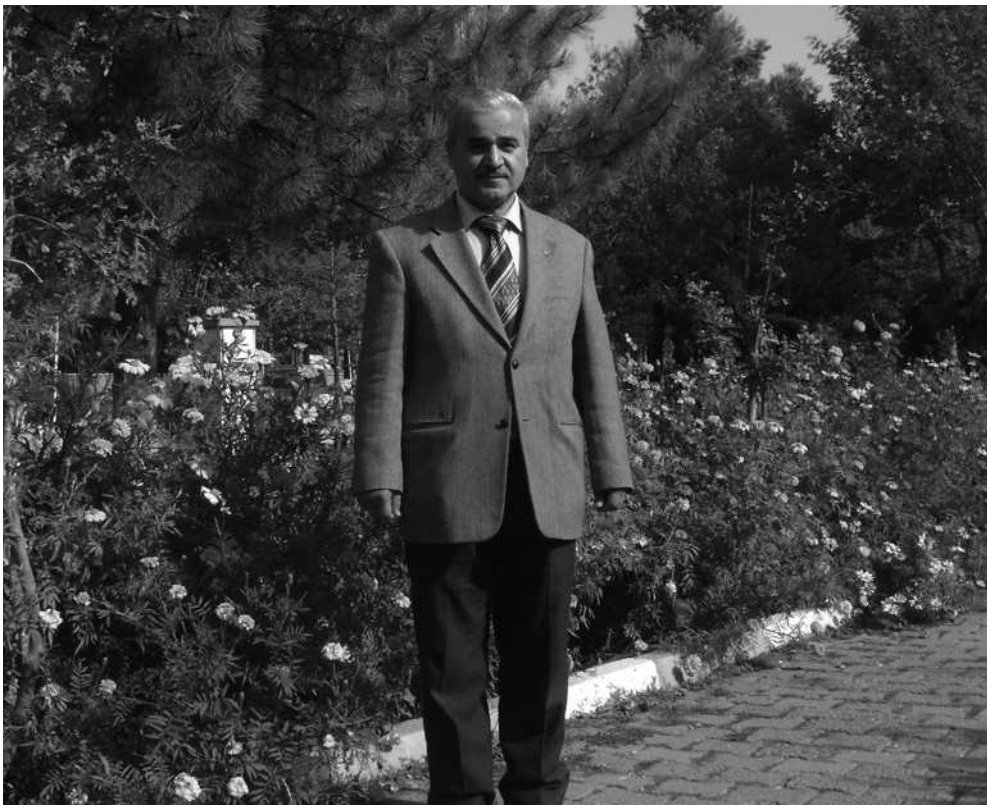

Sungurlu'da okul derneklerinde ve çeşitli Sivil Toplum Kuruluşlarında başkan, başkan yardımcılığı, yönetim kurulu üyeliği gibi görevlerde bulundu.

Evli ve dört çocuk babası olan Bekir Sami Ünsal'ın, çeşitli gazete ve dergilerde zaman zaman şiirleri ve makaleleri yayımlanmaktadır. Şiirlerinde "Haksöyler" mahlasını kullanmaktadır.

Bu Aziz Vatan

Sev vatanı candan satılma satma,
Vatan namus demek sakın unutma,
Nifakçı olma sen sakın kin tutma,
Emanet bizlere bu aziz vatan.

Vadisinden dağlarından aşarsın,
Dört bir yanda dört mevsimi yaşarsın,
Hakkı çoktur hizmetinde koşarsın,
Emanet bizlere bu aziz vatan.

İyi öğren nasıl kurtulmuş yurdum,
Edirne, Ardahan, Afyon, Bayburt'um,
Gaziantep, İzmir, Maraş, Erzurum...
Emanet bizlere bu aziz vatan.

Dostun düşmanın kim öğren atandan,
Canından aziz bil geçme vatandan,
İbret almalısın şehit yatandan,
Emanet bizlere bu aziz vatan.

Haksöyler der, yurdu ecdadım kurdu,
Bir hilal uğruna vuruldu vurdu,
Mazlum olanlara kol kanat gerdi,
Emanet bizlere bu aziz vatan.

Canım Yavrum

Güzel hasletlerle bezen,
Olma hayallerde yüzen,
Ol sen tuzakları sezen,
Gerçeklerden kopma yavrum.

Bir kılma dünü bugünü,
Daima say büyüğünü,
Paylaş acıyı düğünü,
Vefasızlık yapma yavrum.

Para pula satılma sen,
Maceraya atılma sen,
Boş hevese kapılma sen,
Canı yardan atma yavrum.

Boş laf etme Hak'tan söz et,
İnsaflı ol hakkı gözet,
Düşkünlere elin uzat,
Zalim eli tutma yavrum.

Dine söven bir fert olma,
Dünü güne eşit kılma,
Haram olan bir şey alma,
Süte suyu katma yavrum.

Dirlik için gerek birlik,
Kendinde sen görme varlık,
Olmasın gözünde darlık,
Hak'tan gayri tapma yavrum.

Hayat yolu kıvrım kıvrım,
Umudun kalmasın yarım,
Sensin benim yoğum varım,
Doğruluktan sapma yavrum.

Bu yurt atandan emanet,
Sakın etme sen ihanet,
Çalış durma haydi gayret,
Vatan borcu namus yavrum.

Dosttan İnciler

Aklar düştü bak o siyah saçına,
Sanma bu dünyaya geldin boşuna,
Azrail bakmaz hiç gözün yaşına,
İbret alıp sırra erenlerden ol.

Kabahat ararsan özünde ara,
Cevabı Rabbimin sözünde ara,
Cevheri kalbinin gözünde ara,
Hakk'ı hakikati görenlerden ol.

Gafletle dolaşma tanı nefsini,
Bak geçip gidiyor ömrün mevsimi,
Hayırlı yollarda tüket nefsini,
Mevla rızasını derenlerden ol.

Kabir, sorgu sual, mizan, sırat var,
Kulluk yapabilsen olur Allah yâr,
Dünyaya aldanma gelir sana dar,
Hak batıl farkını bilenlerden ol.

Gece yağmur gibi yağ sen dinmeden,
Yap tövbeni göz ışığın sönmeden,
Ömür tamam olup ecel gelmeden,
Rahmet deryasına dalanlardan ol.

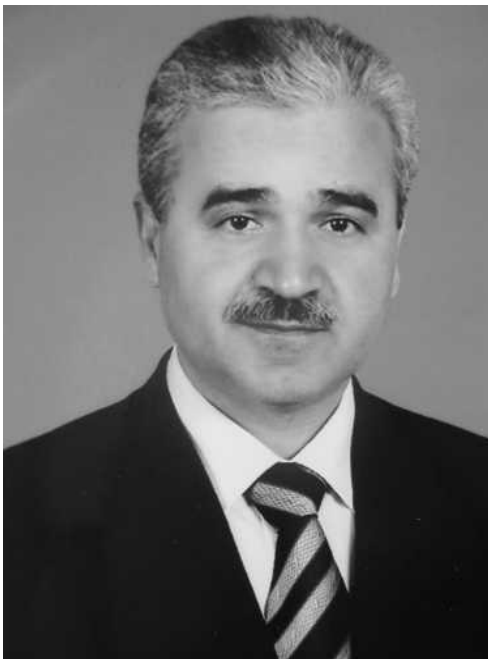

Nerede

Hani benim diyen beyler nerede?
Nerede ağanın köyü nerede?
Konağı, atları, tayı nerede?
Nefsine uyarsan bitersin kardeş.

Nefsin düşmanındır seni aldatır,
Uyanları parmağında oynatır,
Yanlış iş yaptırır yalan söyletir,
Günah rüzgârında yitersin kardeş.

Helali terk edip haramı alma,
Dünyaya dalıp da gaflette olma,
Sonra pişman olup saçını yolma,
Ağlayarak Hakk'a gidersin kardeş.

Kula ilham veren Cenabıallah,
Kur'an'ın yolunda bulunur felah,
Gayriye saparsan olursun helak,
Asi olup küfre girersin kardeş.

Ölürken anlarsın dersin, mal mülk ne?
Sarıl daim yaratanın ipine,
O ki kalbe bakar bakmaz tipine,
İmanın zay olsa neylersin kardeş?

Karanlıklar

Hakk'a giden yolda olsak,
Dost gönüllü kolda olsak,
Bir veliye bende olsak,
Bürür mü hiç karanlıklar?

Bin atlıdan ün alırsak,
Çocuklarca şen olursak,
Yeni doğan gün olursak,
Sarar mı hiç karanlıklar?

İhlaslıca yaşar isek,
Irmak gibi coşar isek,
Hedeflere koşar isek,
Yürür mü hiç karanlıklar?

Ertuğrul'ca düş görürsek,
Mevlana'ca hoş görürsek,
Yunus gibi iş görürsek,
Gelir mi hiç karanlıklar?

Ecdadı biz örnek alsak,
Helalinden ücret alsak,
Ahiliği ibret alsak,
Kalır mı hiç karanlıklar?

Haksöyler ve inanırsak,
Özde Hakk'a dayanırsak,
Gafletlerden uyanırsak,
Olur mu hiç karanlıklar?

COŞKUN ARSLAN
<Arslanoğlu>

10.05.1977 tarihinde, Alaca ilçesinin Tutaş köyünde doğdu. 1996 yılında yerel bir gazetenin İnegöl temsilciliğini yaptı. İnşaat, boya ve dekorasyon işlerinde sezonluk işçi olarak çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk babası olup Alaca'da ikâmet etmektedir. Türkiye genelinde neşredilen yaygın basında ve Çorum'da bulunan mahallî nitelikteki yayın organlarında şiirleri yayımlandı. "Vuslata Doğru" ve "Döduncü Cemre" adında iki kitabı bulunmaktadır.

Alaca

Çorum'da şirin ilçedir Alaca,
Bir yolun düşerse gezer görürsün.
Ne yandan gelirsen gel yol boyunca,
Bozkırlar ovalar düzler görürsün.

Kışlar soğuk olur ayaz burada,
Ava çıkmak bambaşka haz burada,
Kar suyu başıboş akmaz burada,
Bereket fışkıran gözler görürsün.

Yaz mevsiminde gör ilçeyi gel de,
Sanarsın Alaca kimsesiz belde,
Genç kuşak çalışır hep gurbet elde,
Çapa yapan köylü kızlar görürsün.

Tarlalarda mercimek nohut pancar,
Bağlarında elma, erik, üzüm var,
Merada yayılır körpe kuzular,
Oluklarda yüzen kazlar görürsün.

İbadet bilinir burda çalışmak,
Nasırlıdır eller kırışmış şakak,
İnsanı vefalı samimi sıcak,
Sanki hep tanıdık yüzler görürsün.

Arslanoğlu, sözlerime kulak ver,
Köyü kasabası gez birer birer,
Alacahöyük'e varırsan eğer,
Tarihlerden derin izler görürsün.

Bulamazsın

Dikenler sarmış her yanı,
Gül ararsın bulamazsın.
Arı terk etmiş kovanı,
Bal ararsın bulamazsın.

Nasıl dayansın ki bu can!
Aleyhine geçen her an,
Sonu bir düzlüğe çıkan,
Yol ararsın bulamazsın.

Emin olma eş dost diye,
Güvenilmiyor kimseye,
Batmaktasın her saniye,
Dal ararsın bulamazsın.

Sanki üstünde bir büyü,
Eksilmez hayatın yükü,
Şöyle yüzünün güldüğü,
Yıl ararsın bulamazsın.

Belin kamburdur saçın ak,
Yardım etsin Cenabıhak,
Ayağa kalkıp duracak,
Hâl ararsın bulamazsın.

Emanet

Baki olan ulu Allah,
Kullar birer emanettir.
Biter akşam biter sabah,
Yıllar birer emanettir.

Zaman gelir olur varlık,
Zaman gelir biter darlık,
Boşuna bu tamahkârlık,
Mallar birer emanettir.

Boşa hırsın ihtirasın,
Gâh durursun gâh çağlarsın,
Gâh gülersin gâh ağlarsın,
Hâller birer emanettir.

Hep menzile gece gündüz,
Kimi eğridir kimi düz,
Durmadan yürüdüğümüz,
Yollar birer emanettir.

Çabalarsın dünya kadar,
Bu sıhhatin bir sonu var,
Gözler kulaklar ayaklar,
Kollar birer emanettir.

Bu dünyanın çok hâli var,
Her türlü ihtimali var,
Dikeni hem de gülü var,
Dallar birer emanettir.

Hiç Çekinme

Rahatımı huzurumu,
Bozacaksan hiç çekinme.
Kabullendim kusurumu,
Kızacaksan hiç çekinme.

Sanma hayat sürdüğümü,
Rahat yüzü gördüğümü,
Katmerleşmiş kördüğümü,
Çözeceksen hiç çekinme.

Senin için çarpar yürek,
Kalbimdesin sonsuza dek,
Haydi durma restini çek,
Üzeceksen hiç çekinme.

Esirgeme nazarını,
Gülüşünü nazlarını,
Bu sevginin mezarını,
Kazacaksan hiç çekinme.

Bu can emrine amade,
Edilemez aşk ifade,
Kalmadı zerre irade,
Ezeceksen hiç çekinme.

Yunus Emre

Âşıkların piri Yunus,
Sözde seni arıyorum.
Erenlerden biri Yunus,
Özde seni arıyorum.

Erenlere gönül verem,
Dergâhına ben de girem,
Neredesin Yunus Emre'm?
İzde seni arıyorum.

Senin âlemine daldım,
Sözlerinden feyiz aldım,
Tepeleri aştım geldim,
Düzde seni arıyorum.

Sözü manayla yoğurdun,
Aradın dosdoğru odun,
Hak aşkıyla yandın durdun,
Közde seni arıyorum.

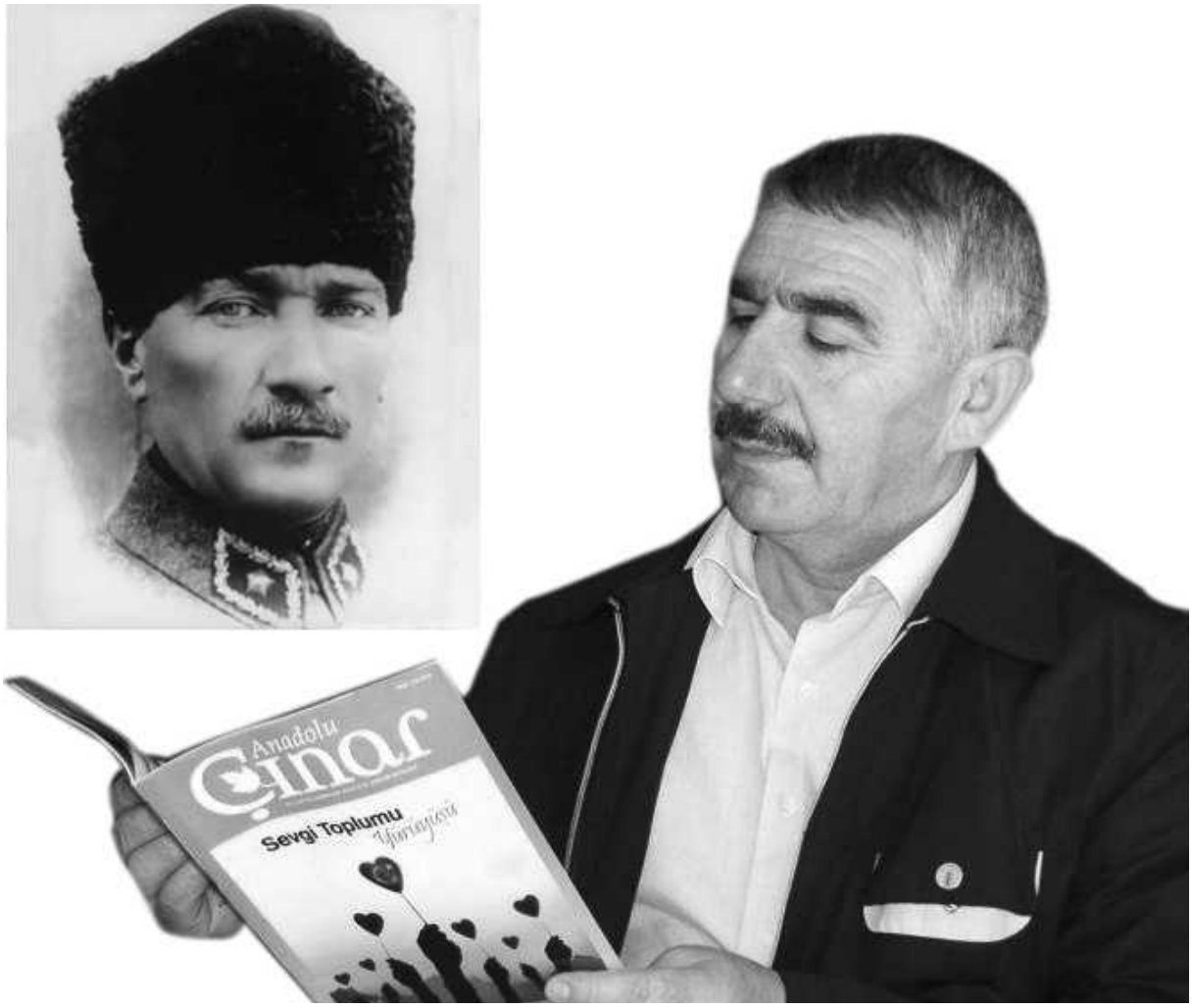

DURDU ŞAHİN

01.06.1960 tarihinde, Alaca ilçesinin İsahacı köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Alaca'da, ortaöğrenimini Çorum Endüstri Meslek Lisesinde tamamladı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünü 1989 yılında bitirdi. Askerliğini yaptıktan sonra 25.11.1992 tarihinde, İslahiye'de öğretmen olarak göreve başladı. 11.07.1995'ten bu yana, Alaca'da bir ilköğretim okulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli olup, iki çocuk babasıdır.

Yayımladığı ilk şiir ve yazılarını 1976'da yazdı. Bugüne kadar çeşitli gazete ve dergilerde yazı, şiir, mülakat, kitap tanıtımı gibi çalışmaları yayımlandı. Durdu Şahin'in yayınlanmış eserlerinden bazıları şöyledir; Sevgi Pınarı (Şiir) 1986, Kutsal Sevda (Şiir) 1988, Kar Çiçeği (Şiir) 1990, Bir Demet Çiçek (Şiir) 1992, Peyami Safa Cemil Meriç ve Attila İlhan'ın Eserlerinde Batı (Araştırma) 1994, Gülşende Hasbihal (Mülakat) 1995, Kuşluk Vakti (Şiir) 1997, Gül Yağmuru (Şiir) 2005, Türk Aydınının Gözünde Okumak Yazmak ve Düşünmek (Mülakat) 1997.

Vatanıma

Bir fidan dikene yüz meyve veren,
Vatanıma ebediyet dilerim.
Asırlardır millete kanat geren,
Vatanıma ebediyet dilerim.

Bağlarında bülbüllerin öttüğü,
Yaylasında çiğdemlerin bittiği,
Kekliklerin seke seke gittiği,
Vatanıma ebediyet dilerim.

Çeşmesinden buz gibi sular akan,
Bin bir umutla geleceğe bakan,
Maziden atiye ışıklar yakan,
Vatanıma ebediyet dilerim.

Bilginine bilmeyeni danışan,
Âlimleri birbiriyle yarışan,
Arifleri gözleriyle konuşan,
Vatanıma ebediyet dilerim.

Bir ekmeği kırk kişiyle bölüşen,
Namus için dünyasını değişen,
Düşman karşısında hemen birleşen,
Vatanıma ebediyet dilerim.

Şehidine şahâdetle bakınan,
Gazisine mihnet ile dokunan,
Fermanları tam bin yıldır okunan,
Vatanıma ebediyet dilerim.

Yunus Emre

İman ile doldu taştı,
Gece gündüz Hak diyerek.
Dağları, çölleri aştı,
Gece gündüz Hak diyerek.

Buldu Resul'ün izini,
O ize sürdü yüzünü,
Yaşla doldurdu gözünü,
Gece gündüz Hak diyerek.

Hep vahdete gönül verdi,
Çölde bile çok gül verdi,
Has bahçeye bülbül verdi,
Gece gündüz Hak diyerek.

Halkla olup Hakk'a gitti,
Nefsini bir yana itti,
Tek başına zulme yetti,
Gece gündüz Hak diyerek.

Barış için bayrak açtı,
"Dost dost" dedi kucak açtı,
Her mevsimde çiçek açtı,
Gece gündüz Hak diyerek.

Yorulmadı aradı hep,
Her haneye uğradı hep,
Işıtmaktı muradı hep,
Gece gündüz Hak diyerek.

Her sabah yeniden doğdu,
Güzel gördü, güzel duydu,
Her zaman helalden doydu,
Gece gündüz Hak diyerek.

Ham iken yandı pişti O,
Aşk bahçesine düştü O,
Ne bulduysa bölüştü O,
Gece gündüz Hak diyerek.

Yürü Türk Milleti

Beklemeden kalkıp şaha,
Yürü Türk milleti, yürü!
Yalvarıp ulu Allah'a,
Yürü Türk milleti, yürü!

Bizi bizden bilenlerle,
Gerçekleri görenlerle,
Ermişlerle erenlerle,
Yürü Türk milleti, yürü!

Engelleri bir bir aşıp,
İmanla ilimle coşup,
Zaferden zafere koşup,
Yürü Türk milleti, yürü!

Huzur bil ki kardeşlikte,
Umut var hâlâ gençlikte,
Birlik olup hep birlikte,
Yürü Türk milleti, yürü!

Huzur sağıp, ışık yakıp,
Gönülden gönüle akıp,
Misyonuna sahip çıkıp,
Yürü Türk milleti, yürü!

Mevlana, Yunus kolundan,
Dadaloğlu, Köroğlu'ndan,
Ayrılmadan Hakk yolundan,
Yürü Türk milleti, yürü!

Bayrak

Gururla göklerde dalgalanansın,
Bizlere bitmeyen kıvançsın bayrak.
Yüce milletime güç veren kansın,
Seslen de dünyaya uyansın bayrak.
....
Sendeki asalet gerçek kuvvettir,
Sana aşık olmak büyük devlettir,
Bu vatan seninle ebet müddettir,
Elbette bunları bilensin bayrak.

Bu milletin yüreğinde olduğun,
Gece gündüz hürriyetle dolduğun,
Her şehitle tam bin kere doğduğun,
Kıyamete kadar bilinsin bayrak.

Sevilmez Mi

Bahçesi gülce kokan,
Bu vatan sevilmez mi?
Suları dostça akan,
Bu vatan sevilmez mi?

Görevi halka hizmet,
Suçlulara olur dert,
Polisi gerçekten mert,
Bu vatan sevilmez mi?

Askeri korku bilmez,
Hainlere hiç gülmez,
Al bayrak asla inmez,
Bu vatan sevilmez mi?

Dağları çok heybetli,
Ovaları kıymetli,
Oğlu kızı iffetli,
Bu vatan sevilmez mi?

Her evladı bir bahar,
Vefada ulu çınar,
Cennetlik analar var,
Bu vatan sevilmez mi?

Mazlumların duası,
Bülbüllerin yuvası,
Yiğitlerin kalesi,
Bu vatan sevilmez mi?

Umuduyla coştuğum,
Hedeflere koştuğum,
Her şeye kavuştuğum,
Bu vatan sevilmez mi?

DURSUN KARSLI
<Can Dursun>

1954 yılında, Sungurlu ilçesinin Mehmetbeyli köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. Çiftçilikle geçimini sağlayan Dursun Karslı, 1977 yılında kendi köyüne muhtar seçildi. 1999 yılına kadar muhtarlık yaptı. 1986 yılında, üyesi bulunduğu Sungurlu Ziraat Odasına başkan seçildi ve bu görevi de aralıksız olarak hâlen devam ettirmektedir. Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlandı. Bazı şiirleri de sanatçılar tarafından bestelenip söylendi. Şiirlerinde "Can Dursun" ve "Ozan Can Dursun" mahlaslarını kullanmaktadır. 2005 yılında çıkarttığı "Halkın Dilinden Gönül Telinden" adlı bir şiir kitabı bulunmaktadır. Dursun Karslı evli ve 3 çocuk babasıdır.

Satamaz

Kan dökerek kurduğumuz vatanı,
Ecnebiye satamazsın satamaz!
Uyan ey milletim kimliğin tanı!
Gaflet ile yatamazsın yatamaz!

Bu nasıl siyaset bu nasıl karar?
Tapusu yâd elde yurt neye yarar?
Benim toprağımda şehit kanı var,
Para ile satamazsın satamaz!

Kan ile alınan kanla verilir,
Devlet kanununda böyle bilinir,
Gün gelir ki hesabı da sorulur,
Bu lokmayı yutamazsın yutamaz!

Nasıl unuturuz Alparslan Han'ı!
Ecdadım bu yolda vermiştir canı,
Reform yapılarak yüce İslam'ı,
Yahudi'yle katamazsın katamaz!

Avrupa uğrunda bu güzel vatan,
Bölünmek istenir nerdesin Atam?
Binlerce şehit var kefensiz yatan,
Kalkar ise tutamazsın tutamaz!

Can Dursun'um der ki, vatan bölünmez,
Can verilir ama toprak verilmez,
Bu gidişle menzile de varılmaz,
Sen bu işi yapamazsın yapamaz!

Güzelin

Nasıl kurban olmam böyle güzele?
Bir selvi misali boyu güzelin.
Edebi endamı sohbeti hoştur,
Bir huri misali huyu güzelin.

Omuzdan aşağı dökmüş saçları,
Bir hilali andırıyor kaşları,
Daha henüz on yedidir yaşları,
Belli ki asildir soyu güzelin.

Görünce cemâlin inan ki şaştım,
Aşkın çemberinin ağına düştüm,
İstedim elinden bir dolu içtim,
Şerbet mi bal mıydı suyu güzelin?

Dursun'un, düşmüyor her an dilinde,
Ahuzarım kaldı ince belinde,
Güzeli görmüşüm Çorum elinde,
Acep neresiydi köyü güzelin?

Gül Sana Yeter

Niçin gam çekersin ey deli gönül?
Dosta giden yolu bul sana yeter.
Olumlu olumsuz bitecek ömür,
Kıymet takdir eden kul sana yeter.

Sakın ola taviz verme özünden,
Mevla'm esirgesin kemler gözünden,
Evvel ikrarından dönme sözünden,
Hakk'ın birliğini bil sana yeter.

Daima dostlukta bulasın hazı,
Bülbül olup güle eyle avazı,
Yaratan aşkına günlük namazı,
Hulusi kalp ile kıl sana yeter.

Aldanma ey gönül dünya malına,
Senet var mı çıkar mısın yarına?
Eğer yanar isen aşkın narına,
Ebedi âlemde kül sana yeter.

Gönül Hak yolunda girersen cenge,
Kucakla âlemi bakmadan renge,
Tutsalar Dursun'u topa tüfenge,
Ol dostun attığı gül sana yeter.

Kal Senin Olsun

Gönül kafesimi yâr sana açtım,
Sevgidir bedeli al senin olsun.
Arı oldum çiçek çiçek dolaştım,
Kovanım bedenim bal senin olsun.

Sevgi alıp sevgi satmak istersen,
Gönül döşeğinde yatmak istersen,
Aşkın meyvesini tatmak istersen,
Uzat ellerini dal senin olsun.

Duymak ister isen gönül hazını,
Özünden çıkar at kin yobazını,
Sevgimiz uğruna aşkın sazını,
Bir ömür beraber çal senin olsun.

Can Dursun'um, bir güzelin aşkına,
Aklım zay eyledim döndüm şaşkına,
Gel otur sevdiğim gönül köşküne,
Ebedî mekânın kal senin olsun.

Yakarış

Bizleri topraktan yaratan Allah,
Akılla fikirle donatan Allah,
Birsin ve yücesin elhamdülillah,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Elesdi bezninden ta ki bu yana,
İnandık Resul'e hem de Kur'an'a,
El bağlayıp geldik durduk divana,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Biz insanlar biçareyiz beşeriz,
Olur olmaz hatalara düşeriz,
Ekmeksiz hem susuz nasıl yaşarız?
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Balığın karnında Adem gezdirdin,
Nuh Nebi'nin gemisini yüzdürdün,
İbrahim'in ateşini söndürdün,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Cümle canlı mahlûkata aş için,
Ol Yakup'un gözündeki yaş için,
Kerbela'da Şah Hüseyn'in baş için,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Susuzluktan canlar döndü şaşkına,
Mevla yardım eder daim düşküne,
Şahım Ali Murtaza'nın aşkına,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

İkrarında durdu İbrahim Halil,
Sana kurban olan oğlu İsmail,
Varlığına her an Kur'an'dır delil,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Babamız Adem'dir hem de peygamber,
Sana yâr olmakta o idi önder,
Muhammed aşkına bir damla gönder,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

Can Dursun'um, aciz kullar perişan,
Affına sığınır haddini aşan,
Bağışlamak hep şanına yakışan,
Rahmetini esirgeme Ya Rabbi!

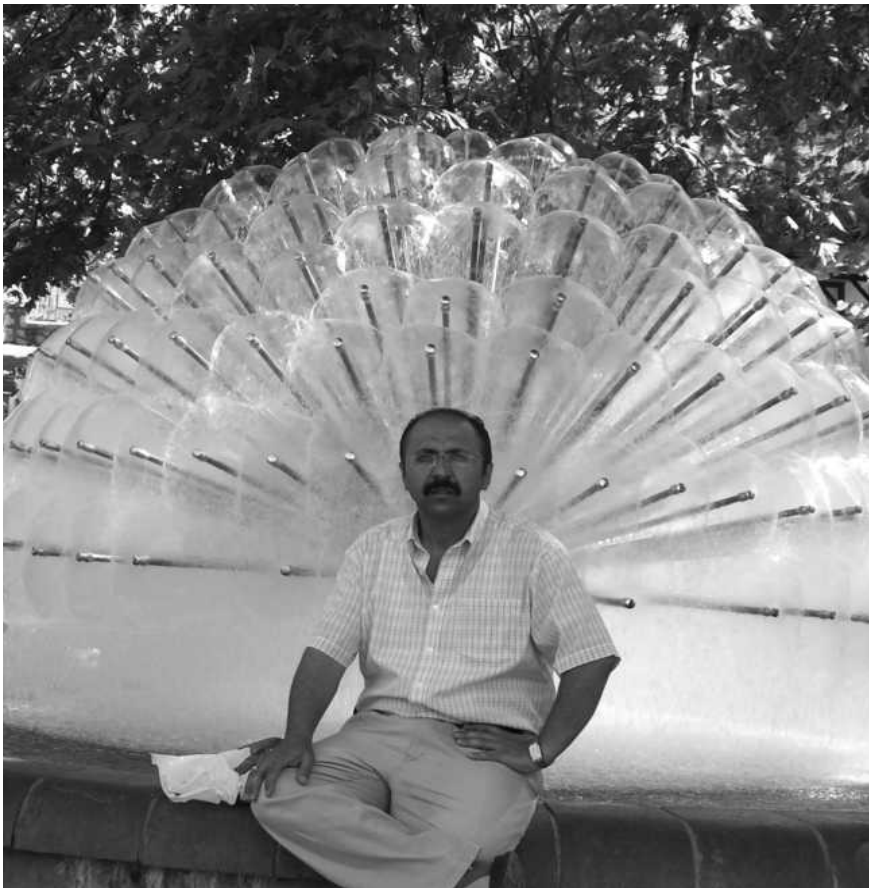

ELVAN GİRAZ
<Elvan>

01.12.1973 tarihinde, merkez Türkayşe köyünde doğdu. Çocukluğu Çorum'da ve Almanya'da geçti. İlk ve orta tahsilini Çorum'da tamamladı. 1990 yılında kazandığı Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünden 1994'te mezun oldu. Askerliğinin bitiminde önce Adıyaman'da sonra da Çorum'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda öğretmenlik ve idarecilik yaptı. Elvan Giraz hâlen Alaca'da görevine devam etmektedir.

Küçük yaşlardan beri şiirle ilgilenmektedir. Çeşitli gazete ve dergilerde şiirleri yayımlanmaktadır. "Kardan Adamın Ölümü" adlı bir şiir kitabı bastırmıştır. Evli olup bir çocuk babasıdır.

Arayan

Bu akşam içimde bir ürperti var,
Titrer bekler ortasında gecenin.
Bir şeyi der gibi oluyor duvar,
Çözümü o sözde, bu bilmecenin.

Gözlerim, gör artık hakikat nedir?
Âlem derya ise, akılda kürek.
Arayan, Allah'ı bulurmuş dedir,
Mangal ol bu yolda, küçücük yürek.

Allah'ın varlığı yoklukta nakış,
Dikkatli her nazar alır ibreti.
Hakikate gider her iniş çıkış,
Bilmeyen sılada çeker gurbeti.

Anladım, Yaratan seni anladım,
Açıldı önümden bilinmez perden.
İzledim Resul'ü hep adım adım,
Geliyorum sana, geldiğim yerden.

Aranan

Havayı ateşi suyu toprağı,
Kün deyip Yaratan seni ararım.
Kupkuru dikene yeşil yaprağı,
Gön deyip Yaratan seni ararım.

Az bulurum senin için çilemi,
Koltuk etsem yoksullara kölemi,
Âlemler dışında bin bir âlemi,
Yön deyip Yaratan seni ararım.

Mağlup ettiğinde beyaz siyahı,
Güneşi çıkarıp kaybedip mahı,
Geceden sonra da başka sabahı,
Gün deyip Yaratan seni ararım.

Gördün insanlığın yolları eğri,
Kur'an'ı gönderdin apaçık çağrı,
Pişman ol, dua et, kıbleye doğru,
Dön deyip Yaratan seni ararım.

Nasihat

Uzatma elini harama sakın!
Paran helal olsun, aşın az olsun.
Mevla'm dağa göre verir kışını,
Bir tepecik ol da, kışın az olsun.

Ölümü düşün sen doğduğun anda,
Ölmeden ölmeyen elbet ziyanda,
Sanma ki çok ilim çok yaşayanda,
Ham iken olgunlaş, yaşın az olsun.

Dengine ver gönlün, sultana verme,
Hayaller kapıyı açsa da girme,
Kendini şatoda sarayda görme,
Gerçeklerde yaşa, düşün az olsun.

Gerçek yüzün göster, çıkar postunu,
İyi tanı düşmanını, dostunu,
Rahmet yağıyorken doldur testini,
Kesilirse rahmet, boşun az olsun.

Hiç yağmur bulutu kalkar mı çölden?
Bülbüle bir fayda gelir mi gülden?
Hiç bir şey bekleme, sakın ha elden!
Kendi patronun ol, işin az olsun.

Sen

Hasret yüklü benim gecem gündüzüm,
Şiirde şarkıda sözde sen varsın.
Her bir anda bana çöker bir hüzün,
Dışta görünen ben, özde sen varsın.

Ardında hüzün ve gözyaşları var,
Uzan ellerinle yaraları sar,
Geçtiğin yerlere gelirmiş bahar,
Mutluluğa giden izde sen varsın.

Sevmek güzel ama, hasretin acı,
Görünen yaranın zordur ilacı,
Gözümün nurusun, başımın tacı,
Yüreğim yanıyor közde sen varsın.

Sana doyamadan geçti yıllarım,
Saramadı gitti seni kollarım,
Karlar yağmış, hep kapanmış yollarım,
Yokuşlar bitince düzde sen varsın.

Gerisi hep yalan, tek olan sensin,
Nasıl başkasını gönlüm beğensin,
Bakarsam gözüme perdeler insin,
Her zaman gördüğüm yüzde sen varsın.

Kimlik

Ben ki, her nefretten sevgiye yakın,
Ben ki, bir sıladan gurbete uzak.
Ben ki, en ucunda zehirim okun,
Bir tuzak üstünde bir başka tuzak.

Ben yarında ümit, çiçekte balım,
Büyüğe özdeyiş, gence masalım,
Giderken başların üstünde salım,
Bilirim geride tek rengim var, ak.

Yüreksize yürek, cömerde yolum,
Hastaya şifayım, yaşlıya yılım,
Çeşmelerde suyum, dallarda gülüm,
Kokla beni ama, dalımda bırak.

Ben, gece mehtabım, sabah güneşim,
İnsanlara huzur vermektir işim,
Gerçekte zor olan tatlı bir düşüm,
Gerçeklerle düşler ne kadar ırak.

Ben, denizde dalga, dağda rüzgârım,
Cehalet devrinde hayâyım, arım,
Ey Elvan, sanma ki ebedi varım!
Yakındır her şeyin bittiği durak.

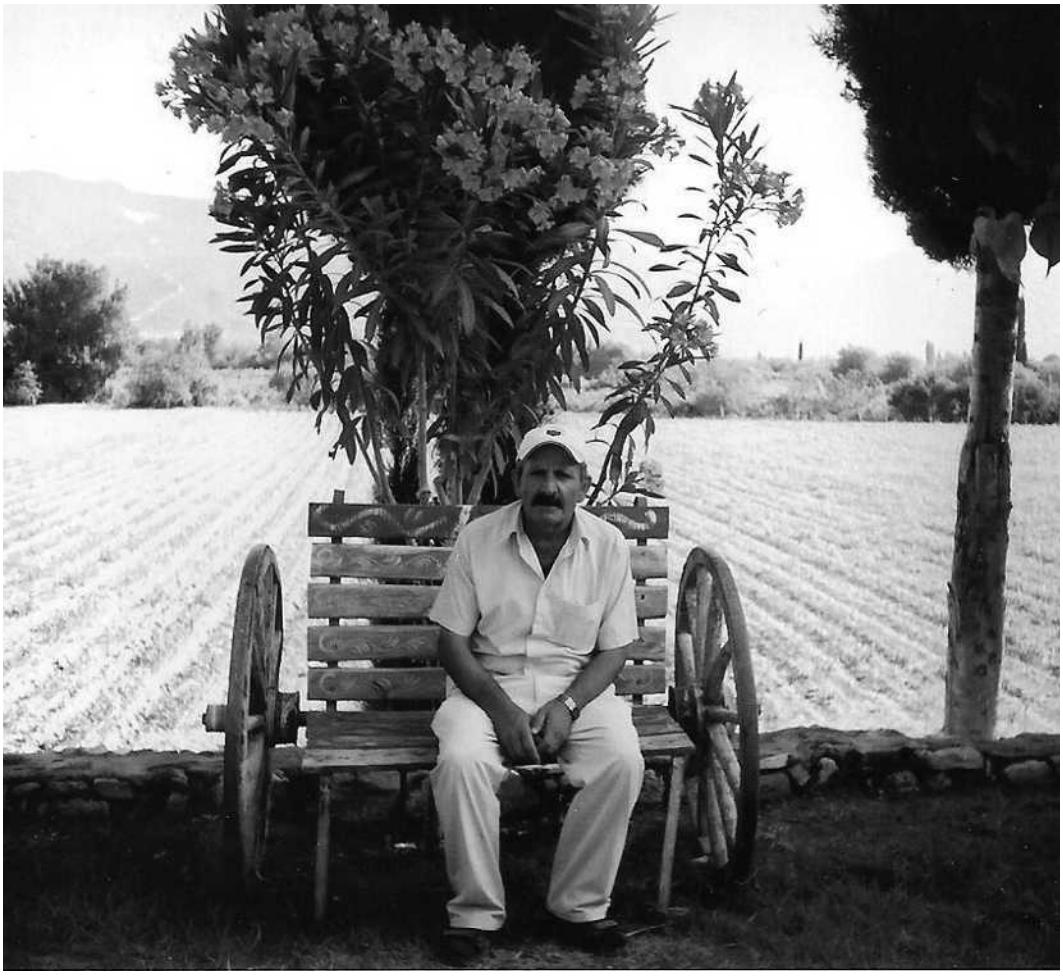

FAZLI UÇAR
<Uçaroğlu>

1954 yılında, Mecitözü ilçesinin Yukarı Körücek köyünde doğdu. Beş kardeşin en küçüğüdür. Gençlik yılları köyde geçti. Kısa bir süre Atatürk Orman Çiftliğinde çalıştıktan sonra, 1984 yılında, işçi olarak Çorum Karayolları Şube Şefliğinde işe başladı. 2005 yılında bu kurumdan emekli oldu.

Durgül Hanım ile evli olup Sakine ve Önder adında iki çocuk babasıdır. 2006 yılında Aydın'a bağlı Didim'e yerleşti. "Uçaroğlu" mahlasıyla şiir söylemektedir. Derlenmemiş çok sayıda şiiri olup, şiirlerini bağlama eşliğinde söylemektedir.

Oğul

Dünyaya geleli hiç yaşamadım,
Fakirlik yoksulluk tattın mı sen hiç?
Seninle öğünüp hiç coşamadım,
Bunun acısına battın mı sen hiç?

El bebek gül bebek büyüttük seni,
Annene hep kızdım korudum seni,
En son derdinle de öldürdün beni,
Oğul sevgisiyle yattın mı sen hiç?

Yine de bağrıma basarım seni,
Her zaman yanında korurum seni,
Artık kucak aç da güldür sen beni,
Yerime kendini kattın mı sen hiç?

Uçaroğlu, hep gülümü soldurdun,
Kötülükle o anneni öldürdün,
Dost düşman demedin bize güldürdün,
Bunu kendine dert ettin mi sen hiç?

Sitem

Şu yalan dünyada gülmedik bir gün,
Baharı görmeden solmak da varmış.
Eskiyi düşünüp ağladık her gün,
Acının esiri olmak da varmış.

Bir yandan ağladık bir yandan güldük,
Bir zaman eridik bir zaman solduk,
Bir zaman boşaldık bir zaman dolduk,
Kaderde yaşarken ölmek de varmış.

Bilemezler hiç Uçar'ın hâlini,
Anlamazlar bu konuşan dilini,
Kötü kader çabuk bükmüş belini,
Kuru ağaç gibi devrilmek varmış.

Be Oğul

Geldin gidiyorsun hemen ne çabuk!
Soramadım hiç hâlini be oğul!
Anlatırdın bana alelacele,
Bilemedim dertlerini be oğul!

Konuşup dertleşmek nedir bilmezdik,
Anlasaydık biribirimiz üzmezdik,
Ayrı gayrı gurbet elde gezmezdik,
Biz bunları düşünmezdik be oğul!

Biz çektik hayatı hep öyle sandık,
Cehalet kafanın aklına kandık,
Düşünüp üzülüp bin kere yandık,
Anladık ki geri gelmez be oğul!

Güzel bahçemiz var hem gülleri çok,
Ne edelim ötecek bülbüller yok,
Uçaroğlu, sorma gayet derdim çok,
Artık yara kapanmıyo be oğul!

Bakkal

Seksende açmıştım bir küçük bakkal,
Gelen diyor, nasıl dükkân gardaşım?
Vergidir senettir hiç kalmadı hâl,
Gelen diyor, nasıl dükkân gardaşım?

Dükkân açtım on bir ayda batırdım,
El üstüne koydu, ben de bitirdim,
Elde kalan üç kuruşu yitirdim,
Gelen diyor, nasıl dükkân gardaşım?

Başımda da kadın kilim dokuyo,
Peynirler de tenekede kokuyo,
Gelen giden bakkal diye okuyo,
Gelen diyor, nasıl dükkân gardaşım?

Uçaroğlu, peşin vergi elli bin,
Her gün ayrı ceza, yok bunlarda din,
İnsan ayrılır mı, güdülür mü kin?
Gelen diyor, nasıl dükkân gardaşım?

Benim Sonum

Bir ömrüm geçer böylece,
Ne olacak benim sonum?
Çok dert almışım gizlice,
Ne olacak benim sonum?

Dert üstüne dert gelirmiş,
Derdi çekenler bilirmiş,
Felek sinsice gülermiş,
Ne olacak benim sonum?

Dediler ki, yaşın elli,
Zaten şu hâlinden belli,
Bir köşede otur gayli,
Ne olacak benim sonum?

Atlet yırtık çorap sökük,
Her tarafım dökük dökük,
Perişanım belim bükük,
Ne olacak benim sonum?

İçimi döktüm kaleme,
Anlatıyom her gelene,
Gülmek de senin neyine!
Ne olacak benim sonum?

Uçaroğlu, yazma boşa,
Daha neler gelir başa?
Yaşamaksa daha yaşa,
Ne olacak benim sonum?

GÜLSÜM KAHRAMAN <Gülsüm>

1969 yılında Alaca ilçesine bağlı Karatepe köyünde doğdu. İlkokulu bitirince, ailesinin taşınması nedeniyle eğitimine Ankara'da devam etti. Bağlama çalmaya 13 yaşlarında başladı. 1987 yılında evlenen Gülsüm Kahraman, bir kaset çıkarttı. Yerel ve ulusal düzeyde organizasyonlara katılmakta olup, bu etkinliklere ait plaket ve katılım belgeleri bulunmaktadır. Dernek faaliyetlerinde de aktif rol almakta; radyo ve televizyon programlarında da çalıp söylemektedir.

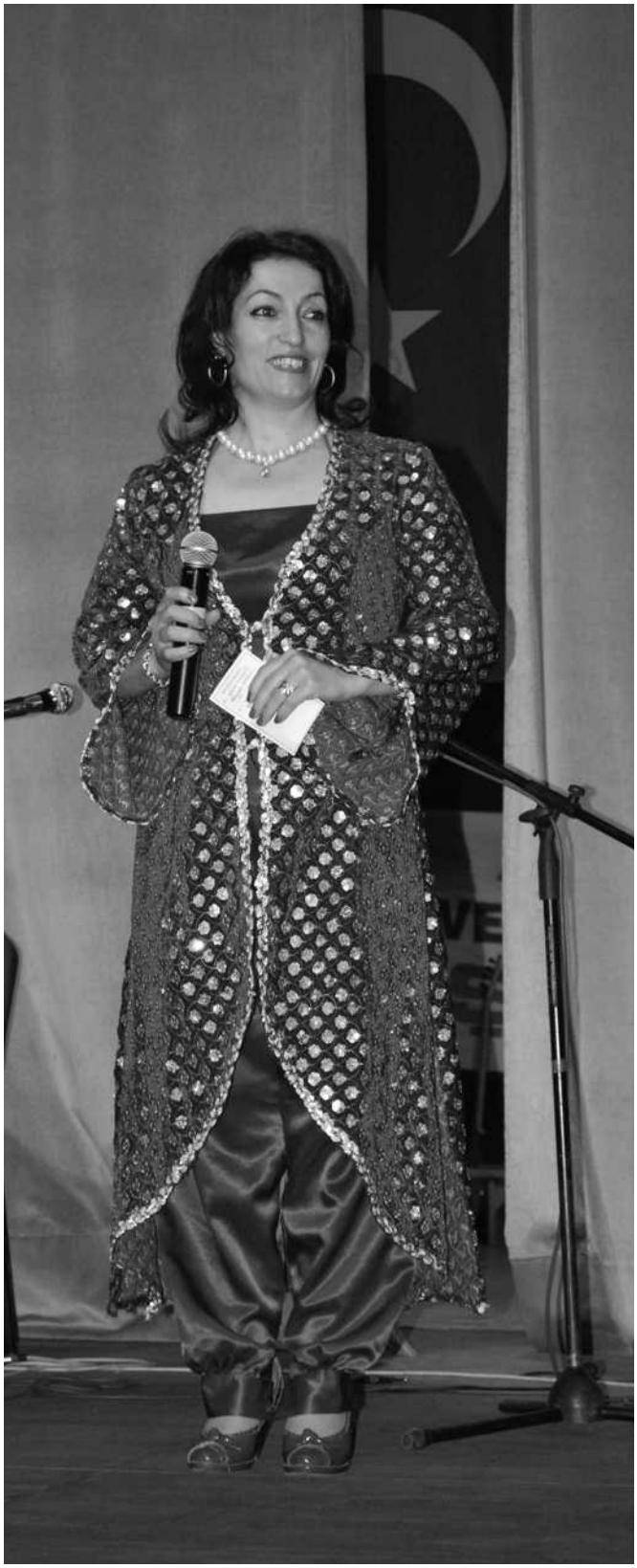

Değmen Bana

Bugünlerde değmen bana,
Ağlıyorum yana yana,
Benden selam olsun yâra,
Ben de bir gün unuturum.

Ekmeğimde aşımda sen,
Başımdaki tacımda sen,
Gözümdeki yaşımda sen,
Ben de bir gün unuturum.

Dünyanın düzeni böyle,
Çekiyoruz bile bile,
Sevmişim ben seni niye?
Ben de bir gün unuturum.

Bir güldürdün bin ağlattın,
Gülsüm'ü yürekten yaktın,
Ölmeden mezara attın,
Ben de bir gün unuturum.

Hacı Bektaş

Delikli taşında beni sıkmadı,
Can kurban yoluna Pir Hacı Bektaş.
Her yerde aradım rüyamda buldum,
Bir daha rüyama gir Hacı Bektaş.

Elimde sazımda hep seni andım,
Aşkın dolusunu içtim de kandım,
Her gün yolunuza gelmek muradım,
Bir daha rüyama gir Hacı Bektaş.

Herkes gider iken bakıp kalmıştım,
Dönüp gelenlerden şifan almıştım,
Güzel pirim senden derman bulmuştum,
Bir daha rüyama gir Hacı Bektaş.

Gülsüm der ki, ben de böyle inandım,
Yıllar var ki için için ağladım,
Aşkın ile yüreğimi dağladım,
Bir daha rüyama gir Hacı Bektaş.

Aslımı Sorarsanız

Sordular da kızım aslın nereli?
Dedim Çorumluyum Alaca eli.
Beş yıl oldu ben gurbete geleli,
Dedim Çorumluyum Alaca eli.

Köyümüzde bağlarımız varıdı,
Rüzgâr esti yaprakları kurudu,
Felek bana edeceğin bu muydu?
Dedim Çorumluyum Alaca eli.

Gurbete geldim de yüzüm gülmedi,
Zalim felek hiç hâlimden bilmedi,
Emmiden dayıdan yardım gelmedi,
Dedim Çorumluyum Alaca eli.

Saza başlayalı yılım dolmuyor,
Mehmet kardeşimden yardım olmuyor,
Gülsüm'üm, derdimden yüzüm gülmüyor,
Dedim Çorumluyum Alaca eli.

Son Kez Görüşek

Ayrılık hasreti ölümden beter,
Gel hele sevdiğim bir kez görüşek.
Ayrıldı yollarım birleşmez gayrı,
Gel hele sevdiğim bir kez görüşek.

Ağlayı ağlayı yaram sararım,
Sen mutlu ol ben geriden bakarım,
Ölene dek ben bu derdi saklarım,
Gel hele sevdiğim bir kez görüşek.

Gülsüm, böyle hasretinle yanıyor,
Gece gündüz ciğerlerim kanıyor,
Bu derdini iyi olmaz sanıyor,
Gel hele sevdiğim bir kez görüşek.

Güle Güle

Seni canım bilip bağrıma bastım,
Ayrıldı yolların git güle güle.
Canım mısın düşmanım mı bilmedim!
Ayrıldı yolların git güle güle.

Ömür boyu gülmez oldu yüzlerim,
Ağlamaktan harap oldu gözlerim,
Ben adını yüreğimde gizlerim,
Ayrıldı yolların git güle güle.

Bir kez daha felek yıktı Gülsüm'ü,
Nerelere serem garip postumu?
Elimde çaldığım dertli sazımı,
Ayrıldı yolların git güle güle.

HALİL ÇİMEN
<Boranî>

1943 yılında, merkeze bağlı Sarinbey köyünde doğdu. Yaşamını hâlâ aynı köyde sürdürmektedir. Şiirlerinde "Boranî" mahlasını kullanmaktadır. Halil Çimen, evli olup üç çocuk babasıdır.

İnsana "Konuşan Kur'an" manasında "Kur'an-ı Natıka" diyen ve Allah'ın sıfatlarının insanda tecelli ettiğine inandığı için insana ve insanlığa büyük değer veren Boranî, tekke-tasavvuf şiir geleneğinin yaşayan önemli temsilcilerinden birisidir. Genellikle yaşadıklarını yazan Boranî, kimi zaman duygu yönü ağır basan, zaman zaman da realist bir söz erbabıdır.

Boranî'nin yayımlanmış eserleri; Elinde Gül Olsun Dilinde Türkü (2000), İnsana Yolculuk (2004), Fadime'ye Mektuplar (2005), Çorumlu Efsane Ozan Deliboran (2005), Ademin Aynası (2006).

Dost Kapısı

Cümle sevenlere açık kapımız,
Girene can kurban sefa geldiniz.
Sevgi selam omurgamız yapımız,
Verene can kurban sefa geldiniz.

Nefisten ayrıldık arındık tül tül,
Bedeni yıkadım arındı gönül,
Özümüz bağ bahçe sözümüz bir gül,
Derene can kurban sefa geldiniz.

Hayatımız kilim çile nakışı,
Dokuyoruz tepeleri yokuşu,
Marifet ilminde mana bakışı,
Görene can kurban sefa geldiniz.

Uzadı ayrılık hasretin demi,
Sevgi derya deniz sabrımız gemi,
Gönül yaramıza ilacı emi,
Sürene can kurban sefa geldiniz.

İnsanın insana olur mu kastı?
Hoş görüp sevenler Allahın dostu,
Bir kadim ikrarla dergâha postu,
Serene can kurban sefa geldiniz.

Âşık Borani'yim sevmesi sanat,
Kucakla insanı kavgaya inat,
Bütün insanlığa verip kol kanat,
Gerene can kurban sefa geldiniz.

Arifin Gözünden Kaçmaz Sultanım

İnsan isen hisse çıkar sözümden,
Haklılar hakkından geçmez sultanım.
İçmeye alışan suyun gözünden,
Gidip ayağından içmez sultanım.

Arı arar ballı çiçeğe konar,
Çöl Leyla Mecnun'un aşkıyla yanar,
Yılan bile dil çıkarır su umar,
Arifin gözünden kaçmaz sultanım.

Çalı çöpü bile olamaz köksüz,
Varlığın bütünü güzeldir eksiz,
Kovana kim girer balsız peteksiz,
Arı vızılayıp uçmaz sultanım.

Kendi kozaları meyveler çama,
Çürüyen kumaşa yapılmaz yama,
Gönlü zengin imiş doğrudur ama,
Namert sana sofra açmaz sultanım.

İnsan dostun kapısını çalmalı,
Gönül denen adil handa kalmalı,
Yüzün güleç dilin tatlı olmalı,
Baldıranı kimse biçmez sultanım.

Boranî, kalp kırmak neyine yarar?
Dost kaybeder kendin görürsün zarar,
Yap bir muhasebe doğru ver karar,
Baş ayağı lider seçmez sultanım.

Eli Yâr Eyledin Sen Varsın Ya Sen

Bir hiçin yüzünden temiz aşkımı,
Tarumar eyledin sen varsın ya sen!
Yarım saat açtım gönül köşkünü,
Ateş nar eyledin sen varsın ya sen!

Kartal gibi yuva yaptım tepeye,
Yaklaştıkça gidiyorsun öteye,
Gönül bağlarını tuttun tipiye,
Boran kar eyledin sen varsın ya sen!

Yuva yapacağım dalı kestirdin,
Ayrılığın sam yelini estirdin,
Bülbül ah ediyor gülü küstürdün,
Güle zar eyledin sen varsın ya sen!

Dara düştüm uzatmadın kolunu,
Güldürmedin bu sevdanın kulunu,
Yâr ile gezdiğim rıdvan yolunu,
Diken har eyledin sen varsın ya sen!

Başıma doladın kara sevdayı,
Bir hiç için sen çıkardın kavgayı,
Ele geniş olan koca dünyayı,
Bana dar eyledin sen varsın ya sen!

Boranî'yem dertli geldim gidiyom,
Yâr yâr diye dağı taşı didiyom,
Seni yaratana haval'ediyom,
Eli yâr eyledin sen varsın ya sen!

Düşünceler Yakılamaz Ki

İnsanları bacı kardeş görene,
Eğri gözle bakılır mı sultanım?
Sana dostum diye çiçek verene,
Dönüp kurşun sıkılır mı sultanım?

Kargalar çalıda bülbüller gülde,
Dalga oluşur mu ufacık gölde!
Balık suda büyür insan gönülde,
Gönül evi yıkılır mı sultanım?

İnsan nasibini aklınca alır,
Düşünceler söyleyerek çoğalır,
İnsanı yakarlar fikiri kalır,
Düşünceler yakılır mı sultanım?

Bozuk fikir alamaz ki virajı,
Takla atar devirirsin aracı,
Sevgi toplar iken gönül barajı,
Başka yere akılır mı sultanım?

Âşık Boranî'yim, sözlerim cana,
Ne gerek var kavga dövüşe kana!
İnsanlar sevgiyle gelse yan yana,
Muhabbetten bıkılır mı sultanım?

Dosttan Saymam Ben

Çalışıp kazanıp sofra sermeyen,
Mindersiz çulsuzu dosttan saymam ben.
Çağırınca dar günümde gelmeyen,
Kanatsız kolsuzu dosttan saymam ben.

Sevdim dost dediysem sözümden caymam,
Sevgisiz dostluğu dostluktan saymam,
Ölürsem gelmesin ölüme koymam,
Tariksiz yolsuzu dosttan saymam ben.

Kendisine iyi insan denile,
Rahmet denizine girip yunula,
Bahçesinin meyveleri yenile,
Meyvesiz dalsızı dosttan saymam ben.

Cömert olsun salsın amber kokusun,
Mezarıma bir Fatiha okusun,
Gönül tezgâhında kefen dokusun,
Kefensiz salsızı dosttan saymam ben.

Kanat gerip korumalı yağmurdan,
Maya çıkmaz özü çürük hamurdan,
Beni çekip çıkarmalı çamurdan,
Kuvvetsiz halsızı dosttan saymam ben.

Boranî, dostluğa doğru akarım,
Ararım yollara çıra yakarım,
Ben insanın kovanına bakarım,
Peteksiz balsızı dosttan saymam ben.

Halil Çimen'in fotoğrafları; İbrahim gümüş, 2008, Aşık Borani, Hitit üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Mezuniyet Tezi'nden alınmıştır.

HALİL ERDUĞAN <Halil>

1928 yılında, Alaca ilçesinin Haydar köyünde doğdu. Düğünler başta olmak üzere, sözün ve cemiyetin olduğu mekânlarda saz çalıp türkü söylemeğe 10 yaşında başladı. Asıl mesleği çatı kalıp ustalığı olmasına rağmen, 1964 yılında vasıfsız işçi olarak Almanya'ya gitti; 4 yıl çalıştıktan sonra anavatana döndü. Çiftçilik yaparak hayatını geçirdiği Alaca'da ikâmet etmektedir. "Gönül Bahçem" isimli kitabı yayımlanmıştır.

Bilelim

Açık konuşmanın vardır yararı,
Hayvanlara vermeyelim zararı,
Durmadan dolanır bayırı kırı,
İnsanlığın kıymetini bilelim.

Avcı düşmüş hayvanların peşine,
Hiç bakmıyor gözlerinin yaşına,
Zaten onlar düşmüş can telaşına,
İnsanlığın kıymetini bilelim.

İnsanlara konuşmaya söz vermiş,
Akıl vermiş fikir vermiş göz vermiş,
Ne nimettir utan diye yüz vermiş,
İnsanlığın kıymetini bilelim.

Bize vermiş akıl fikir ilimi,
Ahırda yatanın görün hâlini,
Tatsın diye kaymağını balını,
İnsanlığın kıymetini bilelim.

Hayvanlar dağlarda hem gündüz gece,
Ona benzer mahluk var nice nice,
Evin var barkın var tütüyor baca,
İnsanlığın kıymetini bilelim.

Hakk'ın huzurunda insanoğluyuz,
Bin can ile bir canana bağlıyız,
Halil der ki, hep Allah'ın kuluyuz,
İnsanlığın kıymetini bilelim.

Trene Biniş

Gayrı dayanamam ben bu hasrete,
Ya beni de götür ya sen de gitme!
Ataşın aşkıyla yakma çıramı,
Ya beni de götür ya sen de gitme!

Sen gidersen kendim berdar ederim,
Bülbül gül dalına konmaz n'ederim?
Elif kaddim büker kement ederim,
Ya beni de götür ya sen de gitme!

Yâr sineme vurdu kızgın dağları,
Viran koydu mor sümbüllü bağları,
Sevdiğim geçiyor gençlik çağları,
Ya beni de götür ya sen de gitme!

Karaları geyip düşme peşime,
Köz düşürdün yüreğimin başına,
Halil, bak şu gözlerimin yaşına,
Ya beni de götür ya sen de gitme!

Var Mı Dünyada

Dünyayı kavurdu çöl fırtınası,
Yavrular cephede ağlar anası,
Kan gölüdür Kerbela'nın binası,
Bunu bilmeyenler var mı dünyada?

Dağlar iniliyor topun sesinden,
Yine yürek çekti bir ah içinden,
Nasıl olur, yer oynuyor yerinden?
Bunu bilmeyenler var mı dünyada?

Vicdanen düşünün dökmeyin kanı,
N'olur ağlatmayın bu kadar canı!
Karara bağlansın bu işin sonu,
Bunu bilmeyenler var mı dünyada?

Merak etmek doğru değil savaşa,
Barış için saygı göster bu işe,
Mis gibi vatanlar hep köşe köşe,
Bunu bilmeyenler var mı dünyada?

Şu yalan dünyaya bir dahi gelmek,
Ne güzel şeydir ki arayı bulmak,
Kardeşçe yaşamak ne demek ölmek,
Bunu bilmeyenler var mı dünyada?

Halil Erdoğan'ım, düşündüm durdum,
Tanrı cümlemize eylesin yardım,
Bu işe bir çözüm bulunsun derdim,
Bunu bilmeyenler var mı dünyada?

Başka

Gece gündüz durmaz öter,
O bülbülün zarı başka.
Bülbül güle âşık olmuş,
Gülün güzelliği başka.

Dost dostuna olmalı yâr,
Göndermeli armağanlar,
On parmakta marifet var,
Elin güzelliği başka.

Bir bahçeye başlayınca,
Bir fidanı aşlayınca,
Ağaçlar çiçek açınca,
Dalın güzelliği başka.

Taze açmış gülü gonca,
Nice emek çektim bunca,
Dostlar ile buluşunca,
Dilin güzelliği başka.

Bak Halil'in avazına,
Bir ataş düştü özüne,
Düşmüş sazın havasına,
Telin güzelliği başka.

Güzel Bahar

Dört mevsimin şahı olan,
Safa geldi güzel bahar.
Her dertlere deva bulan,
Safa geldi güzel bahar.

Yeşillenir ağaçları,
Neşeli öter kuşları,
Senettir vatandaşları,
Safa geldi güzel bahar.

Her ağaçta kuşlar öter,
Ne güzel neşesi yeter,
Her türkü çiçeği biter,
Safa geldi güzel bahar.

Baharın gülleri açar,
Turnam katar katar uçar,
Paşa Bey yaylaya göçer,
Safa geldi güzel bahar.

Yeşil giydi bütün dağlar,
Güllere bezendi bağlar,
Halil, seller gibi çağlar,
Safa geldi güzel bahar.

HALİL ODABAŞ
<Odabaş>

1944 yılında, Alaca ilçesine bağlı Çevreli (Alamaslı) köyünde doğdu. Küçük yaşta babasını kaybetti. Annesinin 15 liraya aldığı saz ile çalıp söylemeğe başladı. İlerleyen yıllarda Hüseyin Çırakman'dan aldığı sazı çalmaya başlayan Halil Odabaş, askere giderken sazını da yanında götürdü ve vatani görevini yaparken de çalıp söylemeğe devam etti. Askerlik dönüşü, yörenin gelenek temsilcileriyle birlikte icralara katıldı.

Büyük Ata'nın

Demokrasi ile bağlı başımız,
Büyük Türk milleti vatandaşımız.
Cumhuriyet ekmeğimiz aşımız,
İzinden gidelim Büyük Ata'nın.
....
Ata Türkiye'ye önderlik yaptı,
Cumhuriyetini kurdu yarattı,
Mertçe kurşununu düşmana attı,
İzinden gidelim Büyük Ata'nın.

Ata yadigâri bu cumhuriyet,
Tam demokrasiye erişti millet,
Daha bundan büyük olur mu servet?
İzinden gidelim Büyük Ata'nın.

Bizler için bu vatana çalıştı,
Düşman karşısında harbe alıştı,
Son günlerde Avrupayla yarıştı,
İzinden gidelim Büyük Ata'nın.

Atatürk'tür Türkiye'nin önderi,
Ona bağlananlar kalır mı geri!
Cumhuriyetliktir yürü ileri,
İzinden gidelim Büyük Ata'nın.

Odabaş, Ata'ya minnettar kaldım,
Bu büyük liderden çok feyiz aldım,
Kalbim sözüm özüm ona bağlandım,
İzinden gidelim Büyük Ata'nın.

Doğruluk

Bizi aydınlığa doğru götüren,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.
Ayrım gözetmeyip Türk'ü yücelten,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.

Ata'nın kurduğu cumhuriyete,
Bütün vilayete bizim başkente,
Sahip olmak için bu emanete,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.

Gençliğe emanet bu güzel vatan,
Al bayrağı asırlarca yaşatan,
İnsan olup insanlığı yaratan,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.

Bildiğin ilmini doğruya kullan,
Sakın düzme koşma iftira yalan,
Seni kurtaracak tek varlık olan,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.

Doğruluk hazine bilene söyle,
İster şehirde ol istersen köyde,
Ne ararsan her şey beniademde,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.

Odabaş, baş tacı bu Türk milleti,
Adem ata Havva kemiği eti,
Ölmez yaşatacak cumhuriyeti,
İlim bilim güzel ahlak doğruluk.

Vali Bey'im Hoşgeldiniz

Vilayetten köyümüze,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!
Şerefler verdiniz bize,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!

Çorum ilinden geldiniz,
Gelip köyümü gördünüz,
Bir de telefon verdiniz,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!

Haberleşme sağlanacak,
Şarktan garba bağlanacak,
Her vatandaş konuşacak,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!

Vali Bey köyüme gelsin,
Bir de çeşmeleri görsün,
YSE hizmet getirsin,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!

İyi değil bizim sular,
Genç ölüyor bu insanlar,
Vali Bey'im sizde karar,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!

Odabaş saz çalar size,
Hizmet bekler sizden bize,
Minnettarız valimize,
Vali Bey'im hoşgeldiniz!

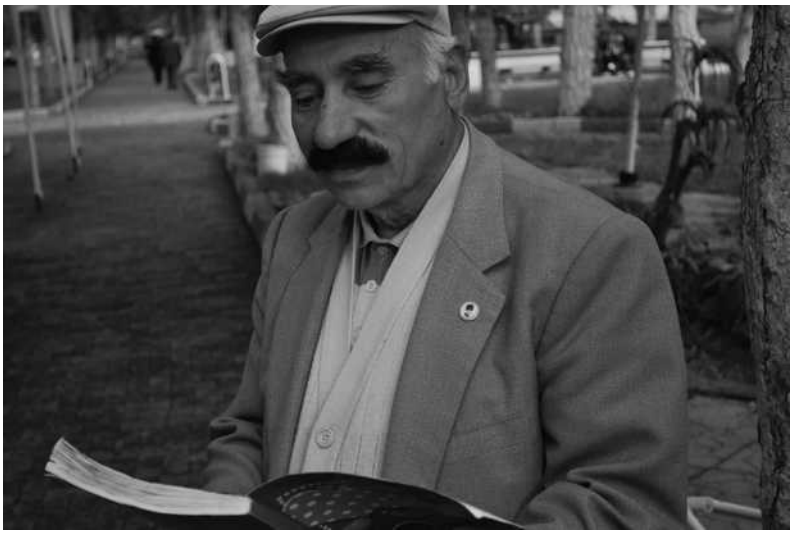

Evlada Öğüt -Büyük İnsan Ol-

Yavrum biliyorum okuyorsun sen,
İnsan gibi oku büyük insan ol.
Çalış engelleri güçlükleri yen,
İnsan gibi oku büyük insan ol.

Ağır taş katiyen yerinden kalkmaz,
İnsan olan kişi insana çatmaz,
Sen insan olursan kimse taş atmaz,
İnsan gibi oku büyük insan ol.

Kişi eli ile alır rağbeti,
Yapma kimse ile sakın gıybeti,
Yok etme var olan cumhuriyeti,
İnsan gibi oku büyük insan ol.

Odabaş, bu öğüt alana yeter,
İlimle fabrika bacası tüter,
Ne vucüt yorulur ne döviz biter,
İnsan gibi oku büyük insan ol.

Kaldı

Niye böyle olduk niye dağıldık?
Ne ikrar ne iman ne sürek kaldı.
Asırlardır ona buna sağıldık,
Ne yaba ne tırmık ne kürek kaldı.

Tarikata hiç itibar kalmadı,
Aşiret bu yolda nasip almadı,
Hak yoluna kurban alıp salmadı,
Ne kuzu ne lokma ne börek kaldı.

Ne kadar hor gördü millet bu yolu,
Özü çürük ennes mennesle dolu,
Temeli bozdular kırık her kolu,
Ne ağaç ne ardıç ne direk kaldı.

Evlat bacı kardeş tutmaya sözü,
Lokma pişirmiye yakmaya közü,
Kurt yedi çürüdü milletin özü,
Ne vücut ne ciğer ne yürek kaldı.

Âşık Halil, âdem olanı seçin,
Sırat köprüsünden sorgusuz geçin,
İnce tezgâhlardan geçirmek için,
Ne kalbur ne gözer ne elek kaldı.

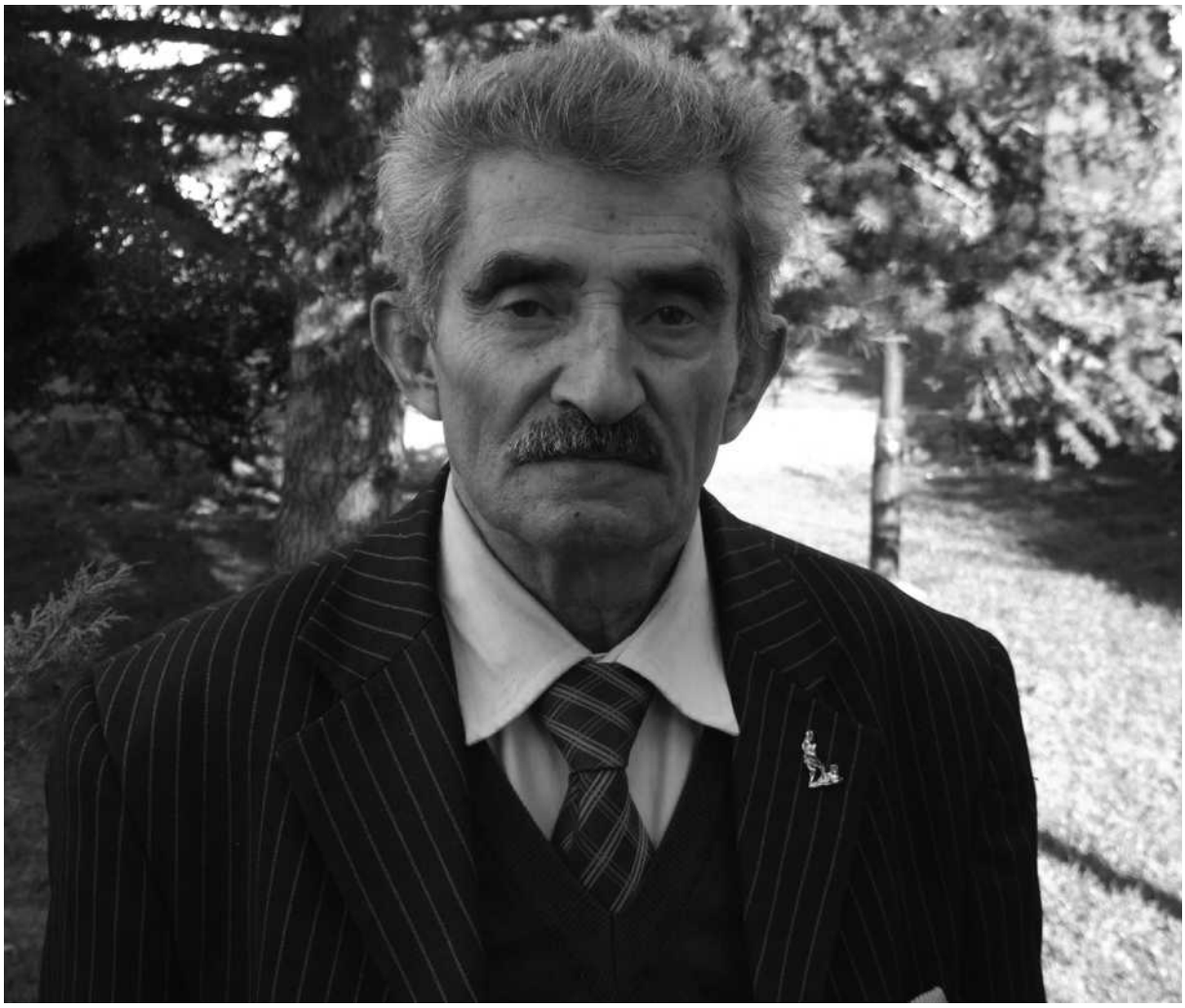

HALİL KAYMAK
<Kaymak, Balkaymak>

1942 yılında, Ortaköy ilçesine bağlı Yaylacık köyünde doğdu. İlkokulu yatılı okudu. Maddi imkânsızlıklar nedeniyle okuldan ayrılarak, köyünde çiftçilik ve çobanlıkla uğraştı. Kendisini geliştirerek saz çalıp türkü söylemeye başladı. Yazdığı destanları, dönemin genel uygulamasına paralel olarak, halka açık yerlerde satışa sundu. Askerliğini, 1964 yılında tamamladı. Askerlik dönüşü, ozanlar ve âşıklarla saz çalıp söylemeye başladı. Bir süre yurt dışında bulundu. "Aldım Elime Kalemi" ve "Hele Bakın Şu Dünyanın Hâline" isimli kitaplarını yayımladı. Çorum'da yerel televizyon ve radyolarda programlar yaptı. Dergilerde ve antolojilerde şiirlerinin bir kısmı yayımlandı. Evli olan Halil Kaymak, üçü kız ikisi erkek beş çocuk babasıdır. Ankara'da ikâmet etmektedir.

Dolumuzu

Birleştirek ozanları,
Ele alak dolumuzu.
Çağırıp boş gezenleri,
Takip edek yolumuzu.

Bir petekte bal yapalım,
Hakk'ın emrine tapalım,
Gül alalım gül satalım,
Kırmayalım dalımızı.

Ozanların sözü haktır,
İçlerinde nefret yoktur,
Zikrimiz Cenabı Hak'tır,
Çok severiz ulumuzu.

Lale gevherdir dilleri,
Daim doğrudur yolları,
Bunlar Hakk'ın bülbülleri,
Soldurmayak gülümüzü.

Biz bize hiç atmayalım,
Söze hile katmayalım,
Yanlış yola gitmeyelim,
Düşünelim velimizi.

Hele bakın bizim öze,
Bu canımız feda size,
Bir yol çıkıp gelin bize,
Görün tatlı dilimizi.

Dostlar bizi hor görmeyin!
Cahile değer vermeyin,
Halil Kaymak der kırmayın,
Kalem tutan elimizi.

Vefasız

Ey vefasız aşkım ile yanarken!
Niye birden soğuk durdun sevdiğim?
Gece gündüz peşim sıra dönerken,
Bende bir hile mi gördün sevdiğim?

Kim çaldı akımı arada kaldın?
Bir uçsuz bucaksız ummana daldın,
Öyle hâlin niye aklımı çaldın?
Beni yüreğimden vurdun sevdiğim!

Öldürseler senden ayrılmam derdin,
Şu garip gönlüme bir cila verdin,
Bazı öptün sevdin bağrına sardın,
Şimdiyse gönlümü kırdın sevdiğim!

Anladım ki, kendi yolunu seçtin,
Kayıp ettim izin nereye göçtün?
Kaymağın bağrında yareler açtın,
Başıma bir çorap ördün sevdiğim!

Ne İstersin Felek Benden

Anlamadım ben bu işten,
Bela eksilmiyor baştan,
Gözlerim kurumaz yaştan,
Ne istersin felek benden?

Neler eylemedin bana,
Davacıyım felek sana,
Attın beni kırık hana,
Ne istersin felek benden?

Bu çileler hiç bitmez mi?
Kader kapıdan gitmez mi?
Senin yaptığın yetmez mi?
Ne istersin felek benden?

Daima yakamdan tuttun,
Çoban gibi beni güttün,
Gurbette ömrüm çürüttün,
Ne istersin felek benden?

Halil Kaymak, çok naçarsın,
Herkese derdin açarsın,
Felek bir gün kor kaçarsın,
Alırım öcümü senden.

Küsüyorum

İnsanlar mı azdı dünya değişti?
Bu yanlış gidişe küsüyorum ben.
Kardeş kardeş ile arayı açtı,
Dost olandan ümit kesiyorum ben.

Dayanamam baharıma yazıma,
Sözüm geçmez gelinime kızıma,
Oğlum da sert bakar benim yüzüme,
Bir şey diyemiyor susuyorum ben.

Evlatlar başıma bela açıyor,
Oturup karşımda içki içiyor,
Gücüm yetmez ömrüm geldi geçiyor,
Çürük merdivene basıyorum ben.

Balkaymağım, geldim ben bu cihana,
Bir tat alamadım ben kana kana,
Üstelik de hanım bağırır bana,
Yükselen sesimi kısıyorum ben.

Veysel Baba

Güler yüzlü, tatlı dilli,
Gönül gözüm Veysel Baba.
Büyüklüğün her an belli,
Gönül gözüm Veysel Baba.

Göz kapalı görüyordun,
Gece gündüz yürüyordun,
Gençlere ders veriyordun,
Gönül gözüm Veysel Baba.

Kolay ettin bütün zoru,
Kıraçları ettin koru,
Bu uğurda verdin seri,
Gönül gözüm Veysel Baba.

Kulağımdan gitmez sesin,
Boşa gitmez hiç nefesin,
Bize kaldı bak mirasın,
Gönül gözüm Veysel Baba.

Gâh ağlayıp gâhi güldün,
Tüm canları bir can bildin,
Tarihlerde sen yer aldın,
Gönül gözüm Veysel Baba.

İstiyorum sana uymak,
Mümkün mü sözüne doymak!
Böyle diyor Halil Kaymak,
Gönül gözüm Veysel Baba.

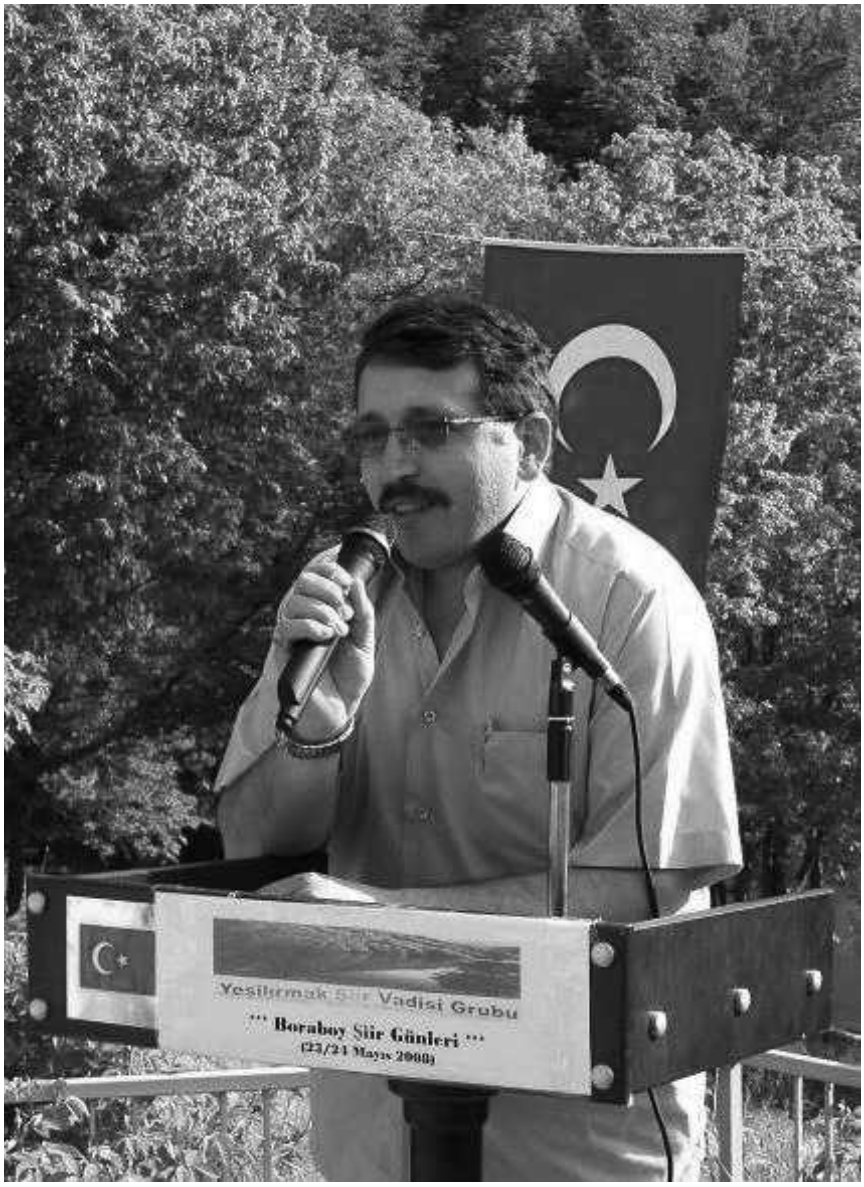

HALİT YILDIRIM

1968 yılında, Çorum'un Uğurludağ ilçesinde doğdu. Erzurum Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümünü bitirdi. Bir müddet öğretmenlik yaptıktan sonra Tarım Bakanlığına geçiş yaptı. Hâlen, Çorum Tarım İl Müdürlüğünde Ziraat Mühendisi olarak görev yapmaktadır.

Şiire ilkokul sıralarında başladı. Şiirleri, internet üzerinden yayın yapan birçok edebiyat sitesinin yanında, yerel ve yaygın seviyede neşredilen edebiyat, sanat ve kültür ağırlıklı gazete ile dergilerde yayımlandı. Çorum'da çıkan Aşkın e-Hali Edebiyat Dergisi'nin yayın danışmanı ve yazarıdır. Şiirin yanı sıra öykü, deneme ve makaleleri de vardır. Öykülerini Ahmet Burhan Fakıoğlu müstear adıyla kaleme almaktadır. Bazı yazılarında da Edip Uğurludağ ismini kullanmaktadır.

Erdal Şahin tarafından bestelenen "Bir Mecnun Olmuşum Seni Ararım" isimli şiiri TRT Repertuarına girmiştir. Amatör olarak musikiyle de ilgilenen Halit Yıldırım, Tamburi Tevfik Soyata, Udi Emir Yadigâr ve Enver Leblebicioğlu'ndan nota ve ud dersleri almıştır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Anne

Sanki yüce dağlar sırtıma bindi,
Altında kaldım da ezildim anne.
Gökyüzü karardı şimşekler çaktı,
Bir köşeye sindim büzüldüm anne.

Hayat suratıma vurdu tokadı,
Kalmadı dizimin bitti takadı,
Sevincin huzurun bende yok adı,
Çile defterine yazıldım anne.

Gençliğimi yıllar aldı götürdü,
Gülüşümü dertler çaldı bitirdi,
Yollar beni yine başa getirdi,
Bir meçhul âleme süzüldüm anne.

Diyordun ki, sular akar arkına,
Hayat çetin, şimdi vardım farkına,
Kapıldım feleğin ben de çarkına,
Âlemin dilinde saz oldum anne.

Nerde o erkeklik o haykırışlar?
Kepaze hâlimi şeytan alkışlar,
Çökük omuz, silik ürkek bakışlar,
Daha zemheride çözüldüm anne.

Bir yaprak dökümü mevsim sonbahar,
Ardından boran var, tipi var, kar var,
Gölgem hançer vurur nefesim boğar,
Şansıma darıldım bozuldum anne.

Ayrılık kokusu var bak havada,
Neden kuşlar uçar, kalmaz yuvada?
Alnın seccadede dilin duada,
Peşimden ağlarken üzüldüm anne.

Gülüm

Sevgi harman olur savrulur bir gün,
Gönülden gönüle akar be gülüm.
Ne mantığın kalır ne de gururun,
Kuralı yasayı yıkar be gülüm.

Gün olur bulanık akan sel olur,
Gün olur başıboş esen yel olur,
Dilinden dökülen tek söz gel olur,
Yüreğini hasret yakar be gülüm.

Sevda mevsimidir gençlik çağları,
Rengârenk çiçekler bezer bağları,
Yaslıdır bu zaman gönül dağları,
Gönül yücelere çıkar be gülüm.

Mihnet mi edersin bahara yaza?
Esir düşer gönül işveye naza,
Efkârlanıp içten vurunca saza,
Gözlerin yaşları döker be gülüm.

Olmasa bir ümit olmasa sözler,
Bekler mi her gece yollarda gözler?
Gönülden sevmese kim, kimi özler?
Böyle sevdayı kim çeker be gülüm?

Güneş batar gece çöker hazince,
Geceler inan ki yıldan uzunca,
Bir de gönül yalnızlığı sezince,
Bu garip boynunu büker be gülüm.

Bu yüce sevdamız işler özüme,
Ben razıyım seni yazan yazıma,
Senden başka herkes eldir gözüme,
Başka güzele kim bakar be gülüm?

Akıbet

Akıbet demişler sona bilinmez,
Bir perde ardında saklıdır bekler.
Dikilmiş perdeye meraklı gözler,
Kim bilir ki yarın ne görecekler?

Yol alır dünyada ömür araban,
Esersin yağarsın sen de bir zaman,
Her şey tıkırında sandığın bir an,
Düzenin bozulur ansızın tekler.

Bekleyiş sonsuz bir ufuk misali,
Yaklaştıkça kaçar hemen hayali,
Bir tohum gibidir dünyanın hâli,
Tohum çatlamadan açmaz çiçekler.

Dünya şarkı söyler gitme kal gibi,
Mala mülke, sonsuz zevke dal gibi,
Örter çirkinliği gece şal gibi,
Karanlıklar hangi günahı saklar?

Yıllar, saçlarımı ağartan yıllar!
Sizin eseriniz alnımda yollar,
Avutmuyor beni yalancı fallar,
Her zaman umudu umuda ekler.

Doğru tek, değişmez, değişse zaman,
Saatler tak diye durduğu bir an,
Dağılır atiye çöken bu duman,
Fallar susar dile gelir gerçekler.

Akıbetim olur hayır ya da şer,
Saf saf olur dostlar ikişer üçer,
Kabrimde melekler ne sual eder?
Sevabım cürmümü ne kadar aklar?

Dostlar beni kara toprağa gömer,
Gelir börtü böcek cismimi emer,
Muazzep ruhum bir Fatiha umar,
Kim bilir hangi dost kabrimi yoklar?

Şaşar Yolun Benim Gibi

Başıboşken bir meçhulde,
Şaşar yolun benim gibi.
Bir Mahmud'dan bir Mehmed'e,
Düşer yolun benim gibi.

Açılınca bir gün kapı,
Nasip olur bir hoş yapı,
Doluverir gönül küpü,
Coşar yolun benim gibi.

Nefsin der ki, salıverse,
Gönül de, der, ölüverse,
Dosttan çağrı geliverse,
Koşar yolun benim gibi.

Ateş düşer yangın olur,
Nefsin ile cengin olur,
Dağlar taşlar engin olur,
Aşar yolun benim gibi.

Dosttan gelir kutlu haber,
Bir ummana buyur eder,
Biter hüzün solar keder,
Yaşar yolun benim gibi.
....
Erişince büyük sırra,
Cansız yürür peşin sıra,
Kalkar mekân dersin nere?
Taşar yolun benim gibi.

Maho'nun Eşeği

Bir Maho'muz vardı bir de eşeği,
Maho yükü çeker, eşek yatardı.
Semer Maho'daydı yular eşekte,
Her çamura önce Maho batardı.

Eşek yüke tembel ziyana dörtnal,
Eşek hain amma Maho tam bir mal,
Yıllarca sürdü hep bu kepaze hâl,
Eşek Maho'yu bir pula satardı.

Yiyince arpayı azardı eşek,
Başıboş bağ bahçe gezerdi eşek,
Rahatlık içinde yüzerdi eşek,
Bazen Maho'ya da çifte atardı.

Turşu satsa Maho küfe sırtında,
Kırıtan eşeği yürür ardında,
Maho turşu, eşek kendi derdinde,
Pazarı eşeğin sesi tutardı.

Muhtar öldü, kaldı Maho'ya mühür,
Eşek Maho'nun da önünde yürür,
Suya gitse bekçi el pençe durur,
Eşek köyde böyle caka satardı.

Maho yazı yazsa mühür vuran o,
Maho'nun yerine duyan gören o,
Maho'yu nodulla yola süren o,
Maho biraz geri kalsa iterdi.

Eşeğin hüneri çoktu da lakin,
İçten pazarlıklı hain mi hain,
Yıksa da dünyayı dururdu sakin,
Fitnelik deyince yerden biterdi.

Konu komşu çıktı çileden artık,
Maho vurdumduymaz eşekse yırtık,
Eşek denilince kapılar örtük,
Maho komşulara kızar çatardı.
....
Sonunda Maho'dan mührü aldılar,
Yaka paça başka köye saldılar,
Yaptıklarından da mutlu oldular,
Artık tüm köylüler rahat yatardı.

HAMDİ ALKIR
<Alkır, Alkıroğlu>

1926 yılında, Boğazkale ilçesine bağlı Evci beldesinde doğdu. İlkokulu Evci'de okudu. Daha sonra, Hasanoğlan Öğretmen Okulunu tamamladı. Anadolu'nun çeşitli il, ilçe ve köylerinde 28 yıl görev yaptı. Emekli olduktan sonra, doğup büyüdüğü Evci beldesine yerleşti. Evli ve 7 çocuk babasıdır.

Hayatımın Şiiri

Bir şubat ayında o garip anam,
Sobasız bir evde doğurmuş beni.
Kepek arpa unu bayat mayayla,
Bakır kazanlarda yoğurmuş beni.

Ancak üç yaşında yürümüşüm ben,
Çıkamam dışarı kerpiçli evden,
Korkardım her zaman öcüden devden,
Kader rüzgârına savurmuş beni.

Hayvan otlatırken sırtımda aba,
Harman aktarırdım büyüktü yaba,
Gölde yıkanırken dalmışım göle,
Arkadaş ölümden çevirmiş beni.

Bozkırlar kupkuru tarlalar yarık,
Sabanı çekmiyor öküzler arık,
Başımda bir cepken ayakta sarık,
Ağustos sıcağı kavurmuş beni.

Kış olur dağ başı kar ile duman,
Ayrılır başaktan taneyle saman,
Yârim on beşine girdiği zaman,
Aşkım bir güzele çağırmış beni.

İlkokulu üç beş yılda bitirdim,
Varım yoğum garantiye yatırdım,
Çarkım terse döndü yine batırdım,
Felek sille tokat devirmiş beni.

Evci Köyü

Gel seninle bizim köyü gezelim,
Hocası doktoru vardır bu köyde.
Eğer ki derdine çare ararsan,
En küçük yaranı sardır bu köyde.

Kimi allı giyer kimisi beyaz,
Kış bitince gelir ilkbaharla yaz,
Dalfes poşu cepken kalmadı heves,
Yeni moda giyim vardır bu köyde.

Kimi atı satar alır katırı,
Kimi dolmuş alır kimi motoru,
Herkes bir âlemdir saymaz hatırı,
Açık saçık gezmek hordur bu köyde.

Kimi tüccar olmuş satar malını,
Çalışır tarlada kızı gelini,
Arı bile saklar kışa balını,
Döviz alıp satmak kârdır bu köyde.

Hamdi Alkır yeter gel efkârlanma!
Sakın göz dikmeyin asla harama,
Daha bir çok şeyi yazardım amma,
Doğrudan ayrılmak zordur bu köyde.

Anama Mektup

Bugün de rüyamda sizleri gördüm,
Rüyamı hayıra yor da ağlama.
Albümleri karıştırıp dururken,
Cansız hayalimi gör de ağlama.

Mektup yazıyordum yarıbaşlıydı,
Uyudum uyandım gözüm yaşlıydı,
Babam ah çekiyor pek telaşlıydı,
Babamın derdini sor da ağlama.

Yolum uzak varamadım oraya,
Denizlerden çıkamadım karaya,
İlaç aldım içindeki yaraya,
Kollara merhemi sar da ağlama.

Gök yüzünde telli turna uçuyor,
Yel vurdukça kanatların açıyor,
Ezan okunuyor vakit geçiyor,
Sabah namazına dur da ağlama.

Erciyes'ten kar getirdim hastaya,
Ev yaptırdım pilan bilmez ustaya,
Her gün sabahleyin gelen postaya,
Pullu mektubunu ver de ağlama.

Kar kaplamış Toros dağı geçilmez,
Yaz gelmeden arpa buğday biçilmez,
İlkbaharda lale sümbül seçilmez,
Menekşe gülleri der de ağlama.

Alkır'ım sel olsam gölün taşırsam,
Yörük yaylasından göçüm aşırsam,
Bir gün senin ile kucaklaşırsam,
Yüzünü yüzüme sür de ağlama.

Tat Kalmadı

Gel arkadaş yarışalım,
Biniciye at kalmadı.
Her gün üç kez bal yesem de,
Ekmeğimde tat kalmadı.

Nefis ister et kokusu,
Çorba içtim bir kaşık su,
Tavuk yesem en doğrusu,
Boyun kanat but kalmadı.

Terzi olmuş yama bilmez,
Müşterinin yüzü gülmez,
Ütü yapar leke silmez,
Mayo alsam kot kalmadı.

Kuruluyor çarşı pazar,
Ozanlarım name düzer,
Bu günleri tarih yazar,
Çağ atladık dert kalmadı.

Yeter uzatma Alkır'ım!
Yemen Mısır nerde Kırım?
Bedavadan şarkılarım,
Doldurmaya bant kalmadı.

Gurbet

Geze geze ben usandım,
Gurbet illerde illerde.
Bir baltaya sap olmadım,
Gurbet illerde illerde.

Uzun yayla yolundayım,
Çamlıbel'in belindeyim,
Bu hâl ile ben neyleyim?
Gurbet illerde illerde.

Haram bir şeyi yiyemem,
Derdimi ele diyemem,
Anam hakkın ödeyemem,
Gurbet illerde illerde.

Acımıyor kimse bana,
Varam sarılam sabana,
Sığmaz oldum köhne hana,
Gurbet illerde illerde.

Alkıroğlu bak sözüme,
Dağlar dumanlı gözüme,
Ahbaplar bakmaz yüzüme,
Gurbet illerde illerde.

HASAN HÜSEYİN GÜDAY
<Figanî>

1943 yılında, İskilip ilçesine bağlı Kızılviran köyünde (şimdiki Uğurludağ) doğdu. İlkokul mezunudur. Sevdiği kızın başkasına verilmesi üzerine, 1960 yılında, şiirle duygularını dile getirdi. Saz çalmaya, İstanbul'da Şemsi Yastıman'dan ders alarak başladı. 1964 yılında askerliğini tamamlayarak evlendi. 1969 yılında üç kaset yapan Hasan Güday, TRT programlarında misafir sanatçı olarak çalıp söyledi. Biri erkek üçü kız olmak üzere dört çocuk babasıdır. 1993 yılında emekli oldu. İki dönem Uğurludağ Belediyesine Meclis Üyesi seçildi. Bu görevini hâlen yürütmektedir. .

Uğurludağ'ın Dumanı

Uğurludağ'ın da dumanı gitmez,
Seven gönüllerin sevdası gibi.
Sevdalı gönüle engel kâr etmez,
Köpüren denizin dalgası gibi.

Derdi olmayanın cefası olmaz,
Güzelsiz yaylanın sefası olmaz,
Elin güzelinin vefası olmaz,
Geçen arabanın gölgesi gibi.

Figanî, bülbülün zarı içinde,
Gerçek yâr aradım yârin içinde,
Medet ya dost kaldım darın içinde!
Çalılıkta gülün fidesi gibi.

Belli Olur

Figan etme deli gönül,
Bülbül gülünden bellidir.
Her güzele güzel denmez,
Güzel hâlinden bellidir.

Yalancıya verme değer,
Özün gerçek ise meğer,
Yel vurdukça boyun eğer,
Selvi dalından bellidir.

Gönül dostunu arzular,
Açmayın yaram sızılar,
Karasinek boş vızılar,
Arı balından bellidir.

Figanî, zar eder için,
Kan ağlıyor için için,
Bir gül yüzlü Leyla için,
Mecnun çölünden bellidir.

Sabah Yıldız

Sabahınan doğar seher yıldızı,
Ne kostak yürüyon zalimin kızı?
Bal olmuş dudaklar yanak kırmızı,
Ben sarmadım saran kollar öğünsün.

Özünden yanmışım ona özümden,
Köyden göçtüm Fadime'nin yüzünden,
Kaldırdım perçemin öptüm yüzünden,
Ben sarmadım saran kollar öğünsün.

Atımı bağladım ben bir yoncaya,
Benden selam söyle gülü goncaya,
Ben de meraklıyım beli inceye,
Ben sarmadım saran kollar öğünsün.

Kağnıya atarlar beş kulaç urgan,
Olurum gittiğin yollara kurban,
Akşam üzerine olaydım yorgan,
Ben sarmadım saran kollar öğünsün.

Pınarın taşına vermiş yanını,
Sarf ettim yoluna ömür varını,
Figanî yoluna koydu canını,
Ben sarmadım saran kollar öğünsün.

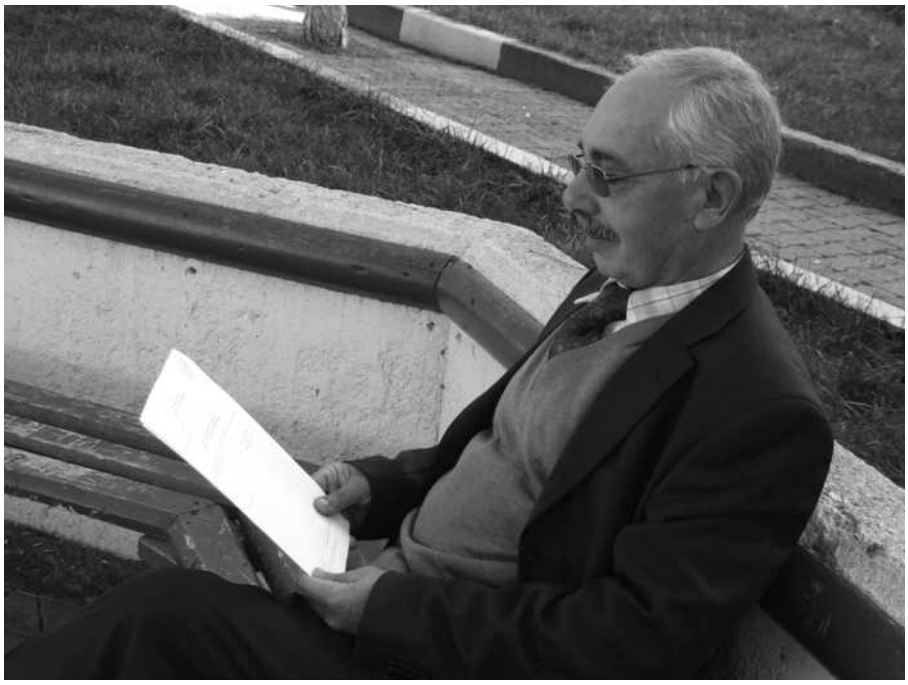

Figanî

Kaçma yârdan o canana yakın dur,
Maşuk aşığını yormaz Figanî.
Evvelden feleğin cilvesi budur,
Sevenler murada ermez Figanî.

Ağaç dal uzatır yaprak açmaya,
Gaye etrafına gölge saçmaya,
İnsan mahkum olmuş konup göçmeye,
Hayatın akışı durmaz Figanî.

Yol bulunmaz Uğurludağ aşınca,
Öğüt veren olmaz garip şaşınca,
Varlık elden gidip yoksul düşünce,
Hiç kimse hâlini sormaz Figanî.

Şu yüce dağlarda avlatır seni,
Vefasızdır gönül bağlatır seni,
Yüze dost görünür aldatır seni,
Zamanın insanı kurnaz Figanî.

Bizim Türküler

Daha mini mini beşikte idim,
Anam ninni çaldı türkülerinen.
Ruhumu okşadı bunu çok sevdim,
Gönül aşka geldi türkülerinen.

Kimisinden gelir bahar havası,
Kimisinden gelir bülbülün sesi,
Gönüller dolduran yanık nefesi,
Kara toprak güldü türkülerinen.

Düğünlerde davulları dövüldü,
Ozanın dilinde pişti yoğruldu,
Cephelerde kahramanlık övüldü,
Dedem şehit oldu türkülerinen.

Kimisi söylendi güzel üstüne,
Kimi toprak kimi Veysel üstüne,
Çokları oturdu abdal postuna,
Figanî dost buldu türkülerinen.

HASAN ÜNALAN
<Hasan>

1927 yılında, merkeze bağlı Arpalık köyünde doğdu. İlkokulu Seydim köyünde bitirdi. Kastamonu Gölköy Köy Enstitüsünü bitirerek öğretmen oldu. Çorum merkez köylerinde ve şehir merkezinde öğretmen olarak çalıştı. Üçü kız biri oğlan dört çocuk babasıdır.

Sağlıklı Kalsın

Evinde ekmeğe muhtaç kalırsın,
Sigaraya nerden para bulursun?
İçme bu zıkkımı pişman olursun,
Doldurma zehirle sağlıklı kalsın.

Buğday arpa bulgurunu sattırır,
Çoluğa çocuğa diri tutturur,
Elden gelen kötülüğü yaptırır,
Doldurma zehirle sağlıklı kalsın.

Ziyneti eşyayı satmaya başlar,
Karşı çıkanları durmadan haşlar,
Gör ki ne yaptırır daha ne işler,
Doldurma zehirle sağlıklı kalsın.

Evinde satacak eşya kalmasa,
İçmeyenler ona selam vermese,
Bu zıkkım istetir düşmanın olsa,
Doldurma zehirle sağlıklı kalsın.

Alkolle sigara kumarın eşi,
Evinde kalmasa ses veren kişi,
Hasan der, sabret ki bitir bu işi,
Doldurma zehirle sağlıklı kalsın.

Hayat Pınarı

Hayatın pınarı normal çalışır,
Anormalleşirse durum değişir,
Her an yakınına gelir teneşir,
Sakın evme yine giden o yere.

Hayatın pınarı kalbini tanı,
Alkolle sigara onun düşmanı,
Temiz oksijenle doldursan onu,
Sakın evme yine giden o yere.

Sıkıştırma sakın çok normal kullan,
Yaşam sonuna dek görevde her an,
Pis havasız yerler hep ona düşman,
Sakın evme yine giden o yere.

Her türlü yaşamın onunla olur,
Sağlıksız pınardan kimler tat alır?
Onsuz yaşanması mümkün mü olur?
Sakın evme yine giden o yere.

Sağlığın bilenler öğüdüm duysun,
Öğüt tutmayanlar belasın bulsun,
Hasan der ki, Mevla'm sabrını versin,
Sakın evme yine giden o yere.

Salladı

On dört ağustosta sabah çok erken,
Zelzele başladı millet uyurken.
Uyananlar sokaklara fırladı,
Beşik gibi şu Çorum'u salladı.

Korkuyla karışık panik başladı,
Hiç kimse evine giremez oldu,
Çoluğun çocuğun renkleri soldu,
Beşik gibi şu Çorum'u salladı.

Kimi köye tek katlara kaçıyor,
Kimi taşıt çadırlarda yatıyor,
Hiç durmadan zararsızca sallıyor,
Beşik gibi şu Çorum'u salladı.

Komşu illeri de nasibin aldı,
Bazı köylerinde hasar çok oldu,
Çok şükür ki can kaybımız olmadı,
Beşik gibi şu Çorum'u salladı.

Geçmiş olsun dilekleri duyuldu,
Milletvekilleri bakan bey geldi,
Vatandaş günlerce evinden oldu,
Beşik gibi şu Çorum'u salladı.

Şair Hasan der ki, bu böyle ancak,
Takdiriilahi yerin bulacak,
Daha başımıza neler gelecek?
Beşik gibi şu Çorum'u salladı.

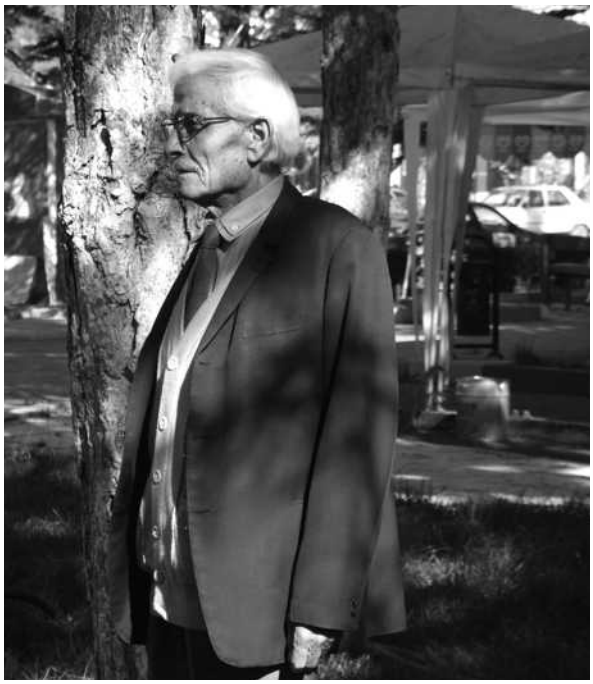

Yavaş Şoför

Yavaş sür de arabanı gazlama,
Felaket getiren süratten sakın.
Sağ salim çıkarım diye gözleme,
Karşıdan görünen zalimden sakın.

Yol üstünde durup tamirat yapma,
Arkadan gelecek araçtan sakın.
Sakın arabana ihmallik etme,
Ölüme götüren beladan sakın.

Tamirat şart ise tedbirsiz yapma,
İşaretsiz tedbir almadan sakın.
Canın yedeği yok bunu unutma,
Sen, ehli olmayan ustadan sakın.

Şehir köy içinde süratli gitme,
Aniden karşına çıkandan sakın.
Görüneni görür duyar zannetme,
İhtiyar sağır kör, çocuktan sakın.

Ağanın her zaman dediğin yapma,
Alkollü olarak sen yola gitme,
Hasan sana der ki, uyku unutma,
Ev bark çocukların yetimden sakın.

Ayrılma

Sağ sol diye iki kısma böldüler,
Alevi Sünniye sual sordular,
Birçoğunun canlarına kıydılar,
Allah bir kitap bir peygamber aynı.

Tarlada bahçede evde komşuyuz,
Kardeşçe yaşamış çoluk çocuğuz,
Cephede çarpıştı ecdatlarımız,
Allah bir kitap bir peygamber aynı.

Birlik olup kurtardılar vatanı,
Ayrılıp da etkileme yatanı,
Dost zannetme ayrıcalık yapanı,
Allah bir kitap bir peygamber aynı.

Beraber yatmışlar kışla koğuşta,
Kazancı ne oldu fesadın işte!
Tarih yazar okunuyor geçmişte,
Allah bir kitap bir peygamber aynı.

Uydular düşmana fesatlık arttı,
Yurdumuz elli yıl geriye gitti,
Hasan der, atalar ne işler yaptı?
Allah bir kitap bir peygamber aynı.

HASAN YAVUZ
<Hasan>

1964 yılında, Ortaköy'e bağlı Fındıklı köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. İkisi kız biri oğlan üç çocuk babasıdır. Asıl mesleği inşaatçılık olup, mesleğinin yanı sıra şenliklerde ve toplantılarda çalıp söylemektedir.

Ey Ulu Önder Atatürk

Kurmuşsun güzel ilkeler,
Cahiller bunu bilseler,
Çanakkale'yi görseler,
Hep gider senin yoluna.

Düşman dört tarafı sardı,
Yunan Haymana'ya vardı,
Çok yetim ortada kaldı,
Hep gider senin yoluna.

Nasıl çıktın sen Samsun'a?
Söz vermiştin sen halkına,
Neler gelmiştir başına?
Hep gider senin yoluna.

Güzeldir bayrağın rengi,
Yoktur bu devletin dengi,
Özgür demokrasi sevgi,
Hep gider senin yoluna.

Tarihe geçti ismini,
Dünya tanıyor resmini,
Aldı dünya zaferini ,
Hep gider senin yoluna.

Âşık Hasan da yolunda,
Yatarsın sen Ankara'da,
Yoktur eşin bu dünyada,
Hep gider senin yoluna.

Dünya

İsterim ülkemde düzen bir olsun,
Kin ve kötülüğe lanet okusun,
İnsan birbirine saygılı olsun,
İnsana kalıcı değildir dünya.

Senden üstün ise arkadaşlık yap,
Doğru yola gidenlere sen de tap,
İnsanı yaratan Allah'ına bak,
İnsana kalıcı değildir dünya.

En son arkadaşın kara topraktır,
Ağacı gösteren yeşil yapraktır,
İyi insanların bahtı karadır,
İnsana kalıcı değildir dünya.

Alma hiç kimsenin bedduasını,
Çekersin dünyada çok cezasını,
Âşık Hasan, çalmaz oldu sazını,
İnsana kalıcı değildir dünya.

Gurbetçiler

Baştakiler düşünmüyor,
İşçiyi kimse sormuyor,
Yorgan sırtından inmiyor,
Gurbetçiler gurbetçiler.

Patronların gözü doymaz,
İşçiyi insandan saymaz,
Bu dünya onlara kalmaz,
Gurbetçiler gurbetçiler.

Fakir gittikçe çöküyor,
Zengin işleri yürüyor,
Allah da bunu görüyor,
Gurbetçiler gurbetçiler.

Âşık Hasan, deme yalan!
Beni köyümden ayıran,
Bu dünyada gerçek olan,
Gurbetçiler gurbetçiler.

Neyleyim

Ömür kalıcı olmasa,
Neyleyim dünya malını!
Yârim bana yâr olmasa,
Neyleyim dünya malını!

Azrail yetmez gücümüz,
Hep böyle gider ömrümüz,
Topraktır son durağımız,
Neyleyim dünya malını!

Kimi sefalet içinde,
Kimi rezalet içinde,
Kimi de zindan içinde,
Neyleyim dünya malını!

Zengin olmuş düzen yokmuş,
Paran çokmuş dosttun yokmuş,
Sonunda toprağa girmiş,
Neyleyim dünya malını!

Gün gelir Hasan ölecek,
Toprağına kavuşacak,
Sorgu sual sorulacak,
Neyleyim dünya malını!

Yaşayalım

Kim çıkardı kin kibiri?
Hep böyle gideriz geri,
Bu dünya insanlık yeri,
Gel beraber yaşayalım!

İkilik kalksın aradan,
Hepimizi bir yaratan,
Türk bayrağının altından,
Gel beraber yaşayalım!

Dile getirir ozanlar,
Dostuna kuyu kazanlar,
Suçsuza kurşun sıkanlar,
Gel beraber yaşayalım!

Âşık Hasan, yazdı bunu,
Yoktur düşmanlığın sonu,
Tüm insan Allah'ın kulu,
Gel beraber yaşayalım!

HAŞİMÎ ASLIHAK
<Haşimî>

1951 yılında, Evci Ortakışla köyünde doğdu. On bir yaşında aldığı eğitimle âşıklığa ve şiir yazmaya başladı. Karacaoğlan, Pir Sultan ve Yunus Emre'den feyiz aldı. 16 adet 45'lik plak, 10 kaset ve CD yaptı. Yurt içinde ve yurt dışında birçok sanatçıyla kaset çalışmalarına katıldı. Haşimî Aslıhak'ın, çok sayıda eseri Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliğinde kayıtlıdır. Bu eserlerin bir kısmı, sanatçılar tarafından da okunmuştur. Ankara'da ikâmet etmekte olup, aktif olarak icralara katılmaktadır.

Neden Sonra

Nazlı yârim aklın başa,
Gelir ama neden sonra?
Arı gönül çiçeğini,
Bulur ama neden sonra?

Yürüdüm yolun katını,
Anlatayım sıfatını,
Dost dostunun kıymetini,
Bilir ama neden sonra?

Haşimî'yim bu sazımdan,
Ayrı durma yâr gözümden,
Cahil yârim bu sözümden,
Alır ama neden sonra?

Ağlatma Beni

Suna boylum sen gideli ağladım,
N'olur yollarına bakıtma beni!
Bahar seli gibi coştum çağladım,
Ölü boz bulanık akıtma beni!

Canım parçaladın verdin korlara,
Kor ettin sinemi yaktın odlara,
Açma dertlerimi ele yâdlara,
Hoyratlar elinde okutma beni!

Kazanıma bir su ver de aşlayım,
Haşimî'yi pişireyim haşlayım,
Yârim seni ellerimle işleyim,
Kıymet bilmeyene dokutma beni!

Vefasız

Ziyan ettin gençliğimi ömrümü,
Geçti gönlüm hadi sen de vefasız!
Bir gün bile göstermedin gününü,
Geçti gönlüm hadi sen de vefasız!

Usandım derdinden bıktırdın candan,
Kınamayın beni çok çektim ondan,
Felek vurdu sen de vurdun bir yandan,
Geçti gönlüm yürü sen de vefasız!

Haşimî'nin ocağını söndürdün,
Dost düşmanı peşim sıra güldürdün,
Bir yerine bin seferde öldürdün,
Geçti gönlüm hadi sen de vefasız!

Korkarım

Acı söze sitem adı takmışlar,
Manayı bilmeyen dilden korkarım.
İşte böyle nice hatır yıkmışlar,
Kendini beğenmiş kuldan korkarım.

Toplumda sözünü bilmezse kişi,
Ârifin gözünde diner mi yaşı?
Bin batmandan fazla koskoca taşı,
Alıp da götüren selden korkarım.

Girdiğin toplumda işleme kusur,
Bir tek kelimene olursun esir,
İstersen dünyada yaşa on asır,
Mantık dışı giden yoldan korkarım.

Haşimî'yim, hayat geçti boşuna,
Göz yaşını katık etmiş aşına,
Hile katmamalı insan işine,
Harama uzanan elden korkarım.

Deli Deli

Göz yaşlarım sel gibi,
Sevgin bende var deli.
Bakma n'olur el gibi,
Başa yağdı kar deli.

Seni mehman bileyim,
Ağlatma yâr güleyim,
No'lur kölen olayım,
Yaralarım sar deli.

Haşimî, aşka dalsan,
Aşk bağından gül alsan,
Gönlüm kaptanı olsan,
İskelede dur deli.

HAYDAR KILIÇ
<Ozan Garip>

1947 yılında, merkeze bağlı Eşençay köyünün Kışlacık mahallesinde doğdu. Okuma yazmayı, açılan gece kursuna giderek 1960 yılında öğrendi. Türkü söylemeğe ve şiir yazmaya bu dönemde başladı. Köy odalarında, usta icracıların yanında yetişti. Askerlikten sonra, köyünde çiftçilik yapmaya devam etti. 1966 yılında evlendi. Üç kız evlat babasıdır. 2000 yılında Çorum'a taşındı. Hâlen Çorum'da ikâmet etmektedir. Çorum'da yapılan şenliklere katılan Haydar Kılıç, şiirlerinde "Ozan Garip" mahlasını kullanmaktadır.

Öğrenci

İnsanlık yolunu bulmak isterse,
Öğretmene kulak versin öğrenci.
Sözümden hisseler almak isterse,
Okusun gerçeği görsün öğrenci.

Verilen dersine iyice çalış,
Güzel oku yaz da amaca ulaş,
Arkadaşla dostluk kurmaya çalış,
Çalışsın edepli dursun öğrenci.

İlimin kapısı okuldan geçer,
Hem cahil olmazsın kalmazsın naçar,
Kimi pilot olur havada uçar,
Umduğu amaca varsın öğrenci.

Ya memur olursun ya da bir paşa,
Amele olup da sarılma taşa,
O kadar emeği harcama boşa,
Bilmediği dersi sorsun öğrenci.

Âşık Haydar bunu çok iyi bilir,
Dinleyen sözümden bir hisse alır,
Tıpı bitirirse doktor da olur,
Bir gün yaramızı sarsın öğrenci.

Kadınlar

Beşik sallar yavrusunu uyutur,
Çocuğuna önem verendir kadın.
Nice türlü çilelerle büyütür,
Bir deste gül gibi derendir kadın.

Çalışır çabalar tükenmez işi,
Hazırlar sofraya ekmeği aşı,
Ananın bulunmaz dünyada eşi,
Bütün gerçekleri görendir kadın.

Çapa tarlasında kazma sallayan,
Vatanını milletini kollayan,
Odur grup grup asker yollayan,
Umduğu amaca varandır kadın.

Tahta üzerinde yufka açarak,
Elinde orakla ekin biçerek,
Testisinden ılık suyu içerek,
Çalışıp kendini yorandır kadın.

Ay ışığı gibi doğup ışıyan,
Cephede askere erzak taşıyan,
Ayak yalın halkı için yürüyen,
Düşmanın gücünü kırandır kadın.

On beş sene asker yolu bekleyen,
Geceleri gündüzlere ekleyen,
Evladını çiçek gibi koklayan,
Hâlini hatrını sorandır kadın.

Arapça'dan öz Türkçe'ye geçildi,
Ankara'da yeni meclis açıldı,
Türk kadını seçti hem de seçildi,
Millet meclisine girendir kadın.

Haydar der ki, hanım evin gülüdür,
Bir fidanın çiçeğidir dalıdır,
Petekten süzülmüş oğul balıdır,
Uzun yıl ayakta durandır kadın.

Gelin

Niçin efkârlandın durmaz ağlarsın?
Gözleri yaş dolu belalı gelin.
Figan eder karaları bağlarsın,
Kaderine küsmüş çileli gelin.

Götürmüşler bir zalime vermişler,
Taze iken güllerini dermişler,
Hiç durmadan çalıştırıp yormuşlar,
Sevdiğinden uzak kalalı gelin.

Bir yandan çocuğu bitmiyor işi,
Gülmüyor yüzleri kederli başı,
Bakıyor kendine uymuyor eşi,
O hayra da mahkum olalı gelin.

Zayıflamış çok düşünü düşünü,
Uğraşıyor bitiremez işini,
Kader onun bırakmıyor peşini,
Bir hâlden bilmeze geleli gelin.

Âşık Haydar böyle söyler sözünü,
El yamandır açtırmıyor gözünü,
Hiç kimse de görmemiştir nazını,
Gülü taze iken solalı gelin.

Siyah Saçlım

Siyah saçlım kara gözlüm,
Dudu dilli şirin sözlüm,
Ah edalım benim nazlım,
Hâlimden bilsen ne olur?

Beni görüp yere bakma,
Bahar seli gibi akma,
Ne olur hatırım yıkma,
Yüzüme gülsen ne olur?

Çağır geleyim yanına,
Darıldın mı hayranına?
Kollarını dola bana,
Sıkıca sarsan ne olur?

Bilmem ne demeli sana?
Sevgin ile yana yana,
Ünün nam verir cihana,
Bir selam salsan ne olur?

Haydar, derdin ele açma,
Çok öfkeli gelip geçme,
Gel sevdiğim benden kaçma,
Yanına alsan ne olur?

Eski Çile

Eski insanların çektiği çile,
Dinleyin de onu getirem dile.
Yüklü hayvan ile düşerler yola,
Hayvan gitmez yollar bitmez ne çare!

Komşu kazma ile ekin ekerdi,
Dedem de çamurdan kerpiç dökerdi,
Odun azalınca boynun bükerdi,
Ocak yanmaz baca tütmez ne çare!

Babam da eskiden saban kurardı,
Zelve öküzlerin boynun vurardı,
Arpalar kurudu bağlar sarardı,
Biçer döver biçip atmaz ne çare!

Bir buçuk ay sürer harman zamanı,
Parasız verirdik orda samanı,
Gitmez üzerinden tozu dumanı,
Çalış çalış kazanç yetmez ne çare!

Az bulunur idi çarık ustası,
Doktor göremezdi asla hastası,
Çıkmazdı garibin kimseye sesi,
Yokluk kapısından gitmez ne çare!

Âşık Haydar Kılıç bunları yazdı,
Kar yağmur demedi dolandı gezdi,
Çalıştı bir zaman kendini üzdü,
Herkese matahın satmaz ne çare!

HAYDAR ŞAHİN DOKUYUCU
<Dokuyucu>

1952 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Kamışlı köyünde doğdu. Çocukluk yıllarında hayvancılıkla uğraştı. İlkokulu köyünde bitirdi. Yazılı basılı şiir kitaplarından esinlenerek, kendi şiirlerini söylemeğe 13 yaşında başladı. Babasının saz çalmasından ve deyişlerinden etkilendi. 1965 yılında Ankara'ya taşındı. Bir süre özel sektörde çalıştı. "İnsanlığa Yap Sen Hizmet, Bilmezlerse Bilmesinler" isimli şiir kitabı basıldı. Muhtelif dergi ve kitaplarda şiirleri yayımlandı. 2002 yılında, Başkent Elektrik A.Ş.'den emekli oldu. Evli ve beş çocuk babasıdır. Hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir.

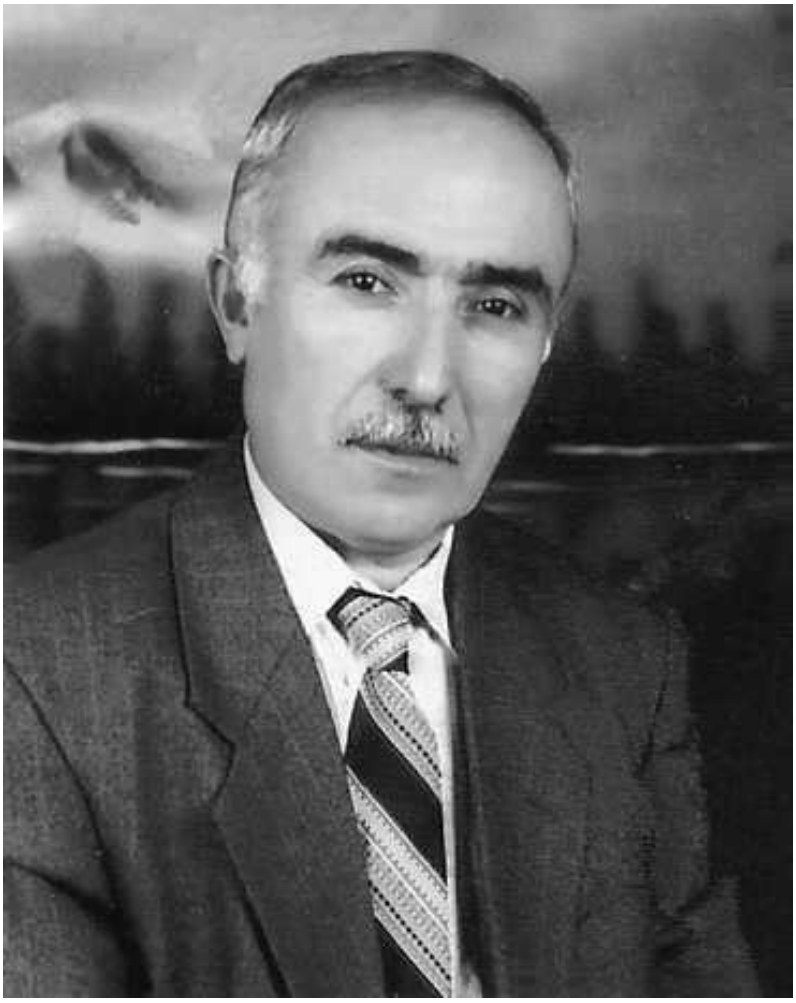

Özü Güzel Çorum'un

Severim toprağım ilim ilçemi,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.
Gelsem de halkımın sorsam durumu,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Misafirperverdir bizim yöremiz,
Çağla Budaközü coşsun deremiz,
Nohut leblebisi meşhur yerimiz,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Memleketin yaşlı, genci insanı,
Yılma çalışmaktan övsün el seni,
Posta olsun mutlu etsin yel seni,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Sungurlu ilçemde köyüm Kamışlı,
Güneyin başı da yüksektir taşlı,
Gencimiz yok köyde hepsi de yaşlı,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Hitit uygarlığı taşır toprağım,
Eser rüzgâr ses çıkarır yaprağım,
Yağsın yağmurlarda coş gönül bağım,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Sungurlu'da Çan Saati durdu mu?
Belediye bakım yapıp kurdu mu?
Niye methetmeyim kendi yurdumu?
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Ankara'ya aldırmadım nüfusum,
Gülse yüzüm rast getirsin Hak işim,
Dokuyucu gerçek olsa şu düşüm,
Yeri güzel özü güzel Çorum'un.

Dikkat Şoför Frenle Kendini

Binmiş arabaya oturmuş sola,
Açıyor kontağı çıkıyor yola,
Yorulmuş vücuda versene mola,
Frenle kendini azim sabır var.

Dikiz aynasından baksan geriye,
El kaldırdım gidiyorsun nereye?
Dikkat eyle şarampole dereye,
Frenle kendini azim sabır var.

Direksiyon elde basan frene,
Acı acı basmayasın sirene,
Hidrolik koydun mu bak sen frene,
Frenle kendini azim sabır var.

Dalgın olma dikkat eyle yoluna,
Hem canına kıyma yazık malına,
Aniden birisi çıkar yoluna,
Frenle kendini azim sabır var.

Yol boyunca işaretler levhalar,
Takılıyor bir konuya kafalar,
Suç işleme polis seni yakalar,
Frenle kendini azim sabır var.

Virajları dönme sakın hızınan,
Yağmur yağmış yol kaplanmış buzunan,
Uyarırım şoförleri sözünen,
Frenle kendini azim sabır var.

Bassan gaza hızlı gider araba,
Kaptırma kendini içki şaraba,
Yolcu çoktur can taşıyor araba,
Frenle kendini azim sabır var.

Dokuyucu uyarıyor kaptanı,
Karşıdan gelene yol ver hak tanı,
Yüzlerce insanı zay etme kanı,
Frenle kendini azim sabır var.

Gördüm

İnsanlığa önem verdim,
Sevgiyi insanda gördüm.
Selam verdim kanat gerdim,
Saygıyı insanda gördüm.

Kainat var olmuş onda,
İnsan sıfatında donda,
Arşa direk olur anda,
Çağrıyı insanda gördüm.

Doğmadan yolunu çizen,
Rabbim ona vermiş özen,
Gönülden gönüle gezen,
Algıyı insanda gördüm.

Bin bir ismi vardır yüce,
Hak bizi erdirdi güce,
Kimi uzun kimi cüce,
Ezgiyi insanda gördüm.

Her kişi sığmaz kabına,
Dostluklar insin tabana,
Rahmet okuttur babana,
Maziyi insanda gördüm.

Çağırmadan duyana bak,
Seni dener görmezsin Hak,
Yol içinde piş özün yak,
Deryayı insanda gördüm.

Dokuyucu candan cana,
Sevdiğimiz toprak ana,
Coşmayı çok görmen bana,
Ermeyi insanda gördüm.

Kaçımızda

Gel kardeşim yoldan çıkma,
Sevgi bizim kaçımızda?
Birlik düzenimiz yıkma,
Saygı bizim kaçımızda?

Kainata âleme bak,
Canı candan yaratmış Hak,
Kıyma cana deme sen vah!
İnsaf bizim kaçımızda?

Güvenme malına, vara,
Hakkını haklıysan ara,
Kimseyi düşürme dara,
Vicdan bizim kaçımızda?

Bilinçli ol huzur bozma,
Halkım seni övsün azma,
Gönül kırıp insan üzme,
Mertlik bizim kaçımızda?

Veren salmış Mustafa'yı,
Çalıştırmış hep kafayı,
Kimse unutmaz dehayı,
Azim bizim kaçımızda?

Dost Kazan

Uzak durma ara sıra gel bazen,
Gerçeklerden sapan değildir ozan.
Doğdun öleceğin kurulu düzen,
Anne gibi sevgi veren dost kazan.

Kendini bilenler bilir dostluğu,
Bir selamla açar sana musluğu,
Böyle zamanlarda içten dostluğu,
Baba gibi sevgi veren dost kazan.

Doğru ol yolunda duyarsız olma,
Kimsenin âhını vebalin alma,
Dünya malı için aldanıp yanma,
Abla gibi sevgi veren dost kazan.

Dokuyucu, kendi sonunu düşün,
Perişan olursun yürümez işin,
Ecel bir gün gelir kesilir aşın,
Canan gibi sevgi veren dost kazan.

HIDIR ÇAYAN
<Çayan>

1950 yılında, merkez Çukurören köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. 1968'de il merkezine taşındı. Bir süre, çeşitli yerlerde inşaat ustası olarak çalıştı. 1970-1980 yılları arasında Çorum Belediyesine bağlı itfaiye grubunda görev yaptı. Evli ve dört çocuk babası olup, 1981'den bu yana Fransa'da yaşamaktadır.

"Sazımla Sözüm Yazım Kalsın" isimli bir şiir kitabı yayımlanmıştır.

Kulsuz Olur

Dünyayı yaratan Allah'tır birdir,
Erkekler arıysa kadınlar baldır,
Tabiat güzeldir yaşamı sırdır,
Ne arısız olur ne balsız olur.

Ağacı süsleyen dal ile yaprak,
Sevaptır diyorlar güzele bakmak,
Kalbini hoş tutup sarılıp yatmak,
Ne yapraksız olur ne dalsız olur.

Kadına erkeğe sevmek yakışır,
Yuvası deryadır kana karışır,
Her canlı içinde doğal oluşur,
Ne yuvasız olur ne eşsiz olur.

Kar yağmur yağarken doğa süslenir,
Güneş vurur sıcağından hoşlanır,
Her canlı doğar da ölür yaşlanır,
Ne yağmursuz olur ne karsız olur.

Çayan der ki, yaşamına yaşam kat,
İnsanlığa sevgi ile sarıl tut,
İncimesin senden asla mahlûkat,
Ne Allahsız olur ne kulsuz olur.

Gül Deyip Koklayıp Sever Misin

Yok mu içinizde insan sevgisi?
Kardeşçe sevilsek sever misiniz?
Hoşgörü ahlakta olan birisi,
Uzatsa elini verir misiniz?

İnsanlar kâmilce bakarsa güzel,
Ağacı süsleyen yaprağı gazel,
Toprağı yaransa zelzeledir sel,
Yollarım kapansa gelir misiniz?

Ahımdır kederim kendine olur,
Saygısız insansa yalnızdır kalır,
İçinde sevgisi tavaftır bulur,
Beni insan gibi görür müsünüz?

Yetmiş iki kavme sevgiyle baksak,
Gelecek aydınlık meşale yaksak,
Kini kaseveti gönülden atsak,
Bizi kardeş deyi sarar mısınız?

İstemem hilebaz gibi seveni,
Çayan der ki, sevmem batan dikeni,
İnsan olan insan uzanan eli,
Aşkı muhabbetle tutar mısınız?

İnsanlıkta Birleş Çağırıyorum

Dünyada yaşayan bütün insanlar,
İnsanlıkta birleş çağırıyorum.
Nedir bu dalaşma nedir savaşlar!
İnsanlıkta birleş çağırıyorum.

İnsanı sevmektir yaşam esası,
Senlik benlik nedir bir tut herkesi!
Her insanın kalbi anayasası,
İnsanlıkta birleş çağırıyorum.

Bugün yaşıyorsan yarın topraksın,
Tabiat gülsün de çiçekler açsın,
Herkes birbirine sevgiyle baksın,
İnsanlıkta birleş çağırıyorum.

Âşık acı tatlı çalıyor sazı,
Aşıka saygıdır güzellik hazı,
Dokunursa bazılarına sözü,
İnsanlıkta birleş çağırıyorum.

Çayanıyam der ki, sözüm herkese,
Kulak ver dinlensin özdeki sese,
Yok olup giderken en son nefese,
İnsanlıkta birleş çağırıyorum.

Dünyam Güzelleşir Benim

Kış gider bahar gelince,
Tabiat yeşillenince,
Çeşit çeşit renk verince,
Dünyam güzelleşir benim.

Tomurcuklar var olunca,
Açılıp da gül olunca,
Uzanırsa dal olunca,
Dünyam güzelleşir benim.

Yağar yağar yellerince,
Toprak suya da kanınca,
Çimenler de boy verince,
Dünyam güzelleşir benim.

Kuş sesleri ötüşünce,
Sevdalılar sevişince,
Çayan meşke dönüşünce,
Dünyam güzelleşir benim.

Trafik Kazası Acılı Günler

Bir kazadır can pazarı olmuştur,
İki yavrum son nefese kalmıştır,
Ambulanslar sediyeye sarmıştır,
Zor geliyor dostlar acılı günler.

Kalp sıkışır ayaklarım tutmuyor,
Acile giderim yollar bitmiyor,
Umudum bitmedi gücüm yetmiyor,
Zor geliyor dostlar acılı günler.

Acı haber dünyalara ulaştı,
Bütün dostlar Fransa'ya ulaştı,
Hâl hatırım sorup derdi paylaştı,
Zor geliyor dostlar acılı günler.

Anaları gördüğünde bayıldı,
Hemşireler ilaç verdi ayıldı,
Bacıları kardeş diye bağırdı,
Zor geliyor dostlar acılı günler.

Bizi gören gözyaşları çağlıyor,
Bu ne hâldir, diye sorup ağlıyor,
Doktor İlhami'yi öldü söylüyor,
Zor geliyor dostlar acılı günler.

Hanımları kan vücuda sarıldı,
Hekimlerin ümitleri kırıldı,
Baba Çayan yüreğinden vuruldu,
Zor geliyor dostlar acılı günler.

HÜSEYİN ÇIRAKMAN
<Çırakman>

1930 yılında, Sungurlu ilçesinin Körkü köyünde doğdu. Köyünde ilkokul olmadığı için, on yaşından itibaren, bilenlerden yararlanarak okuma yazmayı öğrendi. Çiftçi bir ailenin çocuğu olarak, saz çalmaya 15'li yaşlarda başladı. Saz çalamasa da, babasının şiirle ilgileniyor olması, kendisinde şiir sanatına dair önemli bir kaynak oluşturdu.

Ankara'da yaşamakta olan Hüseyin Çırakman, evli olup 5 çocuk babasıdır. Türkiye'de tanınan biri olması yanında, yurt dışında da sanatını temsil etmiştir. İnsanlık onurunu ön planda tutan Çırakman; eleştiri, kınama şiirleriyle birlikte, aşkı, sevdayı, tasavvufu, felsefeyi konu edinen eserler de ortaya koymuştur.

Biri Aşk

Üç duyguyu canım gibi severim,
Biri sevgi biri saygı biri aşk.
Sazım ile sözüm ile överim,
Biri sevgi biri saygı biri aşk.

Gelip madde ile ruha karışan,
Tabiatta güzellikle yarışan,
Yetmiş iki millet ile barışan,
Biri sevgi biri saygı biri aşk.

Bunlarla yaşamak bunlarla gülmek,
Bunlarla mümkündür gerçeği bilmek,
Sen sana dönersin mümkün mü ölmek?
Biri sevgi biri saygı biri aşk.

Çırakman, bunlarla iniler sazım,
Bunlarla güzeldir baharım yazım,
Şu dünyada her bir insana lazım,
Biri sevgi biri saygı biri aşk.

Saygı Duyanlar

Dilde dinde renkte ayrım yapamaz,
İnsan haklarına saygı duyanlar.
Doğar büyür bu gerçekten kopamaz,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Yer tutar içinde sevgi özünde,
Gülümseme eksik olmaz yüzünde,
Tüm insanlar birdir onun gözünde,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Halkı aldatamaz kazık atamaz,
İşlerine yalan hile katamaz,
Karınca gösterip deve yutamaz,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Haksız kazanç ile doyup edemez,
Kirli çamaşırlı ayıp edemez,
Kişilik kazanır kayıp edemez,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Kafada endişe geçimde kaygı,
İnsan haklarıyla emeğe saygı,
Onlara yakışan ne güzel duygu,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Halkı ağlıyorsa gülmek istemez,
Baskıyı zulümü bilmek istemez,
Fil gibi yaşayıp ölmek istemez,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Çırakman, aşk ile coşasın derler,
Çalış ki engeli aşasın derler,
İnsanlar insanca yaşasın derler,
İnsan haklarına saygı duyanlar.

Yarışması Var

Bir varmış bir yokmuş zaman içinde,
Bir gün hayvanların yarışması var.
Yüksek dağ başına duman içine,
Kurt ile koyunun barışması var.

Toplantıda sivrisinek saz çaldı,
Kaz türkü okudu biraz tiz çaldı,
Ördek geldi var vak dedi az çaldı,
Meydan bizim diye kırışması var.

Ayılar aslana küfür basarken,
Maymun kuyruğundan kendin asarken,
Karga ödül aldı bülbül susarken,
Öküzün öküzle vuruşması var.

Ekrana sığmadı sakanın sazı,
Ona çok gördüler çok değil azı,
Ötemezler diye geldi bir yazı,
Baykuşla serçenin görüşmesi var.
....
Ödülü kargayla sinek kazandı,
Arı çok üzgündü gitti uzandı,
Çırakman da buna destan yazandı,
Halkın kervanına karışması var.

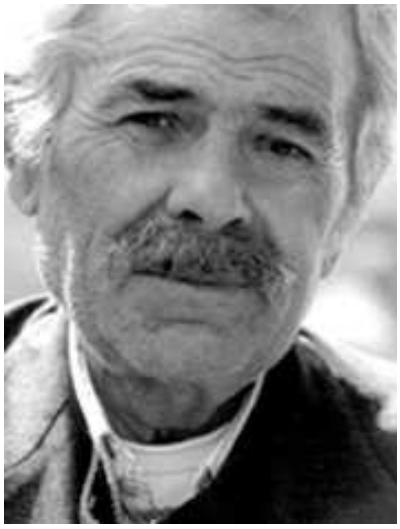

Benim Gibi Olursun

Aşk için dünyada acıyla zehri,
Yutar isen benim gibi olursun.
İnsan haklarıyla sevgi yolunu,
Tutar isen benim gibi olursun.

Her zaman kanaat eylersen aza,
Kışın güç şartlarla çıkarsan yaza,
Sazın ile sözün ile haksıza,
Çatar isen benim gibi olursun.

Belki de kimbilir hak verin bana,
Bir karakter çizmiş doğuran ana,
Çıkarını düşünmeden bir yana,
Atar isen benim gibi olursun.

İnsanlığa ayıp yalanla hile,
İnsanlar işlerse hem bile bile,
Her gün gam kasavet düşünce ile,
Yatar isen benim gibi olursun.

Patlamaya hazır balon şişince,
Kötü davranamaz insan pişince,
Halkın kültürüne çağdaş düşünce,
Katar isen benim gibi olursun.

Arının kıymeti kendi balında,
Kim ki eyvallahçı işi yolunda,
Hak'tan yana olup halkın dalında,
Öter isen benim gibi olursun.

Kulak verin Çırakman'ın sözüne,
Dürüstlükten acı aktı özüne,
Haklı iken haksızların gözüne,
Batar isen benim gibi olursun.

Görseydik

İnsana insanca değer,
Verilse de görseyidik.
Saklı kalan göz önüne,
Serilse de görseyidik.

Gergin sinir bozuk asab,
Kaç koyuna kıydı kasap,
Birbirini tutmaz hesap,
Sorulsa da görseyidik.

Zevkin sınırını aşan,
İthal viski ile coşan,
Vurguna talana koşan,
Yorulsa da görseyidik.

Duvar eğri yok şavılı,
Dolduran gitti bavulu,
Her gün öten zam davulu,
Yarılsa da görseyidik.

Denemezdi neyin nesi,
Bir olurdu halkın sesi,
Gerçek olan demokrasi,
Kurulsa da görseyidik.

Çırakman, hakkını ara,
Bilenlere sora sora,
Yıllardır kanayan yara,
Sarılsa da görseyidik [1].

[1] I.Bölüm'de yer alan isimlere ait bilgiler, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyalardan derlenmiştir. Ancak, "usta âşık" konumunda olan Hüseyin Çırakman, Çorum dışında yaşadığı için, bu bölümün tek istisnası olarak, yazılı kaynak bilgileri esas alınarak bu bölüme dâhil edilmiştir. Hüseyin Çırakman'ın biyografisi ve şiirlerinin alındığı kaynak: Hüseyin Çırakman, 1992, Çorumlu Halk Ozanları, Alev Yayınları, İstanbul, s. 141-160. Hüseyin Çırakman'a ait fotoğraflar www.tulumba.com www.ozanlar.biz adreslerinden 05.11.2008 tarihinde alınmıştır.

İBRAHİM GÖSTERİR
<Ozanî>

1965 yılında, Çorum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini il merkezinde tamamladı. 1986 yılında, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesini bitirdi. Batman ilinin Sason Kozluk ve Muş ilinin Bulanık ilçelerinde öğretmenlik yaptı. Hâlen Çorum Kız Meslek Lisesinde görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

"Ozanî" mahlasını da kullanan İbrahim Gösterir, şiire lise yıllarında başladı. Halk şiiri geleneğine mensup olmasıyla beraber, saz çalmadığı için kalem şairi olarak şiir yazmaktadır. Çorum içinde ve civar illerde şiirlerinden bazıları, dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

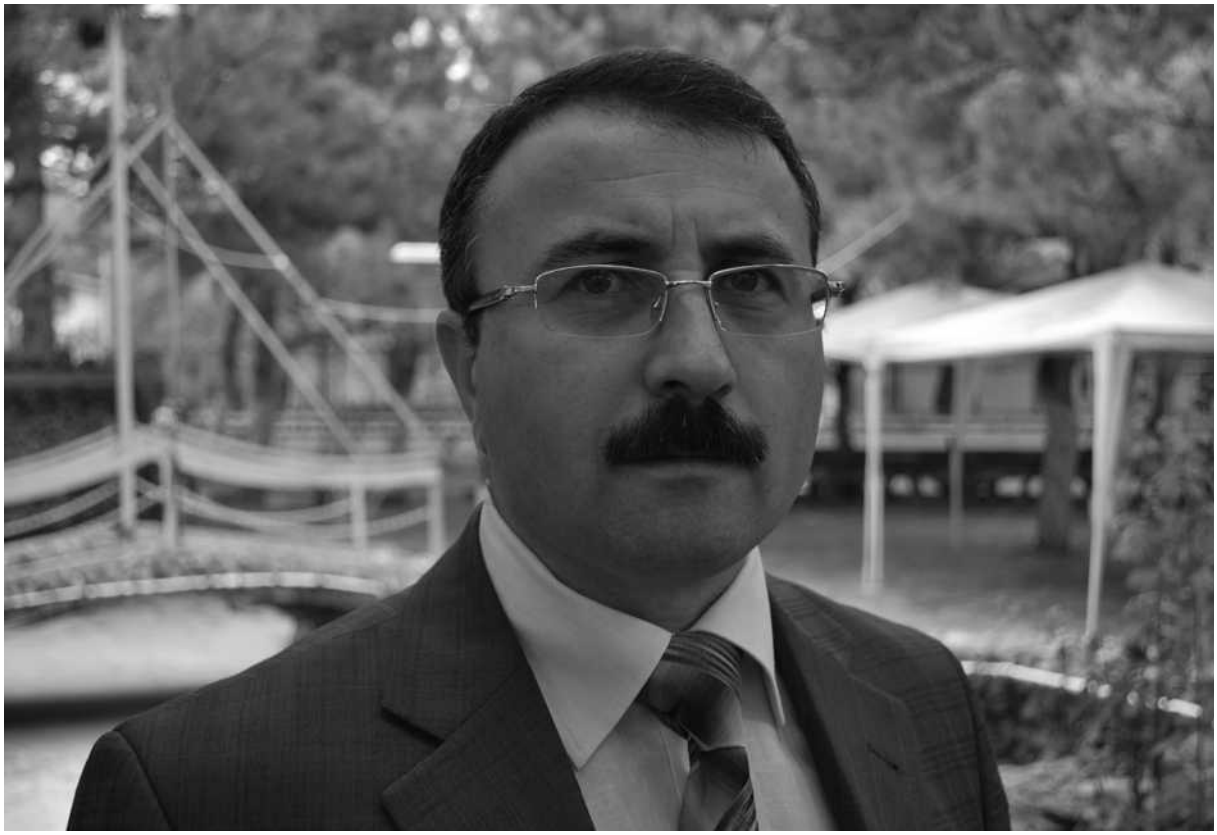

Kınalı Serçe

Bir seher vaktinde gördüm yüzünü,
Goncaya benzettim güller içinde.
Bülbüller kıskanır şirin sözünü,
Senden tatlı var mı diller içinde?

Sen erittin yüreğimin kışını,
Sen kuruttun gözlerimin yaşını,
Al yeşil giyinip salınışını,
Ay dolanır sandım yollar içinde.

Işık gözlüm ay bakışlım gelince,
Gül yüzünden güneş doğar gülünce,
Adını sevdiğim kınalı serçe,
Bir tek seni sevdim eller içinde.

Bir bakışın aklım aldı nazlı yâr,
Bu yüzden gönlümün avuncası var,
Ozanî'nin yâri olsan Gülüzar!
Görsem seni beyaz tüller içinde.

Unutma

Gurbet yolcusuyum beni unutma,
Arada bir haber yolla sevdiğim.
Gözden ırak düştüm gönülden atma,
Arada bir haber yolla sevdiğim.

İçimde aşk odu yanar derinden,
Yanar da dumanı gitmez serimden,
Sabah yıldızından seher yelinden,
Arada bir haber yolla sevdiğim.

Hatırımdan çıkmaz oldu doğrusu,
Kösedağ'dan esen kekik kokusu,
Selam koy içine kucak dolusu,
Arada bir haber yolla sevdiğim.

Seni derde derman bildiğim gerçek,
Tabip değil isen yaramdan el çek,
Geç gelir mektubun acele tel çek,
Arada bir haber yolla sevdiğim.

Öz canımdan üstün tuttuğum yâri,
Görmedim gurbete düşeli beri,
Kendin gelmiyorsun selam sal bari,
Arada bir haber yolla sevdiğim.

Unuttun mu Ozanî'yi sılada?
Unuttunsa garip başım belada,
Çalyayla'mın çamuruna bula da,
Arada bir haber yolla sevdiğim.

Oku Öğren

Tutar isen oğul bir öğüdüm var!
Oku öğren yurda yarar insan ol.
Uygarlığa kapı açar kitaplar,
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Büyük düşünürler nice ermişler,
Keseni kafana boşalt, demişler,
Bak sana ne güzel yol göstermişler,
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Çok yaşayan bilmez okuyan bilir,
Bilime tekniğe onlar hız verir,
Eşitlik özgürlük kardeşlik nedir?
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Otur da bir düşün geçmişi şimdi,
Bu yurdu batıran, kurtaran kimdi?
Biri bilgisizlik biri bilimdi,
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Geçmişi bugüne taşıyan yazı,
Alır yarına da götürür bizi,
Kitaplar yoğurur bilincimizi,
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Uygarlığa giden yolun bitimi,
Akıl tutulması bellek yitimi,
Geri bırakmasın memleketimi,
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Ozanî, kalkınıp gelişmek için,
Bilgi toplumuna ulaşmak için,
Çağdaş uluslarla yarışmak için,
Oku öğren yurda yarar insan ol.

Gizli Sevda

İçimi döktüğüm seher yelleri,
Yıkılası gizli sevda bir bende.
El kavuşmuş yâr elinde elleri,
Ulaşılmaz özlem oldu yâr bende.

Sevda değil ateş imiş aslında,
Bilemedim sen aklımı aldın da,
Çok ıslandım aşk yağmuru altında,
Kül oldum da söyünmedi nar bende.

Şimdi mi de telli güzel şimdi mi?
Çok ağladım taş yüreğin bildi mi?
Her belana siper ettim kendimi,
Açayım da sen yarayı gör bende.

Yürek çalar ela gözün hırsızdır,
Sevme desem deli gönlüm arsızdır,
Eller sanır Ozanî'yi dertsizdir,
Bir güzelin bitmez derdi var bende.

Güzelleme

Arıyı çiçekte, çiçeği dalda,
Severim, güzeli sevmek ne güzel.
Güzeli gönülde, gerçeği dilde,
Ararım, gerçeğe ermek ne güzel.

İçimde bir umut yeşermiş gibi,
Uzuyor bir dosta gidermiş gibi,
Çölde bir çiçeğe su vermiş gibi,
Bir güzele gönül vermek ne güzel.

Cahil meclisinin anmam adını,
Neyleyim gübreden yavan tadını!
Bilimin sanatın eşkin atını,
İnsanlık yoluna sürmek ne güzel.

Özü sözü belli dost bana yeter,
Karanlık gecede elimden tutar,
Riyakâr bağında pıtırak biter,
Dost bağında güller dermek ne güzel.

Ozanî'yim, varmak için güzele,
Kendi kaderini kendin al ele,
İşçiyle köylüyle bütün halk ile,
Demokratik düzen kurmak ne güzel.

İLHAMİ ÖRTEN <İlhami>

1954 yılında, merkeze bağlı Mislerovacığı köyünde doğdu. 1967'de ilkokulu, 1970'te ortaokulu bitirdi. Bağlama çalmaya ve ilk şiirlerini söylemeğe de ortaokul yıllarında başladı. 1979 yılında, Çorum Eğitim Enstitüsünden mezun oldu ve merkez Hacıbey köyünde göreve başladı. İki çocuk babası olan İlhami Örten, çeşitli il, ilçe ve köylerde görev yaptıktan sonra 2006 yılının temmuz ayında emekli oldu. Özel okul öğretmenliğine devam etmektedir. Bazı eserleri sanatçılar tarafından seslendirilmiştir.

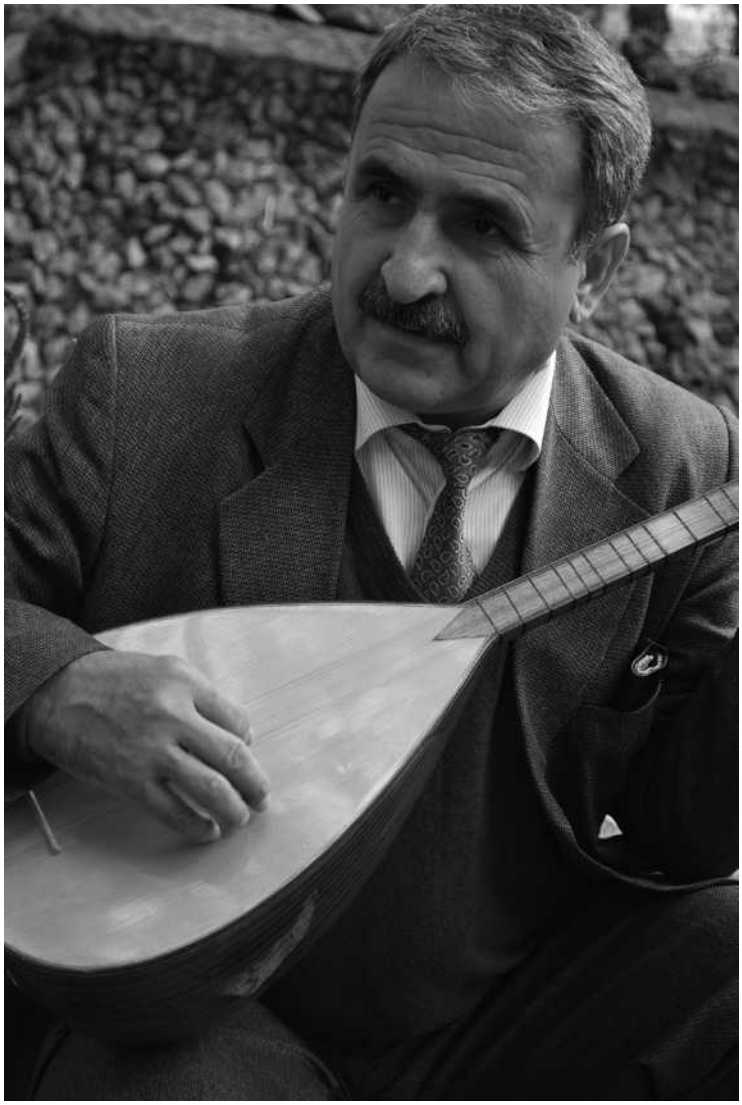

Gel Yetiş

Geçimin elinden düştük yollara,
Muhtaç olduk nice zalim kullara,
Gözyaşımız karışıyor sellere,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

Gurbet ile gam kervanı yürüdü,
Dört yanımı keder aldı bürüdü,
Hasretlik elinden sinem çürüdü,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

Siirt dağlarında üç can dolaşır,
Bazen efkârlanır bazen ağlaşır,
Kötü kader bizim ile uğraşır,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

Hasretliğin acısını çekeriz,
Nice kuru yere ateşe yakarız,
Feryad ile gözyaşları dökeriz,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

Küçüçük yavruyu ağlatır olduk,
Kadere yolları bağlatır olduk,
Hasretle yürekler dağlatır olduk,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

İçimizde yanar hasret ataşı,
Arzularız ana baba gardaşı,
Ekmeğime katık oldu gözyaşı,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

İlhami'yim beyan ettim hâlimi,
Soldurmayın açan gonca gülümü,
Gurbet elde nasip etme ölümü,
Ali'm imdadıma gel yetiş yetiş.

Kurtuluş

Samsun'dan bir güneş doğdu,
Kara bahtlı ilimize.
Bulutlardan umut yağdı,
Susuz kalan gölümüze.

Samsun'dan Havza Amasya,
Aç susuz yalın hem yaya,
Haykırdık bütün dünyaya,
Dokunmayın gülümüze.

Bizleri beklerken zor gün,
Dört bir yandan yedik vurgun,
Umutsuz silahsız yorgun,
Silah taktık belimize.

Hepten şahindik Urfa'da,
Antep Maraş Adana'da,
Afyon'da Dumlupınar'da,
Bakamadık ölümüze.

Ankara'da meclis açtık,
Dünyaya bir ışık saçtık,
İnönü Sakarya geçtik,
Kan karıştı selimize.

İlan oldu cumhuriyet,
Gezsin yurdumu hürriyet,
Bizlerden gelen zürriyet,
Minnet duyar ulumuza.

Kat kat olmuşken sancımız,
Tükenmedi inancımız,
Sevgiye döndü hıncımız,
Barış serptik yelimize.

Bildirdik haddin namerde,
Derman olduk nice derde,
Zalimin yaktığı yerde,
Sevgi ektik külümüze.

Tarihini bil İlhami!
Kardeşçe sürelim demi,
Karanlığa kalkan gemi,
Yelken açmaz gönlümüze.

Okumalı Okutmalı

Hedef kalkınmaksa eğer,
Okumalı okutmalı.
Bilgi dünyaları değer,
Okumalı okutmalı.
Değere değer katmalı.

Dünyada yer almak için,
Çağdaş insan olmak için,
Güzelliği bulmak için,
Okumalı okutmalı.
Sefalet yere batmalı.

Cehaleti yok etmeye,
Güzelliği çok etmeye,
Aç olanı tok etmeye,
Okumalı okutmalı.
Bu tadı herkes tatmalı.

Cahile karşı durmaya,
Haksızdan hesap sormaya,
Güzel bir dünya kurmaya,
Okumalı okutmalı.
Alın teri akıtmalı.

İlhami, birlik olmaya,
Birlikte dirlik bulmaya,
Gönüle sevgi salmaya,
Okumalı okutmalı.
Kini kibiri atmalı.

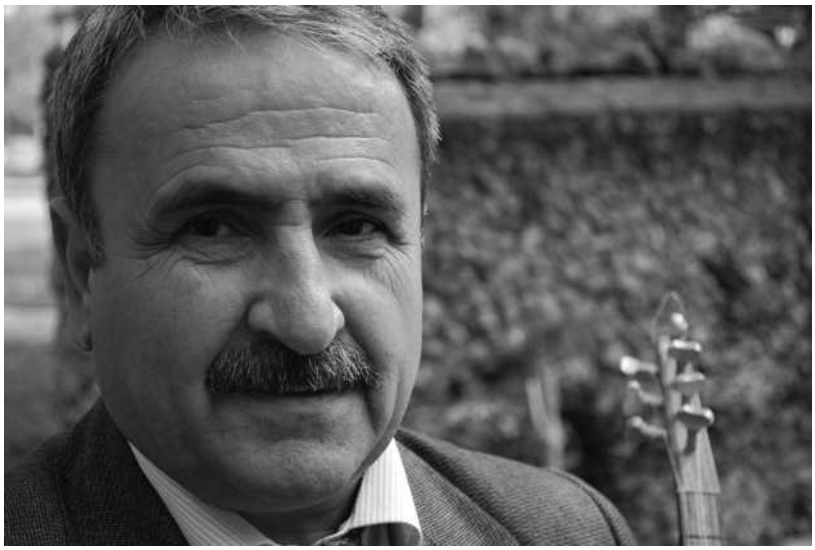

Bir Gün

Dünya tamahına meyil verenler,
Unutur üçünü beşini bir gün.
Kardeşini bile düşman görenler,
Kaybeder eşini dostunu bir gün.

Mevla'yı unutan paraya tapan,
Bilerek doğruyu yanlış iş yapan,
Boz bulanık selden bir kütük kapan,
Kaptırır sellere leşini bir gün.

Harun olsan dünya seni bitirir,
Seni senden eder akıl yitirir,
Dört kişi omzuna alır götürür,
Yıkıp devirirler taşını bir gün.

Yaş otuz beş oldu bir ömür yarı,
Hoşgörülü olmak insanın kârı,
Ömür bahçesine ekilir darı,
Azrail bitirir işini bir gün.

Nene lazım üçü beşi ellerin,
İyi kötü söyler oldu dillerin,
İlhami, bükülür elbet bellerin,
Akıtırlar gözün yaşını bir gün.

Pişman Olur Mu

Aklımı alıp da divane eden,
Yürü maral, dünya sana kalır mı?
Ateş olup beni pervane eden,
Bir gecelik olsun mihman alır mı?

Sevdasıyla beni yakıp kavuran,
Gönül sarayımı yıkıp deviren,
Yaz bahar ayımı kışa çeviren,
Bir gün ettiğine pişman olur mu?

Gam tarlama dert, kasvet ektiren,
Genç yaşımda zalim kahrı çektiren,
Senelerdir gözyaşımı döktüren,
Bir gün olur merhamete gelir mi?

Zülüfleri taze toprak kokuşlum,
Gönlü ilmek ilmek sevgi nakışlım,
Kalbim kırıp mağrur mağrur bakışlım,
İlhami'nin çektiğini bilir mi?

KÂZIM ALKAN

1938 yılında, Çorum'da doğdu. Çorum Cumhuriyet İlkokulunu bitirdikten sonra, Erkek Sanat Enstitüsünden 1956'da mezun oldu. Aynı yıl Ankara'da Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde düzenlenen 9 aylık kurstan sonra, 1957 yılında Çorum Kadastro Müdürlüğünde memur olarak çalışmaya başladı. 1960 yılında askerliği bitince, Kayseri Kadastro Müdürlüğünde fen memuru olarak göreve başladı. Bu dönemde, fark derslerini vererek liseyi bitirdi.

Memuriyeti sırasında Tapu ve Kadastro Meslek Yüksek Okuluna kayıt yaptırarak, bu okuldan mezun oldu. 1986 yılında, Amasya Suluova Kadastro Müdürlüğüne geçiş yaptı ve 1991 yılında emekli oldu. İki erkek bir kız çocuk babasıdır.

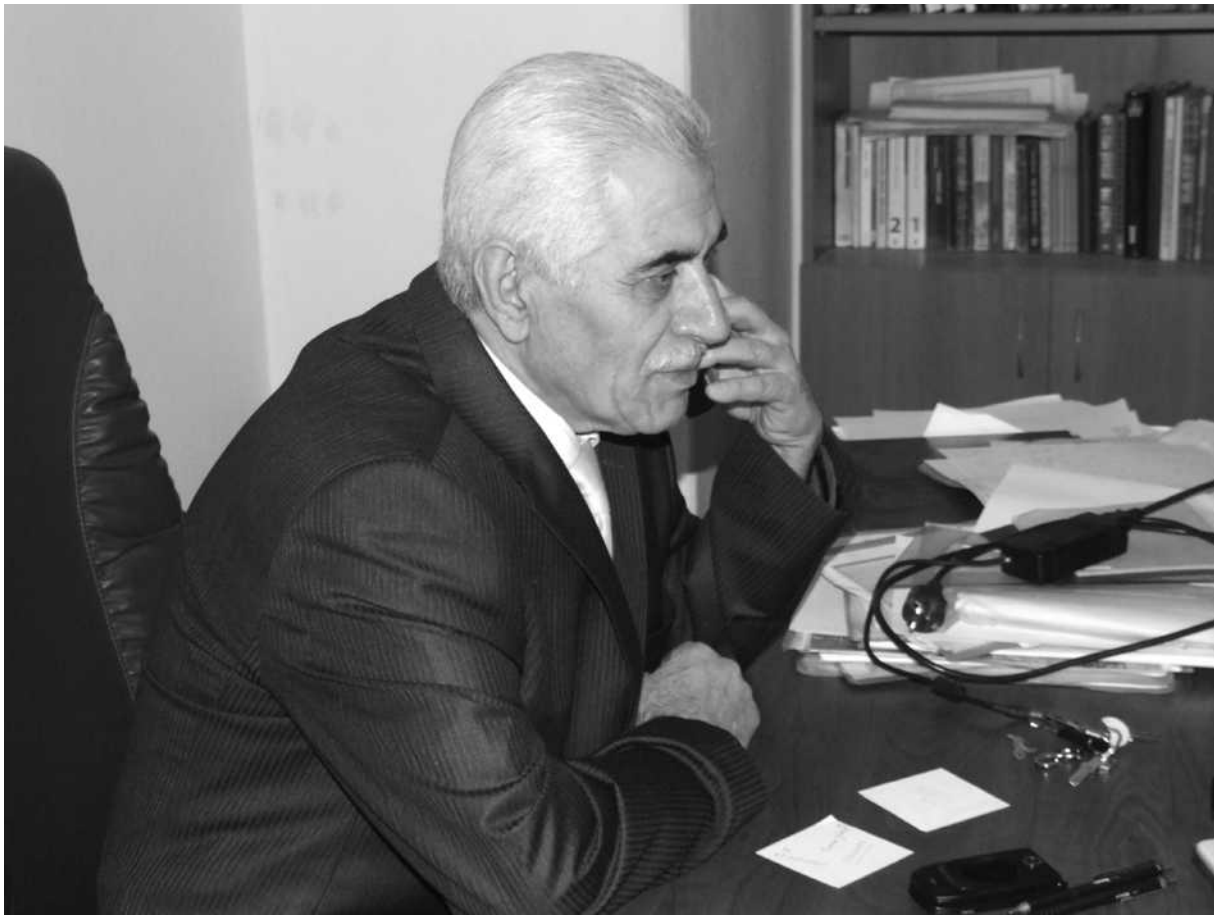

Kar Tepeyi Sardı Gönül Dağında

Sorma kardaş şu bendeki halları,
Baykuşlar ötüyor sevda bağında.
Zamanı tüketti ömrün yılları,
Kar tepeyi sardı gönül dağında.

Önümde kara kış arkamda tipi,
Bir gayyaya düştüm görünmez dibi,
Kapana tutulmuş serçeler gibi,
Çırpınıp dururum kader ağında.

Suyum boz bulanık tutmaz demini,
Doktorlar yaramın yazmaz emini,
Gençlik atım gevip kaçtı gemini,
Dert yumağı oldum horluk çağında.

Be Gönül

Boşuna gamlanıp kederlenirsin,
Kaderde olanlar olur be gönül!
Her olur olmaza kederlenirsin,
Yazılan yerini bulur be gönül!

Her şeye takatın yetiremezsin,
Dünyanın gamını bitiremezsin,
Sırtına yüklenip götüremezsin,
Sen gidersin, dünya kalır be gönül!

Zahiri aştın da batında mısın?
Yedi kat göklerin katında mısın?
Kainat çöktü de altında mısın?
Neden seni kaygı alır be gönül?

Gel, şu kaygılara bir yol "yeter" de,
Boşuna kalırsın dertte kederde,
Ne gelenler kalır geldiği yerde,
Ne giden geriye gelir be gönül!

Akıttın çeşmini oluklar doldu,
Dertlene dertlene dertler kök saldı,
Dünyanın elemi sana mı kaldı?
Yaratan işini bilir be gönül!

Bu Gece

Bu gece her şeyde bir başkalık var,
Ay yıldız bir başka bulut bir başka.
Bütün emelleri savurdu rüzgâr,
Dert keder bir başka umut bir başka.

İlham kanat açmış gönül yurduna,
Gelip konmuş mısraların burcuna,
Şekil vermiş beyitlerin harcına,
Mısralar bir başka beyit bir başka.

Sevda garipleşmiş yürekler buruk,
Boğazlarda düğüm düğüm hıçkırık,
Resim melüI mahzun, çerçeve kırık,
Görüntü bir başka boyut bir başka.

Bahar Gelirken

Uyanırken ağaçlar yeşilin feryadına,
Boşalır sonsuzluğa içimdeki arzular.
Takılır da göç eden bir turna kanadına,
Terk eder diyarımı tükenmeyen kaygılar.

Boşalır çiçeklere duygularım sel gibi,
Yüreğimi bitmeyen sonsuz heyecan alır.
Sürûr eser bağrımda hayat sunan yel gibi,
Şu gönlümün darlığı bin yıl geride kalır.

Kanat vurur yeniden yaşamaya hevesim,
Sürgün verir dalımda, geleceğe umutlar.
Gösterirken yüzünü pırıl pırıl şu mevsim,
Gelip yağar sineme rahmet dolu bulutlar.

Hercai hayallerim konarken daldan dala,
Çiçek açar ruhumda gençliğimin yılları.
Düşüncemin kıratı vurur gider dört nala,
Bir lahzada kat eder yıllar süren yolları.

Gel Gayri

Efkârımdan uyku tutmaz gözümü,
İbibikler çoktan öttü gel gayri!
Yol gözlemek tüketiyor özümü,
Süt kesildi kaymak bitti gel gayri!

Ayrılık yılları buldu yetişir,
Hicranımdan gökler yerle bitişir,
Bir ah etsem dağlar taşlar tutuşur,
Dumanlarım yele gitti gel gayri!

Bakışlarım mor dağlara takılır,
Hayallerim eteğine çakılır,
Aylar geçer umutlarım yıkılır,
Yol gözlemek cana yetti gel gayri!

Dağ dayanmaz hasretliğin derdine,
Çaresizlik doldu gönül yurduna,
Gece indi tepelerin ardına,
Güneş bile düşe yattı gel gayri!

Aradaki şu dağları yık da gel,
Üzerinden rüzgâr olup akta gel,
N'olur tez ol karşı yoldan çık da gel,
Özleminle çok gün battı gel gayri!

Ufuklarda kaç gün kana boyandı?
Bağrım hasretinle köz oldu yandı,
Tahammülüm son sınıra dayandı,
Gözyaşlarım yosun tuttu gel gayrı!

KEMÂL ÖZGÜR <Kemâl>

1943 yılında, merkez Büyükpalabıyık köyünde doğdu. İlokulu köyünde okuduktan sonra Amasya Gökhöyük Tarım Ziraat Okulundan mezun oldu. Askerlik görevini bitirdikten sonra, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifinde göreve başladı. Bu kurumda yirmi beş yıl çalıştıktan sonra emekli oldu. Deyişlerini sazı eşliğinde söyleyen Kemâl Özgür, karşılaşma <atışma> yapan gelenek temsilcilerindendir. İnsan sevgisinin ana tema olarak işlendiği şiirlerinden bir kısmını kitaplaştırmıştır. Hâlen Çorum'da ikâmet etmektedir.

Eski Çorum'u

Nasıl anlatayım eski Çorum'u?
Beher semtin ayrı öyküsü vardı.
Üretkendi folklorunun verimi,
Halayı hoyratı türküsü vardı.

İletişim yoktu böyle her yerde,
Tellaldan duyardık kim ölmüş, nerde,
Bulgur dövmek için bazı yerlerde,
Arsanası vardı sokusu vardı.

İşgal yoktu verimliydi ovası,
Evler kerpiç alçıdandı sıvası,
Bakırdandı tenceresi tavası,
İşlemeli süslü dokusu vardı.

İğdedendi bağlarının kıyısı,
Epey vardı külhanbeyi dayısı,
Maskotuydu sahte kabadayısı,
Akmanın Said'i Tıkı'sı vardı.

Methederler Amasyalı Kemâl'i,
Hamal Durak, Tevfik Cücüğün Ali,
Palayı çekince Hatip mahleli,
Kötülerin hayli korkusu vardı.

Kıymetliydi para, değer düşmezdi,
Borçlu borcu günden güne şişmezdi,
Alacak peşinden kimse koşmazdı,
Yarına güvenle bakışı vardı.

Kaldırım kaplıydı yollar yonkalar,
Par'etmezdi plastikler çinkolar,
Zenginlere çalışırdı bankalar,
Fakirin kesesi çıkısı vardı.

Esbap yurlar idi tekne taşında,
Yufka açarlardı tandır döşünde,
Kemâl der, çıkınca çarşı başında,
Mis gibi leblebi kokusu vardı.

Çam Dede

Sevgisiz kainat rahmetsiz olur,
Gönül deryasına daldın Çam Dede.
Bu celal ihtişam nereden gelir?
Mührü Süleyman'dan m'aldın Çam Dede?

Yedi asır tarihin var yaşın var,
Yüzyıllara meydan okur başın var,
Ne dostun var ne ahbabın eşin var,
Bir başına nasıl kaldın Çam Dede?

Söyle kaç susuza bade doldurdun?
Kaç boynu büküğün yüzün güldürdün?
Siğil illetini sen mi kaldırdın?
Nice derde deva kıldın Çam Dede?

Dalında sallandık gölgende yattık,
Dibinde dostlarla muhabbet ettik,
Gamı kasaveti bir yana attık,
Bizimle oynadın güldün Çam Dede!

Ne makamda ne unvanda gözün var,
Ne kalleşsin ne riyada gözün var,
Battalı Gazi'den kalmış izin var,
Sanki bir efsane oldun Çam Dede!

Kov gıybet bilmezsin yalan bilmezsin,
Hilebaz değilsin dolan bilmezsin,
Düzen yağma çapul talan bilmezsin,
Ulu Pir'den öğüt m'aldın Çam Dede?

Başın dimdik onurunla yaşarsın,
Bu ömrüne kendin bile şaşarsın,
Rüzgârla kükrersin aşkla coşarsın,
Gönlümüze sevda saldın Çam Dede!

Kemâl olmuş senin hüsnün zârisi,
Peteksiz kovanın kalmaz arısı,
İnsaf değil midir iman yarısı?
Kaç baltaya karşı geldin Çam Dede?

Leblebi

Çiftçi bir umutla saçar toprağa,
Ön adı nohuttur biter leblebi.
Çakıldaklar döker dala yaprağa,
Sonra yavaş yavaş yeter leblebi.

Şehre gelir ustasıyla tanışır,
Ustasında olgunlaşır inişir,
Aslına da iki ayda dönüşür,
Pişerken mis gibi tüter leblebi.

Derler ki ektiğim biçtiğim nohut,
Tarlasından yüz kez geçtiğim nohut,
Yolmasından bıkıp kaçtığım nohut,
Şehirl'olmuş caka satar leblebi.

Evde mevcut ise çıkarsın yüze,
Hele bir de olur ise taptaze,
Sofrana çerezdir içkine meze,
Neşelere neşe katar leblebi.

Kimi biberlidir kimisi tuzlu,
Kimi şekerlidir kimisi nazlı,
Kimi karanfilli kimisi pozlu,
Al beni der, göze batar leblebi.

Kırığı kavrulur olur sürmeli,
Seyretmekle olmaz yiyip görmeli,
Hem tatmalı hem tadına varmalı,
Siniri sitresi atar leblebi.

Kolestirol yapmaz insanın dostu,
Bulgur gibi atmaz mideye postu,
Hiç kimseye yoktur garazı kastı,
Barsak bülbülüdür öter leblebi.

Ahmet-i Sever'dir piri üstadı,
Üç yüz asır geçmiş söylenir adı,
Dünya ile tanışmaktır muradı,
İhraç olur katar katar leblebi.

Çorum leblebidir, leblebi Çorum,
Bunlar bir bütündür yapılmaz yorum,
Tiryakisi oldum her öğün yerim,
Kemâl senden ayrı beter leblebi.

Özü Çorum'un

Bugün değil yıllar önce de dedik,
Tiyatroyu ister özü Çorum'un.
Ne şiirler yazdık neler söyledik,
Kimseye geçmedi sözü Çorum'un.

Çok yükler taşırız kolonumuz var,
Alıp uçurtmaya balonumuz var,
Önce hazırlanmış salonumuz var,
Elde hazır bekler kozu Çorum'un.

Biz sanatın değerini biliriz,
Ne malzeme isterlerse buluruz,
Müsait değilse yer de veririz,
Geniştir ovası düzü Çorum'un.

Tiyatro herkese hitap demektir,
Bunu bilmeyenler bitap demektir,
Ayrı bir kültürdür kitap demektir,
Okumaya hazır gözü Çorum'un.

Gelin bu uğurda terler dökelim,
Naralar atalım halay çekelim,
Bakanım ha gayret, bir can dikelim,
Gözünden düşürtme bizi Çorum'un.

Kemâl, her kötülük cahilden doğar,
Cehalet önüne çekilsin duvar,
Bir de peşi sıra konservatuar,
Her yerde çalınsın sazı Çorum'un.

Sinek

Birkaç gündür işgal etti Çorum'u,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?
Ben söyleyim sizler yapın yorumu,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

İçeri dereye kaçtı birisi,
Sığmamış dereye dışta gerisi,
Hamdiköy'e çadır olur derisi,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Üzerine tanklar ile saldırdık,
Bu durumu vilayete bildirdik,
Kırk top mermisiyle ancak öldürdük,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Ölen sinek yıkılınca yayıldı,
Öldürdüğ'müz tüm Çorum'da duyuldu,
Görenlerin çoğu düştü bayıldı,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Çorum yaşamadı böyle paniği,
Yakalayamadık kaçtı eniği,
Dokuz köprü yapar uyluk kemiği,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Bir lokmada yedi koca bir atı,
Dişinin sertliği çelikten katı,
Binlerce banmaya sığmadı eti,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Heyet kurup müftülüğe varıldı,
Murdar mıdır musmul mudur soruldu?
Eti yenmez diye fetva verildi,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Çok aradık bulamadık eşini,
Dinamitle dağıttılar başını,
Bir dereye doldurdular leşini,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

Kemâl, söylenilen her söze kanma,
Yalan söyleyenin adını anma,
İster inan istemezsen inanma,
Böyle sinek gördünüz mü ağalar?

KENAN YAŞAR

1971 yılında, Mecitözü ilçesinde doğdu. Ortaokulu ve liseyi 1981-1987 yılları arasında İskilip'te bitirdi. 1989 yılında, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Tapu Kadarstro Bölümünden diploma aldı. 1994 yılında da, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. 1996'dan bu yana, Çorum Barosuna kayıtlı Serbest Avukat olarak çalışmaktadır. Evli ve üç çocuk babası olan Kenan Yaşar, "Aşkın e–Hali" isimli edebiyat dergisini neşretmektedir.

Çaldıran Kendi

Bir hırsız kentine akşam uğramış,
Yolunu o yöne döndüren kendi.
Sevinci bırakmış keder aramış,
Mutlu zamanları öldüren kendi.

Kimi görse sordu nasihat aldı,
Bu şehrin içine masumca daldı,
Gönlünü aldılar gönülsüz kaldı,
Kimsenin suçu yok aldıran kendi.

Hayale kapılmış gelmiş bir kere,
Aramış aramış bulmuş bir kere,
Kurtlar sofrasına düşmüş bir kere,
Eli kolu bağlı çaldıran kendi.

Bir köşe başında tuzak kurdular,
Soydular üstünde şiir buldular,
Ve onu çaldılar türkü yaptılar,
Kime ne söylesin çaldıran kendi!

Şimdi o hırsızlar eller üstünde,
Namuslu yaşayan erler nerede?
Mahzun mahzun gezer uzak illerde,
Bir lokma ekmeğe yalvaran kendi.

Çorum

Yağmuruna yer gök nasıl dayanır?
Şimşeği bir başka çakar Çorum'un.
Zemheri ayından birden uyanır,
Irmağı bir başka akar Çorum'un.

Şehrin sokakları gökyüzüne eş,
Doğarken eğilip öperse güneş,
Batarken toprağa düşer bir ateş,
Ufkunu bir başka yakar Çorum'un.

Toprağına rahmet vermiş yaratan,
Elde en güzeli onda sıradan,
Hititler de şöhret almış buradan,
Onuru bir başka vakar Çorum'un.

Obruk'ta bir deniz kucağımızda,
Alpagut tütüyor ocağımızda,
Kırkdilim'de terler sıcağımızda,
Gülleri bir başka kokar Çorum'un.

Severse içinde sanki bir seher,
Gülerse gülüşü göklere değer,
Kızılırmak gibi coşarsa eğer,
Güzeli bir başka bakar Çorum'un.

Taşlara bir tarih yazar dividi,
Her karış toprakta yatar şehidi,
Bir kez sevdi ise genci yiğidi,
Yüzüğü yüreğe takar Çorum'un.

Yoksula uzanan elleri vardır,
Aktıkça çoğalan selleri vardır,
Hakk'ı tespih eden dilleri vardır,
Merhamet suları yıkar Çorum'un.

Geceler yüzyılın yapısı gibi,
Mühürlenir yer gök kapısı gibi,
Gün olur kurtulur mahpusu gibi,
Üstündeki örtü kalkar Çorum'un.

Sen Başını Alıp Gideli

Sen başını alıp gittin gideli,
Esrarlı bir kentte yürümekteyim.
Mendil sallayalı ölümün eli,
Sisli bir örtüye bürünmekteyim.

Uzanıp boşluğa bir çınar gibi,
Seni en uzakta aramaktayım.
Çınarın altında bir pınar gibi,
Her saat her dakka ağlamaktayım.

Cenana

Cenana taşladın testimi kırdın,
Kırıklar bir testi etmiyor artık.
Savaş atlarını şaha kaldırdın,
Gönüllerde yaşlar bitmiyor artık.

Sen gittin ayılar ballarda şimdi,
Yılanlar çıyanlar dallarda şimdi,
Kuşlar yuva yapmış yollarda şimdi,
Hiçbir şey yolunda gitmiyor artık.

Sazı mı seversin sözü mü bilmem?
Şaşırdım yokuşu düzümü bilmem,
Armudu elmayı üzümü bilmem,
Gülşenler de bana yetmiyor artık.

Mecitözü

Ayçiçeği gibi güneş ararsın,
Vakit seher değil tan Mecitözü.
Niçin ekmeğine katık sorarsın?
Pancar pekmezine ban Mecitözü.

Bırakma elinden divitlerini,
Gümüşten değerli beyitlerini,
Bağrından fışkıran yiğitlerini,
Düşürme dilinden an Mecitözü.

Çağın açlığına bahçe bağından,
Merhamet dökülsün gül dudağından,
Sular getirelim Kırklar dağından,
Dayayıp ağzını kan Mecitözü.

Gönül hiç yanından gitmezmiş gibi,
Bir ömür beslersin bitmezmiş gibi,
Ölsek yer verirsin yetmezmiş gibi,
Sonsuzluk yolunda han Mecitözü.

Bahçelievler'de umutlar yeni,
Hıdırlık'ta dağlar aşkın deseni,
Şeyhler'den seyrettim dün gece seni,
Sarıdede sana can Mecitözü.
....
Düğünlere yine duvallarla gel,
Ne deliye yel ver ne eline bel,
Saz olur ehlinde dokunulan tel,
Değilse damlayan kan Mecitözü.

Dağında meşeler sarardığında,
Yüreğin kirlenip karardığında,
Yetimin ağlayıp yakardığında,
Sen de bizi mutlu san Mecitözü.

Bir yanın yeşildir bir yanın beyaz,
Bir yanın sımsıcak bir yanın ayaz,
Gayrı bu sözleri yüreğine yaz,
Sen de bu sevdayla yan Mecitözü.

KEVSER EZGİLİ
<Ezgili, Ezgili Kevser>

1969 yılında, Bektaşoğlu köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu ve liseyi Çorum'da tamamladı. Anadolu Üniversitesi bünyesinde Halkla İlişkiler ve İşletme Bölümlerinden mezun oldu. Şiir yazmaya 1985 yılında başladı. Yörenin bilinen saz ve söz ustalarından esinlendi. Şiirlerinde "Ezgili" ve "Ezgili Kevser" mahlaslarını kullanmaktadır. Kaset çalışmaları da olan Kevser Ezgili, deyişlerini sazı eşliğinde söylemektedir.

Minnet Edemem

Canım bu yola fedadır,
Pula da minnet edemem.
Nasibim veren Hüda'dır,
Kula da minnet edemem.

Feleğin bana ettiği,
Gelse yolumun bittiği,
Cahilin sürüp gittiği,
Yola da minnet edemem.

Pirime bağlıdır özüm,
İçten içe yanar közüm,
Dünya malı olsa çözüm,
Mala da minnet edemem.

Ezgili der, dosta varam,
Yâr elinde çoktur yaram,
Dese, balla yaran saram,
Bala da minnet edemem.

Sakın

Doğruyu görmeyip boş söze kanıp,
Aşk dolu yüreği eritme sakın.
Görgü sınavında cahile uyup,
Kâmilin yanında sırıtma sakın.

Bir insan sevgisiz yaşar mı söyle?
Bir yaprak misali kurur hep öyle,
Eğer insan isen merhamet eyle,
Sen de sev ikilik yaratma sakın.

Bilirsin niyettir her işin başı,
Sevgi hoşgörüde kuralım işi,
Kaldır şimdi ağır olan bu taşı,
Cahili kendine yâr etme sakın.

Sevda dağlarında şimşek çaktıran,
Aslı'dır Kerem'i nara yaktıran,
Gönül pınarını sana aktıran,
Ezgili Kevser'i sır etme sakın.

Halnâme

Şikâyet olmasın ey yüce Mevla'm!
Ne yakınım ne de bir bilenim var.
Hani nerde anam hani ya babam?
Ne yakınım ne de bir bilenim var.

Nasıl geldim bilmem yalan dünyaya?
Ömür yarı oldu gün saya saya,
El menzile vardı ben kaldım yaya,
Ne yakınım ne de bir bilenim var.

Çalılar içinde garip bir kuşum,
Kırıldı kanadım dumanlı başım,
Kalmışım ümitsiz dinmez gözyaşım,
Ne yakınım ne de bir bilenim var.

Söylemesi kolay hoş gelir dile,
Sığmadım dünyaya dert küpü ile,
Kim bilip kim koydu adımı çile?
Ne yakınım ne de bir bilenim var.

Ezgili Kevser'im sinemde narım,
Siyaha bürünmüş yeşilim sarım,
Sıcak bir merhaba bir dost ararım,
Ne yakınım ne de bir bilenim var.

Yârim

Dünyanın kahrını çekerim sandın,
Alnı kırış kırış çizgili yârim.
Sevda ateşiyle kavruldun yandın,
Kaderi de kara yazgılı yârim.

Hayat dolu idin gülerdi yüzün,
Kulağımda hâlâ o tatlı sözün,
Hisseder sevgiyle bakardı gözün,
Kör olmuş hislerin sezgili yârim.

Sen de yalnız kaldın tek bir başına,
Düşürdün akları kara kaşına,
Yazarlar senin de mezar taşına,
Sazı da sözü de Ezgili yârim.

Dönersin

Beyhude çağlayıp beyhude coşma,
Gün gelir durulur bana dönersin.
Yatağına sarıl menzili aşma,
Baykuşlar tünemiş hana dönersin.

Zamana kulak ver hissin var ise,
Bulursun yolunu aldırma sise,
Sadelik güzeldir boş ver şu süse,
Derlenip toplanıp cana dönersin.

Düşün ki çağlayan sular durulur,
Bilirsin çok koşan çabuk yorulur,
Göz güzel görürse gönül vurulur,
Damarda kurumuş kana dönersin.

Yanıyorsa sinen aşkın derdiyle,
Söylemeyen derman bulur mu söyle,
Ezgili Kevser'im her an hep böyle,
Bir o yana bir bu yana dönersin.

MEHMET ALİ ERÖKSÜZ
<Sefil Eröksüz>

1970 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Akçalı köyünde doğdu. İlkokul öğrenimini köyünde tamamladıktan sonra 1982 yılında ilçeye göç etti. Çocukluğundan başlayan saza ve söze olan ilgisi, kendi gayretiyle şiir yazmaya dönüştü. 1986 yılında Ankara'ya taşındı. Şekip Şahadoğru ve Emini'nin yanında usta söyleyiş biçimlerini öğrendi. 1990-1992 yılları arasında vatani görevini tamamladı. Çeşitli derneklerde yönetim kurulu üyeliklerinde bulundu. "İnsanca" ve "Çiçekleri Soldurmayın" isimli kitapları yayımlandı. Saza hakimiyetiyle birlikte, şiirlerinde heceyi ve âşık tarzını sürdürmektedir.

Eremedim Sırrına

Neyine inanıp neye güvenem?
Eremedim dünya sırrına senin.
İnsafa gel bir kere de ben gülem,
Dayanamaz oldum zoruna senin.

Saraylı villalı köşklü yatlısın,
Emsalin bulunmaz bin bir haltlısın,
Yalancısın amma çok da tatlısın,
Yananlar çoğaldı narına senin.

Yaşıyorum seni var ile yoktan,
Çileni sırtıma sardım ben çoktan,
Yüzüne bakılmaz pisten pasaktan,
Deterjan yetişmez kirine senin.

Yarana puluna vermedim meyil,
Her zaman hakkıma ben oldum gayil,
Bu hâle gelmende suç senin değil,
Tapanlar utansın varına senin.

Zalim sofrasında sen oldun mama,
Saldın Eröksüz'ü kedere gama,
Sana ne söylesem yakışır amma,
Saygım var evliya pirine senin.

Bu Gidiş Hayır Değil

Bu gidişin sonu pek hayır değil,
Dünyanın baharı kışı değişti.
Vurguncu gününü gün eder iken,
Mazlumun hayali düşü değişti.

Yalancıya kol açan var her yanda,
Doğru diyen yargılandı zindanda,
Sahtekârlık kol geziyor meydanda,
İnsanın içiyle dışı değişti.

Dürüstlük komada, hortladı hile,
Çoğunun umudu savruldu yele,
Erler eve gelir elde boş file,
Hanımın bakışı, kaşı değişti.

Umutlu gönüller rüyaya daldı,
Memurun hayali yarıda kaldı,
İşçi köylü hergün kan ağlar oldu.
Fakirin gözünün yaşı değişti.

Sefil Eröksüz'üm vah bu gidişe,
Bu sebepten bende tükendi neşe,
Rağbet azalıyor nikâha eşe,
Kiminin her gece eşi değişti.

Bayram Edelim

Nevruz-u Sultan aşkına,
Gel bugün bayram edelim.
Koşalım sevgiden yana,
Gel bugün bayram edelim.

Kurusun gözlerin yaşı,
Tükensin başlar telaşı,
Vurmasın gardaş gardaşı,
Gel bugün bayram edelim.

Bitsin gönüllerin kini,
Akmasın insanın kanı,
Dost deyip sarsa can canı,
Gel bugün bayram edelim.

Eröksüz'üm budur sözüm,
Budur muhabbetim sazım,
Can kardeşim iki gözüm,
Gel bugün bayram edelim.

Atatürk'ün Ankara'ya Gelişi

Dokuzyüz ondokuz aralık ayı,
Dikmen sırtlarına vardı Atatürk.
Tüm seğmenler karşıladı Ata'yı,
Milleti bağrına sardı Atatürk.

Vatan aşkı ile düş olduk nara,
Zafer Türk'ün oldu sarıldı yara,
Bir yüce ses dedi Başkent Ankara,
Millet meclisini kurdu Atatürk.

Koca dünya şaştı eyledi hayret,
Tükenmedi azim itikad gayret,
Artık hiç kimseye eylemem minnet,
Bana lisanımı verdi Atatürk.

Sefil Eröksüz'üm vatan can bağım,
Cumhuriyetliktir tarihim çağım,
Göklere taht kurdu şanlı bayrağım,
İstiklal gülünü derdi Atatürk.

Milletçe Ağladık

Milletçe ağladık milletçe yandık,
On yedi Ağustos depremi ile.
Işık dünyasında zindana daldık,
Kadere sayıldı çekilen çile.

Kat kat apartmanlar uçtu kül gibi,
Gölcük bize küstü sanki el gibi,
Tüm dünyadan yardım aktı sel gibi,
Onun da çoğunu savurduk yele.

Çürük temel atmasaydı hainler,
Belki biraz önlenirdi ölümler,
Çadırlarda o tükenmez zulümler,
Nasıl anlatayım gelmiyor dile.

O korkunç felaket işledi öze,
Depremzede dostlar ermedi yaza,
Eller dayanırken sekiz dokuza,
Biz dayanamadık yediye bile.

Sefil Eröksüz'üm yaralı özüm,
Baktıkça geriye ağlıyor özüm,
İki yıldır nerde kalıcı çözüm?
Gayri umutları kaptırdık sele.

MEHMET ASLAN <Yarali>

1944 yılında, Çorum'un Turgut köyünde doğdu. Küçük yaşlarında, gördüğü ve dinlediği âşıklardan etkilendi. Bu etkilenme, şiirlerinin de tarzını belirleyici unsur oldu. Özellikle cemlerde kendini geliştirdi. Deyişlerinde, "Yarali" mahlasını kullandı.

Çorum'da, 1969 yılına kadar çeşitli işlerde çalıştı. 1973 yılından bu yana Almanya'da çalışmaktadır. Mehmet Aslan, Avrupa'da birçok ülkede, kültürel etkinliklere katıldı.

Bulunur Mu

İki gönül bir olmazsa,
Derde derman bulunur mu?
Tabip merhemin çalmazsa,
Derde derman bulunur mu?

Gerçekleri seçmedikçe,
Can gözünü açmadıkça,
İkilikten geçmedikçe,
Derde derman bulunur mu?

Senlik benlik kalmadıkça,
Gözler doğru bakmadıkça,
Kötülüğü yıkmadıkça,
Derde derman bulunur mu?

Gel yoluna doğru sarıl,
İster gücen ister darıl,
Yok olmazsa benlik gurur,
Derde derman bulunur mu?

Önce sen kendine inan,
Gözünden silinsin duman,
Gönülden gitmezse güman,
Derde derman bulunur mu?

Yarali, gel dur bu dara,
Sakın ha durma mudara,
Kalbinde kalırsa kara,
Derde derman bulunur mu?

İncinmesin

Şükür teslim ettik canı canana,
Mümin kullardaki hâl incinmesin.
Hak kendi nurundan nur katmış ona,
Hakk'ın yarattığı kul incinmesin.

Kapıdan girmeden içi açılmaz,
Erenler sözüne paha biçilmez,
Aşk demine zehir koyma içilmez,
Hak badesin sunan el incinmesin.

Yol ehli olanlar yoldan kalır mı?
Yolundan azanlar derman bulur mu?
Bu meydanda senlik benlik olur mu?
Gönül kalsın ama yol incinmesin.

Arifler cihanı derc edip izler,
Usta tezgâhında dokunan bezler,
Bir garip yolcuyu altında gizler,
Aba hırka dahi şal incinmesin.

Sabır eden elbet erer kemâle,
Mağrurlu kibirli düştü ne hâle!
Erenler sohbeti cemal cemale,
Tatlı sohbet eden dil incinmesin.

Yarali der, Hak divanı kurulur,
Ustalar ne yorar ne de yorulur,
Türlü türlü çiçeklerden derilir,
Arının yaptığı bal incinmesin.

Bulamadım

Arayı arayı gezdim bir zaman,
Derdim arz etmeye hâl bulamadım.
Derman olur diye tuttuğum daman,
Eğilip öpecek el bulamadım.

Sevdiğim derdime dert kattın niçin?
Yanıyor yüreğim bak için için,
Dost bağına girdim gül dermek için,
Alıp koklamaya gül bulamadım.

Gerçeğin yolunda eylemem güman,
Ölürüm zalimden dilemem aman,
Sardı dört yanımı bir kara duman,
Döndüm dolandım da yol bulamadım.

Dost uğruna alev alev yanardım,
Pervaz olup etrafında dönerdim,
Her uçup gezeni arı sanardım,
Peteğine baktım bal bulamadım.

Düşmeyen bu derde bilemez hâlim,
Ne çare sevdiğim büküldü belim!
Neye sarıldıysam boş çıktı elim,
Tutup sarılmaya dal bulamadım.

Yarali, bu dünya ne de dar imiş,
Dertsiz başa rastlaması zor imiş,
Her birinin bin bir derdi var imiş,
Aradım da dertsiz kul bulamadım.

Gördüm

Hey erenler şahit oldum çok şeye,
Bilinmez ki neler gördüm kaç gördüm.
İnsanoğlu doymak bilmez bir şeye,
Ne yazık ki gözü gönlü aç gördüm.

Elbet bu dünyada gerekli geçim,
Kısmet aramaya kapılar açın,
Çalıştım çırpındım bu dünya için,
Neticede sonrasını hiç gördüm.

Her nesnenin değeri var farkı var,
Ulu sular akar gider arkı var,
Hak yaratmış kimin kimden farkı var?
Ne kabahat ne kimsede suç gördüm.

Bu dünyada muradını kim aldı?
Konan göçtü gelen misafir oldu,
Bütün malı mülkü burada kaldı,
Bir kefenle ahirete göç gördüm.

Kısa ömür vardır insan önünde,
Kul değer vermeli ömür gününde,
Yarali'yse Hakk'ın insan gönlünde,
Olduğunu gördüm ama geç gördüm.

Sevgi Sundum

Demet demet gül içinde,
Alanlara sevgi sundum.
Yol bulunur yol içinde,
Bulanlara sevgi sundum.

Alan muhabbet hazzını,
Çevirir dosta yüzünü,
Pir önünde namazını,
Kılanlara sevgi sundum.

Sağlam tutanlar bendini,
Hiç bozmayanlar andını,
Evvelce kendi kendini,
Bilenlere sevgi sundum.

Düş bir gerçeğin izine,
Erdirir işin özüne,
Hak muhabbet denizine,
Dalanlara sevgi sundum.

Hak ehlinden bade içip,
Hamı hası arda seçip,
Gönül kapısını açıp,
Gelenlere sevgi sundum.

Yarali, kendi halında,
Gözü yok dünya malında,
Aşk sazını Hak yolunda,
Çalanlara sevgi sundum.

MEHMET DÖKMETEPE
<Ali Dökmetepelioğlu>

1927 yılında, Sungurlu ilçesinde doğdu. İlkokula gidemedi. Okuma yazmayı on beş yaşında gece okuluna giderek öğrendi. On yedi yaşında evlendi. Çiftçilik, otel kâtipliği, bakkallık, at arabacılığı gibi birçok işte çalıştı. 1954 yılında askere gitti.

Saz çalmayı gençlik yıllarında öğrendi. Meclislerde kendi deyişlerini sazı eşliğinde çalıp söyledi. İlk şiirlerini 1970'li yıllarda yazmaya başlayan Mehmet Dökmetepe, beş çocuk babasıdır.

Para

Sensiz yaşantı olmuyor,
Aman para canım para.
Olan kıymetin bilmiyor,
Aman para canım para.

Haklı işi haksız eden,
Fakiri hakir gösteren,
İnsanlara bey dediren,
Aman para canım para.

Fakir yüzün güldürensin,
Buyur Ağa, dedirensin
Dertlilere derman sensin
Aman para canım para.

Zenginlere rağbet çoktur,
Fakirlere selam yoktur,
Bilirim kıymetin çoktur,
Aman para canım para.

Uyanıklar zengin olur,
Beceriksiz fakir kalır,
Sen olmazsan Mehmet ölür,
Aman para canım para.

Vicdan Merhamet

Benim dertlerime çare bulunmaz,
Bir vicdanlı tabip el atmayınca.
Sinemdeki yarelerim onulmaz,
Derdimin dermanı bulunmayınca.

Derdi olmayanlar derman aramaz,
Nefsi öldürmezsen canan bulunmaz,
Her gün kurban kessen seni kurtarmaz,
Vicdan merhametin bol olmayınca.

Kendi yetişmeye mürşit aramaz,
Gideceği yolu asla bilemez,
Hakk'ın didarını vallah göremez,
Silip kalp evini pak olmayınca.

Ölmüş insanlardan hiç fayda olmaz,
Çağırsan bağırsan kulağı duymaz,
Mehmet'teki varlık seni kurtarmaz,
Sen kendi kendini kurtarmayınca.

Bir Gün Ölürsün

İnsanoğlu hak hukuku bilsene,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün.
Sakın ardın sıra kötü dedirme,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün.

Allah insanları eşit yarattı,
Kadın erkek diye ayırt etmedi,
Cahil kalan insan bunu bilmedi,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün.

Bu dünyada ölmez gibi davranın,
Erkek evladına verirsin malın,
Şimirden milcandan çoktur günahın,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün.

Birisi sevinir rahmet olsun der,
İkisi üçü de lanet olsun der,
Bunu yapan insan vallah kafir der,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün

Yiğitlik arkandan iyi dedirtmek,
Kul hakkı olmadan ölüp de gitmek,
Kendi evladına garez etmemek,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün.

Dökmetepe söyler yoldan sapana,
Doğru sözü koyup yalan atana,
Allah lanet etmiş öyle insana,
Sapma kötü yola bir gün ölürsün.

İnsan Ne Yaparsa Kendine Yapar

İnsan ne yaparsa kendine yapar,
Akıllı olursan o sana yeter,
Sır verme dostuna her yerde satar,
Bunu bilmemizde çok yarar vardır.

Dostluk kurmak için sana yanaşır,
Saf insanı aldatması kolaydır,
Ya parana ya ırzına dolanır,
Bunu bilmemizde çok yarar vardır.

Bu gün dostun yarın düşmanın olur,
Yapma dedikodu yerini bulur,
Sırını kimseye söyleme n'olur!
Bunu bilmemizde çok yarar vardır.

Dökmetepe, ben gidersem gelemem,
İnsan içi kapalıdır bilemem,
Ben insanım hayvan gibi ölemem,
Bunu bilmemizde çok yarar vardır.

İnsanları Sevmek

İnsanları sevdim ben de sevildim,
Sev insanları ki sevsinler seni.
Yaşayan ölüydüm sonra dirildim,
Sev insanları ki sevsinler seni.

İnsanları sevmek Hakk'ı sevmektir,
Ârif olan bu noktayı bilmektir,
İkiliği kalpten dışa sürmektir,
Sev insanları ki sevsinler seni.

Aman dostlar hakir görmen kimseyi,
O da bir insandır yazık değil mi!
Seni çok severler gerçek dost deyi,
Sev insanları ki sevsinler seni.

İyi düşün kardeş kökümüz birdir,
Birlik olmak güzel yarın içindir,
Bütün vatandaşlar kardeşimizdir,
Sev insanları ki sevsinler seni.

Dökmetepe, gerçekleri görürsen,
Hakk'ın kullarını hep bir bilirsen,
Dostun gizli sırlarını demezsen,
Sev insanları ki sevsinler seni.

MELEK KALINSAZLIOĞLU

01.01.1949 tarihinde, Sungurlu ilçesine bağlı Aşağıfındıklı köyünde doğdu. 18 yaşında evlenerek Sungurlu'ya yerleşti. 3'ü kız 5 çocuğu oldu. 1983 yılında geçirdiği trafik kazası sonucu sağlığı bozuldu. Kaza sonrası şiir söylemeye başladı. Elli yaşından sonra okuma yazmayı öğrendi.

Kahrolasıca Zalim Gurbet

Seneleri saymadın mı?
Bakmalara kıymadın mı?
Kanser olmuş duymadın mı?
Kahrolası zalim gurbet.

Bir yanımda yeşil dağlar,
Bir yanımda yavru ağlar,
Bacı kardeş duymuş ağlar,
Kahrolası zalim gurbet.

Emekliyken dönemedin,
Közler gibi sönemedin,
Gurbet elde gülemedin,
Kahrolası zalim gurbet.

İhtiyarın Sor Hâlini

İhtiyara hürmet edin,
Lütfen ona yardım edin,
Hem ekmek hem bir su verin,
İhtiyarın sor hâlini.

Ağzında dişi kalmamış,
Gözünde yaşı kalmamış,
Emanet canı almamış,
İhtiyarın sor hâlini.

Parmakları tutmaz olmuş,
Kara gözler görmez olmuş,
Bir emanet canı kalmış,
İhtiyarın sor hâlini.

Kulakları duymaz olmuş,
İnsanları bilmez olmuş,
Yalnızca köşede kalmış,
İhtiyarın sor hâlini.

Oğlu kızı hepsi gitmiş,
Yana yana bakın bitmiş,
Tarlalar elinden gitmiş,
İhtiyarın sor hâlini.

Koklayacak Gücüm Yok Ki

Günüm günden geçti kara,
Kalbime açıldı yara,
Dertlerimi söyle ana,
Dinleyecek gücüm yok ki.

Gurbet seni bilemedim,
Hasta oldum ölemedim,
Bacı kardeş göremedim,
Dinleyecek gücüm yok ki.

Gurbet elde oldum hasta,
Mektubu atamam posta,
Haber verin eşe dosta,
Dinleyecek gücüm yok ki.

Nazlı yâr yola bakıyor,
Gözlerimden yaş akıyor,
Gül gibi yavrum kokuyor,
Dinleyecek gücüm yok ki.

Neredesin Dön Sevdiğim

Aylar oldu yıllar oldu,
Kalbimin gülleri soldu,
Gözyaşlarım ırmak oldu,
Neredesin dön sevdiğim?

Hata yaptım dönmedin mi?
Közler gibi sönmedin mi?
Gözyaşımı görmedin mi?
Neredesin dön sevdiğim?

Kiraz dudak elma yanak,
Şahin gözlüm şöyle bir bak,
Yeniden biz yuva kurak,
Neredesin dön sevdiğim?

Pamuk ellim tatlı dillim,
Fidan boylum ince bellim,
Elma yüzlüm beyaz tenlim,
Neredesin dön sevdiğim?

Sen Bırakma Bizi Oğlum

Liradan başladı para,
Kalbimde kapanmaz yara,
Bir gün sana gelir sıra,
Sen bırakma bizi oğlum!

Bir oğlan bir kız evlendik,
Bir oğlumuz olsa derdik,
Kirpikleri sele verdik,
Sen bırakma bizi oğlum!

Dokuz ay gezdirdim seni,
Unuttun mu oğlum beni?
Sütümle besledim seni,
Sen bırakma bizi oğlum!

Yaş odunları yakardım,
Höllük ısıtır bakardım,
Sana nazarlık takardım,
Sen bırakma bizi oğlum!

Telefon et ara sıra,
Sana da gelecek sıra,
Cebimde kalmadı para,
Sen bırakma bizi oğlum!

Evimi tarlamı sattım,
Seni everince battım,
Beni bırakıp da gittin,
Sen bırakma bizi oğlum!

Baban hep intizar eder,
Allah'ın gücüne gider,
Evladın da sana eder,
Sen bırakma bizi oğlum!

MEMDUH EMİRHANOĞLU
<Emirhanoğlu>

06.03.1944 tarihinde, Sungurlu ilçesine bağlı Hacılarhanı köyünde doğdu. Ailesinin, 1954 yılında Sungurlu'ya göç etmesiyle birlikte, ilkokulu ve ortaokulu ilçede tamamladı. 2 yıllık askerliğini müteakip Ziraat Bankası Sungurlu Şubesinde memur olarak çalışmaya başladı. Memuriyet yıllarında liseyi dışarıdan bitirdi. Otuz yıllık hizmetini emekli olarak noktaladı. Memduh Emirhanoğlu, şiirin yanında çeşitli el sanatları ile de uğraşmaktadır.

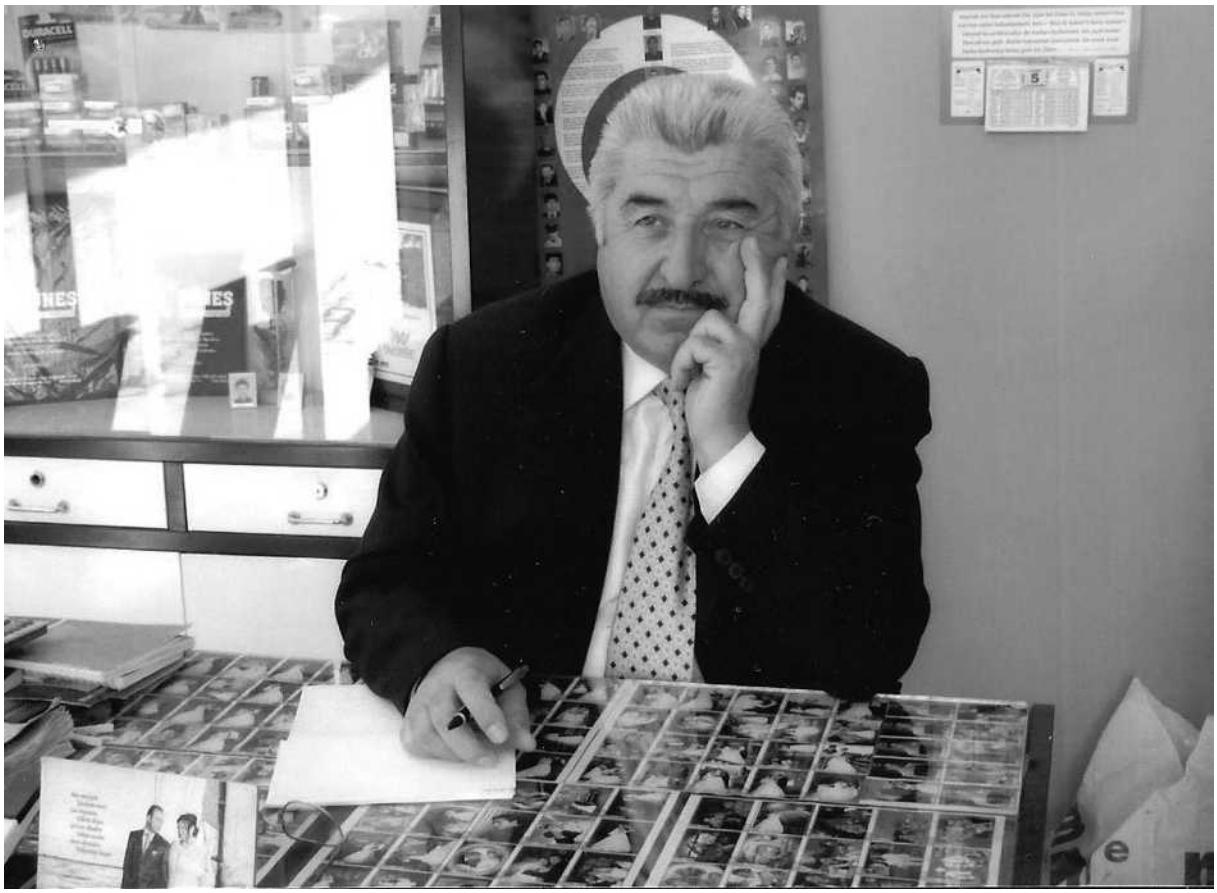

Camiden Ayakkabımı Çalan Hırsıza

On mayıs seksen beş günlerden cuma,
Uydun kör şeytana, insanım deme!
Kendin çalış kazan el hakkı yeme,
Hiç utanmadın mı Allah'tan korkmaz?

Beş bin lira ayakkabı bedeli,
Dilerim Allah'tan olursun deli,
Veresiye aldım borcum vadeli,
Hiç düşünmedin mi Allah'tan korkmaz?

Hırsızlık olur mu Allah evinde?
Böyle bir şey var mı kitapta dinde?
Af dile kıbleye yüzünü dön de,
Belki affolursun Allah'tan korkmaz.

Herkes üç aylarda sevap peşinde,
Helal kazanç için millet işinde,
Hırsızlık mı gördün sen de düşünde?
Vicdan yok mu sende Allah'tan korkmaz?

Sana ne söylesem az gelir daha,
Namuslu insana biçilmez paha,
Ne yüzle varırsın ulu Allah'a?
Yanarsın ateşte Allah'tan korkmaz.

Tek maaştan başka yoktur gelirim,
Elime geçersen hakkım alırım,
Mahşerde de seni arar bulurum,
Kurtulurum sanma Allah'tan korkmaz.

Doğru bükülür de kırılır sanma,
Daha çok yazarım yorulur sanma,
Sana söylenecek küfür çok amma,
Seviyene inmem Allah'tan korkmaz.

Karargâh mı kurdun çarşı başına?
Zehir katıyorsun tatlı aşına,
Emirhanoğlu yorulma boşuna,
Allah ıslah etsin Allah'tan korkmaz.

Haber Müdürüne Sitem

Selamünaleyküm sayın müdürüm!
İç açıcı değil burada durum,
Ben arz ediyorum sen de yap yorum,
Yorgun savaşçıya döndürdün beni.

Haber için ben de düştüm yollara,
Aldırmadım ne yağmura ne kara,
Verdiğin parayla oldum maskara,
Yanan ümidimdi söndürdün benim.

Beş adettir yayınlanan haberim,
Elli milyon ücret talep ederim,
Hava aldım, böyle imiş kaderim,
Kurumuş oduna döndürdün beni.

Otuz beş milyon da verdim benzine,
Kılçık gibi girdi çıkmaz genzime,
İyi düşün hakkımı ver sen yine,
Susuz çeşmelere döndürdün beni.

Gerçek budur yukarıda doküman,
Yalan söylemedim Allah'a ayan,
Kamera omuzda çok gezdim yayan,
Yüzde üç artışa döndürdün beni.

Dostluk bu kadarmış gerisi kalsın,
Tanıştık dost olduk canın sağ olsun,
Sevgimiz saygımız gönülde kalsın,
Deprem yetimine döndürdün beni.

Alacak seksen bin indirme kırka,
Geniş diye giydim dar geldi hırka,
Üç kuruş ücreti tutmayın çarka,
Yontulmuş ağaca döndürdün beni.

Her şey bitti müdür beyim hoşça kal,
İki satır yazıp lütfen sen de sal,
Emirhanoğlu'nda koymadın mecal,
Doksanlık dedeye döndürdün beni.

Tiryakilere

...
Yaşı kırka varmış hâlâ içiyor,
Dizel motor gibi duman saçıyor,
Ömrü her saniye boşa geçiyor,
Aklına getirmez olgun tiryaki.

Kabayel gibidir ömrü eritir,
Pis nikotin akciğeri çürütür,
Vazgeçmez de yakar yakar sırıtır,
Dişleri sararmış solgun tiryaki.

Elbisesi dahi nikotin kokar,
Yanına yaklaşan canından bıkar,
Öksürür öksürür gene de yakar,
Dermanı kesilmiş algın tiryaki.

Kanser ülser sigaranın eseri,
Ömrüne vuruyor her gün keseri,
Birazcık hızlansa kesilir feri,
Ölüme yaklaşır dalgın tiryaki.

Yakıp Parlamenti çalım yaparsın,
Öksürük gelince yere çökersin,
Paran ile sen canını satarsın,
Hiç mi düşünmezsin çılgın tiryaki?

Değer ver, bu içme diyen dostuna,
Ver paranı karpuz ile bostana,
Kırk beşinde muhtaç olur bastona,
Akıllı ol artık olgun tiryaki.

Emirhanoğlu da uyarır seni,
Sen ise azıya almışsın gemi,
Zararlıdır içme kardeşim emi,
Son kez söylüyorum solgun tiryaki.

Sevgi

Sevgi Allah'ın lütfudur,
Seven sevilen mutludur,
Hayat sevene kutludur,
Sevmek sevilmek ne güzel.

Sevgiyle vurulur saza,
Severek bak kışa yaza,
İlhamdır oğlana kıza,
Sevmek sevilmek ne güzel.

Sevgi sevgiyle var olur,
Bulanık hisler durulur,
Sevene sevgi sunulur,
Sevmek sevilmek ne güzel.

En mukaddes duygu sevgi,
Sevilene saygı sevgi,
Ürperten bir kaygı sevgi,
Sevmek sevilmek ne güzel.

Damardaki kandır sevgi,
Bedendeki candır sevgi,
Kalpteki imandır sevgi,
Sevmek sevilmek ne güzel.

Emirhanoğlu, sev durma,
Sevgiyle bak gönül kırma,
Petekte bal dalda hurma,
Sevmek sevilmek ne güzel.

Emekli Destanı

Uzaktan duyulan davulun sesi,
Hoş gelir emeklim bilmiyor muydun?
Üç ay bekleyince bitti neşesi,
Emekli olanı görmüyor muydun?

Atıldın kenara izmarit gibi,
Bir ayda göründü cüzdanın dibi,
Bekle doksan günü kuru dal gibi,
Hiç sorup nasihat almıyor muydun?

Nasıl biter üç ay diye düşünür,
Hanım evde etsiz yemek pişirir,
Kriz enflasyonla aklın şaşırır,
Düşünüp hiç kafa yormuyor muydun?

Otuz yıl işine sen oldun çoban,
Para yok sırtına alamaz kaban,
Son kez uğurladı o devlet baban,
Acelen ne idi durmuyor muydun?

Çalıştın sabrettin hep ona buna,
İkramiyen almaz bir kerpiç bina,
Sigarayla içki senin neyine,
Sağlığın da gitti bilmiyor muydun?

Üç yılda zengindin olsaydın popçu,
Onu yapamazsan olsaydın topçu,
Milyarlık olurdun olsaydın cepçi,
Namuslu memurum görmüyor muydun?

Eski bakır gibi oldun kalaylık,
Üç aylık maaşın etmez bir aylık,
Her şey bitti efendilik ve beylik,
Dünya fani beyim bilmiyor muydun?

Yaşlandın gözünün feri söndü mü?
Burnunun üstüne gözlük kondu mu?
Doğru giden yolun terse döndü mü?
Saçların ağarmış görmüyor muydun?

Ömrün bitmiş gölge düşmüş yüzüne,
Dönmüşsün renk atmış kaput bezine,
Emirhanoğlu'nun kızma sözüne,
Ben de emekliyim bilmiyor muydun?

MENEKŞE YENİGEZER
<Şah Menevşe>

1944 yılında, merkeze bağlı Elemin köyünde doğdu. İlkokulu bitirdi. 1960 yılında evlendi. Çorum'da ikâmet eden Menekşe Yenigezer, evli ve üç çocuk annesidir. Şiirlerini dost toplantılarında okumaktadır.

Günü Gelince

Dünya tamahında gözüm yok benim,
Bir gün gideceğiz sıra gelince.
Bir canımdan başka varım yok benim,
Elimiz boş huzuruna varınca.

Şükür burada aç açık kalmayım,
Elin kapısına muhtaç olmayım,
Yaratana karşı mahçup olmayım,
Can cesetten uçup mevta olunca.

Öksüze yetime yardım edelim,
Yaşlı olanlara hürmet edelim,
Kötülüğü özümüzden silelim,
Güzel yaşayalım ömür boyunca.

Bu ömür bitecek, çile dolacak,
Hayır yaptın ise seni bulacak,
Bu yalancı dünya burda kalacak,
Vade yetip terkidiyar edince.

Şah Menevşe'm muradına erecek,
Gül ektiyse goncasını derecek,
Kişi hesabını kendi verecek,
Ömür sona erip gerçek olunca.

Durur

Gurbet elde garip gönlüm,
Tek başına gezer durur.
Deli esen rüzgâr gibi,
Zaman zaman eser durur.

Bir ayarda kalamadım,
Dünya tadın alamadım,
Ben kim idim bilemedim,
Kendim beni arar durur.

Kötü yazılmış bu yazım,
Düzen tutmaz bozuk sazım,
Böyle miydi benim arzum!
Günler bitmez sayar durur.

Dünya gözümde dar imiş,
Kader çilesi var imiş,
Toprak bizi yutar imiş,
Zamanını bekler durur.

Dalı kolu olmayanlar,
Gönlü huzur bulmayanlar,
Muradını almayanlar,
Ömür boyu çeker durur.

Kalbimde meşe koru var,
Gece yanar gündüz yanar,
Şah Menevşe'm bir dost arar,
Günü aya ekler durur.

Bülbül

Bülbül dala konmuş hasta diyorlar,
Eşinden ayrılmış yasta diyorlar,
Selam vermez olmuş dosta diyorlar,
Derdin söyle ben de bileyim bülbül.

Gül üzülmüş güllerini açmıyor,
Bülbül kederlidir gözden kaçmıyor,
Gruptan ayrılmış artık uçmuyor,
Derdin söyle ben de bileyim bülbül.

Sen de benim gibi yalnız mı kaldın?
Derdini figana deryaya saldın,
İçinden sevdin de ayrı mı durdun?
Derdin söyle ben de bileyim bülbül.

Sesin güzel derler haydi ötüver,
İçinden acıyı öyle atıver,
Bahçede yanımda hemen bitiver,
Derdin söyle ben de bileyim bülbül.

Daldan dala atlar koşar gezersin,
Gül dalını nağmelerle bezersin,
Yâd eli gülşende hemen sezersin,
Derdin söyle ben de bileyim bülbül.

Baktım yarım kalmış derdin figanın,
Dert ortaksa ha benimdir ha senin,
Senden tek ricası Şah Menevşe'nin,
Derdin söyle ben de bileyim bülbül.

Bir Çobanım

Ben çobanım dağda kırda gezerim,
Çubuk ile toprakları yazarım,
Ekmek için kapı kapı gezerim,
Kimsesi olmayan bir çobanım ben.

Toprak anam olur güneş de babam,
Sürüyü sessizce otlatmak çabam,
Bir değneğim vardır bir yırtık abam,
Kimsesi olmayan bir çobanım ben.

Her birinden bir kötü laf dinlerim,
Rahatlığı yazılarda bulurum,
Yerim yoktur ahırlarda kalırım,
Kimsesi olmayan bir çobanım ben.

Azığımı alır köyden çıkarım,
Bir giderim bir geriye bakarım,
Ağaların sürüsünü güderim,
Kimsesi olmayan bir çobanım ben.

Menevşe'm sizleri fazla yormayım,
Çok konuşup Hakk'a asi olmayım,
Aklım ermez derinine dalmayım,
Kimsesi olmayan bir çobanım ben.

Ayrı Düşeli

Yaşadığım yerden ayrı düşeli,
Doğduğum yerleri göresim geldi.
Ölüm girmiş ıssız kalmış oralar,
Görünce kaderi vurasım geldi.

O köyün çocuğu köyün kızıyım,
Babamın evinde destan yazıyım,
Yavan ekmek yesem ona razıyım,
O güzel günlere dönesim geldi.

Mor menekşe sümbül kokar bağları,
Köyüme yakındı komşu köyleri,
Akşamüstü güzel dolar yolları,
Onlardan birisi olasım geldi.

Çayır çimen bol olurdu yazılar,
Oynar meleşirdi koyun kuzular,
O günü andıkça içim sızılar,
Yatıp rüyalara dalasım geldi.

Ören olmuş bizim baba yurtları,
Harmanda kişnerdi düven atları,
Evlerin önünde karadutları,
Gidip bir kez daha göresim geldi.

Yıkılmış bacalar duman tütmüyor,
Gül kurumuş bülbülleri ötmüyor,
Şah Menevşe'm hasret candan gitmiyor,
Gidip kapıları kırasım geldi.

MURAT DANLI
<Murat>

03.03.1968 tarihinde, Alaca ilçesine bağlı Küçükhırka köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. 1984 yılında, oto tamircisi olarak çıraklığa başladı. Bir süre bu işe devam ettikten sonra 1988'de Fransa'ya işçi olarak gitti. Askerliğini bitirdikten sonra Yozgat'ta başladığı oto tamirciliğine ilçesi Alaca'da devam etti.

Aile ortamında dinledikleriyle şiire ilgi duydu. Bağlama çalmayı bilmesi, bu alanda eser vermesini sağladı. Şiirlerinde, duyguyu ön planda tuttu. Dost meclislerinde çalıp söylemektedir.

Nedir Nefsim

Ey nefsim istedin kışta baharı,
Hesaba katmadın kârı zararı,
Susuz topraklara ektirdin darı,
Nedir nefsim çektim senin elinden?

Ayırdın beni de gül yüzlü yârdan,
Seviyordum onu can ile candan,
Karışıp işime ayırdın ondan,
Nedir nefsim çektim senin elinden?

Taş koyup yoluma şaşırttın beni,
Şikayet ederim Mevla'ya seni,
Yedin de ömrümü tükettin beni,
Nedir nefsim çektim senin elinden?

Dardayım Ben de

Geldim bu dünyaya çektim ben çile,
Çalışıp çırpınıp etmedim hile,
Yağmurun suyunda kapıldım sele,
Dardayım dostlarım, dardayım ben de.

Kar yağdı yoluma kapanıp kaldım,
Gülerdi yüzüme dost olur sandım,
Söylenen sözlere ben nasıl kandım!
Dardayım dostlarım, dardayım ben de.

Çalardı sazlarım ağlayıp kaldım,
Akıttım gözyaşı sel olup saldım,
Düşündüm maziye ummana daldım,
Dardayım dostlarım, dardayım ben de.

Uzattım elimi tutan olmadı,
Şu dünyada benim dostum kalmadı,
Murat Danlı, muradını almadı,
Dardayım dostlarım, dardayım ben de.

Gülmedi Gitti

Yıkılmış evleri virane oldu,
Baharı gelmeden sararıp soldu,
Dokundum ağladı gözleri doldu,
Garibin yüzü hiç gülmedi gitti.

Baykuş konmuş bacasına ötüyor,
Dost ağlayıp düşmanlarım gülüyor,
Söndürmüş ocağı neden tütmüyor?
Garibin yüzü hiç gülmedi gitti.

Çiçekleri eken bilir rengini,
Sevmiş ama alamamış dengini,
Hele bakın mutlu mudur ebedî?
Garibin yüzü hiç gülmedi gitti.

Çıksam tepelere seyretsem seni,
Özledim hayalin ezelden beri,
Murat çalar söyler epeyden beri,
Garibin yüzü hiç gülmedi gitti.

Vazgeç Gönlüm

Dağların başında duman eksilmez,
Güzel senin kahrın hiç de çekilmez,
Susuz topraklarda tohum ekilmez,
Vazgeç gönlüm bu sevdadan sen vazgeç.

Dağların ardında kimdir o, bakın?
Kendi uzaklarda hayali yakın,
Dost görünüp düşmanlardan sen sakın,
Vazgeç gönlüm bu sevdadan sen vazgeç.

Düşündüm aklıma sen geldin yine,
Gözyaşlarım döndü yağmur seline,
Sen gittin de neler geçti elime,
Vazgeç gönlüm bu sevdadan sen vazgeç.

Ne yaptım ben sana, bak küstün niye?
Güneşler doğmasın senin üstüne,
Hasret kaldım ben de ela gözüne,
Vazgeç gönlüm bu sevdadan sen vazgeç.

Götürürler Yavaş Yavaş

Ömür bitti yolum kısa,
Eşim dostum girer yasa,
Merdiveni basa basa,
Götürürler yavaş yavaş.

Doğru yoldan sakın şaşma,
Köpürüp kazandan taşma,
Hemen ölüp ateş yakma,
Isıtırlar yavaş yavaş.

Özüm Hakk'a doğru benim,
Kalbimdedir saklı tenim,
Bir uzunun bir de enin,
Ölçer bir gün yavaş yavaş.

Dostlar hakkın helal eyle,
Yalan dünya malın eyle,
Ne götürdün hadi söyle?
Size kalsın yavaş yavaş.
....
Dünya tarla, eken biçer,
Yaptıkların boşa gider,
Murat bir gün burdan göçer,
Götürürler yavaş yavaş.

MUSTAFA ALAGÖZYAYLASI
<Mustafa>

1969 yılında, merkeze bağlı Çalyayla köyünde doğdu. İlkokuldan sonra okuma imkânı bulamadı. On beş yaşına kadar köyünde çobanlık yaptı. Vatani görevini 1989'da, Muş'un Malazgirt ilçesinde tamamladı. Askerlik dönüşü inşaat işçiliği yaptı. Evli ve iki çocuk babası olup, Çorum'da bulunan mahallî radyo ve televizyonlarda icralara katılmaktadır.

Çorum

Anadolu bölgesine kurulmuş,
İllerin içinde güzel Çorum'um.
Leblebisi ile tanınmış kalmış,
İllerin içinde güzel Çorum'um.

Yoktur artık onun paytonu atı,
Sağından geçiyor büyük asfaltı,
Ortada asırlık çalar saatı,
İllerin içinde güzel Çorum'um.

Şeker ile çimentosu kurulu,
Sanayisi dört bir yandan sarılı,
Güzelliğin anlatmasam darılı,
İllerin içinde güzel Çorum'um.

Mustafa'm da senin ozanın olsun,
Dürüstlüğe giden yolun gül olsun,
Ariflerin âlimlerin bol olsun,
İllerin içinde güzel Çorum'um.

Köy İle Şehir

Köye benzemiyor büyük şehirler,
Eşin dostun birer birer bell'olur.
Bir de garibanlık özde var ise,
Köyündeki dost kıymeti bell'olur.

Televizyon çıktı sohbet bilinmez,
En yakın dostuna gidip gelinmez,
Gülerdik eskiden şimdi gülünmez,
Kadir kıymet yavaş yavaş yok olur.

Çarşıda pazarda yalancı dolu,
Babasına saygı duymuyor oğlu,
Şehirde insanlık şaşırmış yolu,
Koca şehir bizim köyde kaybolur.

Garibansın eşin bile söz eder,
Düşündükçe köyüm bana göz eder,
Ozan Mustafa da saz ile gider,
Kalktığı yerlerde kıymet mi olur?

Uyu Yavrum

Böyle kader olmaz olsun,
Ben dertlere düştüm yavrum.
Gülüp eğlenelim derken,
Ne tez gittin burdan yavrum.
Uyu yavrum uyu yavrum,
Sen toprakta uyu yavrum,
Kader bize hile etti,
Doyamadım selvi boylum.

Böyle derde düştük birden,
Kaldıramam seni yerden,
Seni toprak sardı belden,
Ayıramam canım yavrum.
Uyu yavrum uyu yavrum,
Sen toprakta uyu yavrum,
Kader bize hile etti,
Doyamadım selvi boylum.

Uzak kaldık ayrı ayrı,
Dayanamam derde gayrı,
Ölüm seni erken aldı,
Der Mustafa'm uyu yavrum.
Uyu yavrum uyu yavrum,
Sen toprakta uyu yavrum,
Kader bize hile etti,
Doyamadım selvi boylum.

Partilere

Kimi okul diyor kimi fabrika,
Böyle gider isek basarız faka,
İnanırız size biz baka baka,
Sizde yalan bizde şak şak oldukça.

Anarız da Atatürk'ü anarız,
Doğruları yanlış eder kınarız,
Vallahi biz bu gidişle bunarız,
Sizde yalan bizde şak şak oldukça.

Parayı duyanlar parti kuruyor,
Kapanmaz yaralar hâlâ kanıyor,
Fukaranın canı fena yanıyor,
Sizde yalan bizde şak şak oldukça.

Coşa sen de Ozan Mustafa'm coşa,
Hop dediniz hadi geçtiniz başa,
Daha neler gelir hele dur başa!
Sizde yalan bizde şak şak oldukça.

Müteahhitler

İki bin yılının başından beri,
Üç kuruşu olan oldu mütahit.
Yaptığı binalar mazluma mezar,
Hiçbir şey yok gibi güler mütahit.

Az beton az demir çürük kum ile,
Hedef para ise olur çok hile,
İki kafadar da vermiş el ele,
Gülerek araca biner mütahit.

İşçinin parası aylara dursun,
Bir günah var iken bir daha olsun,
Dolsun patronunun cepleri dolsun,
Alın teri nedir bilmez mütahit.

Kurulmuş evinde ızgara yapar,
Beş etmedik yeri yediye satar,
Çelik kasasına hak gibi tapar,
Eli arkasında gezer mütahit.

İkiz Mustafa da işsizden yana,
Küsmüş mütahitler bakmıyor bana,
Hata yapıp giderlerse zindana,
Haklıyı haksızı seçer mütahit.

MUSTAFA GÖKGÖZ

1971 yılında, Çorum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Çorum'da tamamladı. Liseyi bitirdikten sonra, sırasıyla; Erciyes Üniversitesi K.M.Y.O. Bilgisayar Programcılığı; Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi; Anadolu Üniversitesi A.Ö.F. Dış Ticaret; Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi; Ahmet Yesevi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümlerinde okudu.

Bir süre Kayseri, Niğde ve Çorum'da bazı öğretim kurumlarında bilgisayar öğretmenliği yaptı. Evli ve iki kız babası olan Mustafa Gökgöz, bağlama, mızraplı ve yaylı tambur çalmakla birlikte, İngilizce ve Arapça bilmektedir.

Ay Hoca -Hoca Ahmet Yesevi'ye-

Bundan gayrı yolun yolumdur benim,
Kükreyerek coşup geldim ay Hoca!
Türkistan'a varmak için kaç nehir,
Kaç ulu dağ aşıp geldim ay Hoca?

Hu diyerek geldim halka kurulsun,
Alperenim kılıç kalkan verilsin,
Nefis yenik düşüp yere serilsin,
Münkirle savaşıp geldim ay Hoca!

İnci cevherinden murat isterim,
Hikmetin ehlinden berat isterim,
Gözleri sürmeli kır at isterim,
Türlü bend'den taşıp geldim ay Hoca!
....
Yolda kalan mazlumların yoldaşı,
Gönlü kırık gariplerin haldaşı,
Türk elinde peygamberin adaşı,
Gel dedin sen, koşup geldim ay Hoca!

Yüreğimi odsuz büryan eyledim,
Candan geçip nefsi üryan eyledim,
Sırlarını ayan beyan eyledim,
Şükr ile tutuşup geldim ay Hoca!

Aşk cevheri dipsiz deniz içinde,
Ne sırlar var bir bilseniz içinde,
Hay zikri var dinleseniz içinde,
Yüreğimi deşip geldim ay Hoca!

Menzilin bir hayli bize uzakta,
Hikmet dinlemeli Türk de Kazak da,
Kâr etmedi yolundaki tuzak da,
Çorum ′u dolaşıp geldim ay Hoca!

Gerekmez

Karlar erken yağdı diye saçlara,
Bahardan ümidi kesmek gerekmez.
Gıptayla bakıp da gür ağaçlara,
Kadere talihe küsmek gerekmez.

Yok var olur bir gün beklemek gerek,
Tüm geceler gündüz olur giderek,
Savrulan yıllara sitem ederek,
Deli rüzgâr gibi esmek gerekmez.

Fırtınalar diner elbet gönülde,
Bülbüle haz verir, solan bir gül de,
Vefalı kalmadı diyerek elde,
Kapanan yarayı deşmek gerekmez.

Sulanan toprağa haset besleyip,
Yetişen buğdaya murdardır deyip,
Namerde el açıp aman dileyip,
Gururu ayağa sermek gerekmez.

Gözlerin yaşlarla dolsa da hatta,
Bahar gelir elbet, belki şubatta,
Ufacık ta olsa her maslahatta,
Gökgöz'ü incitip kırmak gerekmez.

Meğer

Demadem hasretle dünü anarken,
Mazi özlemiyle her dem yanarken,
Ömrü nihayetsiz gülşen sanarken,
Bir bitmez hazana dalmışız meğer.

Kendimi her zaman muktedir bildim,
Ne bir kez baş büktüm ne de eğildim,
Baktım ki umduğum gibi değildim,
Koca okyanusta salmışız meğer.

Dünya etrafımda döner diyordum,
Başkası giderken ben geliyordum,
Kendimi bulunmaz zannediyordum,
Köpeğin önünde yalmışız meğer.

Felekle kavgada galip gelirdim,
Bir tek kılıç olmak için erirdim,
Kendimi sürüye çoban bilirdim,
Ahırda sağılan malmışız meğer.

Nihayet

Nihanları aşikâr kılmayasın bu demde,
Sırrını hiç kimseye verme Huda'dan gayrı.
Boşuna arayıp da yorulma bu âlemde,
Ne ararsan bulunur derde devadan gayrı.

Medet umma kimseden, her kulu Hızır sanma,
Çölde zemzem arama Merve Safa'dan gayrı.
Kederleri görmeden neşeye hazırlanma,
Yaşanmamışı hayra yorma rüyadan gayrı.

Ömür dediğin nedir, iki nefes arası!
Ardında bir şey kalmaz bir hoş sedadan gayrı.
Gelip çatınca kaderdeki ölüm sırası,
Seni bir uğurlayan var mı saladan gayrı?

Sen Masalımsın

Sen ki Kafdağı ardı, sen ki Anka kuşusun,
Sen yalan bir dünyanın masal kahramanısın.
Sen ki meçhule giden yollardaki son koşu,
Sen koca kitaplara sığdırılmaz anısın.

Her deminde farklısın bazen cüce bazı dev,
Hasretin ejderhanın ağzından çıkan alev,
Yüreğin yitip gitmiş hazine dolu bir ev,
Sen masal dünyasının en gizemli yanısın.

Ben garip Keloğlan'ım sen padişahın kızı,
Ben şişeden çıkan cin, sen en efsunlu yazı,
Sen sevdalı kulların Hakk'a bitmez niyazı,
Sen Mecnun'un çöllere akıttığı kanısın.

MUZAFFER GÜNDOĞAR

1944 yılında, Mecitözü ilçesine bağlı Çıkrık köyünde doğdu. Çorum İlköğretmen Okulunu, ardından, Açık Öğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programını tamamladı. 33 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra 1994 yılında emekli oldu. Ülke genelinde yayımlanan sanat ve edebiyat dergilerinde eserleri neşredildi. Yerel ve ulusal bağlamda düzenlenen açıkoturum, sempozyum, panel ve konferanslarda konuşmacı olarak bulundu. Başta, Şükrü Gümüş Roman Yarışması olmak üzere birçok roman, öykü ve şiir yarışmasında seçici kurul üyeliği yaparken, bazı belgesellerin oluşturulmasına da katkıda bulundu.

2004 yılı aralık ayından bu yana yerel bir gazetenin "Yazılıkaya" isimli kültür ve sanat ekini hazırlamaktadır. Bugüne kadar 10 adet şiir kitabı yayımlandı. Bunlar, çocuk edebiyatı türündeki Nasrettin Hoca Fıkraları 1-2-3, Lafonten Masalları 1-2, Ezop Masalları, Halk Öyküleri Masalları'yla Oğlanuçuran adlı öykü kitabı... Geçen Yüzyıldan Anılar, Çocuk Yazınına Ses Olan Yazar isimli eserleri de tanıtım ve anı türünde hazırlanmıştır.

Öğretmenimdir

Bitmeyen sevdadır benim başımda,
Tattır ekmeğimde hem de aşımda.
Baş tacımdır benim, o her yaşımda,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Sabrıyla koruğu oldurmaktadır,
Bize doğru yolu buldurmaktadır,
Yüreklere sevgi doldurmaktadır,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Sevgiyle bilimi harman etmiştir,
İlgisini bize derman etmiştir,
Nice fidanları orman etmiştir,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Yurdu aydınlatan kutsal ışıktır,
İşine sevdalı hem de aşıktır,
Onsuz yollar yokuş hem dolaşıktır,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Çağdaş uygarlığın o baş mimarı,
Eğitimle yapar yurtta imarı,
Bilginin sevginin atardamarı,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

İşine Tanrı'nın mesleği denir,
Görevine önem verir özenir,
Bilmem ki o hakkı nasıl ödenir?
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Gezerken bilimin sokaklarında,
Aklar çoğalacak şakaklarında,
Bugün de rehberdir bize yarın da,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Atam'ın çizdiği yolda yürüyor,
Bizi uygarlığa o götürüyor,
Gerçeği bilimde fende görüyor,
Bildiniz mi kimdir, öğretmenimdir!

Bak Gözlerime

Dökmüşsün alnına kaküllerini,
Koynunda saklarsın aşk güllerini,
Ellerime bırak o ellerini,
Hiçbir şey söyleme bak gözlerime.

Bakışın anlatır duygularını,
Ayrılığın binbir kaygılarını,
Korkulu düş yapma uykularını,
Hiçbir şey söyleme bak gözlerime.

Yüreğimden geçenleri biliver,
Nazlı bir tavırla bana geliver,
Bedenini kollarıma salıver,
Hiçbir şey söyleme bak gözlerime.

Bırak üzüntüyü candan gülümse,
O göz yaşlarını görmesin kimse,
Bu ayrılık bize eğer ölümse,
Hiçbir şey söyleme bak gözlerime.

Ayrılık sonrası kavuşmak güzel,
Dargınlık sonrası barışmak güzel,
Yalnız gözler ile konuşmka güzel,
Hiçbir şey söyleme bak gözlerime.

Halkın Soylu Sesi

Ses vermiş tarihin ilk çağlarından,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.
Güldestesi dermiş halk bağlarından,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.

Unutulur mu hiç Yunus Emre'miz!
Dili arı, sular gibi tertemiz,
Gönüllere sevgi salan cemremiz,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.

Karac'oğlan yaşar türkülerinde,
Sevdası yürekte hem de derinde,
Yaşarlar ozanlar eserlerinde,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.

Köroğlu'nun ünü hâlâ söylenir,
Yüzyıllar önceden mertçe seslenir,
Kaynakları halktır ordan beslenir,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.

Pir Sultan Abdal'ı sen iyi tanı,
Kimi koşma yazmış kimi destanı,
Dadaloğlular da olmuş bir anı,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.

Veysel'le Mahzuni hiç unutulmaz,
Onlar toprak, eserleri yok olmaz,
Saysam ya hepsini sayfalar olmaz,
Halkın soylu sesi ozanlarıdır.

Beni

İnce endamınla olmuşsun gonca,
Çıldırtır sevgilim gülüşün beni.
Gönlüm kanatlanır seni görünce,
Çıldırtır sevdiğim duruşun beni.

Kollarını çapkın çapkın açarak,
Sonra da gülerek dönüp kaçarak,
Dalga dalga saçlarınla uçarak,
Çıldırtır sevdiğim duruşun beni.

Durmadan peşinde beni koşturup,
O şen gülüşünle ruhum coşturup,
Bir melek tavrıyla gülerek durup,
Çıldırtır sevdiğim duruşun beni.

Sonunda kendini yere atışın,
Çayırlarda sere serpe yatışın,
Çağrılı bakışla el uzatışın,
Çıldırtır sevdiğim duruşun beni.

Sen

Ruhuma akşamın hüznü çökerken,
Yine hayal hayal gözlerimde sen.
İçime hasretten zehir dökerken,
Yine hayal hayal gözlerimde sen.

Allah vermiş mutluluğun azını,
Parlarken söndürdü aşk yıldızını,
Ayrı kalmak aşkın bu en hazini,
Yine hayal hayal gözlerimde sen.

Garip gönlüm bir düş alemindeyken,
Geçmişin en tatlı bir demindeyken,
Aklım fikrim bütün hepsi sendeyken,
Yine hayal hayal gözlerimde sen.

İlk dudak dudağa geldiğimiz gün,
Akşamdı ilk aşkı bildiğimiz gün,
Ve sonunda ayrı kaldığımız gün,
Yine hayal hayal gözlerimde sen.

Alev dudağına sözüne hasret,
Mutluluk kaynağı gözüne hasret,
Hasretim sevgilim özüne hasret,
Yine hayal hayal gözlerimde sen.

MUZAFFER ŞANVER <Muzafferî>

1953 yılında, Osmancık ilçesine bağlı Başpınar (Karaveran) kasabasında doğdu. İlkokulu kasabasında bitirdikten sonra, Ankara Hasanoğlan Atatürk İlköğretmen Okulunu kazandı. Bu okuldan mezun olduktan sonra 1971 yılı 4 Haziran döneminde, Erzincan ili Çayırlı ilçesine bağlı Yaylalar köyünde göreve başladı.

1975 yılından sonra sırası ile Osmancık ilçesi Avlağı, Çayırköy, Girinoğlan köylerinde çalıştı. 1988 yılından itibaren; Çorum, Konya ve İzmir'de özel eğitimle ilgili yaz seminerlerine katıldı.

1999 yılında, öğretmenlik bayrağını, Erdal ve Ergül adlarını taşıyan çocuklarıma bırakarak emekli oldu. Belgüzar (Umut Çiçeği), Bir Tel İki Tekerlek (Hayatı Sevmek) isimlerini taşıyan kitapları vardır.

Koyunbaba Köprüsüne

Altı yüz senedir secdede cismin,
Anlayana ibret hâl oldun gayrı.
Koyunbaba ile anılır ismin,
Gelip geçenlere yol oldun gayrı.

Hangi usta seni diri eylemiş?
Bir çok şair etkilenmiş söylemiş,
Gezmeye gelenler seni yeğlemiş,
Kafa, gövde, kanat, kol oldun gayrı.

Bulansa da sular engel değilsin,
Boy atsın nebatat Rabb'a eğilsin,
Sen yüzleri güldürmeye ehilsin,
Ürüne bereket bol oldun gayrı.

Osmancık havzası, çeltik özüne,
Toprak çiçek sunmuş kimi gözüne,
Doyum olmaz sohbetine sözüne,
İşte şeker şerbet, bal oldun gayrı.

Kızılırmak coşar sel olur çağlar,
Böyle geçmiş günler aylar ve yıllar,
Emniyette görmüş kendini sağlar,
Pirifâni gibi zal oldun gayri.

Güngörmüş esersin, anlat bilelim,
Seninle çağlayıp senle gülelim,
Seni sevenlere haber salalım,
Konuşurmuş dilin, lal oldun gayrı.

Muafferî gözet böyle eseri,
Övünerek anlat gelmiştir yeri,
Emek verenlerin damlamış teri,
Bir uçtan bir uca sal oldun gayrı.

Laçin'den Ayrılma

Osmancık'tan çıkıp Çorum'a varsan,
Laçin'den mutlaka geçersin gülüm.
Kırkdilim'i söyler her kime sorsan,
Gölyazı'da suyu içersin gülüm.

Kıblesinde orman kuzeyi Narlı,
Hamamözü kuytu suyu buharlı,
Yüksektir dağları zirvesi karlı,
Laçin'de kirazla açarsın gülüm.

Laçin'in bağları çiçek kokuyor,
Bülbül dile gelmiş şiir okuyor,
Aşık maşukuna kilim dokuyor,
Anlamını bilsen uçarsın gülüm.

Köydü, köy kalmadı ilçeye döndü,
Okullar çoğaldı cehalet söndü,
Ufku genişledi bayramlık gündü,
Laçin'den ayrılsan naçarsın gülüm.

Saz Teli

Ben bir rüya gördüm, desem mi bilmem?
Bülbül gitmiş, terk eylemiş gül beni.
Ağlanacak yerde elbette gülmem,
İçten içten yaralıyor dil beni.

Tarumar bahçeler güz evi küskün,
Asmalar üzümsüz bağbanı üzgün,
Elmalar armutlar erikler düşkün,
Can evimden vurdu esen yel beni.

Sincaplar cevizde cirit atmıyor,
Nağmeler var öncekini tutmuyor,
Şimdi güz evinde kimse yatmıyor,
Sönmüş ocak deli eder kül beni.

Meyveleri heder olur yenmeden,
Görseydiniz güz ocağı sönmeden,
Göçen göçmüş sonucunu bilmeden,
Elim atsam memnun etmez dal beni.

Bağın değerini sana kim desin?
Yetiştir bir meyve herkes de yesin,
Defterin kapanmaz kesin mi kesin,
Bu hâlimle hatırlasın kul beni.

Muzafferî kendi kendin dinledi,
Bazen sustu kaldı, bazen ünledi,
Bir dokundum bin ah ile inledi,
Verem etti cura sazda tel beni.

Bayrağım

Vatanını seven Türk oğlu Türk'üm,
Bayrağımı dağdan dağa dikerim.
Kahraman adını almıştır ırkım,
Bayrağımı dağdan dağa dikerim.

Dedem ninem ona kanını vermiş,
Gazi Mustafalar göğsüne germiş,
Şehidime örtü, üstüne sermiş,
Bayrağımı bağdan bağa dikerim.

Doğudan batıya yollar vız gelir,
Kosova'da yüreğime cız gelir,
Şahlanırım damarıma hız gelir,
Bayrağımı vardan yoğa dikerim.

Milletin varlığı bayrakla kadim,
Ezelden ebede söylenir adım,
Şehit oldum amma esir olmadım,
Bayrağımı soldan sağa dikerim.

Yanarım da toprak sana yanarım,
Nere gitsem, ahir sana dönerim,
Düşmanımı çatlatacak hünerim,
Bayrağımı yerden göğe dikerim.

Kül Ufak

Hey erenler bakın, görün safları!
Kavaklar kurumuş narlar kül ufak.
Kırkdilim duymuş da olan gafları,
Kayalar çatlamış yollar kül ufak.

Kızılırmak coşsa geçerim demiş,
Almazsa selamı keserim demiş,
Kullar kul elinden silleler yemiş,
Menfaat çoğalmış dostlar kül ufak.

Yalandan değil de gerçek söyledim,
Kimi acıları derman eyledim,
Çölleri geçerek umman boyladım,
Yelkenler savrulmuş sallar kül ufak.

Muzafferî hayalde mi düşte mi?
Yaşar amma baharda mı kışta mı?
Fitne içimizde fesat dışta mı?
Edepler kaybolmuş hâller kül ufak.

MÜMTAZ KOÇAK <Mümtaz>

1940 yılında, Kuşsaray köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Askerlik dönüşü Avrupa'ya gitti. Belçika, Almanya, İngiltere, Danimarka ve Avusturya'da bulundu. Vatandan uzakta kaldığı süre içinde birçok kişinin Avrupa'da iş bulmasına katkıda bulundu. 1987'de kesin dönüş yaptı. Hâlen inşaat işleriyle uğraşmaktadır.

Kızılırmak

Oba yola çıktı, geçti turnalar,
Suna gelin olmuş eli kınalar,
Arkadan ağlasın garip analar,
Kızılırmak aldın allı gelini.

Irmak der ki, bunda benim suçum ne?
Köprü geldi düştü benim içime,
Yük ağır üstümde gitti gücüme,
Siz verdiniz aldım allı gelini.

Köprüye varınca köprü yıkıldı,
Üç yüz atlı birden suya döküldü,
Nice yiğitlerin boynu büküldü,
Kızılırmak n'ettin allı gelini?

Ben Kızılırmak'ım budur görevim,
Sıktınız canımı ümmet eyleyin,
İsterseniz benden nefret eyleyin,
Aldım vermem size allı gelini.

Kızılırmak parça parça olaydın,
Her parçanı bir diyara salaydın,
Sen de benim gibi yârsız kalaydın,
Kızılırmak n'ettin allı gelini?

Emanetim kum içinde belerim,
Coşar köpürürüm size gülerim,
Şayet suç bendeyse özür dilerim,
Siz saldınız aldım allı gelini.

Atlılar da etrafında dolaşır,
Yengeler de kuzu gibi meleşir,
Kara haber varır hemen ulaşır,
Kızılırmak n'ettin allı gelini?

Çevremde olanı içime aldım,
Bana yüklenenin belini kırdım,
Çok hizmetler verdim nankörlük gördüm,
Aldım vermiyorum suna gelini.

Kalmamış

Nazlı nazlı akıp giden dereler,
Öterdi keklikler yürek yareler,
Turna katar katar yok ki sıralar,
Bir takım kuşların izi kalmamış.

Kurumuş çimeni gülü kalmamış,
Burcu burcu kokan yüce dağların.
Ne günlerdi koyun kuzu güderken,
Kıymetin bilmedik güzel çağların.

Nerde Hacı Ahmet kale döşünde?
Nice yıllar yeldi sevda peşinde,
Baykuş konmuş çınarların başında,
Çalıp ağlayacak sazı kalmamış.

Gezerken oyukta kurdun irisi,
Her çalı başında domuz sürüsü,
Hınzırların para yapmaz derisi,
Buna avcıların yüzü kalmamış.

Nerde hani mor koyunlar kuzular?
Çiğdem çiçek açar dağlar yazılar,
Meleşmiyor artık bizim nazlılar,
Dağılmış devranı pozu kalmamış.

Kurulan hayaller boşa mı gitmiş?
Üssüz yuvalarda ne duman tütmüş?
Dağılmış âlemi baykuşlar ötmüş,
Mümtaz'ın feleğe sözü kalmamış.

Kız Evi

Kızın evi yorma bizi,
Yakın tanıyalım sizi,
Kulak ver de dinle sözü,
Sen de bize gelmez misin?

Acemi mi çömez misin?
Dünürleri bilmez misin?
Misafir kapıda kaldı,
İçeriye almaz mısın?

Davul kestik verdik ara,
Böyle mi olurdu töre?
Köslü kapı başı bela,
Hâlimizi görmez misin?

Hatır hürmet nerde hani?
Hayırlıysa bize yönü,
Sıkıldı milletin canı,
Yüzümüze gülmez misin?

Bu tür usül büyük çile,
Aslında ters düşer dine,
Para mı istersin yine?
Müsamayı bilmez misin?

Yeterli bahşişi alan,
Bu mu töre bize kalan?
Kapınızda Mümtaz olan,
İnsaf nedir bilmez misin?

Nasıl Olacak

Takma dişler pırım pırım parlasın,
Hacı Dayı'm kırat gibi gürlesin,
Geldiğini Kıdış Ali duymasın,
Hele istek yaptım nasıl olacak?

Hacı Dayı tokluları durma sat,
Pemgamber ruhuna verek selavat,
Uzun boya yakışır mı kıravat?
Hele bir yol gel ki nasıl olacak?

Kaledeki o dikdiğin çınarlar,
Oturur dibinde kayıp erenler,
Gürül gürül akmıyor mu pınarlar?
Gel ki bu yerlerde neler olacak?

Boyu uzun burnu büyük demezler,
Aklı kısa beli salık demezler,
Yaşı büyük karnı iri demezler,
İhtiyaç var burda nasıl olacak?

Ne Haber

Hacı Dayı çiğdem çiçek açtı mı?
Sultan Navruz yanaştı mı geçti mi?
Yere suya cemireler düştü mü?
Hacı Dayı ilkbahardan ne haber?

Çalıyor mu Salim Garip zurnayı?
Halay çektirir mi allı turnayı?
Sofu Dayı'm getirdi mi hurmayı?
Hacı Dayı beytullahtan ne haber?

Ölüm var dünyada kimler kalıyı?
Felek kulun çeç eyleyip eliyi,
Hacı Dayı sıra kime geliyi?
Azrayılın pusuladan ne haber?

İşittim ben hükümeti kurdular,
Hayır mıdır, hayli karar aldılar?
Ayırtım yok birlikte mi oldular?
Hacı Dayı siyasetten ne haber?

Bize lazım memleketin neşesi,
Yetişti mi sıklık çamı meşesi?
Duruyor mu Sağmacanın köşesi?
Hacı Dayı manzaradan ne haber?

MÜSLÜM KOYGUN <Cefâi>

01.05.1956 tarihinde, merkeze bağlı Mislerovacığı köyünde doğdu. Ortaokul ikinci sınıftan sonra öğrenimini sürdüremedi. Daha sonra otelcilik okulunu bitirdi.

Saz çalmaya küçük yaşlarda başladı. Başlangıçta usta ozanların şiirlerini çalıp söyleyen Koygun daha sonra kendi şiirlerini icra etti.

Şiirlerinde "Cefaî" mahlasını kullanmaktadır.Şiirleri çeşitli yerel gazete ve dergilerde yayımlandı. Katıldığı yarışmalarda dereceler aldı.

İki Deli

Köyü ikiye böldüler,
Bizim köyde iki deli.
Birbirine düşürdüler,
Bizim köyde iki deli.

Biri uzun biri kısa,
Biri kambur biri köse,
Köylüyü koydular yasa,
Bizim köyde iki deli.

Bayram gelir barışmazlar,
Birbirine karışmazlar,
Uslu uslu yarışmazlar,
Bizim köyde iki deli.

Aranın fitne fesadı,
Bozdular düzeni tadı,
Güldürdü düşmanı yâdı,
Bizim köyde iki deli.

Birer adım gelemezler,
Huzur dirlik bulamazlar,
Bir elmayı bölemezler,
Bizim köyde iki deli.

Dostları düşman ettiler,
Arı süte su kattılar,
Kuyuya bir taş attılar,
Bizim köyde iki deli.

Gelin verilsin el ele,
Olmasın kalleşlik hile,
Der Cefâi düştü dile,
Bizim köyde iki deli.

Doğa Ve Ağaç

Her yerinde ayrı güzellik vardır,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.
Gölgesi serindir meyvesi boldur,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Soğuk suyu temiz havası ile,
Dağları yaylası ovası ile,
Kurdun kuşun nice yuvası ile,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Balıklara vatan denizi gölü,
Çağlayarak akar ırmağı seli,
Yurdumun bahçesi çiçeği gülü,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Ağaç bir servettir değeri sonsuz,
Yaşam olsa bile tat olmaz onsuz,
Nefes alıp verir, sanma ki cansız!
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Sakın kırma filizleri fidanı,
Odur güzelliği şöhreti şanı,
Sahip çıkıp koruyalım her yanı,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Onca fidan emek ile yetişir,
Dallarına kuşlar konar ötüşür,
Gönül tazelenir kanın tutuşur,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Her mevsimde ayrı güzel görünen,
Nakış nakış renkten renge bürünen,
Der Cefâi dağlarında karınan,
Doğa ne güzeldir ağaç ne güzel.

Gizlidir

Kimse bilmez kimde ne var,
Zerrede umman gizlidir.
Cahil boşa kafa yorar,
Kâmilde irfan gizlidir.

Bakmak ile göremezsin,
İçeriye giremezsin,
Erem desen eremezsin,
İnsanda insan gizlidir.

Kimdir ustası bu hanın?
Veren alır tatlı canın,
İnleyip hasta yatanın,
Derdinde derman gizlidir.

Kaç gün ömrün bilir misin?
Gider geri gelir misin?
Ha deyince ölür müsün?
Orda bir zaman gizlidir.

Varlık yokluk içindedir,
Azlık çokluk içindedir,
Açlık tokluk içindedir,
Yahşide yaman gizlidir.

Bazen verir bazen alır,
Kimi gider kimi kalır,
Cefâi arayan bulur,
Canda da canan gizlidir.

Sen Ol İstedim

Gül yüzlü sevdiğim nazlı cananım!
Gönlümün sultanı sen ol istedim.
Derdimin tabibi kaşı kemanım!
Bitsin bu hasretlik dön gel istedim.

Gece gündüz kederdeyim dardayım,
Bülbül gibi figandayım zardayım,
Müşküldür hâllerim gayet zordayım,
Beyan ettim hâlim sen bil istedim.

Akıl ermez şu dünyanın işine,
Ağu katar aşıkların aşına,
Yazık olur gözlerinin yaşına,
Cefâi ağlasın sen gül istedim.

Kütüphane Ve Kitap

Çağdaş uygarlığın ışıklı yolu,
Kütüphanelerden geçer unutma.
Kıymet yetmez içi hazine dolu,
Bütün kapıları açar unutma.

Gerçek mürşid ilim, demiştir Ata,
İlimle gidilir güneşten öte,
Cehalet insanı taptırır puta,
Nice kötülükler saçar unutma.

Gerçeği okuyup gerçek yazanlar,
Ufku genişleyip aydın gezenler,
Akıl mantık süzgecinden süzenler,
Yanlışı doğrudan seçer unutma.

Bilenle bilmeyen hiç olur mu bir?
Bu ne bir muamma ne de gizli sır,
Eğer bilmiyorsan bir bilene sor,
Gelen gider konan göçer unutma.

Bilenler her zaman gider en önde,
Öğren iki elin olsa da kanda,
Bu bugün böyledir, öyleydi dün de,
Herkes ektiğini biçer unutma.

Sana rehber olan bilgi kaynağı,
Cevherdir kitabın her bir yaprağı,
Kişi bilim ile yakalar çağı,
Sanki kanatlanır uçar unutma.

Kitap ufuklara açar pencere,
Cefâi bıkmadan oku bin kere,
İtibar olur mu cahile köre!
Bilge kişi kalmaz naçar unutma.

MÜSLÜM TANRIVERDİOĞLU
<Müslüm>

1950 yılında, Sungurlu'nun Yorgalı köyünde doğdu. Şiire merakı on yaşında başladı. 1972 yılında, Sungurlu'ya taşınarak, burada 10 yıl süreyle taksi şoförlüğü ve sürücü kursu öğretmenliği yaptı.

1981 yılında, Sümerbank Sungurlu Şubesinde koruma memuru olarak göreve başladı. 1992'de Nevşehir'e tayin oldu. Burada 2 yıl çalıştıktan sonra emekli oldu. Hâlen Sungurlu'da ikâmet etmektedir.

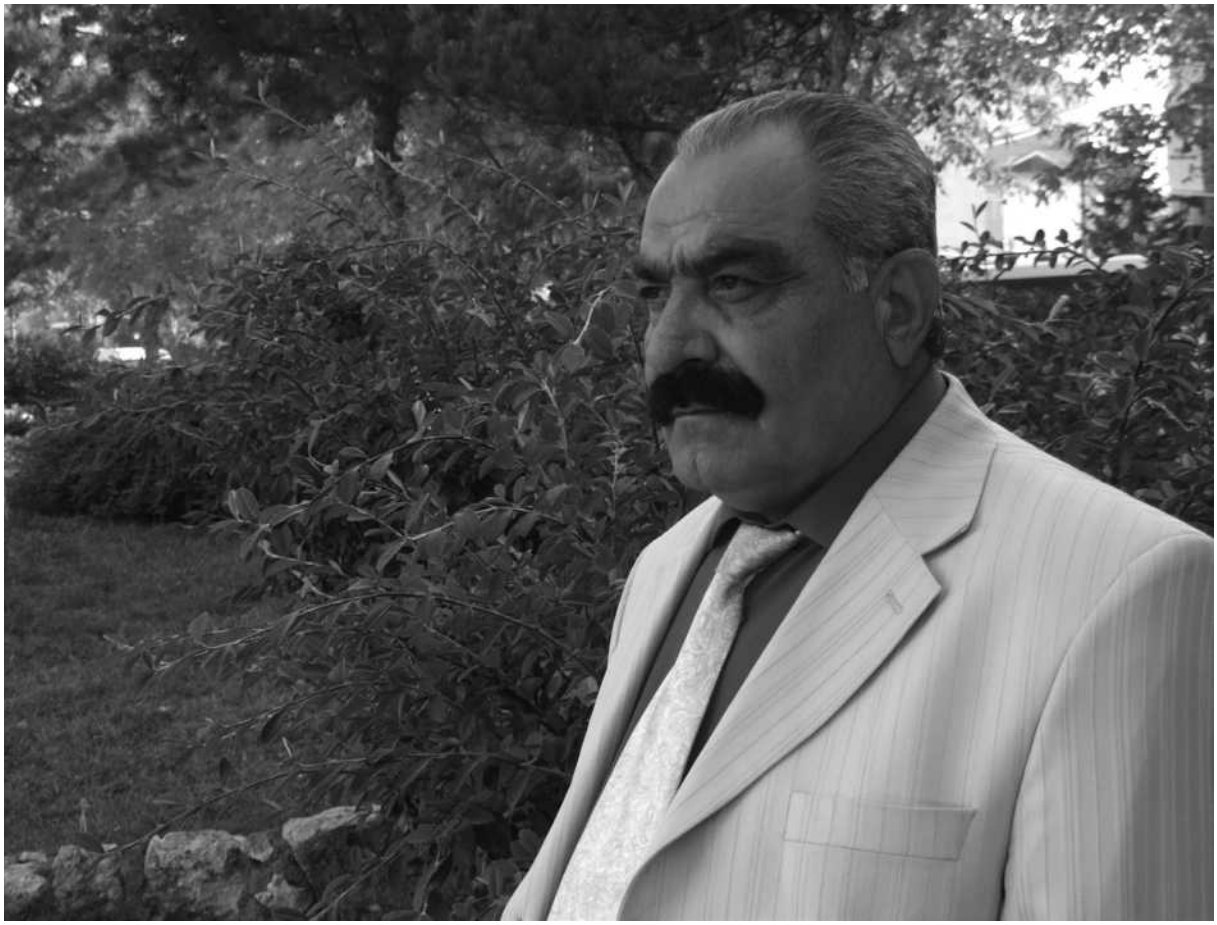

Güzel Köyüm

Çok yüksekte Yorgalı'nın tepesi,
Ata'nın sözleri kulak küpesi,
Hiç bitmez de Yorgalı'nın çilesi,
Suyu tatlı kendi güzel köyümün.

Kuyuları sıra sıra dizili,
Koyunlar gelir de yanı kuzulu,
Benim köyüm tarihlerde yazılı,
Suyu tatlı kendi güzel köyümün.

Köyümün altında mezarlı gedik,
Bazı ağaçlardan meyvalar yedik,
Odada oturup sohbetler ettik,
Suyu tatlı kendi güzel köyümün.

Müslüm, anlat sen de güzel köyünü,
Güzelleri çeker tatlı suyunu,
Ömrümün geçtiği güzel köyünü,
Suyu tatlı kendi güzel köyümün.

Melek Yüzlüm

Zenginim diyerek seni avlarlar,
Pençe vurup kanadını kırarlar,
Bir adına iki isim koyarlar,
Dikkat et kendine bak melek yüzlüm!

Seviyorum diye sana söz eder,
Ateş düşer ciğerini köz eder,
Vururlar şamarı seni çok üzer,
Dikkat et kendine bak melek yüzlüm!

Annen baban hayalini kurarlar,
Büyütürler doya doya bakarlar,
Bir gün avcı gelir sana kıyarlar,
Dikkat et kendine bak melek yüzlüm!

Garip

....
Elin yalan lafı essah sayılır,
Şen şadıman her tarafa duyulur,
Garibin aşına zehir koyulur,
Zehirden acıdır balı garibin.

Garibin hâlini kimse sormuyor,
Hiçbir doktor yarasını sarmıyor,
Bu dünyadan muradını almıyor,
Kırılmış kanadı kolu garibin.

Derdini söylese bilmeyen kınar,
İşleri büsbütün tersine döner,
Kimseye bildirmez içinden yanar,
Havaya savrulur dalı garibin.

Nere varsa beceremez işini,
Sıkıntılar hiç bırakmaz peşini,
Sezdirmez derdini döver döşünü,
Dökülür gözyaşı seli garibin.

Dertli olan hiç derdini bildirmez,
Müslüm ağlar gözyaşını sildirmez,
Acep felek beni neden güldürmez?
Serilmiş denize çulu garibin.

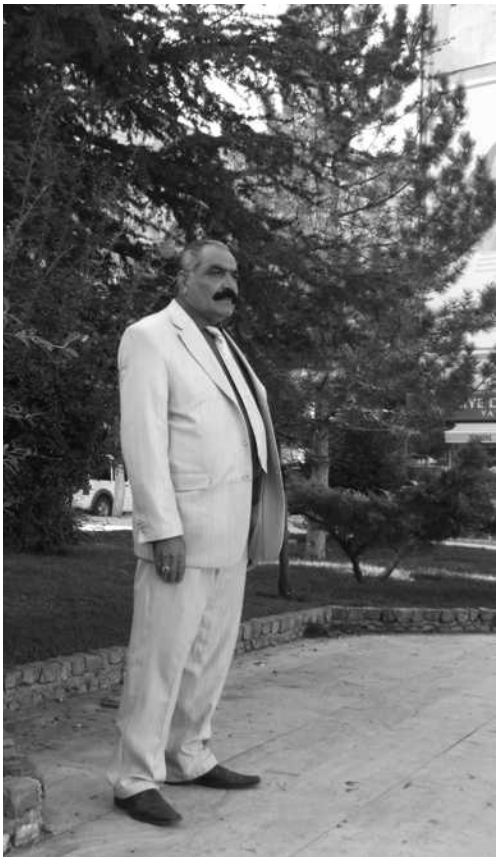

Sigara

Sigara zarardır içmeyin sakın,
Filimi çekin de ciğere bakın,
Çökertir vücudu ölümü yakın,
İçmeyin canlarım zehirler sizi.

Akciğerde solunumu yaptırmaz,
Daralır nefesin dizlerin tutmaz,
Sigara içenler yerinde yatmaz,
İçmeyin canlarım zehirler sizi.

İçersen sigara ömrün azalır,
Yakın yollar sana çok uzak olur,
Güzel vücudun da sararır solar
İçmeyin canlarım zehirler sizi.

Sigara içen de hiç rahat yatmaz,
Yanında karısı yüzüne bakmaz,
Nefesi daralır canı da çıkmaz,
İçmeyin canlarım zehirler sizi.

Öldürüyor Güzel Beni

Kiraz gibi dudakları,
Elma gibi yanakları,
Baldan tatlıdır gerdanı,
Öldürüyor güzel beni.

Taze açmış çiçek gibi,
Oğul yapan petek gibi,
Saçları var ipek gibi,
Öldürüyor güzel beni.

İnce belli kalem kaşlı,
İnci beyazdır dişleri,
Pamuktan beyaz döşleri,
Öldürüyor güzel beni.

Mavi boncuk gözlerine,
Tombul beyaz yüzlerine,
Pantol giyen dizlerine,
Öldürüyor güzel beni.

NUH COMBA

1963 yılında, Alaca ilçesine bağlı Büyük Hırka beldesinde doğdu. İlkokulu, beldede okudu. Bursa İmam Hatip Lisesinden mezun oldu.

Şiire ilgi duyması ve edebiyatla ilgilenmeye başlaması ortaokul yıllarında başladı. İlk şiirleri, amatör tarzda yazılmış olsa da, yetişmesi gerektiğine olan inancı ile ustaların şiirlerini okuyarak yetişti.

Şiirleri antolojilerde ve dergilerde yayımlandı. Çorum'da yerel gazete ve edebiyat dergilerinde de hâlen şiirleri neşredilmektedir. Bir yandan da, Alaca ilçesinde mahallî bir gazetenin şiir köşesinde okuyucuyla buluşmaktadır.

Evli ve üç çocuk babası olan Nuh Comba, Çorum'da ikâmet etmekte olup, sanayi sektöründe metal, PVC imalatı ve ticaretiyle uğraşmaktadır.

Belirsiz

Yüklemiş sırtına evham yükünü,
Kökleri belirsiz dalı belirsiz.
Marifet sahibi olmuş yekûnu,
Dikeni belirsiz gülü belirsiz.

Kâhinin kitabı yalan okunur,
Bir tezat ki satır satır dokunur,
Madde âleminde mana takınır,
Gerçeği belirsiz falı belirsiz.

Dem vurur ayetten işi düşünce,
Pay vermez komşuya aşı pişince,
Mangal uçar lafa o girişince,
Ateşi belirsiz külü belirsiz.

Kul hakkı dinimde büyük günahtır,
İnsanı bitiren aldığı ahtır,
İnançsıza her şey sanki mübahtır,
Meşrebi belirsiz yolu belirsiz.

Ölçüler ters dönmüş karışmış hatlar,
Önüne et versen yemez ki atlar,
Otun yonca olsa neylesin itler,
Çanağı belirsiz yalı belirsiz.

Haram helal diye bir derdi yoktur,
Düğünde dernekte midesi toktur,
Köprüde emmisi, dayısı çoktur,
Kaftanı belirsiz çulu belirsiz.

Nuh Comba fanidir canın verecek,
Dönüşü olmayan kabre girecek,
Bütün kullar gibi hesap görecek,
Ahiri belirsiz hâli belirsiz.

Yar Benim Gibi

Dağılmışsa uykun takma kafana,
Bir kenara yaslan dur benim gibi.
Aklına geleni döktür sayfana,
Ok eyle sözleri ger benim gibi.

Firaridir gönlüm meçhulde neyler?
Söz dinlemez beni divane eyler,
Aynalar riyasız gerçeği söyler,
Yaşlı gözlerinle sor benim gibi.

Hayallerim sisli düşlerim kâbus,
Uykusuz geceye gözlerim mahpus,
Sineme taş basmak bana mı mahsus?
Parçala bağrını yar benim gibi.

Ararsan suçluyu eğer kendinde,
Gerçeği saklama gönül bendinde,
Suçsuzsam ne olur, suçsuz sendin de!
O mağrur benliği vur benim gibi.

İnkârın anlamsız söyle rahatla,
Sorunlar bitmiyor kuru inatla,
Gitsin artık dertler, diye umutla,
Elini semaya ser benim gibi.

Bir karar ver artık bitiyor ömrüm,
Nihayetsiz nazın, kırıldı gönlüm,
Son defa seslendim işte son günüm,
Hatayı kendinde gör benim gibi.

Kibrin hükümdarı, Nemrut gitti de,
Aşkından şu mecnun, çölde yitti de,
Nuh kölen mecalsiz yandı bitti de,
Ömrünü çileyle sür benim gibi.

Dostlar Meclisi

Dostlar birlik olmuş gül sahilinde,
Mutluluk veriyor dostlar meclisi.
Yürekler sıcacık kendi hâlinde,
Nefretten koruyor dostlar meclisi.

Burdaki dostlarım şükürle dolu,
Kalemi kelamı fikirle dolu,
Hepsi de Allah'ın şerefli kulu,
Hak yolda yürüyor dostlar meclisi.

Üç birin, yan yana yüz on bir olur,
Kul murat ederse yaratan bilir,
Sen yeter ki iste Mevla'mız verir,
Binlere yürüyor dostlar meclisi.

Körpe kuzu teslim edilmez kurda,
Hiç kimse kimseyi bırakmaz zorda,
Kelamın dikeni kırılır burda,
Manayı görüyor dostlar meclisi.

Yaratana kuldur eğri yol tutmaz,
Vatana millete hainlik etmez,
Kimseye boş yere düşmanlık gütmez,
Zalime vuruyor dostlar meclisi.

Hancı

Açıver kapıyı ben geldim hancı!
Gurbette insana her şey yabancı.
Üstümde yüküm çok, gönlümde sancı,
Kederliyim bu gün durgunum hancı!
Arz eyle odamı yorgunum hancı!

Gözyaşı yerine kandır döktüğüm,
Dört mevsim hazandır bitmez ektiğim,
Bu fani dünyada neler çektiğim,
Yaratana ayan sürgünüm hancı!
Arz eyle odamı yorgunum hancı!

Yol boyu sırdaşım elimde asam,
Aklımda menzilim gönlümde tasam,
Aşk için yıkıldı kuralım yasam,
Vefasız o yâre kırgınım hancı!
Arz eyle odamı yorgunum hancı!

Aşkın girdabında rahvan eyledim,
Kendim çaldım böyle kendim söyledim,
Bülbül zikrederken bense heyledim,
Ziyanda zararda her günüm hancı!
Arz eyle odamı yorgunum hancı!

Menzilim belirsiz yolsuzum hancı!
Çaresiz derdim var hâlsizim hancı!
Derdimi diyemem dilsizim hancı!
Tabibe ilaca dargınım hancı!
Arz eyle odamı yorgunum hancı!

Hazanda Deli Gönül

Her gün bir Mehmet şehit, ağlıyor ana bacı,
Sel oldu akan kanlar kesilsin dinsin acı,
Eskiden zaferlerdi şanlı bayrağın tacı,
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

Haykırıyor arzında milyonlarca şüheda,
Yalvarıyor mevcudat helak eyle ey Huda!
Şahlansın yankılansın yeniden altın seda.
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

Göklere yükseliyor ya Rab kahret, sesleri,
İnfialde milletim, tutuldu nefesleri,
Kırılmalı zalimin bölücü hevesleri,
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

Çağlayan sular gibi meydanlara taşarız,
Bir emir verin yeter cephelere koşarız,
Şereflice ölürüz şereflice yaşarız.
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

Artık dostu düşmanı bilmenin tam zamanı,
Hainleri defterden silmenin tam zamanı,
En başında tek yumruk olmanın tam zamanı,
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

Üç kıtada namımız neden hâlâ sürmesin?
Ermeni oyununu neden âlem görmesin?
Çakalların inini neden ölüm sarmasın?
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

Anasına selam var şehit oğlu Mehmet'ten,
Dua ediyor şimdi dolaştığı cennetten,
Müjdeleri görüyor okuduğu ayetten,
Hazanda deli gönül, şimşek çakıyor hilal!
Yine hangi şehide sala okuyor Bilal?

ORHAN AYKAÇ
<Kul İrfanî>

1943 yılında, Evciortakışla köyünde doğdu. Ortaokul mezunudur. Liseye devam etmek istemişse de, imkânları elvermemiştir. Şiire ve söze merakı, babası Âşık Hasan'ı kendisine örnek almasıyla başlamıştır. İlerleyen yıllarda da, ağabeyi Şekip Şahadoğru, şiir tekniğinin gelişmesinde ve saz çalmasında şekillendirici olmuştur. Hayatını bir süre esnaflık yaparak, belli bir dönem de serbest meslek işleriyle uğraşarak kazandı. İki erkek bir kız babasıdır. Türkiye genelinde yapılan fasıl ve icralara katılmaktadır. Ezgi yapısı itibariyle, Çorum tarzını daha belirgin olarak kullanmaktadır. Hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir.

Sevda Türküsü

Sevgi her kapıya anahtar diyen,
Dili sevda türküsüdür âşığın.
Sazıyla dünyaya barış isteyen,
Teli sevda türküsüdür âşığın.

Âşığa murattır dünya barışı,
Silahla gelene sazla varışı,
Güzel düşüncesi farklı görüşü,
Halı sevda türküsüdür âşığın.

Âşığı yaralar kırılıp küsen,
Toplumdan ayrılıp selamı kesen,
Seher yeli gibi cihana esen,
Yeli sevda türküsüdür âşığın.

Cahil gerçek yola atarsa taşı,
Zehrolur âşığın ekmeği aşı,
Deryaya ulaşır gözünün yaşı,
Seli sevda türküsüdür âşığın.

Âşık dert yüküdür derde alışır,
Derdi çoğaldıkça özü gelişir,
Seneler geçtikçe efsaneleşir,
Yılı sevda türküsüdür âşığın.

Çirkin yoktur âşıkların gözünde,
Hamı hası dönüştüren özünde,
Çağdan çağa ışık tutan izinde,
Yolu sevda türküsüdür âşığın.

Âşık bir kültürdür hem de bir çağdır,
Âşıklar ölür mü, ölse de sağdır!
Âşık dedikleri bir yanardağdır,
Külü sevda türküsüdür âşığın.

Kul İrfanî'm, Hakk'a doğru varınca,
Sevgiyi metheden dili durunca,
Nefes çıkıp ten tabuta girince,
Salı sevda türküsüdür âşığın.

Bulamadım Güzeli

Yıllarca aradım kendi özüme,
Dönmeyince bulamadım güzeli.
Kendi ateşime kendi közüme,
Yanmayınca bulamadım güzeli.

Güzel aramaktı gönlümün işi,
Güzele yanmaktı bağrımın başı,
Boşa yanıp akan gözümün yaşı,
Dinmeyince bulamadım güzeli.

Güzel diye aldanırdım boyuna,
Önem vermez idim türlü huyuna,
Gönüldeki türlü aşkın meyine,
Kanmayınca bulamadım güzeli.

Özü güzel olsun bakma rengine,
Güzeller yakışır dengi dengine,
Yücelerde arar iken engine,
İnmeyince bulamadım güzeli.

Kul İrfanî'm, var güzeller katına,
Salacamdan güzel eller tutuna,
Aşk ile yoğrulup aşkın atına,
Binmeyince bulamadım güzeli.

İnsaf Eyle Gönül

Yıllar boyu hep peşinden koşturdun,
İnsaf eyle gönül yoruldum gayri!
Boşuna ağlattın boşa cuşturdun,
İnsaf eyle gönül yoruldum gayri!

Her işte her yerde güzel istedin,
Acele eyledin tezel istedin,
Kendi özüne has özel istedin,
İnsaf eyle gönül yoruldum gayri!

Perdeliden perdesiz göz istedin,
Acı dilden şekerli söz istedin,
Dereyi düz, kışları yaz istedin,
İnsaf eyle gönül yoruldum gayri!

Yeter artık benden bir şey isteme,
Deli poyraz gibi yiğin es deme,
Daha senden isteğim var sus, deme,
İnsaf eyle gönül yoruldum gayri!

Kul İrfanî'm, diyar diyar gezdirdin,
İy'olmuyor yarasını azdırdın,
Aşık ettin beni candan bezdirdin,
İnsaf eyle gönül yoruldum gayri!

Arzuhâl

Sana arzuhâlim budur yaratan!
Merhamet ver, fırsat verme zalıma.
Kurtar onu kalbindeki karadan,
Merhamet ver, fırsat verme zalıma.

Tek dileğim cana zarar vermeden,
İnsanı incitip gönül kırmadan,
Kötü yolda amacına ermeden,
Merhamet ver, fırsat verme zalıma.

Kul İrfanî'm, vicdan gözde meleğim,
Merhameti ince eler eleyim,
Sen yücesin senden budur dileğim,
Merhamet ver, fırsat verme zalıma.

Dur Diyememedik

Gün geçtikçe doğrulardan ıradık,
Dürüstlük bizlere yan diyemedik.
Hep kusuru başkasında aradık,
Bizde çok eksiklik var diyemedik.

Kültür ile uzaklaştı aramız,
İlimce çok gerilerde sıramız,
Azdı göz göz oldu derin yaramız,
Gerçek tabip bulup sar diyemedik.

Düşünüp doğruyu aramayana,
Faydası dokunup yaramayana,
Gerçek göz önünde göremeyene,
Senin gözün bakar kör diyemedik.

Toplum malı israfına talana,
Seslenmedik hırsızlayıp çalana,
Hakkımızı elimizden alana,
Bu bizim hakkımız ver diyemedik.

Oy zamanı kapı kapı gezene,
Sözde derdimize derman yazana,
Bölüp parçalayıp bizi ezene,
Canımıza yetti dur diyemedik.

Altın idik bir geçersiz pul olduk,
Baş tacıydık ayaklara çul olduk,
Namusluyken namussuza kul olduk,
Bu dava bizlere ar diyemedik.
...
Kul İrfanî'm der ki, faydasız işle,
Hakikat bulunmaz hayalle düşle,
Bu boş kafa ile böyle gidişle,
Bir yere varması zor diyemedik.

ÖMER KİDAY
<Uğurludağ>

15.12.1970 tarihinde, Uğurludağ ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Uğurludağ'da yaptı. Askerliğini 1995 yılında tamamladı. Askerlik dönüşü, 1997 yılında Uğurludağ Belediyesinde işe başladı. Evli olup üç çocuk babasıdır. Bağlama çalmayı saz dersleri alarak öğrendi ve geliştirdi. Yerel gazete ve dergilerde şiirleri yayımlandı. 2005'te "Gelincik" adlı şiir kitabı basıldı. Şiirlerinde hem ismini hem "Uğurludağ" mahlasını kullanmıştır.

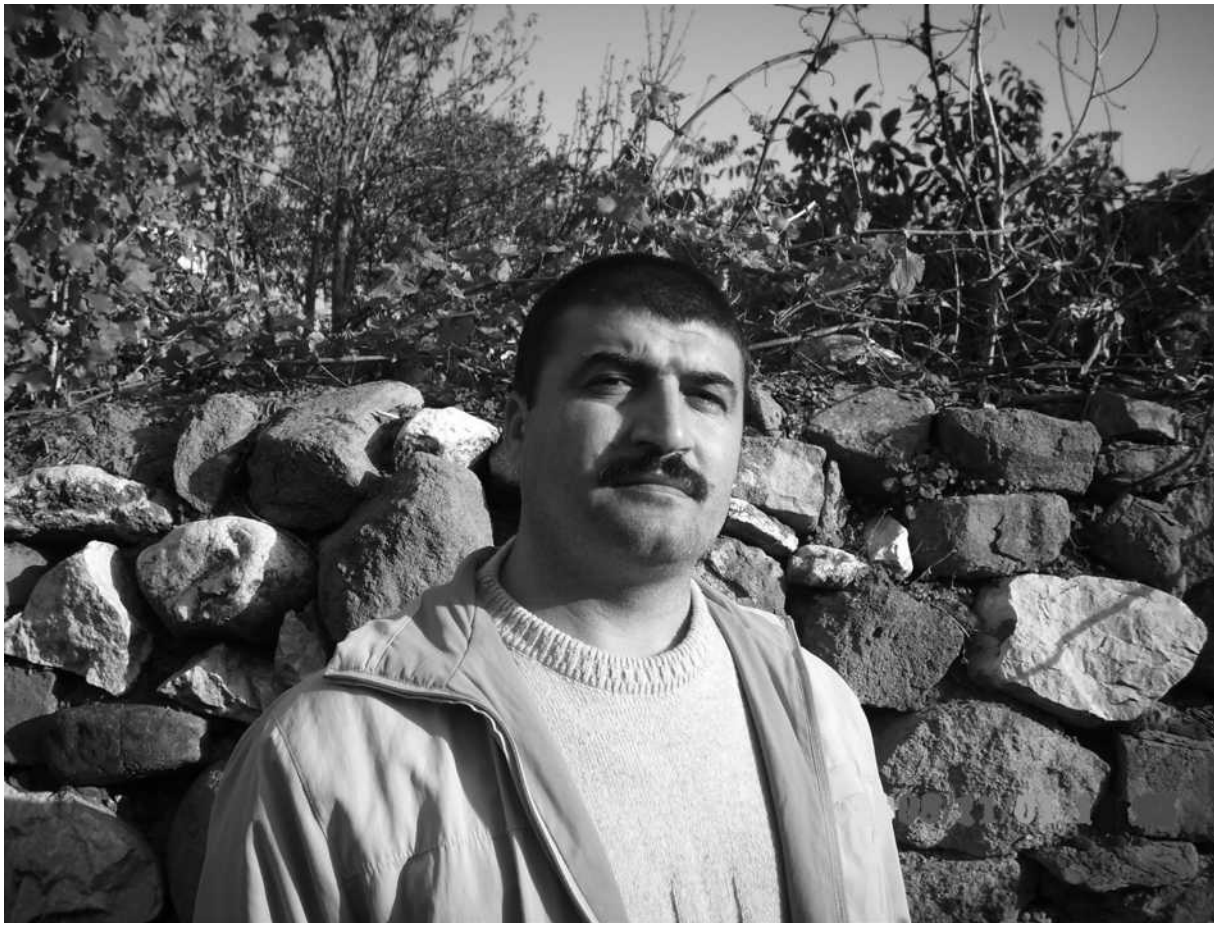

Türk'ün Dönüm Noktası

Tam Ergenekon'dan çıktığın gibi,
Şahlanıp Bizans'ı yıktığın gibi,
Millî mücadele yaptığın gibi,
Aslına dön artık Allah aşkına!

Bizlere ebedî yükseliş gerek,
Kurduğun çatıya imanın direk,
Kendi kendimizi sevip bilerek,
Aslına dön artık Allah aşkına!

Hiçbir zaman fırsat verme düşmana,
Gönül çeşmesinden iç kana kana,
Böyle değil miydin ibret alsana?
Aslına dön artık Allah aşkına!

Alev alev parlar insanın hası,
Öylece yansımış halkın aynası,
İnşallah bu Türk'ün dönüm noktası,
Aslına dön artık Allah aşkına!

Gelincik

Ne yapsam da durmaz gönül bu sever,
Bil ki benim gözüm sende gelincik!
Onlar ne derlerse desinler boş ver,
Havan suyun kokun bende gelincik!

Bahar kokan gülüm o al benizlim,
Doya doya baksam dön de gelincik.
Hiç kimseden yoktur saklım ve gizlim,
Aşığım bu günde dünde gelincik!

İlanıaşkımı duyurdum artık,
Gelsen can alıcı günde gelincik.
Gönülle bir olup seyrine çıktık,
Çiçekler içinde önde gelincik.

İyice usanır sıkılır canım,
Gel bembeyaz ata bin de gelincik.
Gönlümün otağı evim mekânım,
Şenlensin diyarım in de gelincik.

Türk Milleti

Övünürüm hep asildir,
Türk milleti Türk milleti.
Sağduyulu ve adildir,
Türk milleti Türk milleti.

Peygamberim seni övmüş,
Kanlarıyla küfrü dövmüş,
Tarihe bak neler görmüş!
Türk milleti Türk milleti.

İnandığı Hakk'ı bulmuş,
Gönülleri aşkla dolmuş,
Üç kıtaya hakim olmuş,
Türk milleti Türk milleti.

İşte yüce dinimiz bir,
Değişemez dilimiz bir,
Ebedî devletimiz bir,
Türk milleti Türk milleti.

Uğurludağ'ım

Dağına taşına toprağına ben,
Kurban olurum gül Uğurludağ'ım.
İnan yerde biten yaprağına ben,
Asla değişmem bil Uğurludağ'ım.

Yaban ellerinde tüter gözümde,
Hasretin çizgisi garip yüzümde,
Aklımdan çıkmıyor her an sözümde,
Seni söylüyor dil Uğurludağ'ım.

Temizdir insanı asildir soyu,
Bambaşka o berrak havası suyu,
Serin yaylasında dağında uyu,
Bize şifasın bal Uğurludağ'ım.

Geçirdim en güzel gençlik çağımı,
Koparamam senden gönül bağımı,
Kardeş ne olursun kesme dağımı,
Bakın olmasın çöl Uğurludağ'ım.

Düştüm Bir Kere

Zindanı koynuma aldım her gece,
Zaten sırdır dilde kalan tek hece,
Çözülmez hikâyem çetin bilmece,
Rüyamda badeyi içtim bir kere.

Yapayalnız kaldım şu gurbet elde,
Anladım merhamet kalmamış elde,
Ne idi ne oldu viran gönülde?
O pür hiddet nara düştüm bir kere.

Bu nasıl hasretlik çilesi bitmez?
Baş ucumda durur kederi gitmez,
Feryat ediyorum kimse işitmez,
Kor olan dertleri deştim bir kere.

Çekildim tenhaya düşündüm derin,
Artık ne yapsam da olamam serin,
Faydasız yâr diye Leyla'yı verin,
Cayır cayır yandım piştim bir kere.

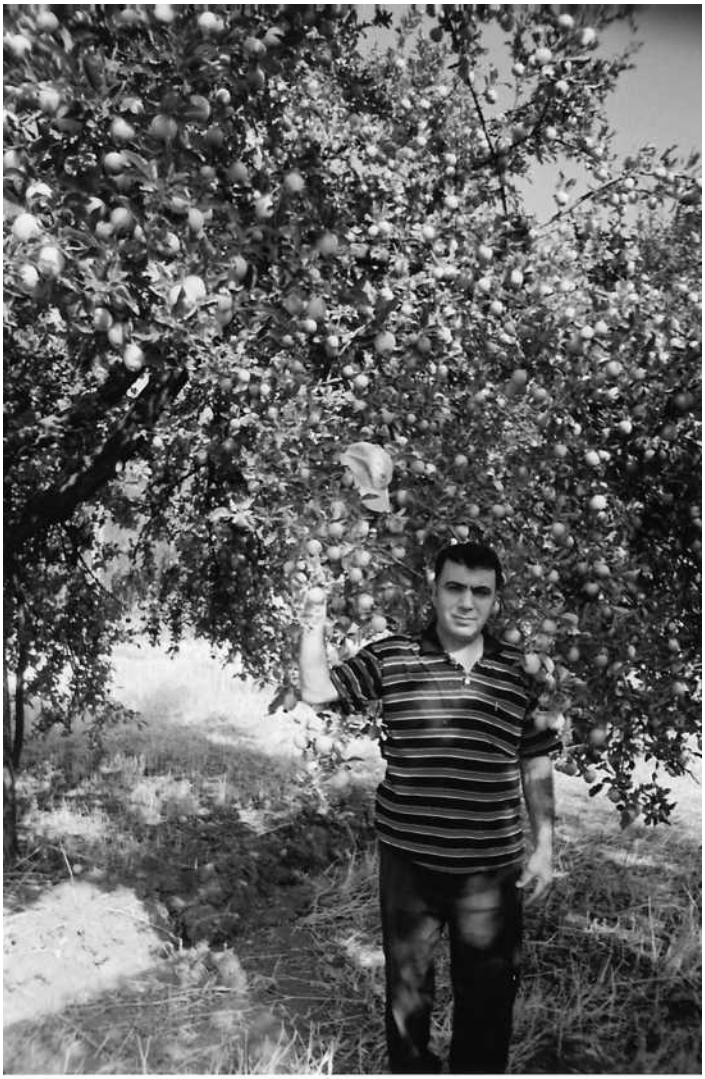

RASİM KAVLAK
<Rasim>

22.10.1961 tarihinde, merkeze bağlı Çobandivan köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. Ortaokula başladıysa da ikinci sınıftan ayrıldı. Minibüs şoförlüğü ve çay ocağı işletmeciliği yaptı. Bir ara Almanya'ya gitti. Edebiyatın; roman, piyes gibi dallarıyla da meşgul oldu. Resim yapmayı da seven Rasim Kavlak, evli ve iki çocuk babasıdır.

Hoş Göresin

Sakın ikilik yapmayın,
İnsanları can bilesin.
Zengin fakir hor görmeyin,
Âlemleri hoş göresin.

Cahil yolunu izleme,
Derdin varsa ki gizleme,
Yalan sözleri dinleme,
Gerçekleri hoş göresin.

Doğru sözler acı gelir,
Dinlemezsen sana gelir,
Yalana yabana gelir,
Yabancıyı hoş göresin.

Can Rasim'im canı kulum,
Doğruluktan sapmaz yolum,
Kırıktır kanadım kolum,
Beni böyle hoş göresin.

Şehidim

Silah elde süngü belde,
Görevi yapar her yerde,
Sevenlerin hani nerde?
Bayrakla yatar şehidim.

Kör kurşun gözün kör olsun!
Vatan haini kahrolsun,
Kabrine nur rahmet dolsun,
Bayrakla yatar şehidim.

Bir ses geldi anam, diye,
Hayat varken ölüm niye?
Can verdi vatanım diye,
Bayrakla yatar şehidim.

Dinmez ananın göz yaşı,
Zehirdir ekmeği aşı,
Teselli mi mezar taşı?
Bayrakla yatar şehidim.

Yandı toprağın dokusu,
Gitmez toprağın kokusu,
Tutmaz Rasim'in uykusu,
Bayrakla yatar şehidim.

Su Damlası

Gözümün akan seline,
Saksıda biten gülüme,
Canlıların her birine,
Hayat verir su damlası.

Damlalarda başaklara,
Hem otlara ağaçlara,
İnsan denen kuşaklara,
Hayat verir su damlası.

Dağlar ile hem taşlara,
Kırlara her bayırlara,
Çalılara çayırlara,
Hayat verir su damlası.

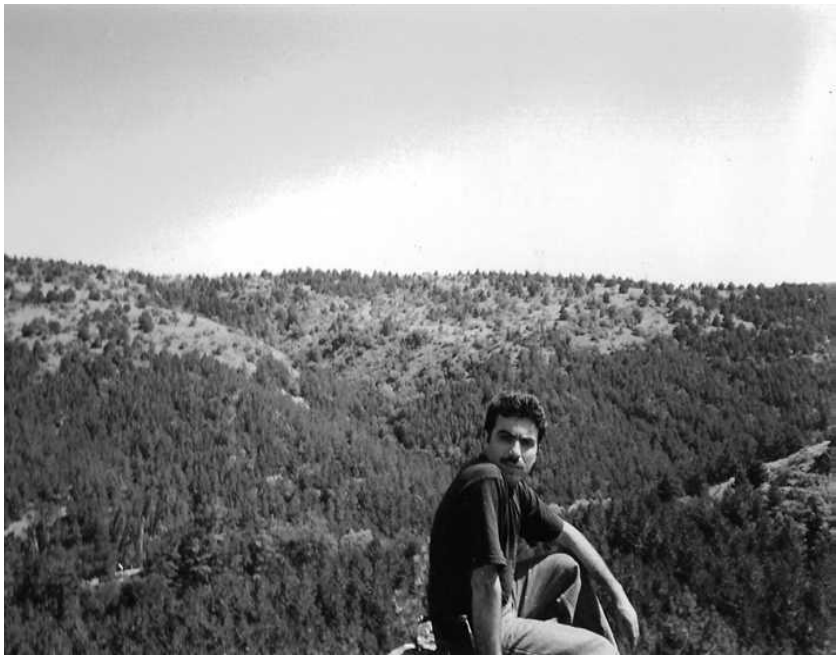

Taktı Geçti

Bu gün ben bir güzel gördüm,
Bana şöyle baktı geçti.
Değil hayal ya da rüya,
Yüreğimi yaktı geçti.

Kaşlar kara göz sürmeli,
Gerdanda güller sürmeli,
Sanki melek bir görmeli,
Şimşekleri deldi geçti.

Orta boylu ince belli,
Sohbeti var senli benli,
Çok alıngan hem de telli,
Can Rasim'e taktı geçti.

Köyümüze Bekliyoruz

Ağıt taze gülmek bayat,
Böyle gelip geçmez hayat,
Gelirsen olursun rahat,
Köyümüze bekliyoruz.

Ağacı var çok çınarı,
Suyu serin çok pınarı,
Dağdan gelir su damarı,
Köyümüze bekliyoruz.

Mağarası merdiveni,
Çağırıp gör diyor, beni,
Davet ediyor âlemi,
Köyümüze bekliyoruz.

Podulunun tepesinde,
Çatalkaya neresinde?
Delibayır sırasında,
Köyümüze bekliyoruz.

RECEP SERBES

20.06.1973 tarihinde Çorum'da doğdu. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümünden mezun oldu. Stajını, TRT İstanbul Haber Müdürlüğünde yaptı.

Marmara İletişim Haber Ajansında (MİHA) muhabir olarak çalıştı. Bir süre, İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde uygulamaya konulan "Beyaz Masa" biriminde ve Vakıf Gureba Hastanesinde bölüm şefi olarak görev yaptı. Özel sektörde 4 yıl satış ve pazarlama alanında çalıştıktan sonra Amasya ve Bitlis'te kısa dönem olarak vatani görevini tamamladı.

Askerlik sonrasında, Ankara Büyükşehir Belediyesi Çocuk Kulüpleri, Gençlik Merkezleri ve Eğitim Kamplarında koordinatör ve yönetici olarak proje uygulamalarına katıldı.

Recep Serbes, ilk şiir denemelerini 1995 yılında yayımladığı "Yürekler Dursa da Sevdalar Sürer" isimli kitabı ile okuyucuya sundu. Yerel gazetelerde köşe yazarlığı ve muhabirlik yaptı. Edebiyat dergilerinde şiirlerini yayımlamaya devam eden Serbes, Sarı Basın Kartı sahibidir.

Yürek Koşması

Tenime bir rüzgâr değdiği zaman,
Uzağa bir yere uçar yüreğim.
Ufukta başını gün eğdiği an,
Onunla beraber göçer yüreğim.

Eksilmez gönlümün kara sevdası,
İçimi titretir bir çiy damlası,
Gökkuşağı gibi yağmur sonrası,
Rengârenk ışıklar saçar yüreğim.

Baharda hazanda kışta ve yazda,
Bazen aldırmazken bazen de nazda,
Dinmiyor emeli hâlâ niyazda,
İçinde taşırken kaç ar yüreğim.

Sırmayla bezeli ve desen desen,
Bağrımda bulunan başka gezegen,
Deniz kıyısında başıboş gezen,
Yaban tayı gibi kaçar yüreğim.

Siyah beyaz gülen sıla resimi,
Benliğime salar hasret tılsımı,
Gurbet akşamında bir kış mevsimi,
Türlü türlü gonca açar yüreğim.

Temeli sevgidir harcı muhabbet,
Cahil hâllerinden duyar nedamet,
Merhamet Allah'ım n'olur merhamet!
Kuşkusuz karşında nâçar yüreğim

Yeşil Sivri Biber Güzellemesi

Kambersiz düğün olmaz,
Bibersiz öğün olmaz,
Soframızda ün olmaz,
O yoksa ben ne yerim?

Yemeğin en özeli,
Salatanın güzeli,
Acısı da pek deli,
Ben onu da severim.

Hem kuru hem tazesi,
Sebzelerin sebzesi,
Şuna bi bak teyzesi!
Benim canım ciğerim.

Misler gibi kokusu,
Görsen ana kuzusu,
Anamın da turşusu,
Olsa bir yesek derim.

Siz de yeyin gardaşım!
Sevmeyene şaşarım,
Arkadaşım yoldaşım.
Güzel sivri biberim.

Sanki derdim az gibi,
Yakar beni köz gibi,
On yedilik kız gibi,
Yeşil gözlü dilberim.

Dudakların

Bazen efil efil bir kandil olur,
Ya da solgun bir çift karanfil olur,
Çoğu kez mühürlü bir sebil olur,
Bir yaban turacı o dudakların.

Kimi an bir lale kadar utangaç,
Sanki senelerdir bir sevgiye aç,
Benim dudağımsa onlara muhtaç,
Ömrümün amacı o dudakların.

Aşkı mırıldanan bir keman gibi,
Durmuş durdurulmuş bir zaman gibi,
Irmaklar sonunda çağlayan gibi,
Uçurum yamacı o dudakların.

Bebeksi yüzüne konan nurunun,
O nazar boncuğu ve uğurunun,
Sen de farkındasın bu gururunun,
Vuslatın miracı o dudakların.

Aşka davet eder gibi yakıcı,
Büklüm büklüm bir su gibi akıcı,
Zehirli bir iksir misali acı,
Gönlümün ilacı o dudakların.

Umursamaz hâli belki de sahte,
Asil bir gül gibi durur kadehte,
Vefasız olsa da bendeki ahde,
Sevdamın baş tacı o dudakların.

Cennetin bir izi gibi gördüğüm,
Mavi gözlerinden bile kör düğüm,
Bir kızıl gözyaşı şimdi döktüğüm,
Kalbimde son acı o dudakların.

İlanıaşk

Adını cennetten alan ey güzel!
Bil ki seni sevmek bir ömre bedel.
Bu gençlik çağımız geçmeden evvel,
Seninle vuslata ermek isterim.

Seni düşünmeden geçmiyor günüm,
Sensiz şu âlemde sanki sürgünüm,
Sen benim bugünüm yarınım dünüm,
Yollarına güller sermek isterim.

Bu ilanıaşka etmişsem cüret,
Güzelim ne olur suçumu affet!
İstemem aşkını, diyorsan şayet,
Gönlümü çarmıha germek isterim.

Yeter ki razı ol eyleme tehir,
İçerim elinden versen de zehir,
Bana dar geliyor artık bu şehir,
Sevdamı dağlarda dermek isterim.

Hüzünlü şarkılar dinliyorum hep,
Divane hâlime sen oldun sebep,
Hasretinden şimdi tükendi Recep,
Uğrunda canımı vermek isterim.

Yadigâr

Yırtık bir düğün kartına,
Yazdığın o iki satır,
Hani bir de son selamın,
Bana senden yadigârdır.

İşin en hazin tarafı,
Bu aşkın son paragrafı,
Ve o tören fotografı,
Bana senden yadigârdır.

Kavuşmaktı tek emelim,
Boşa çıktı oysa elim,
Başımdaki kavak yelim,
Bana senden yadigârdır.

Şimdi düşlerimde yüzün,
Farkı yok gece gündüzün,
Benliğimi saran hüzün,
Bana senden yadigârdır.

Zambak kanatlı maviş yâr,
Dilerim hep ol bahtiyar,
Lakin iklimsiz bir diyar,
Bana senden yadigârdır.

Törpülenen hayallerim,
Sönen tüm ideallerim,
Hayata küsmüş hâllerim,
Bana senden yadigârdır.

Döndüm sararmış bir pula,
Bekârken sanki bir dula,
Bağrımda şaşan pusula,
Bana senden yadigârdır.
....
Gönlüm hâlâ senle meşgul,
Bana gayrı ölüm makbul,
Yazgımızdaki İstanbul,
Sana benden yadigârdır.

RIFAT ARIN

1941 yılında doğdu. Çorum Öğretmen Okulunu bitirdi. 1961'de Mecitözü'nün Köseeyüp köyünde öğretmen olarak göreve başladı. Değişik okullarda görev yaptıktan sonra 1989'da emekli oldu. Evli ve üç çocuk babasıdır.

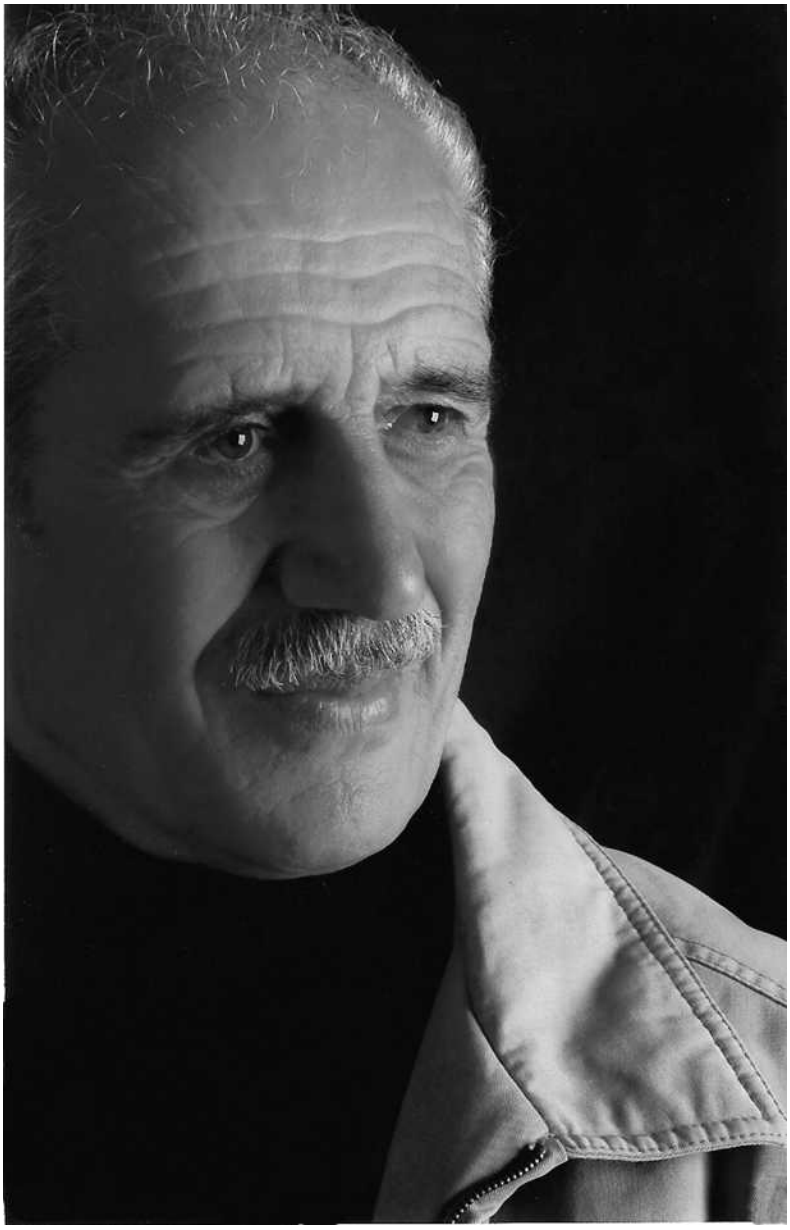

Kara Gün

Dolmabahçe kalabalık ne vardı?
Sanki hava bulutlandı karardı,
Hep suratlar asık yüzler sarardı,
Kara gün sayılır 10 Kasım bize.

Hem dünyaya hem yurduma sulh verdi,
Bütün uluslara barış isterdi,
Her çocuğu canı gibi severdi,
Kar gün sayılır 10 Kasım bize.

Unutulmaz acı, kalpte yarası,
Kalmadı neşeli kızı anası,
Gitmişti dünyanın yüce atası,
Kara gün sayılır 10 Kasım bize.

Bizim atamızdı dünya ağladı,
Dost düşman kalmadı kara bağladı,
Bugünün her sesi yürek dağladı,
Kara gün sayılır 10 Kasım bize.

Öğretmen Kimdir

Öğretmen kandile benzer,
Öğrenciye örnek gezer,
Ne küçültür ne de ezer,
Benim örnek öğretmenim.

Bilgisine mağrur olmaz,
Artırır yerinde saymaz,
Bu yoldan da hiç ayrılmaz,
Benim örnek öğretmenim.

Haksızlığa karşı susmaz,
Kin beslemez hiç de küsmez,
Düşünür de surat asmaz,
Benim örnek öğretmenim.

Kendisinden yüce bekler,
Hak eder de saygı bekler,
Bilgisine bilgi ekler,
Benim örnek öğretmenim.

Çok yönlüdür senin yüzün,
Yalan çıkmaz hiçbir sözün,
Sevgi dolu olur özün,
Benim örnek öğretmenim.

Atatürk

Gözlerim açıldı gördüm resmini,
Okula gelmeden duydum ismini,
Sanki işitirim her dem sesini,
Yolundayız ayrılmayız Atatürk.

Sizi örnek alıp çalışıyoruz,
Bu yolda ulusça yarışıyoruz,
Milletler arası barışıyoruz,
Yolundayız ayrılmayız Atatürk.

Sizi öğrenmeyen barışı bilmez,
Kavgayı öğrenir gözyaşı dinmez,
Ulusunda kin düşmanlık bilinmez,
Yolundayız ayrılmayız Atatürk.

Durma yürü sen de Ata'n izinde,
Dönüşün olmasın sakın sözünde,
Damar da asil kan derman dizinde,
Yolundayız ayrılmayız Atatürk.

Şahlan artık durmak geçmiştir sana,
Geri olmak yakışmaz Türk olana,
Türklük çare olsun her bunalana,
Yolundayız ayrılmayız Atatürk.

Ey arkadaş durma yürü ileri!
Başar artık sulha giden zaferi,
Hatırla cihanda sulh diyenleri,
Yolundayız ayrılmayız Atatürk.

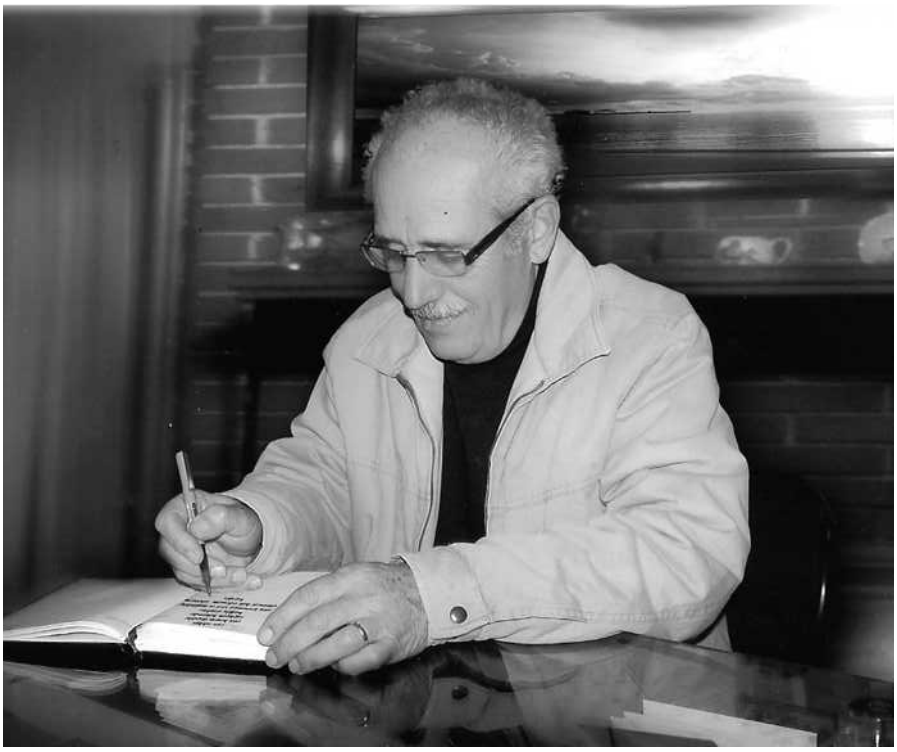

Şanlı Türk

Bugünü bizlere armağan eden,
İmar edip yapıp bırakıp giden,
Yıkmayıp yapalım olalım etken,
Gelişme yolunu bilmeliyiz biz.
....
Seksen dört yıl önce bugün kuruldu,
Ata önde oldu cihan duruldu,
Türk'e düşman olan kalpten vuruldu,
Atatürk'e özgü bilmeliyiz biz.

Dinlenmek

Dinlen yorulmadan boş durma sakın,
Yeni bir hamleye hazırlık yapın,
Hayal olan günler olacak yakın,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

Bugünün ilimi sana yetmiyor,
Hazır bilgilerle işler bitmiyor,
Kimse yatanlara yardım etmiyor,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

İlmin sonu bire kadar varıyor,
Herkes her hâliyle onu arıyor,
İlim sırlar çözüp işe yarıyor,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

Bu gününe şükret orada kalma,
Ahlakça örnek ol hiçbir ah alma,
Özle söz birleştir sen aciz olma,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

Yeni nesil bizden örneklik ister,
Dilinle söyleme tatbikin göster,
Bir uyanan çıkar, hani nerde der?
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

Ey yüce insanlar sizler uyanın!
Hâlâ uyuyanın hâline yanın,
Gülü olun hem Türklüğün vatanın,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

Uzun yatıp iki günü bir olma,
Her an çalış örneğinden ayrılma,
İyiye dön kötülüğe meyl'olma,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

Durma yürü Rıfat ilim yolunda,
Örnek ol nesline sen bu uğurda,
Gelende namert el değmez bu yurda,
Dinlenmek hamleye hazırlık demek.

RIFAT KURTOĞLU
<Kurtoğlu>

26.08.1962 tarihinde, merkeze bağlı Eskiekin köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokul ve lise öğrenimini Çorum'da tamamladı. 1997'de yayımlanan ve üç baskı yapan "Gönül Dilim" adlı şiir kitabından başka, 1998'de "Deyz'oğlu" ve 2007'de yayımlanan "Seninle Güzel" adlarında iki şiir kitabı daha vardır. Çeşitli dergi ve antolojilerde şiirleri yayımlanmış olup, hâlen Çorum yerel basınında şiirleri neşredilmeğe devam etmektedir.

Hakkında lisans ve yüksek lisans çalışmaları yapılmıştır. Sazı ve sesi ile çeşitli kültürel etkinliklere ve TV programlarına katılmış olup bestelenerek repertuara girmiş deyiş ve türküleri vardır.

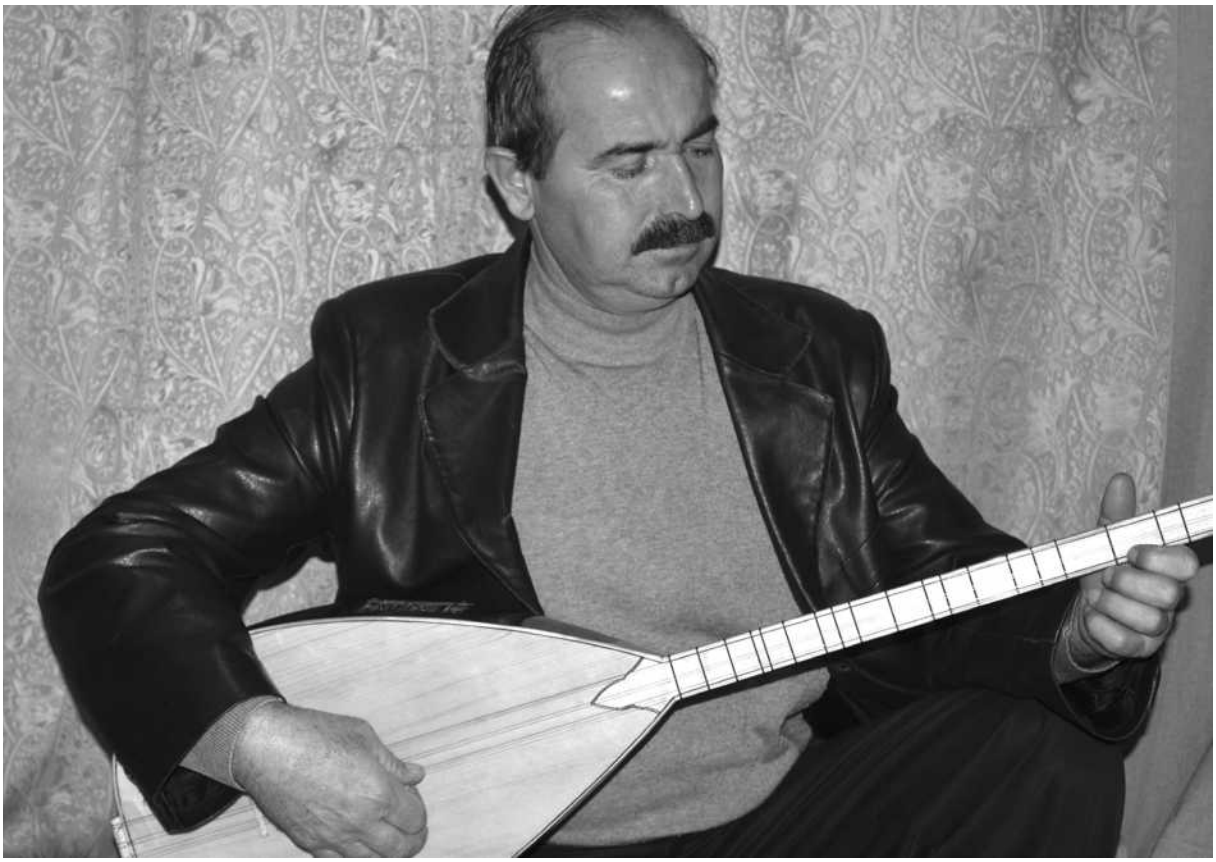

Ayşe'm

Gözlerin gönlümün kıblegâhıdır,
Sükûtun bahtıma zulmeden Ayşe'm!
Vuslatın ömrümün bitmez ahıdır,
Maksudum mahşere kalmadan Ayşe'm!

Her günüm her anım asırdan beter,
Sabrıma, ne sabır ne mecal yeter,
Kör olası gözüm uyku mu tutar!
Düşlerin koynuma dolmadan Ayşe'm!

Hicranınla elem çeker elemler,
Yazdım aciz kaldı bütün kalemler,
Bana senden ibarettir âlemler,
Ne çare sen bunu bilmeden Ayşe'm!

Ben seni Mecnun'ca divane sevdim,
On değil, yüz değil, bin sene sevdim,
Nefsane sevmedim, efsane sevdim,
İçimde umudum olmadan Ayşe'm!

Seninle bütünüm sensizken yarım,
Hiç oldum hiçlikte, aşkınla varım,
El dersen, el belle, yâr dersen yârim,
Vazgeçmek imkânsız ölmeden Ayşe'm!

Kurtoğlu'm aşkına olsam da köle,
Varsın hiç bitmesin çektiğim çile,
Razıyım sevmeye ecelsen bile,
Aşkıma karşılık bulmadan Ayşe'm!

Hoca

Merakıma mucip oldu bağışla,
Hoca nerden aldın sen bu serveti?
Bunca mal mülk olmaz bir tek maaşla,
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Özel mi yarattı seni yaratan,
Ahbapların varsıl, tuzu kurudan,
Tek bir dostun var mı fakir zarıdan?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Söylemesem gireceğim vebale,
Din iman bilmeyen cahil cühela,
Ölüyü diriyi vermiş kabala,
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Gözlerini musallaya dikerdin,
Sen Allah'a benden çok mu yakardın?
Define mi kazdın, küp mü çıkardın?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Anandan babandan miras mı kaldı?
Hatun mu zengindi, ordan mı geldi?
Piyango mu çıktı, bahtın mı güldü?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Toprak mı işledin, tohum mu attın?
Yoksa sel önünden kütük mü tuttun?
Mevlit, mukabele, hatim mi sattın?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Bu toplumda var oldukça salaklar,
Ne riyakâr biter ne de yalaklar,
Toplar mı çaldığın def dümbelekler,
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Kurtoğlu'mun Hak rızası muradı,
Gözüm gönlüm hakikati aradı,
Sana benzer niceleri türedi,
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Zamana Kaldık

Kim eğri kim doğru döndük şaşkına,
Vuranın vurduğu zamana kaldık.
Kardeşin kardeşe nefsi aşkına,
Tuzaklar kurduğu zamana kaldık.

Ne farkı kaldı ki balınan tuzun?
Anlamak imkânsız, söylemek hazin,
Düğünsüz derneksiz oğlanın kızın,
Gerdeğe girdiği zamana kaldık.

Adını anan yok edep hayanın,
Okkası kaç para sütün mayanın,
Vicdan pazarında şirkin riyânın,
Pek rağbet gördüğü zamana kaldık.

Hesabı yok gaf üstüne gafların,
Safsata kültürü bomboş lafların,
Elifi bilmedik filozofların,
Kitabı yerdiği zamana kaldık.

Arsızı hırsızı hep tahtlı taçlı,
Haklılar mağdurken haksızlar güçlü,
Devir mi suçludur, insan mı suçlu?
Akılın durduğu zamana kaldık.

Kurtoğlu'yum iş kalmadı ehile,
Ömrümüz geçiyor bin ah vah ile,
Bencileyin cahillerin cahile,
İcazet verdiği zamana kaldık.

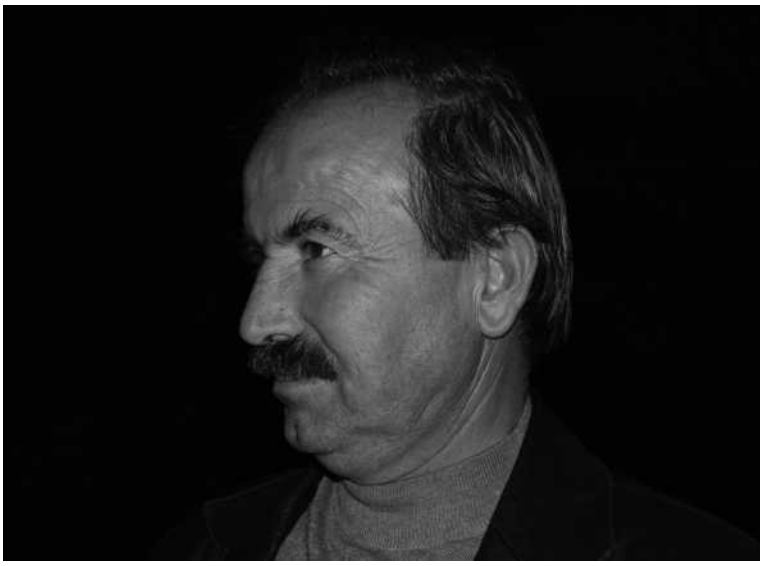

Geceler

Tutsak vakitlerin haram uykusu,
Her birisi bedel yıla geceler.
Yıkık umutların meçhül öyküsü,
Gam ehline bitmez çile geceler.

Kimi kaygısında ekmeğin aşın,
Kimi duygusunda bir kalem kaşın,
Bazı bazı gözden süzülen yaşın,
Döner damlasında sele geceler.

Kul ayrı düşende ayalden eşten,
Günü ibarettir hayalden düşten,
Yatağı yorganı bağrı ateşten,
Garibe gurbette sıla geceler.

Gönül ilhamların mahzun hancısı,
Mısra mısra gelir, sözün incisi,
Yanık türkülerin doğum sancısı,
Âşığa püsküllü bala geceler.

Kurtoğlu'm tatmayan aşkın tadını,
Çözemez ki şifresini kodunu,
Umut koyup özlemlerin adını,
Kulu kul etmez mi kula geceler?

Unuttum Demek Bile Hatırlamaktır Seni

İzaha yetmese de bu bendeki aciz dil,
Ölesiye sevmiştim öyle yalandan değil,
Ne yapsan faydası yok vazgeçemem bunu bil,
Ecel olsa ömrümün benim için her anı.
Yine de seveceğim mahşere kadar seni.

Geçmedi sözüm sana, geçti de dağa taşa,
Bırakıp gittin beni hicranımla baş başa,
Ayıpsa ayıp gülüm, günahsa günah haşa,
İster zaaf kabul et, ister itiraf bunu.
Şimdi eskisinden çok arzular gönlüm seni.

Aşka hata diyen sen, düş de benim hatama,
Uykulara düşman ol geceleri yatama,
Umudun yıldız olsun, uzan uzan tutama,
Ah etmek haddim değil yanlış anlama hani.
Bilirsin kıskanırım, kendimden bile seni.

Kurtoğlu'm umut için umut dahi kalmadı,
Hayaller hayal oldu, düşler gerçek olmadı,
Kaderime baş eğdim, lakin o da gülmedi,
Unuttum dersem yalan, ciddiye alma beni,
Unuttum demek bile hatırlamaktır seni.

RIZA HARDAL
<Rıza>

1937 yılında, Kuşsaray köyünde doğdu. İlkokulu 1950 yılında bitirdi. 1959'da askere gitti. Askerlik dönüşünde evlendi. Bir süre çiftçilik ve çobanlıkla geçimini sağladı. 1970 yılında Halk Eğitimi Merkezinin açtığı memurluk sınavını kazanarak memuriyete başladı. Kamu hizmetinde 26 yıl çalıştıktan sonra emekli oldu. İki kız üç erkek çocuk babasıdır. Şiir yazmaya ilkokul yıllarında başladı. Şiir yazmanın yanında fıkra ve hikâye türlerinde de eserleri vardır. Şiirleri yurt içinde ve yurt dışında çeşitli dergilerde yayımlanmaktadır.

Bir Milletin İleriye Gitmesi

Bir milletin ileriye gitmesi,
Biri ilim biri bilim biri fen.
Sağlam temel sağlam yuva yapması,
Biri ilim biri bilim biri fen.

Hayatta hakiki mürşit ilimdir,
İlmi olmayanın hâli zulümdür,
Gerçek rehberimdir, ahlak bilimdir,
Biri ilim biri bilim biri fen.

Fikre yön veriyor bilimi olan,
Karanlıkta kalmaz ilimi olan,
Bilim adamıdır bunları bulan,
Biri ilim biri bilim biri fen.

Türlü geriliği söküp bitiren,
Teknik ile bu işleri getiren,
Nice zorlukları kolaylaştıran,
Biri ilim biri bilim biri fen.

Bu üç fen dalını bulan akıldır,
Aklı beyne sokan yine akıldır,
Rıza der ki, beyne sokan akıldır,
Biri ilim biri bilim biri fen.

Vatan Görevim Askerim

Yılmam vatana askerim,
Dedem de yaptı pederim,
Vatan uğruna ölürüm,
Vatan görevim askerim.

Yurduma düşman basamaz,
Böyle kurulmuş yasamız,
Askerlik büyük tasamız,
Vatan görevim askerim.

Milletimi çok severim,
Türk'üm Mehmet'i överim,
Kılıcım Ali teberim,
Vatan görevim askerim.

Türk eriyiz askerlikte,
Türk kalmaz asla geride,
Türk'üz daim ileride,
Vatan görevim askerim.

Toprağa düşmanı sokmam,
Boş yere hiç kan akıtmam,
Rıza, nöbetim aksatmam,
Vatan görevim askerim.

Oku Oku Oku

Okumanın yaşı olmaz,
Ebe oku, dede oku!
Kırık testi suya kanmaz,
Baba oku, ana oku!

İster bey ol ister paşa,
Git okula koşa koşa,
Yarın girsen de savaşa,
Oğlum oku, kızım oku!

Vaktinizi boş geçirmen,
Adam neme lazım demen,
Ana baba koca ninem,
Ebem oku, dedem oku!

Ailede sevgi saygı,
Küçük diye etme kaygı,
Kitapları oku yaz ki,
Oğlum oku, kızım oku!

Nasıl ileri gidilir?
Okumak yazmakla olur,
Okumayan geri kalır,
Kardeş oku, bacı oku!

Beşikten mezara oku,
Yakını uzağı oku,
Okursan bilirsin Hakk'ı,
Hala oku, teyze oku!

Okumayan cahil demek,
Bol para istersen yemek,
Rıza diyor, ilerlemek,
Büyük oku, küçük oku!

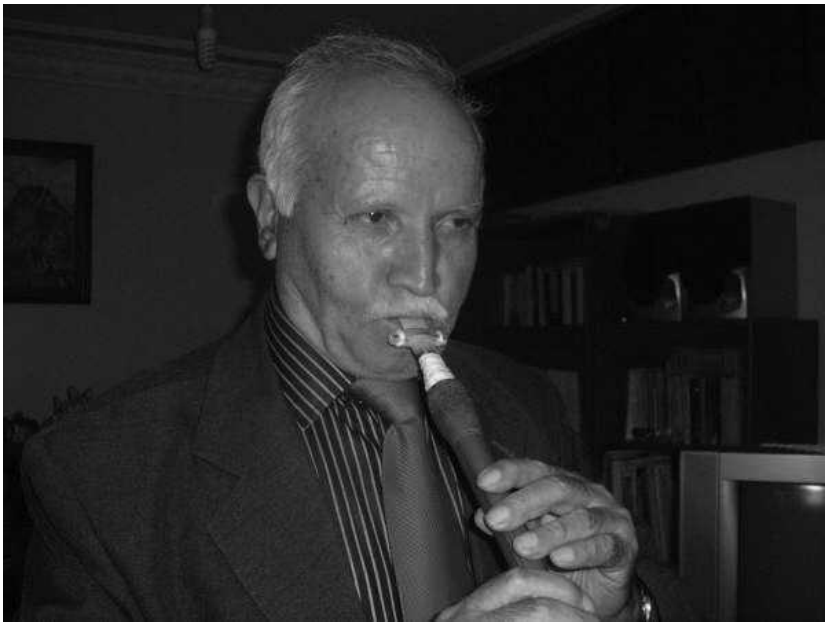

İçki Ve Kumar

Her türlü kötülük gelir içkiden,
Alkoldür ocağı yakıp söndüren,
Dumanlı kafalar, düşman güldüren,
İçki ile kumar değil mi dostum?

Nazik bedenini tahrik eyleme,
Öğüt verenleri fesat dinleme,
Hayatına kızıp talihim, deme,
İçki ile kumar değil mi dostum?

Anneni babanı ağlatma sakın,
Şuurlu hareket terbiye takın,
Ecdadın soyludur tarihe bakın,
İçki ile kumar değil mi dostum?

Yıkılır yuvalar boşanır eşler,
Gönüller matemde gözlerde yaşlar,
Kötülük anası içkiyle başlar,
İçki ile kumar değil mi dostum?

Sevgiler saygılar havaya uçar,
En yakın dostların bırakır kaçar,
Fitnelik fesatlık tohumun saçar,
İçki ile kumar değil mi dostum?

Rıza, kötülükten bahsettim biraz,
Zehretme hayatı romanını yaz,
İçki içmek ile hâller düzelmez,
İçki ile kumar değil mi dostum?

30 Ağustos Zafer Bayramı Ve Atatürk

Cumhuriyet denen idare şekli,
Kuran sensin, kurduran sen Atatürk.
Benden evvel gelen bilemez belki,
Bildiren sen, bilen sensin Atatürk.

Vatan millet için açtın savaşı,
Top tüfeksiz geldin düşmana karşı,
Gençliğe yazdırdın İstiklal Marşı,
Yazdıran sen, yazan sensin Atatürk.

Tarihlere zaferleri yazdırdın,
Düşmanları cephelerde bozdurdun,
Açılmadık cepheleri aştırdın,
Açan sensin, aştıran sen Atatürk.

Burçlara diktirdin Türk bayrakları,
Otuz Ağustos ve zafer ayları,
Yazdırdın üstüne ay yıldızları,
Yazdıran sen, yazan sensin Atatürk.

Emir verdin ordulara, ileri,
Hedef Akdeniz'dir dönmeyin geri!
Gençliğe emanet ettin her yeri,
Eden sensin, ettiren sen Atatürk.

Cumhuriyet temelini o kurdu,
Gücü güce kattı düşmanı vurdu,
Dokuz Eylül'de de kurtardı yurdu,
Kurtaran sen, kurtartan sen Atatürk.

Zaferle bayramla kurtardın yurdu,
Kurdun Cumhuriyet sular duruldu,
Rıza diyor, düşmanları devirdi,
Deviren sen, devirten sen Atatürk.

RIZA KANDEMİR
<Kul Rıza>

01.01.1958 tarihinde, merkeze bağlı Çağşak köyünde doğdu. İlkokulu Çağşak Köyü İlköğretim Okulunda bitirdi. 1971 yılında, Sungurlu'da başladığı ortaokul eğitimini, yaşadığı imkânsızlıklar nedeniyle yarım bıraktı. 1978-1979 yılları arasında vatani görevini Ağrı'da tamamladı. 1981 yılında evlendi. İki kız bir erkek olmak üzere üç çocuk babasıdır. Şiir yazmaya 1971 yılında başladı. Rıza Kandemir, şiirlerinin bir kısmını "Çiçek Diye Kalemimi Kokladım" isimli kitabında topladı. Yerel basında şiirleri yayımlanmaktadır. Şiirlerinde "Kul Rıza" mahlasını da kullanmaktadır.

Yürümeden Gel

Gel dinle sözümü nazlı cananım!
Ela gözden yaşlar yürümeden gel.
Aşkın deryasında yüzerken gemi,
Çekilip suları kurumadan gel.

Sitem edip beni yorma boşuna,
Gücüm yetmez gayrı gönül kuşuna,
Ekin ektim gözlerimin yaşına,
Temmuzda başağı kurumadan gel.

Dünyada yaşadık boşu boşuna,
Azrail musallat oldu peşime,
İmam gelip dikilmeden başıma,
Kefenime makas yürümeden gel.

Çileden belaya salma başımı,
Hayallerin süsler oldu düşümü,
Elinle dikmeden mezar taşımı,
Komşular peşimden yürümeden gel.

Kara kazan kapımıza kuruldu,
Komşulardan Kul Rıza da soruldu,
Musallada namaz talgın verildi,
Üzerime toprak yürümeden gel.

Mehmetçik

Soğuk gecelerde ayazda kışta,
Her zaman ayakta durur Mehmetçik.
Ayakta potini miğferi başta,
Huduttan cepheye yürür Mehmetçik.

Lokma yerken boğazından aşmamış,
Hiçbir zaman hedefinden şaşmamış,
Tarihine kara leke düşmemiş,
Halkıma yurduma gurur Mehmetçik.

Matara boş, suyu bile kalmamış,
Aylar geçmiş birliğine gelmemiş,
Elbiseyi hiç sırtından soymamış,
Elleri tetikte durur Mehmetçik.

Duman durmuş yurdumuzun üstüne,
Aman vermez vuruşurken hasmına,
Vatan yazmış süngüsünün üstüne,
Namert, korkusundan erir Mehmetçik.

Tarihi yazarken kanla yazmışlar,
Deli deyip Kul Rıza'yı üzmüşler,
Al bayrağı haritayı çizmişler,
Çantası sırtında yörür Mehmetçik.

Fatma'nın Destanı

Daha yaşamının gençlik çağında,
Sanki muma dönmüş eriyor Fatma.
Gülleri açarken gönül bağında,
Yaprağı kurumuş soluyor Fatma.

Zemheride kalmış gibi üşüyor,
Dermanı kalmamış yere düşüyor,
Tabipler de ümidini kesiyor,
Gine de anaya gülüyor Fatma.

Dermansız dertleri sineye sarmış,
Uzatmış babaya elini vermiş,
Felek kanadını kolunu kırmış,
Dayan kardeşlerin geliyor Fatma.

Kara haber Çorum'da da duyuldu,
Azrail pençeyi vurdu bayıldı,
Körpe beden karyolaya yayıldı,
Dediler ki, gayrı ölüyor Fatma.

Ben de öldüm mezarını kazarken,
Etrafının tuğlasını dizerken,
Daha musallaya varmaya erken,
Bekle sevenlerin geliyor Fatma.

Ateş düştü dumanımız çıkıyor,
Kul Rıza da bu destanı yakıyor,
İmam gelmiş talgınını okuyor,
Toprağın burnumda tütüyor Fatma.

Turnalar

Kanat çırpar avaz avaz bağırır,
Semah için safa girer turnalar.
Avazında Hak Muhammed çağırır,
Semada semaha döner turnalar.

Yüksek uçar makamına ermeye,
Medine'de Muhammed'i görmeye,
Ali dergâhına yüzün sürmeye,
İkrarı gönülden verir turnalar,.

Yâr yitirsen başkasını sevmezler,
Göz yaşları sel olsa da silmezler,
İkrarsız dergâha varıp girmezler,
Kerbala üstüne yürür turnalar.

Kırklar ceme girip safa düzüldü,
Hak emretti o Kur'an'a yazıldı,
Deliller yakıldı, öngür ezildi,
Bir içip biniyle çoştu turnalar.

Beş esmada gök kubbeye çizildi,
On iki imam Rıza'yla yazıldı,
Hak kelamı Hüseyin'den süzüldü,
Pir aşkına yola düştü turnalar.

Doktor Bey

Köyümüz uzaktır hem yaya geldik,
Kalmadı mecalim bitti doktor bey!
Bilmem ki dünyaya biz niye geldik?
Bu dertler canıma yetti doktor bey!

Kanar ciğerimin sızısı bitmez,
Yaram yüreğimde ilaç kâr etmez,
Gözlerim yollarda uykular tutmaz,
Yavrular yanımdan gitti doktor bey!

Tapu geldi tarlamızı el aldı,
Yağmur yağdı yarısını sel aldı,
Elimde horozla bir eşek kaldı,
Onlar da yüzeli etti doktor bey!

Ellisini aldık sana getirdik,
Otuzunu ışıkçıya yatırdık,
Bir de yalın ayak yavru getirdik,
Kalan da bunlara yetsin doktor bey!

Param yoktur yorma beni boşuna,
Allah uğratmasın gönül kışına,
Ayrılmaz, yoksulluk düştü peşime,
Kabul et elliyi bitsin doktor bey!

Yalan dünya neden bize gülmüyor?
Kul Rıza'nın hâllerinden bilmiyor,
Bilirsin, gidenler geri gelmiyor,
Al da şu elliyi yetsin doktor bey!

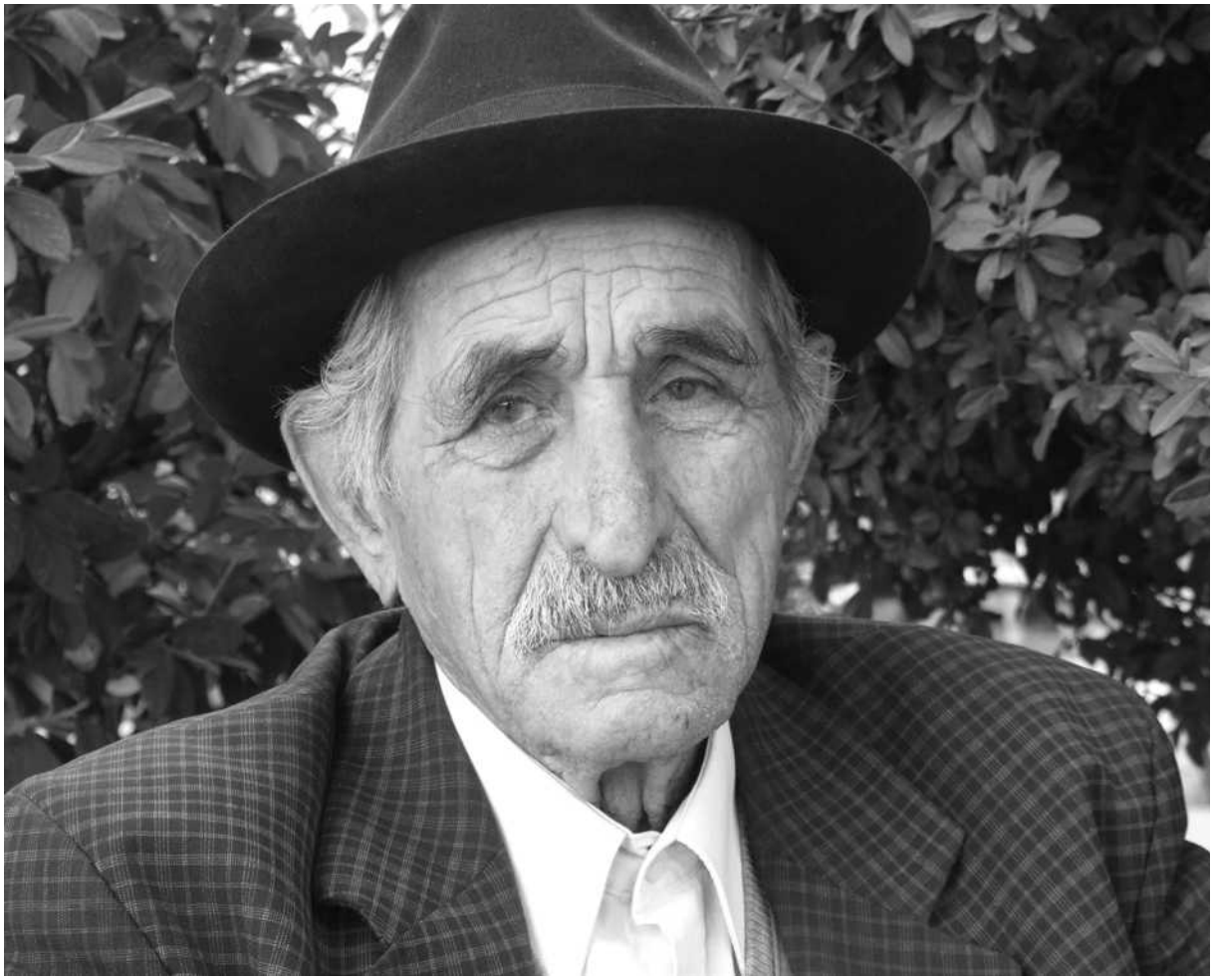

RIZA KOÇAK

1919 yılında, merkeze bağlı Çayhatap köyünde doğdu. İlkokulu 1933 yılında Sarinbey köyünde okudu. İlkokuldan sonra öğrenimine devam edemedi. Çobanlık ve çiftçilik yaparak hayatını sürdürdü. 1943 yılında İzmir'de başlayan vatani görevi dört yıl sürdü. Şiir yazmaya ilkokul sıralarında, öğretmeninin teşvik etmesiyle başlamıştır. Değişik konulardaki şiirleri yerel gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. Rıza Koçak evli olup, dört kız iki erkek evlat babasıdır.

Kızılırmak

Kızıldağ'dan çıkan senin suların,
Yolun açık Türkiye'mi dolanın,
Yağmur bol olunca sen de bulanın,
Yok mudur senin de bir durak yerin?

Yıldız ilinden de beri gelirsin,
Dolanarak nice yerler görürsün,
Yaz ayında akan suyun durulsun,
Yok mudur senin de bir durak yerin?

Kıvrılıp gidersin akışın vardır,
Harita üstünde nakışın vardır,
Kıyı köşe yıkan bakışın vardır,
Yok mudur senin de bir durak yerin?

Kızılırmak Osmancık'a uğradın,
Tosya pirincine katkı sağladın,
Yöreye taşıp da balçık bağladın,
Yok mudur senin de bir durak yerin?

Kenarında yılkınların yetişir,
Söğütlerin boy vermiş de gelişir,
Dallarında bütün kuşlar ötüşür,
Yok mudur senin de bir durak yerin?

Rıza Koçak, budur Hakk'ın mayası.
Çağlayıp geldikçe duyulur sesi,
Denizde buhardır bunun annesi,
Yok mudur senin de bir durak yerin?

Güzel Çorum'um

Köse Dağ'ı mağrur mağrur bakıyor,
Arkasından Kızılırmak akıyor,
Eşsiz güzelliği gönül yakıyor,
Dağıyla iftihar eder Çorum'um.

Kuzeyinde vardır Kırkdilim yolu,
Dolanarak gelir Çorum'a doğru,
Dodurga çiftlikten gelir kömürü,
Kömürle iftihar eder Çorum'um.

Güneyi kaplamış koca dört tepe,
Hor bakma kardaşım bu güzel şehre,
Düşmanca bakma ki dostça ilerle,
Dağıyla iftihar eder Çorum'um.

Doğusuna baksan Keltepe aşar,
Güneş vurur bütün yöreye taşar,
Çorum ovasına bereket saçar,
Bağıyla iftihar eder Çorum'um.

Doğuya batıya baraj yapıldı,
Yerleri kazıldı boru takıldı,
Örtüldü üstüne beton atıldı,
Bol suyla iftihar eder Çorum'um.

Doğusu'na taş ocağı açılmış,
Kenarına bir fabrika kurulmuş,
Çimento çıkarmış halka sunulmuş,
Toprakla iftihar eder Çorum'um.

Çorum çiftçisi de eker nohudu,
Eker biçer ondan bekler umudu,
Satar nohudu da alır kabudu,
Leblebi iftihar eder Çorum'um.

Rıza Koçak, anlatıyor yöreyi,
Hoş olur yemesi Çorum böreği,
Gelin görün yol üstünde kuleyi,
Kuleyle iftihar eder Çorum'um.

Güzel Dağlar

Yabancı hayvanlar sende barınır,
Çeker yağmuru da toprak sevinir,
Ağustos ayında gölgen serindir,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Hakk'tan ardıç çamın yeşili gitmez,
Dalında ne bülbül ne kuşlar ötmez,
Temiz havası da insana yetmez,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Yaylanda koyunla kuzu beslenir,
Yağmur yağar dallarında ıslanır,
Karşıdan karşıya karga seslenir,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Rüzgâr eser kokun yere serilir,
Soğuk suyun şifa diye içilir,
Allı morlu çiçeklerin açılır,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Dağlar sen de güzellikte dursun,
Seni yakan eller koldan kurusun,
Yurdumuza sen de neşe verirsin,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Serin olur şu çamların gölgesi,
Gölgesinde sevindirir herkesi,
Evlere de kayıt olur tahtası,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Rıza Koçak, yatamıyor yorgansız,
Şu dağların hazzı olmaz ormansız,
İnsan yaşayamaz derman havasız,
Güzel dağlar yeşilliğin gitmesin.

Şehit Binbaşım

Şu vatan sevgisi içinde tüten,
Millet sayesinde kurtuldu vatan,
Bu vatan uğruna can verdi babam,
Bölünmez vatanım toprak bizimdir.

Dedem de çarpıştı Çanakkale'de,
Harbi bitirmeden kalmadı köyde,
Emmilerim şehit olmuş orada,
Bölünmez vatanım toprak bizimdir.

Tükenmedi savaş çok şehit verdik,
Eli silah tutan askere gittik,
El ele verdik de düşmanı yendik,
Bölünmez vatanım toprak bizimdir.

Bu vatan uğruna çok canlar yandı,
Şehit kanı ile toprak boyandı,
Düşman Türkiye'yi alırım sandı,
Bölünmez vatanım toprak bizimdir.
....
Rıza Koçak, acıyor binbaşıya,
Baş ucunda ağlar baktım hacıya,
Selasını versin söylen hocaya,
Bölünmez vatanım toprak bizimdir.

Acı Hayat

İstemem hayırsız baharı yazı,
Bağımın gülleri solduktan sonra.
Neyleyim dünyanın ben de varını!
Benim nazlı yârim öldükten sonra.

Kervanım gidiyor Çorum ilinden,
Dolaşıp geliyor köyün solundan,
Yangı ile tutamadım salından,
Benim nazlı yârim öldükten sonra.

Yâr ölünce evler bana dar geldi,
Ağlamak sızlanmak bana ar geldi,
Şu yaşımda yemek yapmak zor geldi,
Benim nazlı yârim öldükten sonra.

Mezarını kazın tepe yüzüne,
Atın toprağını örtün dizine,
Topraklar dökmeyin ela gözüne,
Benim nazlı yarim öldükten sonra.

Kazılmış mezarda vardım başına,
Doyamazdım ekmeğine aşına,
İsmini yazdırdım mezar taşına,
Benim nazlı yârim öldükten sonra.

İş görürdü koymazdı da yarına,
Dayanamam yârin ahuzarına,
Er ya da geç varacağım yanına,
Benim nazlı yârim öldükten sonra.

Rıza Koçak, ağlar ahuzar ile,
Nice yıl yaşadık nazlı yâr ile,
Samyeli değdi de vurdu ters ile,
Benim nazlı yârim öldükten sonra.

RÜŞTÜ ŞEKER
<Rüştü>

1960 yılında, Osmancık ilçesinin Yukarı Zeytin köyünde doğdu. Üç yaşında babasını kaybettiği için ilkokuldan sonra öğrenimini devam ettiremedi. Yoksulluğun ve bir gönül macerasının verdiği sıkıntıyla saz çalmaya başladı. Başlangıçta, usta malı niteliğinde eserleri okudu. İlerleyen yıllarda kendi şiirlerini saz eşliğinde söylemeye başladı. Ulusal ve yerel televizyonlarda programlara katıldı. Şiirlerini kitaplaştırma aşamasında olup, meclislerde icralara katılmaktadır.

Unutma Oğul

Teknoloji aldı başın gidiyor,
Kalkanı kılıcı unutma oğul!
Yarış ecnebiyle gitme peşinden,
Geçmişte hatanı unutma oğul!

Aslını bilmezsen neslin n'olacak?
Yarın bizim değil Hak bilir ancak,
Tarihindir sana ışık tutacak,
Bayraktaki kanı unutma oğul!

Tedbir al takdiri Allah'a bırak,
Neme lazım deme kazmayla kürek,
Kaz mevzini dursun bize dost gerek,
Aynalı düşmanı unutma oğul!

Ulusun önünde dağ gibi duran,
Gönüller fethedip orduyu kuran,
"Ya istiklal ya da ölüm"dür diyen,
Kemal Atatürk'ü unutma oğul!

Al Canımı Yaradanım

Hasta düşüp çektirmeden,
Kapılara baktırmadan,
Ele boyun büktürmeden,
Al canımı yaradanım!

Elim ayağım tutarken,
Dostlar yüzüme bakarken,
Ocağım kendim yakarken,
Al canımı yaradanım!

Elimdeki dertli sazım,
Çalarken çekilir nazım,
Usanmadan oğlum kızım,
Al canımı yaradanım!

Âşık Rüşdü'yüm, boşuna,
Düzen gitmiyor hoşuma,
Evlat çıkmadan karşıma,
Al canımı yaradanım!

Vatanıma Hizmet Et

Ben seni bu günler için büyüttüm,
Var git oğul vatanıma hizmet et.
Hasretinle gözyaşımı erittim,
Var git oğul vatanıma hizmet et.

Ser ver de sır verme sakın düşmana!
Yoksa hakkım helal eylemem sana,
Ecdadım kan dökmüş her karışına,
Var git oğul vatanıma hizmet et.

Atamın sözünü yabana atma,
Kimseye taktırma boynuna tasma,
Türk'e Türk'ten başka dost olmaz asla,
Var git oğul vatanıma hizmet et.

Tüm dünyanın gözü, güzel yurdumda,
Fırsat gözetliyor kapı ardında,
Olma asla ihanetin safında,
Var git oğul vatanıma hizmet et.

Yan bakan olmasın ay yıldızıma,
Al kana belenmiş gelin kızıma,
Namusum şerefim dersen bacıma,
Var git oğul vatanıma hizmet et.

Kanında var olsun vatan sevgisi,
Düşmesin dilinden birlik türküsü,
Mehmetçik yurdumun çelik kalesi,
Var git oğul vatanıma hizmet et.

Anam

Seni kaybettikten sonra anladım,
Bir daha bulmaya imkân yok anam!
Yıllar gizli gizli neler götürmüş?
İçinde bir mutlu günüm yok anam!

Derdime dermandın gönlüme ruşan,
Yüzüme bakardın kapını açsam,
Eğer kırdım ise oldum bin pişman,
Sensiz tutunacak dalım yok anam!

Karnında taşıdın dokuz ay on gün,
Emzirdin sütünü saymadın öğün,
Hiç, usandım senden, demedin bir gün,
Hakkın ödemeye imkân yok anam!

Yürekte sızım var inceden ince,
Dağlar bile inler anam deyince,
Mezar taşlarına yüzüm sürünce,
Bas beni bağrına derdim çok anam!

Al Bayrağımız Altında

Gelin hep birlik olalım,
Al bayrağımız altında.
Gururlu ve dik duralım,
Al bayrağımız altında.

Fırsat verme bölücüye,
Cahil cani gericiye,
Hür olalım ebediye,
Al bayrağımız altında.

Kan döktük bu vatan için,
Huzurlu hür olmak için,
Sevgi varken kavga niçin?
Al bayrağımız altında.

Vatan bizim vatanımız,
Dalgalansın bayrağımız,
Susmayacak ezanımız,
Al bayrağımız altında.

Fark etmez mezhebi dini,
Bir bayrak altında canı,
Yok terörün haklı yanı,
Al bayrağımız altında.

Rüşdü der ki, konuşalım,
Adaletle uzlaşalım,
Vatan için çalışalım,
Al bayrağımız altında.

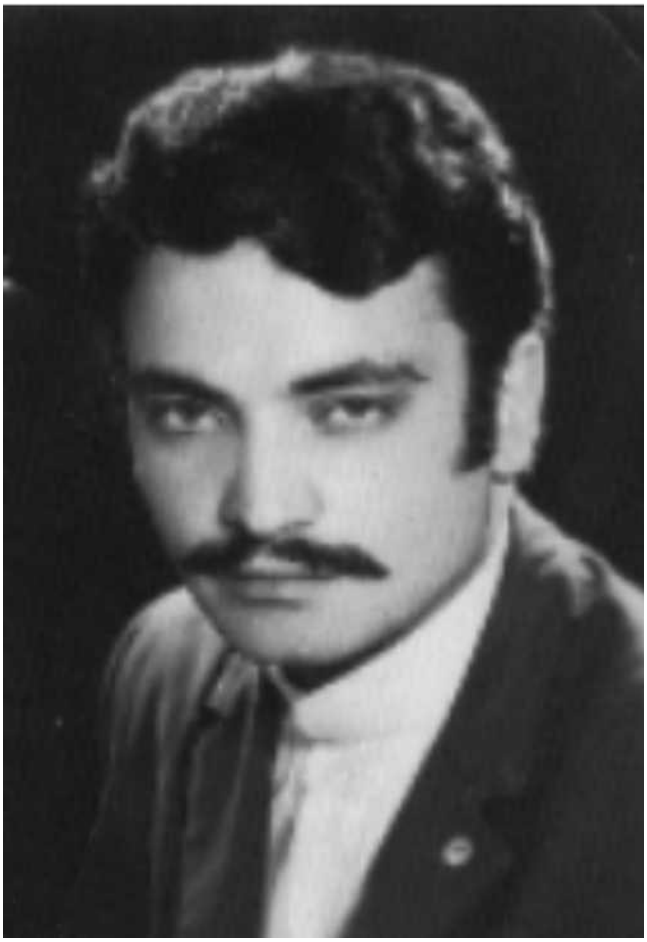

SADIK BASAN
<Eleminli Sadık>

1952 yılında, merkeze bağlı Altınbaş (Elemin) köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. İlkokul öğretmeni, yatılı okul sınavlarına girmesini sağladı ve 1965 yılında Hasanoğlan İlköğretmen Okuluna girdi. Şiir yazmaya, yatılı okuduğu yıllarda başladı.

1970 yılında, Ankara Yüksek Öğretmen Okuluna seçildi. 1971 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesine girdi. 1975 yılında, kısa süreli öğrenci olarak İngiltere'ye gitti. Meslek hayatında; Elazığ Atatürk Lisesi, Boyabat Lisesi ve Ankara Aktepe Lisesinde belli sürelerle öğretmenlik yaptıktan sonra 1976 yılında Hacettepe Üniversitesinde yüksek lisansa başladı. 1982 yılında, Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde öğretim üyesi olarak akademik hayatına devam etti. Hâlen, Çorum'da ikâmet etmektedir.

Var Mı

Deli gönül ne ağlarsın!
Gözyaşını silen var mı?
El işine karışırsın,
İyiliğin bilen var mı?

Bilmeyene iylik olmaz,
Her dileğin yerin bulmaz,
Ondan sana fayda gelmez,
Faydalı bir yanın var mı?

Bırak yapsın ne yaparsa,
Başın çalsın kara taşa,
Gelsin kendi koşa koşa,
Ona gelme diyen var mı?

Âşık Sadık, böyle olmaz,
Olsa bile uzun sürmez,
Aşık olan mutlu olmaz,
Aşık olup gülen var mı?

Gel Yetiş

Selvi boylum seni sevdim seveli,
Ağlıyorum yeter zalim gel yetiş!
Tam yedi yıl oldu seni göreli,
Göresidim seni zalim gel yetiş!

Gecem ve gündüzüm bana zindandır,
Nerden aldın sende bu ne vicdandır?
Her geciktiğin an bana ziyandır,
Gözümü yummadan zalim gel yetiş!

Şimdi Alaca'nın Evci köyünde,
Taht kurmuşsun çocukların gönlünde,
İsmin daim gece gündüz dilimde,
Dillerim durmadan zalim gel yetiş!

Âşık Sadık, yüreğimi dağladı,
Bu acı hâlimi gören ağladı,
Felek taşta bıçağını biledi,
Kaldırıp çalmadan zalim gel yetiş!

Cevap Vermedi

Yeri göğü tutar benim feryadım,
Çünkü nazlı yârdan haber gelmedi.
Kırılmıştır artık kolum kanadım,
Kimse bu derdime çare olmadı.

Bahar geldi, açmış sümbülüm gülüm,
Irmak gibi gözüm çağlıyor gülüm!
Artık bundan sonra bizedir ölüm,
Kimse bu derdime çare olmadı.

Kalbim kâğıt oldu, gözlerin kalem,
Yazdın aşkımızı duydu bu âlem,
Bana zehir oldu gurbetim sılam,
Kimse bu derdime çare olmadı.

Unutmam seni ben koydum serime,
Merhamet et bana duy ey kerime,
Göklerimin süsü yıldız Ülker'e,
Sadık, bu derdime çare olmadı.

Beraber

Sen ayrısın ben de ayrı,
Düşmanadır bunun kârı,
Olur ise fikre saygı,
Geçiniriz hep beraber.

Birlikten hep kuvvet doğar,
Olur milletimiz uygar,
Herkes eşit hür olurlar,
Milletimiz hep beraber.

Vurma önce beni tanı,
Ateş edip dökme kanı,
Parçalarsan bu vatanı,
Mahvoluruz hep beraber.

Sen ona buna kanarsın,
Etrafa korku salarsın,
Bir gün belanı bulursun,
Üzülürüz hep beraber.

Gel Âşık Sadık'a kıyma!
Her isteğim olur sanma,
Birleşirsek doğru yolda,
Seviniriz hep beraber.

Sazım

Horlama ey kendin bilmez!
Neyi var garip sazımın?
Hakk'ı bilir haram yemez,
Neyi var garip sazımın?

Türk oğlunun öz malıdır,
Her gönülün bülbülüdür,
Söyler dili o bir sırdır,
Neyi var garip sazımın?

Popu yoktur cazı yoktur,
Sosyeteye nazı yoktur,
Seven garibanlar çoktur,
Neyi var garip sazımın?

Tekne geniş kolu uzun,
Bir yol ortasından tutun,
Eşitliği söyler sazım,
Neyi var garip sazımın?

Ağlar isen o da ağlar,
Güler isen o da güler,
Âşıkların yaşın siler,
Neyi var garip sazımın?

Âşık Sadık, onun yâri,
Neler söyler sekiz teli,
Ne masumdur bak şu hâli
Neyi var garip sazımın?

SELVET ÖZKAN<Özkan>

1949 yılında, Seyfe köyünde doğdu. Köyünde ilkokulu bitirdikten sonra başladığı Atatürk İlk Öğretmen Okulunu (Hasanoğlan) 1967'de bitirdi. Değişik okullarda görev yaptıktan sonra 1996'da emekli oldu. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Bıktım Gönül

Kocamıyon genceliyon git gide,
Bıktım gayri gönül senin elinden.
Tükenmek bilmiyor hiç isteklerin,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Her şeyden bir değil birkaç istersin,
Kışlaklık yazlıklık köşkler istersin,
Yakutlu elmaslı taşlar istersin,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Yaşına uymayan zevkler istersin,
Kesene uymayan kürkler istersin,
Cennet-i âlâdan mülkler istersin,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Kokular istersin leylaklı güllü,
Giysiler istersin pembeli allı,
Yaylalar istersin çiçekli ballı,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Geziler istersin hep sazlı sözlü,
Güzeller istersin sürmeli gözlü,
Eğlenmek istersin kapalı gizli,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Deli gönül hep mi kârda gezersin?
Yanlış hesap yapar zarar edersin,
Nerde güzel görsen için çekersin,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Bir ömür yetmedi isteklerine,
Zamanım az geldi eksiklerine,
Tatmin edemedin Özkan'ı yine,
Bıktım gayri gönül senin elinden.

Ömür Kısa Yol Uzun Yaşlandık

Yılların yükü var omuzlarımda,
Titreyen elimde kambur sırtımda,
Neymiş deme benim şu bastonuma,
Birazcık sevgi ve saygı isterim.

Boşa ağarmadı saçlarım benim,
Yufkaldı yüreğim kırıştı tenim,
Ben de sizin gibi sizden biriydim,
Birazcık sevgi ve saygı isterim.

Kulak az duysa da anlarım sözden,
Şikayetim çoktur oğlandan kızdan,
Hep başım belada unutkanlıktan,
Birazcık sevgi ve saygı isterim.

Sizin bilginiz çok benim tecrübem,
Sizler gibi ben her şeye gülemem,
Koca bunak, diye sakın hor görmen,
Birazcık sevgi ve saygı isterim.

Günden güne azalıyor göz ferim,
Hep geçmişte yaşar hayal ederim,
Evlat hayırsızsa ben ne eylerim!
Birazcık sevgi ve saygı isterim.

Peltekliyor dilim takmadır dişim,
Sığmazmış dünyaya ufacık başım,
Acısını çektim dostların eşin,
Birazcık sevgi ve saygı isterim.

Sevgi İsterim

Bir anlık bir günlük mevsimlik değil,
Sonsuza uzanan sevgi isterim.
Ne yalan ne sahte gördülük değil,
Düşmanı çatlatan sevgi isterim.

Düşmesin isterim adım dilinden,
Tutmasın isterim yâdlar elinden,
Bitmesin isterim sevgim gönlünden,
Dünyamı kaplayan sevgi isterim.

Çatılmasın kaşlar isterim bana,
Sıkılmasın dişler isterim cana,
Çökmesin isterim duman dağıma,
Derdimi def eden sevgi isterim.

Çok sert değil hoşgörüyle bakacak,
Gülüşünde gül karanfil kokacak,
Bakışıyla can evimde yanacak,
Dumanı aşk kokan sevgi isterim.

Böylesi sevgiye kurbandır canım,
İşte böyle duyguludur Özkan'ım,
Çekersen böyleyim kara sevdalım,
Başa kakılmayan sevgi isterim.

Yedi Başlı Gurbet

Bir çıkmaza düşmüş çırpınıyorum,
Yârin kokusu var esen yellerde.
Kurtulmak mucize o da kadere,
Yedi başlı şu gurbetin içinde.

Çaresizlik düğüm etmiş yolumu,
Kabuslar bölüyor gece uykumu,
Felek kırk yerinden kırdı kolumu,
Yedi başlı şu gurbetin içinde.

Düş ile hayalle geçmiyor günler,
Sevenlerim şimdi dört gözle bekler,
Bu hasretlik bir gün beni del'eyler,
Yedi başlı şu gurbetin içinde.

Gurbet beni öz evladı sayalı,
Hasret kaldım ruha hasret koyalı,
Kör talih yoluma yoldaş olalı,
Yedi başlı şu gurbetin içinde.

Özkan, gazel yaprak savrulur yelde,
Diyemez derdini saklıdır sırda,
İyiyim dese de o da dilinde,
Yedi başlı gurbet girmiş içine.

Göç Etmiş Bir Köyün Garip Çeşmesi Pınar

Nice dilber gördün sürmeli benli,
Birçok gelin gördün duvaklı telli,
Delikanlı gördün sevdadan deli,
Sen de yalnızlıktan dert yanma pınar.

Can verirsin bin bir çeşit yanmışa,
Kan verirsin susuzluktan solmuşa,
Renk verirsin yeşil yeşil bakışa,
Sen de yalnızlıktan dert yanma pınar.

Çok yıkadın mor kınalı elleri,
Serinlettin terden yanmış tenleri,
Sana gelir sarışını esmeri,
Sen de yalnızlıktan dert yanma pınar.

Çok testi doldurdun tombul bilekte,
Ağustosta yağ bağlattın yürekte,
Dilleşirsin gündüz gece mazinle,
Sen de yalnızlıktan dert yanma pınar.

Hayat verdin suladığın yerlere,
Renkler kattın çiçeklere çimlere,
Selam saldın denizlere göllere,
Sen de yalnızlıktan dert yanma pınar.

Çok buluştu sevgililer başında,
Emeğin çok iki gönlün aşkında,
Kalp resmi çizili her bir taşında,
Sen de yalnızlıktan dert yanma pınar.

SULTAN ÇAKMAK
<Kul Sultan>

1959 yılında, Teslim Abdal köyünde doğdu. Hayatını terzilik yaparak kazandı. Çeşitli dernek ve kuruluşlarda aktif olarak görev üstlendi. Bu tür faaliyetleri sonucunda teşekkür belgeleri ve plaketler aldı. Şiirlerinde ismini kullandığı gibi "Ozan Sultan, Kul Sultan" mahlaslarını da kullanmaktadır. 1974'te evlenmiş olup 3 çocuk annesidir. Hâlen, Çorum il merkezde ikâmet etmektedir.

Biz Bektaşi Kadınıyız

Bir adı gül biri lale,
Biz Bektaşi kadınıyız.
Başı eğik mor menekşe,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Topraktandır hamurumuz,
Bilektedir demirimiz,
Yürektedir ayla yıldız,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Turnaların kanadıyız,
Bülbüllerin feryadıyız,
Fatma Ana evladıyız,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Ali'ye bağlı özümüz,
Yeşerir gelir közümüz,
Dost der çalar hep sazımız,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Eğriye gitmez izimiz,
Kurtla yayılır kuzumuz,
Halka ermek muradımız,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Gökten yere bil kardeşim,
Kin kibiri sil kardeşim,
Her kimsen de gel kardeşim,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Kul Sultan'lar doğar yaşar,
Coşkun deryaları taşar,
Ölümsüz eserle coşar,
Biz Bektaşi kadınıyız.

Şehit Askerim

Ak kundak sarayım gönül bahçene,
Döner de gelirim ağlama anam!
Gül kokulu nazlı gözyaşlarında,
Sezer de gelirim ağlama anam!

Gün ola ki bahçelerde açarım,
Bülbül olup çevreleyip geçerim,
Şehit oldum gökte yelken açarım,
Eser de gelirim ağlama anam!

Bulut bulut gölgen olur ağarım,
Siyim siyim yağmur karda yağarım,
Göz kamaşır gökkuşağı doğarım,
Coşar da gelirim ağlama anam!

Dağların aslanı şehit şahlarım,
Dalga dalga ay yıldızı süslerim,
Gül tenimle kara toprak beslerim,
Açar da gelirim ağlama anam!

Gönlümü çalmıştır, Atatürk aşkım,
Ne güzel söylenir İstiklal Marşı'm,
Yiğit Türk ordusu meskenim köşküm,
Pişer de gelirim ağlama anam!
....
Bedenim tek ay yıldızla sarılır,
Ufukta mı yiğit asker görülür?
Kul Sultan'ım şehit ölmez dirilir,
Doğar da gelir ağlama anam!

Arzu Hâlimiz

Yaratanla yâr edeni unuttuk,
Bu ne şerdir ya Rab, ya Resulallah!
Kafa kâğıdını sildik de attık,
Bu ne roldür ya Rab, ya Resulallah!

Cemaline kara peçe çekildi,
Ak göğsüne koku simler döküldü,
Nice yiğitlerin beli büküldü,
Bu ne hardır ya Rab, ya Resulallah!

Ufuktan gürlerdin bir can bir payda,
Pay paya bölündü kocaman gövde,
Çekişen canlardan olur mu fayda?
Bu ne zordur ya Rab, ya Resulallah!

Saha seçilmiyor maraton yolda,
Podyum güzelleri sağda ve solda,
İlminin ışığı kalmadı mumda,
Bu ne seldir ya Rab, ya Resulallah!

Kimse bilmez kamburumun derdini,
Arar olduk ağa köle merdini,
Unuttu mu milletimiz ferdini?
Bu ne şardır ya Rab, ya Resulallah!

Gökyüzünde dalgalanır nazlı şah,
Her bir zerresinde vardır padişah,
Zat'alimiz küsmüş eyvahlar eyvah,
Bu ne sırdır ya Rab, ya Resulallah!

Cambazlar oynuyor Halep'ten Şam'dan,
Çatılar çatladı su sızar damdan,
Korkar olduk akreplerden yılandan,
Bu ne kördür ya Rab, ya Resulallah!

Hakk'ı hak bilenler candan üzülür,
Dillerinde lâli mercan dizilir,
Kul Sultan'ım, kördüğümler çözülür,
Bu ne yoldur ya Rab, ya Resulallah!

Gönül

Gönül el diline düşegelirsin,
Yâr diyenin ayrı sır diyen ayrı.
Sedanın eline koşagelmişsin,
Kal diyenin ayrı zor diyen ayrı.

Saf temizce kucaklarsın zamanı,
Söylemen yalanı bilmen riyayı,
Edeplice edepsize künyeyi,
Sor diyenin ayrı dur diyen ayrı.

Çalışır çabalar Hakk'ı seversin,
Lokmayı paylaşır çok şükredersin,
Sükun olur kem gözlere gelirsin,
Kör diyenin ayrı gör diyen ayrı.

Gönül gözü ile güzel seversin,
Tatlı dilleriyle lütuf eylersin,
Bal diye sunulur zehir alırsın,
Gör diyen ayrı iç diyen ayrı.

Fidanları dallarını sorarsın,
Bahçelerin güllerini översin,
Gonca gülün bülbülünü ararsın,
Sus diyenin ayrı uç diyen ayrı.

Kul Sultan'ın dertli bağrın deşersin,
Yükseklerden korkar engin düşersin,
Damla damla dolar dağlar aşarsın,
Düş diyenin ayrı geç diyen ayrı.

Taçlı Kral Olsan Bile

Güneş öylesine güzel,
Doğmazdı sen olmasaydın.
Hayat böylesine tatlı,
Olmazdı sen olmasaydın.

Güzeli çirkin bilirdim,
Yaşayan ölüyüm derdim,
Olmazdı meskenim yurdum,
Kalmazdım sen olmasaydın.

Bir gün dönerdim deliye,
Döner bakardım geriye,
Aç mıyım tok muyum diye,
Duymazdım sen olmasaydın.

Seni sensin diye sevdim,
Sen ki benden de güzeldin,
Ömrüme ömrünü verdin,
Almazdım sen olmasaydın.

Yalan dünyayı tartardım,
Çarkın çarkına çarpardım,
Üç beş kuruşa satardım,
Susmazdım sen olmasaydın.

Kul Sultan'ım, saray diye,
Oturdum gönül köşküne,
Taçlı kral olsan bile,
Sevmezdim sen olmasaydın.

SÜRMELİCAN KAYA
<Sürmelican>

1959 yılında, Mecitözü ilçesinin Alancı köyünde doğdu. Saz çalıp deyiş söylemeye 21 yaşında başladı. Şiirlerinin bir kısmını topladığı üç adet kaset yaptı. Türkiye Âşıklar Bayramına da katıldı. Ev hanımı olup, beş çocuk annesidir. Şiirleri antolojilerde yayımlanmıştır. Türkiye genelinde katıldığı etkinliklerde usta malı deyişleri ve kendi eserlerini icra etmektedir.

Yâr Derdi

Dolaştım dünyayı yorgunum yorgun,
Ana derdi sıla derdi yâr derdi.
İnsan sılasından olur mu sürgün?
Ana derdi sıla derdi yâr derdi.

Ömrümü paylaştım dertler ortağım,
Sararmış dökülür dalım yaprağım,
Çatlamış kurumuş gönül toprağım,
Ana derdi sıla derdi yâr derdi.

Sürmelican kaderime kızarım,
Ağlar bir ummana dalar yazarım,
Ben derdime tüccar, gurbet pazarım,
Ana derdi sıla derdi yâr derdi.

Mavi Gözlüme

Toprakla denizler ağaçlar taşlar,
Milletim hayrandır mavi gözlüme.
Hancılar yolcular ötüşen kuşlar,
Milletim hayrandır mavi gözlüme.

Hak ve özgürlüğün temeli özü,
Tarihler boyunca söylenir sözü,
Karanlık günlerden kurtardı bizi,
Milletim hayrandır mavi gözlüme.

Hayatım tecellim idrakim onda,
Güneş oldu doğuverdi Samsun'da,
Amasya Erzurum ve Sivas'ında,
Milletim hayrandır mavi gözlüme.

Sürmelican, aşkın ile coşuyor,
Adım adım uygarlığa koşuyor,
O ölmedi kalbimizde yaşıyor,
Milletim hayrandır mavi gözlüme.

Aldırma Gönül

Eğer ki var ise göğsünde iman,
Gönülden gönüle eylenip duran,
Cansıza can veren garibe yâran,
Var cahil sözüne aldırma gönül!

Kişi gün olur da kendini bilir,
Canlı olan yaşar, gün olur ölür,
Çerçi ne satarsa yükünden alır,
Kendini dertlere daldırma gönül!

Cahilin sözünü edinme yare,
Kendin heder etme göz göre göre,
Yaz arzuhâlini gül yüzlü pire,
Yâdlara sırrını bildirme gönül!

Eğer süreceksen böyle bir demi,
Doğru yolda giden kervanın hani?
Vadesi yetmeden Sürmelican'ı,
Vurup sinesine öldürme gönül!

Gurbet Seni Bitiremem Çekmekle

Usandım hayattan usandım candan!
Gurbet bitiremem seni çekmekle.
Yeter artık çek elini yakamdan!
Gurbet bitiremem seni çekmekle.

Dost musun düşman mı bilmem ki nesin?
Varlığın yokluğun başını yesin,
Bırak gidem eller ne derse desin,
Gurbet bitiremem seni çekmekle.

Derdimi dökmeye kul bulamadım,
Çırpındım konmaya dal bulamadım,
Yürüdüm yoruldum yol bulamadım,
Gurbet bitiremem seni çekmekle.

Sürmeli'yi divaneye dönderdin,
Her dem üzerime cefa gönderdin,
Ne öldürdün ne de tükendi derdin,
Gurbet bitiremem seni çekmekle.

Memleketim

Alnımız değdi duvara,
Milletim hem memleketim.
Düşünürüz kara kara,
Milletim hem memleketim.

İşte bugün yarın daha,
Tuz ekmeğe yetmez paha,
Kavuşamayız refaha,
Milletim hem memleketim.

Biri yazdı biri bozdu,
Derdimiz yeniden azdı,
Yaşayan canından bezdi,
Milletim hem memleketim.

Bu yara çok eski yara,
Yenilerde olmaz çara,
Borç alırlar ara ara,
Milletim hem memleketim.

Sürmelican, geldi kıriz,
Canımız başımız yeriz,
Hâlimizi kime deriz?
Milletim hem memleketim.

ŞABAN ERDİN
<Erdinoğlu>

1960 yılında, İskilip ilçesine bağlı İkikise köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. 1983'te Tosya İmam Hatip Lisesinden mezun oldu. Değişik yerlerde imam-hatip olarak görev yaptı. Yayımlanmamış beş yüzü aşkın şiiri bulunan Erdin, evli ve üç çocuk babasıdır.

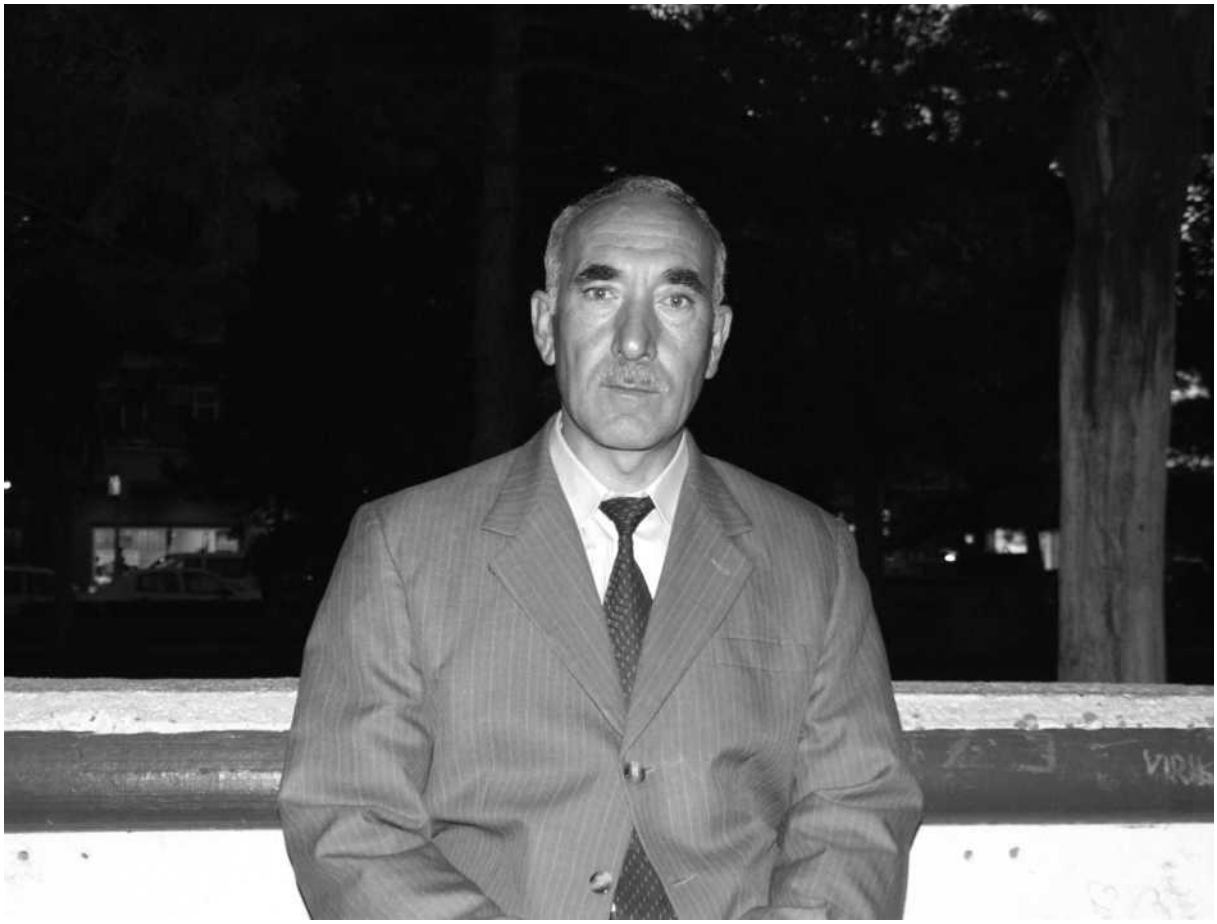

Türkiye'm

Bu dünyada, yoktur eşin,
Henüz genceciktir yaşın,
Sımsıcaktır toprak taşın,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Vatanım yoğrulmuş kanla,
Gönüller dolu imanla,
Destanı yazılmış şanla,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Dört mevsimi aynı anda,
Emsali yok şöhret şanda,
Yeşilliği öte yanda,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Kaynakları bozulmamış,
Hazineler kazılmamış,
Böyle şiir yazılmamış,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Köylüleri döver harman,
Dertlileri bulur derman,
Yazayım dünyaya ferman,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Medeniyetler beşiği,
Âlimi yazar âşığı,
Tüm âşıkların maşuğu,
Cennet güzeli Türkiye'm.

İlkbahar yazı mest eder,
Hiç bırakmaz dertle keder,
Hasretliği hasta eder,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Rabbim mahrum etme bizi!
Candan sevdir bize bizi,
Erdinoğlu'nun son sözü,
Cennet güzeli Türkiye'm.

Ağla Yâr

Ben ölünce arkamsıra ağlama,
Ağıt yakıp kara yazma bağlama,
Yana yana ciğerimi dağlama,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Bütün amellerde önemli niyet,
Kabirimde etme bana eziyet,
Bu sözlerim sana olsun vasiyet,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Faydasızdır sitem ile feryadın,
Vakit varken dula çıkmadan adın,
Dinle beni candan sevdiğim kadın,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Hayattayken nâr-ı ateşte yakma,
Ufak tefek kusurlarıma bakma,
Kıymetimi ölümüme bırakma,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Öldüğümde yaptıkları fark etmez,
İnsanoğlu huylarını terk etmez,
Göçtüğümde feryat etsen de yetmez,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Eller üzerinde giderken nâşı,
Konuşturamazsın başımda taşı,
Son zamana bıraksan da gözyaşı,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Sözlerimde sanki sitem mi saklı?
Anlatsalar iki taraf da haklı,
Bu garibin bir gün olunca nakli,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.
....
Erdinoğlu, işte geldi gidiyor,
Hele dinle bu gariban ne diyor!
Mümin kardeşlere selam ediyor,
Ağlıyorsan sağlığımda ağla yâr.

Ben Güzel

Gördüm cemalini vuruldum sana,
İşmar ediyorum bakmaz bu yana,
Tebessüm edişin can katar cana,
Gül, ben güzelim der, güzel, ben güzel.

Bu güzel aklımı başımdan alır,
Yan yana getirsen gül soluk kalır,
Ona aşık olan maşukun bulur,
Gül, ben güzelim der, güzel, ben güzel.

Saçların sırmadır kaşların yay mı?
Parlayan cemalin yıldız mı ay mı?
Karşımdaki güzel hayal mi say mı?
Gül, ben güzelim der, güzel, ben güzel.

Çeşit çeşit çiçek açmış yüzünde,
İlahi nur parlar iki gözünde,
Dili şeker bal katılmış sözünde,
Gül, ben güzelim der, güzel, ben güzel.

Mecnun, Leyla'sında bulmuştu Hakk'ı,
Ayırmak gerekir karayla akı,
Neylersin, yüzüne gerekmez takı,
Gül, ben güzelim der, güzel, ben güzel.

Erdinoğlu buldu gerçek aşkını,
Murat etse yola koyar şaşkını,
Neyleyim güzelin saray köşkünü!
Gül, ben güzelim der, güzel, ben güzel.

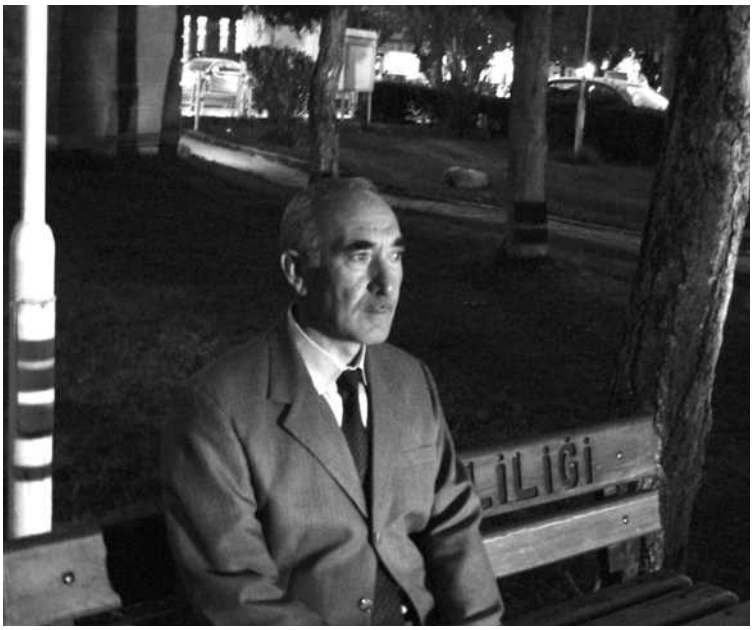

Yolumuz Bizim

Susarlarsa yazar âşık ozanlar,
Cirit atar kuralları bozanlar,
Memleketi yiye yiye azanlar,
Zalimin korkusu sesimiz bizim.
....
Kötüyü kurutup iyiyi sular,
Doğruda mutluluk kaçığa yular,
Yangını söndürür açar kuyular,
Derinden duyulur sözümüz bizim.

Görür olanları bizim gözümüz,
Hak söyleriz dokunsa da sözümüz,
Hem güldürür hem ağlatır sazımız,
Bereket doludur azımız bizim.

Kalem alıp bu dertleri yazarken,
Yetilmeyen bağımızı bozarken,
Hele zalim bir garibi ezerken,
Kırk yerden kırılır belimiz bizim.

Biçarede umut zalimde korku,
Sevginin coştuğu mutluluk arkı,
İyiyle kötünün olmalı farkı,
Herkese siperdir kolumuz bizim.

Erdinoğlu, daim Hakk'tan yanadır,
Her şeyimiz vatan bize anadır,
Fikirler bizdense yorum sanadır
Hakk'ı hakla sevmek yolumuz bizim.

Oğul

Haberin var mıdır inançtan dinden?
Kalbini temizle öfkeden kinden,
Affın mağfiretin yürü izinden,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Fetih meydanların uzakta değil,
Kibir nefistendir sen etme meyil,
Hakk'ın huzurunda sevgiyle eğil,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Fikirsizle anlaşmanın tek dili,
Önünde çöktürür koskoca fili,
Geriye çevirir Ceyhun'u, Nil'i,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Mevkiler makamlar tahtlar yıkılır,
Gurur kibir kine mermi sıkılır,
Şahsiyetten sonra dile bakılır,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Aslımız topraktır kemikle deri,
Mevlana misali aç gönülleri,
Severdi herkesi İslam lideri,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Ferhat'ın uğruna kaya deldiği,
Mecnun'un sevgiyle Hakk'ı bulduğu,
Gözlerin aşkına yaşla dolduğu,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Sevmeyen sevilmez olursun beter,
Hakk'ın düşmanını sevmezsen yeter,
Sevginin mahsulü mis gibi tüter,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

Erdin'im, hatası bakma nesine,
Yüreğin benzesin gül bahçesine,
Her zaman her yerde son nefesine,
Sevgiyi taç eyle sen başa oğul!

ŞENOL ŞAHİN
<Şenol>

1963 yılında, merkeze bağlı Arpalık köyünde doğdu. Öğrenim hayatı Çorum'da geçti. Ortaokul yıllarında bağlama çalmaya başladı. 1980'de Endüstri Meslek Lisesinden mezun oldu. Liseyi bitirdiği yıllarda şiir yazma başladı. Hâlen Çorum'da ikâmet etmektedir.

Sen Ağlama

Bana gülmek haram gülüm!
Ben ağladım sen ağlama.
Kapımızı çalar ölüm,
Ben ağladım sen ağlama.

Eğlensem sevda hanında,
Uyusam yârin yanında,
Ömrümü aşk yangınında,
Ben dağladım sen dağlama.

Bıktım derdim yaza yaza,
Türkü ettim döktüm saza,
Gönlümü bir vefasıza,
Ben bağladım sen bağlama.

Sanma Şenol eller gibi,
Efil efil yeller gibi,
Sevda yüklü seller gibi,
Ben çağladım sen çağlama.

Ademoğluna

İnceledim insanları,
İnsanoğlu güle benzer.
Dosta fedadır canları,
Ekmek veren ele benzer.

Rehberin sözünü dinler,
Görmüştür çok kara günler,
Deşme yarasını inler,
Sazımdaki tele benzer.

Benim pirim Bektaş Veli,
Elimdedir yeşil eli,
Sevdasının coşkun seli,
Dost anlatan dile benzer.

Kırkların kurduğu bu yol,
Lütfu sonsuz ihsanı bol,
Bir sevdayla eser Şenol,
Seher vakti yele benzer.

Gözler

Beden arzulasa kalpler sevse de,
Duyguyu en güzel gözler anlatır.
Tatlı diller seviyorum dese de,
Duyguyu en güzel gözler anlatır.

Seven gözler sevgi dolu ne denir?
Yorgun olsa yâr yanında dinlenir,
Üzülse de sevinse de nemlenir,
Duyguyu en güzel gözler anlatır.

Sevgi ile yârin yüzüne bakar,
Sevgiyle çağlayıp kalbine akar,
Sevda ateşini gönüle yakar,
Duyguyu en güzel gözler anlatır.

Yâr yoluna baka baka yorulur,
Duygulanır buğulanır durulur,
Nice Şenol var ki böyle vurulur,
Duyguyu en güzel gözler anlatır.

Dut Ağacına

Senin aslın dut ağacı,
Derdimin dermanı sazım.
Gönlümün hasret ilacı,
Sevdamın fermanı sazım.

Sesime ses verir sesin,
Bülbül müsün söyle nesin?
El attıkça elimdesin,
Bilmezsin zamanı sazım.

Bir garip âşığım ben de,
Sevda yanar fani tende,
Türküler can bulur sende,
Vermezsin amanı sazım.

Yâr vefasız yok bir hayrı,
Sana sevdalandım gayrı,
Kalamam ki senden ayrı,
Başımın dumanı sazım.

Bugün Şenol dile gele,
Gel bağrıma bassın hele,
Tezene değdikçe tele,
Gönüller harmanı sazım.

Gardaşım

Bu yoksulluk bu fakirlik başımda,
Çöktü duman gibi kaldı gardaşım.
Gözü varmış ekmeğimde aşımda,
Aklımı başımdan aldı gardaşım.

Ben eğlendim kaldım bir kara günde,
Sade bugün değil böyleydim dün de,
Boynum büker oldum toyda düğünde,
Beni yerden yere çaldı gardaşım.

Yıllar var ki dönüp bakmadım ete,
Yavan ekmek yedim aynı niyete,
Kopardı sıladan attı gurbete,
Yordu dertten derde saldı gardaşım.

Her nere gittiysem peşimde o da,
Alın yazısıymış kadermiş bu da,
Ne bulursam giymek bendeki moda,
Bilmiyorum bu ne haldı gardaşım.

Şenol, bu fakirlik yetti canıma,
Dost bildiğim gelmez oldu yanıma,
Korkuyorum gözün dikti canıma,
Şu fani bedene daldı gardaşım.

ŞÜKRÜ GÜLTEPE
<Şükrü>

05.02.1950 tarihinde, merkeze bağlı Ahmetoğlan köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okuduktan sonra, orta ve lise öğrenimini Çorum'da tamamladı. Askerliğini bitirdikten sonra, 06.04.1974 tarihinde Çorum'un Ortaköy İlçesinde göreve başladı. 20.07.1974 tarihinde Kıbrıs harekatı için ihtiyat olarak askere alındı. Çorum merkez ve ilçe adliyelerinde bir müddet çalıştıktan sonra emekli oldu. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Oğlum

Ne kadar özledim bir bilsen seni!
Seninle tattığım o güzel anı,
Sen yiğitsin dağların kahramanı,
Onurlu gururlu Türk'ün askeri.

Silah namus toprak kanımdır, dersin,
Eğitimden ilham alır dursun,
Sen askersin alaylarda yürürsün,
Onurlu gururlu Türk'ün askeri.

Al yıldızlı bayrak sancak onursun,
Türk milleti gururuyla yürürsün,
Ebediyyen ecdadınla kalırsın,
Onurlu gururlu Türk'ün askeri.

Vatan bizim düşmanlara vermeyiz,
Tehditlere kulak dahi asmayız,
Güçlüklerden hiçbir zaman yılmayız,
Onurlu gururlu Türk'ün askeri.

Şükrü, vatanıma bağlı kalırım,
Atamın yolundan ilham alırım,
Eğer kısmet ise geri gelirim,
Onurlu gururlu Türk'ün askeri.

İhtiyarlık

Siyah saçlarıma ağartı düştü,
Gençlikte fırsatlar elimden uçtu,
Sonunda günlerim ah ile geçti,
Gençlik mazileri yıllarda kaldı.

Yaşlandı diye de kimseler bakmaz,
Suları kesilmiş çağlayıp akmaz,
Gelin oğul bile önüne çıkmaz,
Gençlik mazileri yıllarda kaldı.

Torun ile gelin evden kovarlar,
Ne kadar paran var diye sorarlar,
İhtiyarı zaman zaman döverler,
Gençlik mazileri yıllarda kaldı.

Şükrü der ki, gençlik çağım geçirdim,
Bir kuş idi daldan dala uçurdum,
Ömür trenini çoktan kaçırdım,
Gençlik mazileri yıllarda kaldı.

Tren Kazası

Karalı haberi duydum derinden,
Çağlıyor feryadım ağlar serinden,
Kimisi ayrılmış güzel yârinden,
Alın yazıları kara yazılmış.

Acıklı olayı duyan üzüldü,
Tren vagonları yaydan bozuldu,
Ölen vatandaşa mezar kazıldı,
Alın yazıları kara yazılmış.

Analar babalar saçını yoldu,
Enkaz parçaları derede kaldı,
Karalı haberi dünyaya saldı,
Alın yazıları kara yazılmış.

Milletime sabır sağlık dilerim,
Alın yazım böyle yazmış n'ederim!
Ölen dostları rahmetle anarım,
Alın yazıları kara yazılmış.

Olayın acısı bağrımı dağlar,
Yavrular köşede annesiz ağlar,
Üzüntü kederle karalar bağlar,
Alın yazıları kara yazılmış.

Nasıl dayanılır böyle acıya!
Sabırlar dilerim ana bacıya,
Kederli günleri döktüm heceye,
Alın yazıları kara yazılmış.

Ne kadar söylesem gidenler gelmez,
Bu dünya fanidir kimseye kalmaz,
Acılı yaralı kimseler sarmaz,
Alın yazıları kara yazılmış.

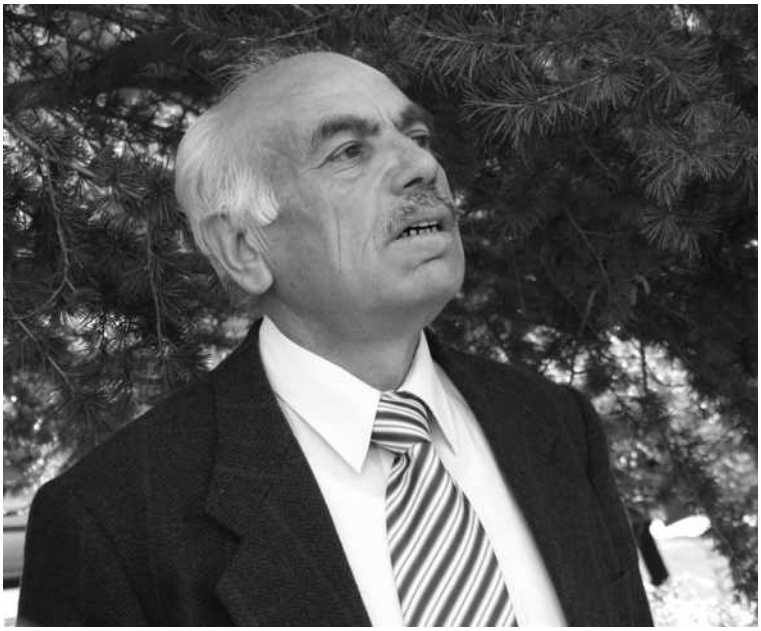

Merhaba Dostlarım Sefa Geldiniz

Sevgi muhabbetle sizi özledim,
Dört göz ile yolunuzu gözledim,
Sevgili dostlarım, size seslendim!
Merhaba dostlarım sefa geldiniz.

Kimisi bal satar kimisi şeker,
Derelerde sular çağlayıp akar,
Muhannetin kahrı yüreğim yakar,
Merhaba dostlarım sefa geldiniz.

Sensiz geçmiyor ki baharla yazlar,
Hasreti olanlar yolları gözler,
Ağlıyor gözlerim yüreğim sızlar,
Merhaba dostlarım sefa geldiniz.

Hasbihal eyledim canlar hâlimi,
Soldurmayın has bahçede gülümü,
Şükrü der ki, kaybettim ben yolumu,
Merhaba dostlarım sefa geldiniz.

Yalan Dünya Sonu Boştur

Bu dünyanın sonu boştur,
Sevgi saygı hepsi hoştur,
Zorlukları aşmak güçtür,
Yalan dünya hepsi boştur.

Gerçek insana doyulmaz,
Aç insanlar hiç sorulmaz,
Doğru söyleyen sevilmez,
Yalan dünya hepsi boştur.

Komşusu yoksuldur görmez,
Kendi toktur yoksul bilmez,
Aç olana sofra sermez,
Yalan dünya hepsi boştur.

Para servet burda kalır,
İyilikten sevap alır,
Herkes ettiğini bulur,
Yalan dünya hepsi boştur.

Şükrü söyler, gelen göçer,
Ecel şerbetini içer,
Ahbapları kefen biçer,
Yalan dünya hepsi boştur.

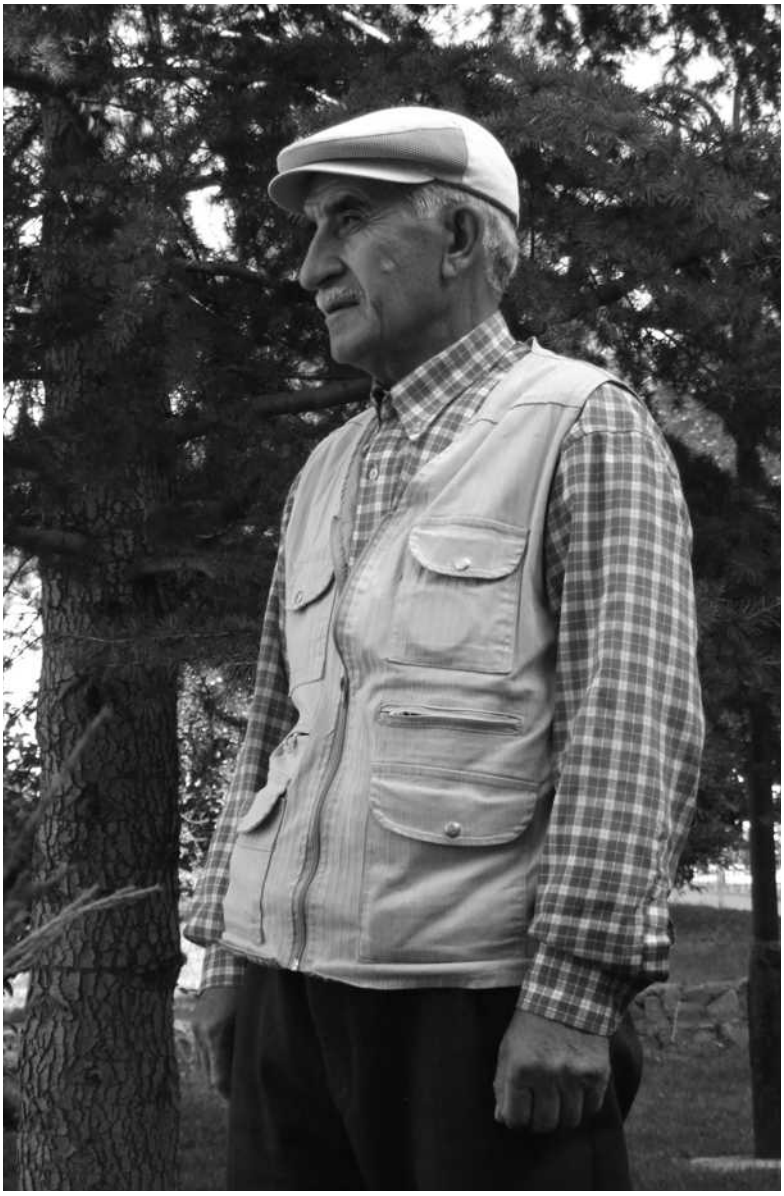

VEYSEL ÇAĞIL
<Çağıl Veysel>

01.01.1945 tarihinde, merkeze bağlı Tatar köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Şiir yazmaya 1980 yılında başladı. 1988'e kadar köyünde yaşadıktan sonra Çorum'a taşındı. Veysel Çağıl, evli ve beş çocuk babasıdır. Hâlen Çorum'da ikâmet etmektedir.

Çorum'um

Şu dağların kekliğinden kuşundan,
Güneş doğsa duman kalksa başından,
Gönlüm geçmez toprağından taşından,
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.
....
Minarede ezanları seslenir,
Okullarda öğrenciler derslenir,
Kartalların kumruların uslanır.
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Köye kente kucağını açarsın,
Aslanların tarlasından geçersin,
Hak yolunda doğruları seçersin,
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Kösedağ'dan Eğerci'ye seslenir,
Yağmur yağsa tuğlaların ıslanır,
Festivale yarış atlar beslenir,
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Yiğitlerin ata biner atlanır,
Sürülerin bayırlarda otlanır,
Bayram gelir akrabalar kutlanır,
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Ün eyleyip her tarafa duyurdun,
Sofrana da âşıkları buyurdun,
Pehlivanı grup grup ayırdın
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Bülbül figan eder gonca güllere,
Temizliğin ile düştün dillere,
Seni verir miyim zalim ellere!
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Her tarafa gülücükler saçarsın,
Kötülerden uğrun uğrun kaçarsın,
Çağıl Veysel'e de kucak açarsın,
Benim sevgi dolu güzel Çorum'um.

Gör Beni

Adım dolaşıyor oldu dillerde,
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!
Acı çekiyorum ben bu ellerde,
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Çok isterdim ben de gelmek yanına,
Ayrılıklar tak eyliyor canıma,
Hep gönülden razı oldum ölüme,
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Hiç rahat değilim öldün öleli,
Her gün ağlamışım gönlüm yaralı,
Şu güzel dünyada başım belalı,
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Bu dünya boşumuş malı neyleyim!
Bülbül ötmüyorsa kime söyleyim?
Akıl verin dostlar sizi dinleyim,
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Olan dertlerini bıraktın bana,
Düşmüşüm dağlara ben yana yana,
Hürmetimden başka ne yaptım sana?
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Deli gibi oldum döner dururum,
Akıllanmaz başı taşa vururum,
Sencileyin yâri nerde bulursun?
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Bu ayrılık beni yer de bitirir,
Çağıl Veysel'i de bir gün götürür,
Garibin başına neler getirir,
Ne hâllere düştüm gel de gör beni!

Öyle Gel

Duman çökmüş bizim köyün başına,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.
O yağan yağmurlar gitti boşuna,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

Hep virane olmuş evler yıkılmış,
Kapılara kara kilit takılmış,
Sırasına mezar taşı dikilmiş,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

Camilere gelmez olmuş hacılar,
Hüzünlenip ağlar köyde bacılar,
Düştü yüreğime ince acılar,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

Kesilmiş çeşmeler akmaz suları,
Kurumuş ağaçlar nerde çınarı?
Boşa geçti köyün nice yılları,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

Kuru çubuk olmuş üzüm bağları,
Canlı kul kalmamış ölmüş ağları,
Boynu buruk durur yüce dağları,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

Dağlarına yağan karlar erimiş,
Bozkırı da yaban otlar bürümüş,
Derelerden akan sular kurumuş,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

Çağıl Veysel nerde kaldı o günler?
Gece gündüz çalar idi düğünler,
Felek beni kındar iple düğümler,
Dostlarımdan haber al da öyle gel.

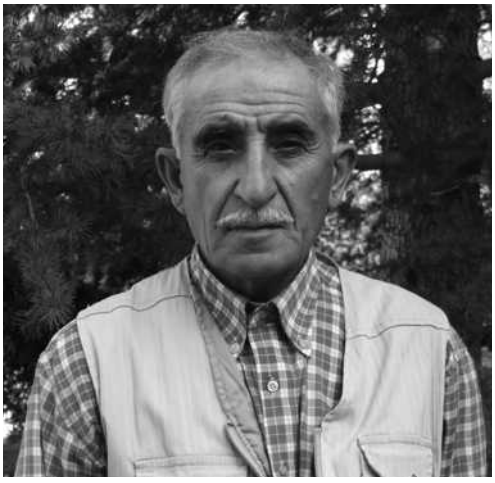

Şükür Olsun Efendim

Yiyip içtim ben de karnım doyurdum,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.
Bana asi gelmen diye buyurdun,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.

Yağmur olup düştün yeri ısladın,
Mahlukata rızık verdin besledin,
Asi oldum ise rızkı kesmedin,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.

Zenginlikler verdin kendin bilene,
Duasını kabul ettin gelene,
Hoşgörü gösterdin yüzü gülene,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.

Gündüzleri gece yaptın uyuttun,
Küçükleri ninni çaldın büyüttün,
Zalimlere dertler verip çürüttün,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.

Sular verip dağdan taştan akıttın,
Gül dalına bülbül koyup şakıttın,
Dilsizlere diller verip okuttun,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.
....
Veysel'i kul eyle senin kendine,
Muhtaç eyler isen eyle merdine,
Merhem ol dünyada olan derdine,
Yüce Hakk'a şükür olsun efendim.

Gönül

Mecnun olup ben de çöle düşmeden,
Garibi bağrına basman mı gönül?
Sabah günü akşam olup aşmadan,
Gönlüme teselli vermen mi gönül?

Kucağıma tohum alıp ekerken,
Gurbet elde acı kahır çekerken,
Ağlayıp da gözden yaşı dökerken,
Gelip de gözyaşım silmen mi gönül?

Bizim eller burcu burcu kokarken,
Sıcaklar da ateş olup yakarken,
Sularımız bade bade akarken,
Ben de hiç hatıra gelmem mi gönül?

Keklikler de palaz olup öterken,
Bağımızda koruk üzüm yeterken,
Mantarlar da ufak ufak biterken,
Sen de bir gün olsun gülmen mi gönül?

Topraklar da burcu burcu kokarken,
Çeşmeler de hazin hazin akarken,
Güzel kızlar yola doğru bakarken,
Sevdanın hâlinden bilmen mi gönül?

Yalan dünya baştan başa çökerken,
Hastalanıp acı dertler çekerken,
Gözyaşlarım boncuk boncuk dökerken,
Gelip de hâlimi görmen mi gönül?

Çağıl Veysel, kara günler yaşarken,
Omuzumda kazma kürek koşarken,
O dünyayı dünya onu boşarken,
Neler oldu diye sorman mı gönül?

YUSUF GERLEVİK
<Yusuf>

1936 yılında, merkeze bağlı Hımıroğlu köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. Çocukluk döneminin şartlarında, imkânsızlıklar nedeniyle okula devam edemedi. 1958 yılında askerliğini bitirdi. İnşaat işlerinde çalışmak üzere Avrupa'ya işçi olarak gitti. Bir süre sonra yurda dönerek aynı iş üzerinde geçimini temin etti. Hâlen Çorum'da ikâmet etmektedir.

Turnalar

Allı turnam bizim köye varınca,
Biraz olsun yüksek uçun turnalar.
Çatalkaya dumanlıdır aşılmaz,
Kendinize bir yol seçin turnalar.

Aman turnam Ortaköy'e varınca,
Ulu derler her tarafı sarınca,
Deli İbo Gülabî'yi sorunca,
O sizlere ömür, deyin turnalar,

Bir gün eğlenirsen Kartal gölünden,
Kimin diyarından kimin elinden?
Madımak zamanı güzel gelinden,
Nere gitti haber alın turnalar?

Bir akşam konaklan Ortaköy'ünde,
Acdavul'dan Karadağ'ın belinden,
Karacibli hem püsküllü gelinden,
Kurban olam haber alın turnalar.

Âşık Yusuf buralısın buralı,
Zaten bağrım ta ezelden yaralı,
Turnalar da Karacib'e varalı,
O güzeli orda sorun turnalar.

Yaylalar

Kara davar tek mezarı aşardı,
Kara Osman peşi sıra koşardı,
Her çadırda bir kazan süt pişerdi,
Hani senin o günlerin yaylalar?

Hani Hacı Durmuş, hani Kamalı?
Yayla senin kaymağını yemeli,
Dağlar taşlar dile gelip demeli,
Hani hoy hoy diyen düğün yaylalar?

Çeşmeler yıkılmış suyu akmıyor,
Laleler çiçekler soldu kokmuyor,
Âşıklar dilinden hiç bırakmıyor,
Güzellerin toprak olmuş yaylalar.

Âşık Yusuf, böyle demiş burada,
Nice âşık orda erdi murada,
Topuz ile bizim Ahmet nerede?
Hepisi mi yalan oldu yaylalar?

Dostlar

Arkadaşım Halil Kaymak,
Hiç olur mu dosta doymak?
Güller açmış oymak oymak,
Bakın dikenlere dostlar.

Bizim dağlar da kar imiş,
Dosttan ayrılmak zor imiş,
Bir de ayrılmak var imiş,
İşte belim büken dostlar.

Umudumuz kavak alan,
Var mı bir kararda duran?
Dünya değil insan yalan,
Eyisini seçin dostlar.

Yol döndü Gökçe Pınar'dan,
Hep böyle baktık kenardan,
Suyu akmayan pınardan,
Şimdi aktı için dostlar.

Helâl olsun Hımıroğlu,
Bakın asfalt oldu yolu,
Ne güzel hizmetler dolu,
Kötüsünü seçin dostlar.

Âşık Yusuf der, gizliden,
Yol bağlansın Cevizli'den,
Hele de ikiyüzlüden,
Hayır gelmez kaçın dostlar.

Beni

Neler çektim neler çektim!
Arpa buğday nohut ektim,
Hani bir gün gülecektim?
Güldürmedin felek beni.

Böyle yazılmış fermanı,
Azacak dert, derman hani?
Sanki yiğidin harmanı,
Bildirmedin felek beni.

Hep sordular seni benden,
Gelen olmuyor gidenden,
Bu can oldukça bedenden,
Buldurmadın felek beni.

Âşık Yusuf sevdi seni,
Geçen günlerimiz hani?
Karşıma çıkardı seni,
Aldırmadın felek beni.

Fadime

Saçlarım boyadır dişlerim takma,
Seni alacağım kusura bakma,
Eşofman giyip de karşıma çıkma,
Hemen sana aşık oldum Fadime.

Bir gün buradasın yarın orada,
Birkaç tane daha vardır sırada,
Sen de benim gibi kaldın arada,
Hemen sana aşık oldum Fadime.

Âşık Yusuf böle miydi ezelden?
Yaş geçer de gönül geçmez güzelden,
Ne farkın var kavaktaki gazelden?
Hemen sana aşık oldum Fadime.

YUSUF ZİYA LEBLEBİCİ <Yusuf Ziya>

1965 yılında, Çorum'da doğdu. Yurt içinde ve yurt dışında, çeşitli dergi ve gazetelerde yöneticilik yaptı. Şiirleri edebiyat dergilerinde ve gazetelerde yayımlandı. Hâlen, radyolarda türkü ve şiir programları hazırlayıp sunmaktadır.

Şahsen katılmamasına rağmen, aday gösterildiği yarışmalarda çeşitli ödüller aldı. 2006 yılında, yılın en iyi şiir yorumcusu ve radyo programcısı ödüllerine layık görüldü. Kurduğu grupla, şiirleri türkülerle harmanlaştırarak sahnelere taşıdı.

"Memleketim" isminde bir şiir albümü bulunan Leblebici, iki ayrı albümde de başka şairlerin şiirlerini seslendirdi. "Memleketim", "Kan Davası" ve "Kör Olayım" isimli kitapları neşredildi.

Aldırma

Yürürsen bu yoldan varışın vardır,
Attığın adımdan sakın usanma.
Düşersen bir yerden kalkışın vardır,
Acım geçti diyeceksin, aldırma.

Gurbetten sılaya hasret çekerken,
Yüreğine sevda gülü dikerken,
Mevla'ya yalvarıp dua ederken,
Bir gün sen de güleceksin, aldırma.

Düşmeden bu derdin daha içine,
Hani senin ile gülenler nerde?
Kötü günler elbet kalır geride,
Dost düşmanı bileceksin, aldırma.

Kar yağmışsa senin yaslı bağrına,
Dert üstüne dert binmişse sırtına,
Düşmemişse kimse senin ardına,
Sen de dostu seçeceksin, aldırma.

Umut ekmek gibi Yusuf Ziya'da,
Denizden gelen şu deli dalgada,
Dağlardan esen şu deli rüzgârda,
Bir gün sen de gezeceksin unutma.
Bir gün sen de eseceksin, aldırma.

Mevla'm

Çekirdeğe orman sığdıran Mevla'm,
Nedir bu çektiğim yârin elinden?
Gözüme yaşları dolduran Mevla'm,
Nedir bu çektiğim yârin elinden?

Bu sevda gönlümde nasıl bilinmez?
Ne kadar doldursam göze görünmez,
Bana bu yağmuru yağdıran Mevla'm,
Nedir bu çektiğim yârin elinden?

Sislerin dağları sarması gibi,
Depremin toprağı vurması gibi,
Şimdi kullarını sınayan Mevla'm,
Nedir bu çektiğim yârin elinden?

Türküler rüzgârda savrulur gider,
Dağlarda kardelen misali biter,
Çiçeklere canı konduran Mevla'm,
Nedir bu çektiğim yârin elinden?
....
Bende kara sevda, dertlerim umman,
Yusuf Ziya der ki, sendedir ferman,
Yaprağı çiçekte solduran Mevla'm,
Nedir bu çektiğim yârin elinden?

Tandırın Kızı

Elinde oklava açar yufkayı,
Gözleri sürmeli tandırın kızı.
Sıcaktan kavrulup saçar yazmayı,
Yüzleri gamzeli tandırın kızı.
....
Başında sevdanın yelleri eser,
Gönlünde aşkının gülleri biter,
Yolları beklerken hasretlik çeker,
Toprağın çiçeği tandırın kızı.

Kınalı avuçta döner oklava,
Peynirli hamurdan pişer bazlama,
Kızgın ateş vurur yanaklarına,
Hamurun bezesi tandırın kızı.

Hamur tablasına aşkını çizer,
Unlar arasında kendinden geçer,
Tandır havasında erişte biçer,
Gözleri sürmeli tandırın kızı.

N'olur

İnsan gibi insan olduktan sonra,
Kırkına merdiven dayasan n'olur?
Umudu önüne koyduktan sonra,
Yolunda tuzaklar bulursan n'olur?

Kula kulluk etmek günahtır günah,
Padişahtan büyük Allah var Allah,
Kendini bilirsen yolların mübah,
Zalimlere karşı koyarsan n'olur?

Yoksula bir omuz verdikten sonra,
Zevk ile sefalar dolar ruhuna,
Dostları dost gibi sevdikten sonra,
Karşına düşmanı doldursan n'olur?
....
Yusuf Ziya der ki, yaşından korkma,
Yıllar geçer ama sen bak yarına,
Allah durur iken tapma kuluna,
Kullara kulluğu bozarsan n'olur?

Ben Ne Edeyim

Babasız büyüdün benim dizimde,
Sen benim yavrumsun ben bir anneyim.
Eğittim yürüttüm ata izinde,
Gittin de dönmedin ben ne edeyim?

Acıyı vermedim kötü günümde,
Sütümü kesmedim yorgun hâlimde,
Gittiğinden beri kapı önünde,
Yattım da bekledim ben ne edeyim?

Şu dağların sisi çöker içime,
Yavrumun hasreti biner kalbime,
Bir derman bulamam senin yerine,
Dönüp de gelmedin ben ne edeyim?

Beşikte salladım ninnilerimle,
Gözyaşını sildim yemenilerle,
Koklarım resmini türkülerimle,
Duyup da gelmedin ben ne edeyim?

Kaybolasın diye yürütmedim ki,
Vurulasın diye büyütmedim ki,
Bu nasıl bir kader bilemedim ki,
Kalkıp da gelmedin ben ne edeyim?

2.BÖLÜM

YAZILI KAYNAK BİLGİLERİYLE ÇORUM HALK ŞİİRİ ANTOLOJİSİ

Bu bölümde yer alan biyografi bilgileri ve şiir metinleri, alıntı yaptığımız kaynakta "yazılı olduğu" biçimiyle aktarılmıştır. Bazı biyografi ve şiirlerde, belirgin yazım hataları olmasına rağmen, aldığımız kaynaktaki yazılışı düzeltmeyi doğru görmediğimiz için, bir değiştirme yapılmamıştır. Biyografi ve şiirlerde görülen noktalama, kelime ve/veya yazım hataları, şiirlerde hece eksiği veya hece fazlası, biyografiyi ve şiiri alıntıladığımız kaynakla ilgilidir.

ABDULKADİR OZULU

1941 yılında, Çorum'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Çorum'da tamamladı. Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünden 1967 yılında mezun oldu. Aynı yıl, Nevşehir Kız İlk Öğretmen Okulunda göreve başladı. 1993 yılında, Çorum Anadolu Lisesi Müdürlüğü görevini sürdürmekte iken, kendi isteğiyle emekli oldu. Eğitim faaliyetlerine devam ederek, altı yıl kadar da özel eğitim kurumlarında görev yaptı. Çorum yerel basınında yazıları yayımlanmaktadır. İki öykü kitabı neşredilmiştir. Bunun yanında, Çorum basın tarihiyle ilgili araştırmaları sürmekte olup, bu çalışmaları bölümler hâlinde yayımlanmaktadır[1].

Ölürüm

Bitmiyor gönlümün derdi figanı
Söylesem ölürüm sussam ölürüm
Kaplasa bir ahım bütün cihanı
Duymasam ölürüm duysam ölürüm

Zalime meyledip olmuşum arsız
Yaşanmaz çaresiz umutsuz mutsuz
Kör kuyularda kalsam da susuz
İçmesem ölürüm içsem ölürüm

Şu felekle bölemedim kozumu
Akıtıp içimin zehri tuzunu
Gönül bahçesinin toprak tozunu
Silmesem ölürüm silsem ölürüm

Gafil sırrı yine düştün kaleme
Kendine bak, bakma gayri aleme
Kaptırdın gönülü sürdün eleme
Çekmesem ölürüm çeksem ölürüm

[1] Abdulkadir Ozulu'nun şahsi arşiv bilgileri.

ABDULLAH ERCAN

1922 yılında, Çorum'un Karakeçili Mahallesinde doğdu. İlk ve ortaokulu Çorum'da, liseyi Samsun'da okudu. 1944'te Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. 1948 yılında, Çorum'da avukatlığa başladı. 1961 Anayasası'nı hazırlayan "Kurucu Meclis"te Çorum'u temsil etti. 1977 yılında, Çorum'dan Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçildi. Şiirleri ülke genelinde çeşitli gazete, dergi ve antolojilerde yayımlandı. "14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler" ve "Şiirler" yayımlanmış eserlerindendir[2].

Halkın Sesi

Duyulsun duymadık bir can istemem
Ben halkım üstümde unvan istemem
Hiç kimseden emir ferman istemem
Bana benden özge sultan istemem

Her çağda toplumun temeli oldum
Yurt tutup toprağı ben vatan kıldım
Tarihi gönlümce ben yazıp sildim
Bana dost isterim düşman istemem

Ben halkım her zaman sağ ve de sâlim
Onurlu töreli bilge ve âlim
Beni bana yetmez sanıyorsa kim
Gölg'etmesin başka ihsan istemem

Halkın sesi adl'in hakkın sesidir
Halkın sesi sâde aklın sesidir
Halkın sesi aynen Hakk'ın sesidir
Bir başka ses başka lisan istemem

Ben halkım üstümde unvan istemem
Hiç kimseden emir ferman istemem
Bana benden özge sultan istemem
İstemem ey Âşık Ercan istemem

[2] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 408-420.

ABDURRAHMAN SARIOĞLU
<Hilâli>

1908 yılında, Çorum'un Serban köyünde doğdu. Babası Sarıoğlu Mustafa, Çanakkale'de şehit düşünce Hilâli altı yaşında yetim kaldı. Köyündeki hocanın yardımı ve kendi gayretiyle okuma yazma öğrendi. Yaşamı köyünde çiftçilik yaparak geçti. Deyiş, nefes, düvaz imam ve yergi şiirleri yazdı. Doğal afetler, iyilikleri kötülükleriyle insanlar, erdemli olmanın yolları ve koşulları, Ali ve ehlibeyt sevgisi, on iki imama övgü, Pir Hünkâr Hacı Bektaş Veli'ye bağlılık şiirlerinin başlıca konusunu oluşturur. Sekiz yüze yakın deyişi Yunus Koçak tarafından derlenerek sağlığında "Hilâli Baba" adlı kitapta yayımlanmıştır[3].

Andık çocukları eyledik fikir
Çocuk olan bir araya birikir
Anasın gözüne nurdan gözükür
Gülden taze olur yüzü çocuklar

Çiçek gibi yeni güllenirkene
Henüz yeni lisan bellenirkene
Yürüyüp bir çocuk dillenirkene
Dilini sevdirir bazı çocuklar

Küçük çocuğun gülmesi hoştur
Bazı ağlar ise avutmak güçtür
Çözdüğün zaman beleği yaştır
Her zaman yaş tutar bezi çocuklar

Bir çocuk gülse de gönül eylese
Kalksa usul usul hizmet eylese
Herkese hoş gelir kekeç söylese
Çünkü tuhaf söyler sözü çocuklar

Çocuğu sevenin imanı tekmil
Ey Hilâlî'm Ehl-i beyiti hak bil
Her çocuk mâsumdur hakikat makbul
Anasına eder nazı çocuklar

[3] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 402-407.

ABDÜLBAKİ FEVZİ ULUBOY
<Fevzi>

1885 yılında, Çorum'da doğdu. Çorum'da bir süre edebiyat öğretmenliği yaptı. 1919 yılından sonra bu görevi İstanbul'un çeşitli liselerinde sürdürdü. 1954 yılında İstanbul'da öldü. Genelde bir gülmece ve yergi şairidir. Hem divan hem halk şiiri tarzında gülmece ve yergi şiirleri yazdı. Divan tarzındaki şiirlerini, mütareke döneminin siyasal mizah dergilerinde ve gazetelerinde yayınladı. Bu şiirler ona yaygın bir ün kazandırdı. Uluboy'un şiirleri yayınlandığı dergilerin ve gazetelerin sahifelerinde kalmış, derlenip kitap hâline getirilmemiştir[1].

Dünya pazarında dolaştım durdum
Karpuz şöyle dursun soğan kalmamış
Bir dükkân koymayıp gittim başvurdum
Lahna turşusundan nişan kalmamış

Bahçeler bozulmuş bağlar kurumuş
Nazlı ağaçları tırtıl bürümüş
Meyvalar üzümler bütün çürümüş
Mısırlar yenilmiş koçan kalmamış

Eski göçebeler yok yaylalarda
Bir bikes feryâdı var ovalarda
Çaylaklar dolaşır mandıralarda
Yoğurtlar eskimiş ayran kalmamış
....
Bugün mes'ut yaşar yoldan sapanlar
Yağma sofrasından lokma kapanlar
Ekmeksiz inliyor hakka tapanlar
Doğruluk merdine meydan kalmamış

Arkadaş ararsan bir yağlı kuyruk
Ya hırsız olmalı yahut dalkavuk
Yükselir el etek öpenler çabuk
Arsızın ekmeği yavan kalmamış

Hey Fevzi gülistan dikenle dolmuş
Hakikat gülleri sararmış solmuş
Cehâlet hamâkat hep gelin olmuş
Mârifet kızını alan olmamış

[1] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 336-351.

ABDÜLKADİR USLU
<Kadrîyâ>

1896 yılında, Osmancık ilçesinin Yazı Mahallesinde doğdu. 7-8 yaşlarında iken Osmancık'ta mahalle mektebine gitti. Daha sonra da "Kızıl Hasanoğlu Büyük Medresesi"ne devam etti. 1893'te askerliğini İstanbul'da yaptı. 1895 yılında Osmancık Müdde-i Umumi Muavin Jandarma Komutanlığı görevine başladı. Bu görevi 1909 yılına kadar sürdürdü. Buluğ devrinde şiir yazmaya ve saz çalmaya başlamıştır[5]. İlk şiirini de 15 yaşında yazmıştır. İrticalen şiir söyleme gücüyle de tanınan Kadrîyâ'nın matbu hâlde yayınlanabilmiş üç eseri vardır. Bunlar; Hilye-i Nebeviye, Mevlid-i Nebi Aleyhisselam, Koyun Baba Menâkıbnâmesi[6]...

Varın bakın acep neyler
Cümlenize selam eyler
Seferberlik ilan eyler
Hacı Ömer'in değirmeni

Kâh Hicaz'dan dem çeker
Kâh etrafına kepek eker
Fabrikaya bıyık büker
Hacı Ömer'in değirmeni

Arpa getirsen kavurur
Buğday getirsen savurur
Darıya gel geç buyurur
Hacı Ömer'in değirmeni

Üstü der gıcır gıcır
Altı der vıcır vıcır
Günde öğütür bir mucur
Hacı Ömer'in değirmeni

Kasabaya gelir sesi
Dönmeye çoktur hevesi
Reddetmek öğütür kesi
Hacı Ömer'in değirmeni

Dizlerine inmiş nezle
Aman dökülmesin gözle
Dezle demirkırım dizle
Hacı Ömer'in değirmeni

[5]Sıtkı Aktan, 1942, "Osmancıklı Âşık ve Şair Kadir Uslu", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 4, 1 İkinci Kânun 942, Sayı 33, s. 1034-1036

[6]Nazlı Rânâ Gürel, Yrd. Doç. Dr. Zeki Gürel, 1998, "Osmancıklı Âşık Aldülkadir Uslu (Kadrîyâ)", **Folkloristik Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı**, Hazırlayan: Metin Özarslan, Özkul Çobanoğlu, Türkiye Diyanet Vakfı Matbaası, Ankara, s. 225-240.

ABİDİN AYHANİ

1956 yılında, Mislerovacığı köyünde doğdu. İlkokuldan sonra içine doğan sevgiyi ve aşkı çalıp okumaya başladı. Bazı ustalardan ders alan Ayhani, genç yaşında Libya'ya işçi olarak giden ve orada çalışan biri olarak gurbet acısıyla sıla hasretiyle çalıp söylemiştir[7].

Şu Zalim Gurbetin Kahrı Çilesi

Şu zalim gurbetin kahrı çilesi
Çekilmiyor artık çekemez oldum
Başından aşkındır herkesin derdi
Kimseye derdimi dökemez oldum

Ateştir gurbetin toprağı taşı
Dert sahibi yapar sağ olan başı
Dinmek bilmiyor ki gözümün yaşı
Akar kanlı yaşı silemez oldum

Anamın babamın yastadır başı
Unutturdu gurbet bacı gardaşı
Üç tane yavruyla bir can yoldaşı
Yolumu bekliyor gidemez oldum

Arap'ta vicdan yok bende de lisan
Bu kadar insafsız olur mu insan
Gönlüm feryat eder yükselir isyan
Söz dinletip onu bükemez oldum

---

[7] Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 203-212.

ABİDİN YÜCE
<Abidin>

1950 yılında, Bayat ilçesinin Eskialibey beldesinde doğdu. İlkokul mezunudur. Usta-çırak geleneği içinde yetişmiştir. Saz çalmayı kendi kendisine öğrenmiştir. Usta malı şiirlerle başladığı yolda, kendi şiirlerini çalıp söylemektedir. Dört plak ve bir adet kaset yapmıştır. Konser ve festivallerde saz çalarak sanatını icra etmektedir[8].

Beyhude dolaşıp boşa yorulma
Dermanı bulunmaz derde düşersin
Dermanı bulunmaz derde düşersin
Ferhat'ın güzele candan bulunmaz
Çaresi bulunmaz derde düşersin

Ferhat'ın güzele candan bulunmaz
Çaresi bulunmaz derde düşersin

Alan bilmeyene derdin sordurma
Sen gendine kimseleri güldürme
Sen gendine kimseleri güldürme
Sözüme darılıp ey dost gönlün öldürme
Çaresi bulunmaz derde düşersin

Sözüme darılıp dost gönlün öldürme
Çaresi bulunmaz derde düşersin

Abidin Yüce'nin gönlü hasta mı?
Yârin elindeki güller deste mi?
Yârin elindeki güller deste mi?
Aman ellemeyin eyvah belki hasta mı?
Çaresi bulunmaz derde düşersin

Amman ellemeyin eyvah belki hasta mı?
Çaresi bulunmaz derde düşersin

---

[8]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı,** Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 13-14.

ADİL ÇİÇEK

1944 yılında, Ahmetoğlan köyünde doğdu. İlkokuldan sonra geçim derdiyle gurbete çıktı. 1960 yılında evlendi. Dört çocuk babasıdır. 1966 yılında Ankara'ya taşındı. Geçimini işçilik yaparak sağladı. Günlük hayatını, iç dünyasını ve hamasî duygularını ustalıkla mısralarına döken bir saz şairidir[9].

Kardaş

Dünyada ilk insan Adem diyorlar,
Irk ayrımı nerden geldi sor kardaş!
Bizi böyle parçalayıp yiyorlar,
Bunların da bir sebebi var kardaş!

Kavimler türemiş, almış yürümüş,
Her kavimde menfaatçı varımış,
İyi niyet sağlam fikir çürümüş,
Bilmeyene anlatması zor kardaş!

İnsanoğlu çıplak doğar anadan,
Neden ayrı yaratmamış yaradan?
Bin bir türlü mânâ ara buradan,
Öyle ise hep insanlar bir kardaş!

Aynı vücut, aynı kafa, aynı kol,
Aynı ağaç, aynı yaprak, aynı dal,
Aynı arı, aynı kovan, aynı bal,
Bunu seçemeyen bakar kör kardaş!

Adil Çiçek az sözümden çok anla,
Senin ne işin var savaşla kanla!
Açılan yaralar nefretle kinle,
İnsan ol da bu yarayı sar kardaş!

Konya'da yapılan Türkiye Âşıklar Bayramı'nda, "atışma" dalında başarılı olmuştur[10] .

---

[9]Feyzi Halıcı, 1992, **Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 58, Ankara, s. 134.

[10]İsmail Özmen, 1998, **Alevi-Bektaşi Şiirleri**, Cilt 5, (20. Yüzyıl), Kültür Bakanlığı Yayını, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, s. 553-554

AĞA PARLAK
<Ağa>

1955 yılında, Ortaköy ilçesine bağlı Dirgenli köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Saz çalabilen âşık, genellikle usta malı söylemektedir[11].

Ela gözlüm sana bir sual sorsam
Gülerek cevabını tez verir misin
Aradığım aşkı ben senden bulsam
Sebebini sormadan sen bilir misin

Çıksam şu dağların en yükseğine
Anlatsam derdimi dağların beyine
Çektiğin o berrak tatlı suyuna
Damlasam aşkına sen kanar mısın

Bir dert verdin bana kimse bilmiyor
Ağlasam göz yaşımı kimse silmiyor
Gören gözlerim artık görmüyor
Desem o hâlime acır mısın

Nasıl da sevmiştim bir anda seni
Sevmedin kül ettin aşkınla beni
Aldığım mektubun cevabı hani
Ben her gün ağlarım sen güler misin

[11]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 263-264.

AHMET

Çorum'un Alaca ilçesine bağlı Kayabüğet köyündendir. 19. yüzyılda yaşadı. Yaşamı üstüne ayrıntılı bilgi yoktur. Oldukça arınmış bir şiir dili vardır. Şiirlerinin konusu kendi benzetmelerine göre "hûri sûretli, ceylan gözlü, eğrice kâküllü, hilâl kaşlı, inci dişli" kızlarla "mavu dövmeli, döşü çapraz düğmeli, top menevşe kokuşlu, Cennet bahçesinin narı, turunç'u" gelinlerdir. Şiirleri derlenip yayınlanmamıştır[12].

Gözleri elâdır bakışı benli
Hûri kızlarından alınmış rengi
Şu cihan içinde bulunmaz dengi
Güzeller sultanı bir canı seyret

Kâkülü eğrice kaşları eğme
Gamzenin altında bir mavu döğme
Ak göksün çaprazı perpere düğme
Uçları düğümlü fincanı seyret

Mâhitap ışıklı güzeller genci
Kaşları lâm elif dişleri inci
Cennet bahçesinin narı turuncu
Meyvesin dermeye gir canı seyret

Hûriler serveri sen binler yaşa
Çekilmiş haddeden bir hilâl kaşa
Taze bağ içinde bir top menevşe
Otur yol üstünde dur canı seyret

Ahmed'im bu hüsnü Hak nasıl vermiş
Gelip geçenler hep seyrine durmuş
Yüzünün lâl rengi göksüne vurmuş
Ak sedef üstünde mercanı seyret

[12] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 162-163.

AHMET FEYZİ

1834 yılında, Çorum'da doğdu. Çorum medreselerinde okuduktan sonra İstanbul'a gitti. Beyazıt medresesinde yüksek öğrenim gördü. Çorum'a dönüp Kurtoğlu medresesinde müderrisliğe başladı. Babasının ölümünden sonra müftülük görevine atandı. Ahmet Feyzi'nin İslam inanç öğeleri, hadis, fıkıh, tasavvuf alanlarında geniş bilgisi vardı. Bunların yanı sıra Arap, Acem, Türk edebiyatını iyi biliyordu. Tutulduğu bir hastalık nedeniyle Merzifon Amerikan Hastanesinde 1909 yılında öldü[13].

Bir perî hüsnün görüp âteşlere yandım medet
Şerbet-i âb-u zülâlin nûş edip kandım medet
La nazir emsalde kendi yer yüzünün mâhıdır
Ben de sevmem gayrısın billâhi var andım medet

Kaşları yay kirpiği ok atsa yüzbin kan eder
Dişler inci âhu gözler âlemi seyrân eder
Ağzı hokka lebbi şeker ümmeti bî-cân eder
Sêretâ insandır ammâ ben Melek sandım medet

Dili bülbül saçı sümbül gerdanıdır sanki kar
Yanağı gül beni fülfül böyle mahbub nerde var
Sinesi sütten beyaz billûr gibi par par yanar
Göreli ol yâri Feyzi bilmezem kendim medet

[13] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 189-192.

AHMET RİFAT
<Rif'at>

1857 yılında, Çorum'da doğdu. Eski İsa Halife Mahallesinden Cerit oğullarından Hafız Mehmet Refet Efendi'nin oğludur. Çorum'da çeşitli medreselerde öğrenim gördü. 1888 yılında İstanbul'a gitti. Bir süre sonra Kastamonu telgraf memurluğuna atandı. Taşköprü'de telgraf müdürlüğü yaptı. Safranbolu'da telgraf müdürüyken emekli olup Çorum'a yerleşti. Şiirlerini "Divançe-i Rifat" adı altında topladı[14].

Ey hilyesi mükemmel
Birsin insan içinde
Sensin mahbûb-ı ezel
Kevn ü mekân içinde

Bir tâvus-ı ezelsin
Güzellerden güzelsin
Âlemde bî-bedelsin
Bezm-i hûbân içinde

Bezm-i visâle eren
Zâtındır ey sîm-ten
Sensin Allah'ı gören
Sırr-ı sübhân içinde

Has bahçene girenler
Güllerini derenler
Haber verdi görenler
Nûr-ı Kur'ân içinde

Meddahın oldum ayâ
Millahi değil riyâ
Kurban sana Rif'at'a
Merd-i meydan içinde

[14]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 257-261.

AHMET SERİN

1932 yılında, Çıkrık köyünde doğdu. Akpınar İlköğretmen Okulu ve A. Ü. Açık Öğretim Fakültesini bitirdi. Yurdun çeşitli yerlerinde otuz dört yıl öğretmenlik yaptıktan sonra 1989 yılında emekli oldu. Doğum yeri olan Çıkrık köyü ve çevresini konu alan "Çıkrık'tan Esintiler (Şiirlerle Köy İncelemesi)" adıyla yayımlanmış bir şiir kitabı bulunmaktadır[15].

Ulu Cami

Ulu Camiden yansır şehre ezan
Tüm camilere vaaz eden düzen
Mümin cemaatte safa bir özen
Beş vakit namaz kulda ruha güven.

Ulu Cami ecdadtan ulu tarih
Yapısına mahir el değdiği sarih
Sinan'ın himayesi de bir talih
Dileriz ebedî kılar bunu hâlik.

Geniş avluda ağaç tarihten kollar
Dört yönde sokak ve cadde uzar
Sundurma, musluk, suyunda kullar
Şadırvanda sedir müminle dolar

Kapı, minber ince oyma sanat
Kubbe çevresi dörtgen, çıta, hat
Özenle düzenlenen son cemaat
Çifte pencere hüner, süs ve sıhhat

Yan merdivenler üstü geniş çardak
Bir kademe yüksel son çardağa çık
Yetmez cemaate zemin, üst kata bak
Musalla taşı cenazeye son durak

[15] Ahmet Serin, 1996, **Bozkırdan Yankılar**, Yıldızlar Matbaacılık, İstanbul, s. 73-75.

AK ŞEMSEDDİN

1390-1459 yılları arasında yaşadı. Çorum'un Osmancık ilçesinde doğdu. Güçlü bir medrese eğitimi gördü. Osmancık medresesine müderris oldu. Bu arada tıp bilimiyle ilgilendi. Bu dalda kitaplar yazdı. Bu nedenle Lokman-ı Sâni diye anıldı. Ankara'da Hacı Bayram Veli'ye bağlandı. 1429'da Hacı Bayram Veli'nin ölmesiyle tarikatın başına geçti. Bayramilik'in bir kolunu kurdu. Fatih'in Manisa'ya vali olarak gitmesi üzerine Göynük'e yerleşti. İstanbul kuşatmasına katıldı. Fetihten sonra İstanbul'da kalmayıp tekrar Göknük'e döndü. Şiir alanında Ak Şemseddin'in öteden beri bilinen ve yazma nüshaları İstanbul kitaplıklarında bulunan tek yapıtı Nasihatnâme-i Ak Şemseddin'dir[16].

Aşk başa urdu işimüz
Kesti elimle başımuz
Benden ayırdı gör bu aşk
Ol sevgili yoldâşımız

Hasret beni zâr eyledi
Gen gönlümü târ eyledi
Derd gülşenim hâr eyledi
Ağu yedirdi âşımız

Aşk az işim çoğ eyledi
Varlıgımu yoğ eyledi
Çârub yüzüm sürdüm yire
Cân u gönül ferrâşımız

Dert bağrımu baş eyledi
Aşk sırrımı faş eyledi
Zahm urdu bağrum kanadur
Göz gözden akan yâşımız
....
Ben küfr ü iman hil'atin
Yakdum elimle odlara
Zâhir ezel hükm-i ebed
Böyle itti sırdâşımız
....
Bilgil Hudâ'yı Şemseddin
Oldunsa ger ehl-i yakin
Top eylemiştir gör bu aşk
Meydân-ı aşkta bâşımuz

[16]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayınlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A.Ş., İstanbul, s. 35-45.

ALİ AYIN PİROĞLU
<Piroğlu>

1951 yılında, Mecitözü (Kalecik) de doğdu. Eğitimini lise son sınıfta noktaladı. Askerliğini Ankara'da yaptı. Askerlik sonrası, Türkiye Demir-Çelik Fabrikasında memur olarak göreve başladı ve bu kurumdan emekli oldu. Evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalmayı, Mahzunî Şerif'i tanıdıktan sonra öğrendi. Şiirlerinde, soyadını kullanmaktadır[17].

Neyleyim

Düşürdün beni sen aşk ateşine
Yakıpta kül ettin beni neyleyim
Yaralı kalbimi hasta eyledin
Bırakıpta gittin beni neyleyim
.....
Piroğlu'yam böyle söyler dururken
Rüyadan uyandım hayâl sanırken
Mecnun gibi çölde garip kalırken
Terk edip de gittin beni neyleyim

[17]Fatma Ahsen Turan, Başak Uysal, Zemzem Keleşabdioğlu, Emrah Gökçe, 2008, **Sazın ve Sözün Sultanları Yaşayan Halk Şairleri 1**, Gazi Kitabevi, Özbaran Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 51-53.

ALİ ÇETİN
<Naçarî Baba>

01.01.1947 tarihinde doğdu. Alacalıdır. Babası Abbas okuz yazar olmadığından nüfus kütüğünde 1949 doğumlu diye yazdırmıştır[18]. Köyüne gelen âşıkları dinleyerek geleneğe ilgi duydu. 1963'lü yıllarda gönlü bir güzele vurulur. Sevdiğini alamayan Çetin, atar sazını omzuna, çıkar diyarı gurbete. Ankara'yı mesken tutar. Gündüzleri inşaatlarda çalışır, geceleri de Samanpazarı'ndaki Âşıklar Kahvesinde takılır. Çeşitli antolojilerde ve dergilerde şiirleri yayımlanır. 1997 yılında Anadolu Halk Ozanları Derneğini kurup bir dönem başkanlığını yaptı[19].

Kara Gözlüm

Kar kapatmış yollarını,
Varamıyom kara gözlüm,
Çoktan beri benlerini,
Göremiyom kara gözlüm.

Okuldaki sıramızı,
Eller bozdu aramızı,
Kimse sarmaz yaramızı,
Saramıyom kara gözlüm.

Kervanı verdik sellere,
Düşmüşüz dilden dillere,
Bülbülü saldık güllere,
Deremiyom kara gözlüm.

Naçarî'yi çektin dara,
Can evinde açtın yara,
Ayda yılda olsun ara,
Duramıyom kara gözlüm.

---

[18]Gündüz Aydın, 2004, **Sevgi Yolu Şairler Antolojisi 2004,** Ay Yayınları, Kanyılmaz Matbaası, İzmir, s. 216.
[19]**Sevgi Yolu Şairler Antolojisi 2007**, Hazırlayan: Gündüz Aydın, Ay Yayınları, Kanyılmaz Matbaası, Salihli, s. 328-331.

ALİ İHSAN ERDUĞAN

1951 yılında, Alaca ilçesine bağlı Haydar köyünde doğdu. İlkokulu kendi köyünde okudu. Askere gidene kadar çobanlık, çiftçilik yaptı. Askerden sonra çeşitli işlerde çalıştı. 1976 yılında TRT'nin açmış olduğu sınava girerek başarıyla kazandı. Mahalli Sanatçı olarak uzun zaman TRT'de görev yaptı. 1984 yılında Arabistan'a gitti. Orada hem çalıştı hem de müzik işini devam ettirdi. 1987 yılında yurda döndü. Ankara'da ikâmet eden Ali İhsan Erduğan, evli olup iki kız bir erkek çocuk babasıdır[20] .

Efendi

Hiç şaşıp düşmedik insan var mıdır
Mahkum da insandır şaşar efendi
Her an bir kararda duran Tanrı'dır
İnsan bir umutla yaşar efendi

Size uyduk suç işleyip üzüldük
İsim isim listelere yazıldık
Adaletin süzgecinden süzüldük
Derdimiz dağları aşar efendi

Anlatmak zor bunca derdi kederi
Yenemedik ters talihi kederi
Bakınız çağlıyor ilk günden beri
Derdimiz dağları aşar efendi

Çiçekler mahkumdur bir gün solmaya
Sular derya arar akıp dolmaya
Ne kadar özensek dürüst kalmaya
Bazen şaşıp düşer insan efendi

Ali İhsan incitmem masum bir canı
Olmuşuz bir kere kader kurbanı
Sana bu makamı baban mı verdi
Bağışla garibi beşer efendi

---

[20] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 376-381.

ALİ RIZA KARAGÖZ

1911 yılında, Sarımbey köyünde doğdu. İlkokulu köyünde tamamladı. Hayatını çiftçilik yaparak kazandı. Bir süre tuğla üretimi işlerinde çalıştı. Şiir yazmaya 43 yaşında başladı. Şiirlerinde belirgin olarak tasavvufî söyleyiş ön plandadır[21].

Durmayıp akardım bulanık seldim,
Akıp durulmamak güçtür dediler.
İnayet oldu da kalb evim sildim,
Bu seyran ne güzel hoştur efendim.

Bilmezem karadan, okurum aktan,
Çok şükür hamdolsun kurtuldum yükten,
Gönül aşka düştü ince dikten,
Pirler bu makama hiçtir efendim.

İkiyi terk edip biri bulmalı,
Aşkın badesinden içip kanmalı,
İnsanoğlu İslâmlığın temeli,
Elin, dilin, belin üçtür dediler.

Güzellere güzel gözle bakmalı,
Gerdanına inci mercan takmalı,
Gönül akacaksa bire akmalı,
İki gönüllüye piçtir dediler.

Gönül bir saraydır kıymet biçilmez,
Dosttan ayrı aşk badesi içilmez,
Mahabbet sultandır asla geçilmez,
Konursa başına kuştur dediler.

---

[21]Refik Ahmet Sevengil, 1967, **Çağımızın Halk Şairleri**, Atlas Kitabevi, İstanbul, s. 282-284.

ALİ RIZA ÖZTÜRK
<Sorsavuş>

1948 yılında, merkeze bağlı Hamdi köyünde doğdu. Şiire doğuştan yatkın olup, ilkokuldan sonra çeşitli işlere atıldı. Ankara'da bir kamu kurumunda çalışmakta olup, şiirlerini ustalıkla yazmakta ve her konuyu işlemektedir. "Sorsavuş" mahlasını kullanmaktadır. Saz çalmamakla birlikte, millî bütünlüğü, çağdaş düşünceyi, insanlara insanca bakmayı hece ile ele almaktadır[22].

İnsanın Uzayda İli Ben Olsam

Ekin olup saçılsaydım toprağa
Söyler gerçeklerin dili ben olsam
Meyve olup sarılsaydım yaprağa
Ürünü bol meyve dalı ben olsam

Yeşil bitki olsam toprak üstüne
İrenk irenk düşsem yaprak üstüne
Güneş erken doğar şafak üstüne
Kötülere bozgun dolu ben olsam

İlimle bilimle insana varsam
Arı olsam her çiçeğe uğrasam
Örnek alıp birer birer toplasam
Arı kovanında balı ben olsam

İlimler yaratan ilim alimi
İnsanlığa sonsuz vermiş balımı
Çürütürken cehaletin pilini
Döner değirmenin kolu ben olsam

Ne güzel yükseliş ne güzel gidiş
Uzaydan toprağa yumuşak iniş
Sorsavuş köklenir yürürse bu iş
İnsanın uzayda ili ben olsam

---

[22]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 79-98.

ARAP DEMİR
<Arabî>

1950 yılında, merkeze bağlı Tarhan köyünde doğdu. Şiirlerinde "Arabî" mahlasını kullandı. Bir süre çiftçilik yaptıktan sonra, Ankara Belediyesinden emekli oldu. İçinde bulunduğu sosyal ortam, onda şiire olan ilgiye kaynaklık etmiştir. İlk plağını 1973 yılında çıkaran Arabî iki tane de kaset yapmıştır. Sanatıyla ilgili dernek faaliyetlerinde de bulunmuş olup, ülke çapında hazırlanan organizasyonlara katılmıştır[23].

İnsanlar

Ta Adem'den beri geldik
Bir kardeştir tüm insanlar
Muhammed'i rehber bildik
Bir kardeştir tüm insanlar
....
Bir ibret al bak Kur'an'a
Ne diyecek Allah sana
Bilmeyenler sorsun bana
Bir kardeştir tüm insanlar

Nefsinizi kayırmayın
Haram ile doyurmayın
Kulu kuldan ayırmayın
Bir kardeştir tüm insanlar

Tenimiz bir canımız bir
Damardaki kanımız bir
Kıblemiz bir yönümüz bir
Bir kardeştir tüm insanlar

Arabî'yim üzmen beni
Kalbinizden atın kini
Ayırmayın mezhep dini
Bir kardeştir tüm insanlar

Cumhuriyetimizin 70. yıldönümü münasebetiyle halk şairleri arasında açılan Atatürk, Cumhuriyet ve Demokrasi konulu yarışmada başarılı bulunmuştur[24].

---

[23] **Âşık Veysel'in Anısına Yaşayan Halk Ozanları**, Editörler: Metin Turan, Nazender Süzer, Gürsel Gökçe, Dilek Bal, Ürün Yayınları, Ümit Ofset, Ankara, 2008.

[24] Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Yrd. Doç. Dr. Zekeriya Karadavut, 1998, **Âşıkların Diliyle Cumhuriyet**, Türk Dil Kurumu Yayınları: 688, Bizim Büro Basımevi, Ankara, s. 251.

ÂŞIKÎ

17. yüzyılda, Çorum'un Mecitözü yöresinde yaşadı. Mecitözü'ne bağlı Konaç köyüne komşu bir köydendir. Halk şairlerinin "kalem şuarâsı" dedikleri türden okumuş yazmış bir şairdir. Didaktik ögeler, Ali ululaması, on iki imam övgüsünün yanı sıra aşk, sevgili, sevgiliye övgü ya da sitem duyguları şiirlerinin başlıca konularıdır[25].

Birbirine gönül verse iki can
Anın arasında perde ne gezer
Evvelden eyleyip ahd ile aman
Sonra olur olmaz yerde ne gezer

Vefanın eteğin elden koyunca
Aşk ehli muhabbet görmez deyince
Bülbülü terk edip hâra konunca
Ol günah güldedir harda ne gezer

Gelip aşk yolunun izin izleyen
Mihri muhabbeti candan gizleyen
Âşık olup Hak sevgisin gözleyen
Ya gayrı sevdalar serde ne gezer

Aşk içinde cümle şeydâ bir imiş
Eğer pinhan eğer peydâ bir imiş
Çünkü âşık mâşuk sevdâ bir imiş
İkidir diyenler bir'de ne gezer

Âşıkî sırrını canında sakla
Batılı işleyen olur mu Hak'la
Eksikliğin bilip özünü yokla
Küstahlık bizdedir yarda ne gezer

[25] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 70-81.

AŞUR ELMA

1961 yılında, Mecitözü ilçesine bağlı Kayı köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdikten sonra, 17 yaşına kadar çiftçilikle uğraştı. 1978 yılında köyünden ayrılıp İstanbul'a giderek çalışmaya başladı. 1981 yılında askere gitti. Vatani görevini bitirdikten sonra çeşitli işlerde çalıştı. 1985 yılında DSİ Genel Müdürlüğünde işe girdi. Hâlen aynı kurumda çalışmaktadır. Ankara'da ikâmet etmekte olup, evli ve bir çocuk babasıdır[26].

Yoksulluk

Genç yaşımda attın gurbet ellere
Mecnun gibi saldın çöle yoksulluk
Sonunda düşürdün dilden dillere
Koydun beni halden hale yoksulluk

Susuz dolap gibi koydun çevirdin
Acımadın hamur gibi yoğurdun
Harman ettin küllerimi savurdun
Eyvah ömrüm verdim yele yoksulluk

Boynumu büktün de ağladım durdum
Her zaman yanımda sen mekân kurdun
Çaresiz bırakıp kalbimden vurdun
Gözyaşlarım döndü sele yoksulluk

Terk ettirdin vatanımı yurdumu
Kimselere diyemedim derdimi
Gurbet elde buldum kendi kendimi
Düşürdün dumanlı yola yoksulluk

Dertli Aşur ayrı düştüm yârimden
Dağlar bizar olur ahuzârımdan
Yoksulluk bezdirdi sefil serimden
Yetmez mi çektiğim çile yoksulluk

[26] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, 665-669.

ATIF ARINCI

1928 yılında, İskilip'te doğmuştur. Hayatını kendi kazanmak zorunda kalışı, ortaokuldan sonra tahsile devamına engel olmuştur. Şiirlerinden bazıları mahallî gazetelerde yayımlanmıştır[27].

Senin İçin Ümitler

Yıllar bir asır gibi ümitler yıldızlarda,
Benliğim sanki bulut, uçuyor semalarda.
Hâyal oldu şu gençlik sanki bana ezelden,
Neşe arzu dilekler, yok oldu gönüllerde.

Bahar görmeden soldu kâlbimin çiçekleri,
Goncalar açacaktı yüksekti dilekleri,
Susayan dudakları bir şebnem bekliyorlar;
Sarardı soldu gönlüm yok oldu ümitleri.

Günleri saydım her dem hatıranı anarak,
Önünde dize geldim sonsuz aşka kanarak,
Varlığımla bağlandım yalnız benimsin diye;
Hâyalinle yaşadım sevgine inanarak

[27] **Çorumdan Sesler** (38 **Şair**-139 **Şiir**), 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 15-19.

ÂTIFÎ

Mecitözü'nün Yaylacık köyündendir[28]. XIX. yüzyılda Çorum'da yaşadı. Asıl adı bilinmemektedir. Âtıfî mahlasıdır. Yaşamı üzerinde ayrıntılı bilgi yoktur. Şiirlerinin içeriğinden oldukça iyi bir öğrenim gördüğü anlaşılmaktadır[29].

Sun bir kadeh içelim
Bize peymâne sâki
Derd ü gamdan geçelim
Olma bîgâne sâki

Yandı ciğer gün-be-gün
Dü dîdemiz oldu hun
Bir kadeh sun Hakk içün
Dil-i sûzâna sâki

Nûş edelim ney surah
Gönlümüz olsun ferah
Gel yetiştir bir kadeh
Cân-ı atşâna sâki
....
Renc ü cefâ sitemi
Cevr ü endûh u gamı
Derd ü mihnet elemi
Atıp bir yana sâki

İçelim sâde bâde
Verme bir yâda bâde
Doldur berbâda bâde
Bizim yârâna sâki

[28]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 124.
[29]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 161-163.

ATİLLÂ LAÇİN

1938 yılında doğmuştur. Ortaokul sıralarından itibaren şiirler yazmaya başlamış, bir kısmını mahallî basında yayımlamıştır[30].

Hatıra

Dört ay önce yürürken yine bu bağ yolunda
Göklerin ilâhesi bir kız vardı kolumda
Gözlerimi kaparken saçlarının telleri
Kalbimizde belliydi sevgilerin yelleri.

Kalplerimiz çarparken bin bir tatlı hislerle,
Bülbül gibi öterdik biz sevdâlı seslerle,
Gözlerimiz okurken gönlümüzün derdini
Kuşlar bile dinlerdi kahkahalı sesini.

Yolum düştü bu günde o gölgeli bağlara
Kan ağladım içimden baktıkça o yollara
Çünkü yıkık pınarla eski sırdaş şen kuşlar
Beni yalnız görünce hepside ağlaştılar.

[30]Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir), 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 145-150.

AYŞE ÇOBAN

1953 yılında, Çorum'a bağlı Ovakarapınar köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Dışardan sınavlara girerek ortaokulu bitirdi. Duyarlı kişiliği şiire yönelmesini sağladı. Kimi şiirleri yerel dergi ve gazetelerde yayımlandı[31].

Var Mıdır

Yüce dağ başına çöker bulutlar
Duman mıdır yağmur mudur kar mıdır
Dağların ardında kaldı umutlar
O diyara giden bir yol var mıdır

Yüce dağ başında uçuşur kuşlar
Yücelerde yaylar enginde kışlar
Acep gözlerimden süzülen yaşlar
Gibi şu dünyada bir sel var mıdır

Yüce dağ başına çıkıp otursam
Ellerimi soğuk suya batırsam
Dokunup sazımı dile getirsem
Derdimi diyecek bir tel var mıdır

Ey Ayşe Çoban'ım yaran derinde
Aşığın yel eser garip serinde
Senin için şu güz bahçelerinde
Bilmem ki solmamış bir gül var mıdır

---

[31] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 656-659.

BAYRAM KARAGÜLMEZ

1914 yılında, Belkavak köyünde doğmuş. Yaşamış olduğu uzun ve meşakkatli yıllar içinde çeşitli şiirler söylemiş. 25.12.2007 tarihinde Ankara'da vefat etmiş[32]...

Soyumu sorarsan Arap soyudur
Belkavak'ta Uğurludağ'ın köyüdür
Mahalle olursa ancak büyülür
Desteğini bekliyoruz efendim.

Uğurludağ'a mahalle olsa köyümüz
Bollaşır mı acep içme suyumuz
Güzelce yapılsa bir de yolumuz
Desteğini bekliyoruz efendim.

[32]**Çorum-Uğurludağ İlçesi'nin Tarihi**, 2008, Hazırlayan: Çorum Uğurludağ Belediyesi Adına Belediye Başkanı Mehmed Kiday, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Ankara, s. 49.

BEKİR GÜZEL
<Bekir>

1887 yılında, Uğurludağ ilçesinde doğup 1945 yılında vefat eden ve bu yıllar arasında yaşamış olan Bekir Güzel, hakkında damadı Kadir Taşbek'ten alınan bilgilere göre, şakacı bir kişiliğe sahipmiş. Seferberlik savaşlarından sonra ülkenin fakirleşmesi üzerine Alaşehir tarafına çalışmaya gitmiş. Bilahare köyden gelenlere şu dizeleri söylemiş[33].

Köyümün önü de Uğurludağ'dır
Açılmış çiçekler cennet bağıdır
Benim arzum Kızılviran köyüdür
Sıladan yanına bakar dururum

Köyümün önünde ulu merdim var
Boz dağ gibi nice nice derdim var
Erenlerden yine bize yardım var
Sıladan yanına bakar dururum

[33] **Çorum-Uğurludağ İlçesi'nin Tarihi**, 2008, Hazırlayan: Çorum Uğurludağ Belediyesi Adına Belediye Başkanı Mehmed Kiday, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Ankara, s. 49.

BEKİR HASIRCIOĞLU

1325 yılında, Çorum'da doğmuştur. Orta Ziraat Okulu mezunudur. Teknik Ziraat Müdürlüğünde memurluk yapmıştır[34].

Çorum Halayı

Halay tuttuk Piruttaki düğünde,
Safsaf olduk Sakaryanın önünde;
Şerefle yaşadık dünde bu günde,
Göreceğin Çorum Halayıdır hey!..

Çinde Mançuryada davul çaldık biz,
Cezairde asırlarca kaldık biz;
Hungaryanın içlerine daldık biz,
Göreceğin Çorum Halayıdır hey!..

Galiçyada, Yemende Halay çekerdik,
Hintte Polonyada tohum ekerdik,
Tirandan Koreye koşar sekerdik,
Göreceğin Çorum Halayıdır hey!..

Bizans Surlarında şehit verdik biz,
Çağlar açan mertebeye erdik biz,
Şu Kıbrısa davul zurna girdik biz,
Göreceğin Çorum Halayıdır hey!..

[34] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 119-125.

BEKTAŞ AKPINAR
<Bektaş>

1960 yılında, Alaca ilçesine bağlı Akpınar köyünde doğdu. Küçük yaşta annesini kaybetti. Çeşitli ortamlarda sanatını icra etmektedir. Oğlu Muharrem'i de bu yolda yetiştirmektedir. Şiirlerinde, ehl-i beyt sevgisi, Hz. Peygamber, Hz. Ali ve Hacı Bektaş Veli ön planda görünmektedir. Kendisini yetiştiren bir ustası yoktur[35].

Öküz yükler gurbet ele giderken
Gelip bakıp bakıp ağlamadın mı?
Aşkın muhabbetin içimi yakar
Gözü yaşlı gelin demedin mi yâr yâr

Karlı kışlı düşen giden yollara
Derdim çoktur diyemedim ellere
Biçare düşmüşüm gurbet ellere
Gözü yaşlı gelin demedin mi yâr yâr

Ana baba günü bir gün görmedim
Geçti ömrüm muradıma eremedim
Sevdim ama kıymetimi bilmedin
Gözü yaşlı gelin demedin mi yâr yâr

Bu sefil Bektaş'ı fakir mi gördün
Güllerim geçti de sararıp soldum
Her zaman ağladım her zaman güldün
Gözü yaşlı geri gelin demedin mi yâr yâr

---

[35] M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 21-23.

BEKTAŞ YEGİOĞLU
<Yarebülbül>

1936 yılında, Sungurlu'nun Kemallı köyünde doğdu. Âşıklık geleneğine ve şiire küçük yaşlarda ilgi duymaya başladı. 12 yaşında bağlama çalmayı öğrendi. Usta âşıkların şiirlerini ezberledi. Babasının ölümünden sonra Sungurlu'ya göçtü. Ancak birkaç yıl sonra Almanya'ya gitti. 1982 yılında yeniden Sungurlu'ya dönerek yaşamını orada sürdürmeğe başladı. Şiirleri gazete, dergi ve araştırmalarda aktarıldı. Gürani Doğan tarafından hazırlanan "Âşık Yarebülbül Yaşamı ve Şiirleri" isimli kitap, 2002 yılında yayımlandı[36].

Tan Yerleri Atmadan

Selam göndermişsin seher yeliynen
Aldım a dost tan yerleri atmadan
Mana aleminde gönül yoluynan
Bildim a dost tan yerleri atmadan

Dost olmanın anlamını bil dersin
Ben sendeyim beni sende bul dersin
Aman ibadet et namaz kıl dersin
Kıldım a dost tan yerleri atmadan

Dostluk gönül ile dostluk özünen
Hiç dostluk olur mu kuru sözünen
Dost dost deyişini koştum sazınan
Çaldım a dost tan yerleri atmadan

Yarebülbül'üm der dost yüce yüce
O benim içimde sır hece hece
Dostum sana şiir yazdım bu gece
Saldım a dost tan yerleri atmadan

[36]Bekir Karadeniz, 2007, **1900'den 2000'e Halk Şiiri**, Atılım Üniversitesi Yayınları, Desen Ofset A. Ş., Ankara, s. 613-616.

BEYDİLİ
<Gazi Beydili>

Hakkında ayrıntılı bilgi bulunmayan Çorumlu gazi ve şair Beydili'ye ait, Çorumlu Dergisinde verilen malumat şöyledir: "Beydili'nin Çorumlu olduğunu, Dördüncü Murad devrinde yaşadığını, yalnız şair değil aynı zamanda muharip ve gazi olduğunu ve Bağdat seferinde bulunmuş bulunduğunu[37]..." Dergide, Beydili'ye ait verilen şiir şöyledir:

Küffar fetholmadı deyu gam yeme
Olur şahım vakti saati vardır
Yaradandan yardım olmadı deme
Bunda yaradanın hikmeti vardır

Hep meydana çıksın var olan erin
Yıkılur kaleler fetholur yarın
Mekke Medinede yatan hünkârın
Malûm ki ne kadar kuvveti vardır

Küffarın kalesi sarp alınmaz mı?
Asker noksanından fetholunmaz mı?
Bir ağzı dualı kul bulunmaz mı?
Niçe bin Muhammed ümmeti vardır

Kulun Beydili der ya hak ya hâdi
Hatalardan sakla Sultan Muradı
İnşallah açarız bizler Bağdadı
Anca gece gündüz zahmeti vardır

[37]Neşet Köseoğlu, 1939, "Çorumlu Gazi Beydili", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 1, 15 Mart 939, s. 368-369.

BÎÇÂRE

Mecitözü'nün Dağsaray köyündendir. Ondokuzuncu asırda yaşayan Bektaşi şairlerindendir. Lirik şiirleri halkın arasında beğeni kazanmıştır[38].

Eşref oğlusun al haberi,
Bahçe bizim, gül bizdedir.
Biz de Mevlânın kuluyuz,
Yetmiş iki dil bizdedir.

Ayıp mıdır düşe varmak?
Uzak yoldan haber sormak,
Cennetten akar yedi ırmak,
Âyin, erkân, yol bizdedir.

Arı vardır uçup gezer,
Canı candan seçip gezer,
Canan bizden kaçıp gezer,
Canan bizim, can bizdedir.

Kimi molla, kimi hacı,
Erenler ona duacı,
Rasul-ü erkemin tacı,
Hırka ile şal bizdedir.

Kuldur bu Bîçâre kuldur,
Manayı gizleyen dildir,
Elif Hakka doğru yoldur,
Cim ararsan dal bizdedir.

[38]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 205-206.

CELÂL BEYKAL

1332 yılında, Sungurlu'da doğdu. Tahsilini muhtelif şehirlerde tamamlamış olup hâkimlik yapmıştır. Uzun yıllardan beri edebiyatla ilgilenmiş, şiirlerini çeşitli dergilerde ve "Yetim" isimli kitabı ile yayımlanmıştır[39].

Çorumluya

Sevgilim süzülme, sonra göz korlar
Efesi çok diyorlar, candan olurlar,
O kara gözünle, selvi boyunla,
Tanırlar güzelim, Çorumlum seni.

Çorumun bağlarında bülbüller öterdi,
Dinleyen aşıklara bu ses yeterdi,
Efeleri coşar Halay çekerdi,
Geçen gençlikte, kül olan günde.

---

[39]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 25-29.

DEDEMOĞLU

Dedemoğlu'nun XVII. yüzyılda, Çorum'un Mecitözü ilçesinde yaşadığı biliniyor. Ömrünü Beydilli ve Barak aşiretleri arasında geçirdi. Zorunlu göçlere şiirleriyle tepki gösterdi. Şiirlerinden, aslının Horasan'dan geldiğini anlıyoruz[40].

Koşma

Çıktık Horasan'dan eyledik sökün
Düşürdüler bizi tozlu yollara
Omuzda parlıyor kargı cıdalar
Aşırdılar bizi karlı dağlara

Bölüm bölük oldu yüklendi göçler
Atlandı yaşlılar yayandır gençler
Başımıza geldi gördüğü düşler
Düşürdüler bizi gurbet ellere

Gâhi konduk gâhi göçtük yollara
Bilip bilmediğim gurbet ellere
Alem dağlarından şu düz çöllere
Şimden sonra destan olsun dillere

Oradan yükledik geldik Culâb'a
Seksen dört bir erdir gelmez hesâba
Deve koyun çoktur insan kalaba
Susuz hayvan inileşir göllere

Dedemoğlu der ki aşkın bağından
Aşırdılar bizi Yozgat dağından
Anadolu Sivas şehri sağından
Bizden sonra bir nâm kalsın illere

[40]Ahmet Özdemir, 2006, **Halk Şiirinden Seçmeler**, Bordo Siyah Yayınları, Trend Yayın Basım Dağıtım. İstanbul, s. 164-165, 451.

DELİ BORAN

Asıl adı Hanefi olup 1838'de Çorum'un Sarı(m)bey köyünde doğmuştur[41]. Başka rivayetlerle kendi şiirinden onun Dadaloğlu gibi göçebe Türk-Türkmen şairlerinin türkülerinde sık sık adı geçen ve bugün Suriye topraklarında bulunan yerlerde gezip dolaştığını anlatır. Cahit Öztelli, doğum tarihini 1838, doğum yerinin Sarıbey adında biri tarafından kurulmuş olan Çorum'un Sarımbey köyü ve ölüm tarihinin de 1898 olduğunu kaydetmektedir[42].

Haydi bire deli gönül
Alevden mi dışın senin
Haydi bire deli gönül
Alafıcrık işin senin.

Yârden sana sade cefa
Sen de bol bol od ver bana
Bozarmış hep yana yana
Kanlı kızıl başın senin.

Kalan her bucakta gezme
Rüzgârlardan hile sezme
Vara yoğa gönül çezme
Bine varmış yaşın senin.

Deli Boran benzin solmuş
Boğazına zıkkım dolmuş
Döğe döğe gömgök olmuş
Kana kesmiş döşün senin.

Şiirleri zaman zaman Karacaoğlan ve Dadaloğlu'nun eserleriyle karıştırılmıştır[43]. Bir şiirinde Plevne kahramanı Osman Paşa'yı methetmesi, O'nun Plevne Muhasarası'na katıldığı intibaını uyandırmaktadır[44]. Deli Boran veya Boran Baba'nın Kerbelâ'ya hacca gittiği, Irak'ı Suriye'yi dolaştığı söylenmektedir[45]. Deli Boran, şairin kendi aldığı isim mi yoksa ona eşi dostu mu bu adı verdiler, bilmiyoruz[46]...

---

[41]Saim Sakaoğlu, 1989, "Türk Saz Şiiri", **Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)**, Sayı 445-450, Ocak-Haziran, Ankara, s. 202-203.

[42]Pertev Naili Boratav, 2000, **İzahlı Halk Şiiri Antolojisi**, Yayıma Hazırlayan: Metin Turan, Tarih Vakfı Yayınları, Numune Matbaası, İstanbul, s. 156-157.

[43]Tarih Kutsi, 1975, **Türk Halk Şiiri (Antoloji)**, Toker Yayınları, Toker Matbaası, İstanbul, s. 81-82.

[44]Hasan Köksal, 1985, **Millî Destanlarımız ve Türk Halk Edebiyatı**, Üçdal Neşriyat, Tasvir Matbaası, İstanbul, s. 331-332.

[45]Ziya Gürel, 1938, "Deli Boran", **Çorumlu Dergisi,** Yıl 1, 15 Ağustos 938, s. 158-159.

[46]Refik Ahmet Sevengil, 1965, **Yüzyıllar Boyunca Halk Şairleri**, Atlas Kitabevi, Tan Matbaası, İstanbul, s. 335-340.

DERVİŞ MEHMED

Derviş Mehmed hakkında, Çorumlu Dergisi'nde verilen bilgi şöyledir: Alaca ilçesinin İmad köyündendir. Kendisine İmadlı Mehmet ve Âşık Mehmed denilir. Yaşadığı tarihler bilinmemektedir. Halit Bayrı, Derviş Mehmed'in Bektaşi şairlerden olduğunu kaydetmektedir[47].

Dünya malı için tamah edersin
Gövertmezler seni bitemen sonra
Kalbin kara tutup kibir güdersin
Tohumuna tohum kataman sonra

Yaradan Allah'dır cümlenin başı
Önünde sunarlar ağudan aşı
Kurumaz altının üstünün yaşı
Kuru yer bulup ta yataman sonra

Bunda ne işlersen yanına kalır
Bastıcığın yerler hep diken olur
Varınca önüne bir derya gelir
Sığınıp kendini ataman sonra

Gönüle bakarsan çok dala konar
Kendini bilmeden odlara yanar
Günahın var ise üstüne biner
Müşteri bulupta sataman sonra

Niçe canlara da hulle biçilir
Haklılar haksızlar anda seçilir
Parelerin göz göz olur saçılır
Açılan yarezi tutaman sonra

Mehemmedin sırat mizan geçince
Gözlerinden kanlı yaşlar saçınca
Can cesedden kanadlanıp uçunca
Seğirdip ardından yetemen sonra

[47] Ziya Gürel, 1938, "Derviş Mehmed", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 1, 29 Birinciteşrin 938, s. 228-232.

DOĞAN İNCEL
<Kul Doğan>

06.03.1954 tarihinde, Çorum ili Sungurlu ilçesi Muratkolu köyünde doğdu. Şiirlerini, sazıyla çalıp söylemektedir[48].

Bir Nazar Eyle

Bunca avazımı duymazmış gibi,
Ne haber yolladın ne selam saldın.
Sana yandığımı bilmezmiş gibi,
Ne nazar eyledin ne de var saydın.

Lütuf mu Allah'tan gazap mı bilmem,
Sen düştün gönlüme katlandı çilem,
Derde giriftarım men oldu gülmem,
Sende değişen yok hep aynı kaldın.

Varlığın gayemdir uzak olsan da,
Yokluğun gecemdir gün ortasında,
Kalp denen kutumun en kuytusunda,
Çıra oldun alev alev hep yandın.

Bir gün anlayacak bendeki dili,
Esecek başında sevdamın yeli,
Doğanıma döneceğin günleri,
Gönül bayramıma arifem saydım.

[48]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

DÖNDÜ DOĞAN
<Döndü Bacı>

1962 yılında, Çanakçı köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. 15 yaşında evlenerek Çorum'a yerleşti. Küçük yaşlardan beri âşıklık geleneği ve halk şiirine ilgi duymuş olmasına karşın, düzenli olarak yazmaya yaklaşık 30 yaşlarında başladı. Genellikle tasavvuf konularını işleyen Döndü Bacı'nın şiirleri çeşitli gazete, dergi ve araştırmalarda aktarıldı[49].

Sevgi

Sevgi pınarından doldur testini
Aşılmaz engelden aşırır seni
Fark edersin yakın ile uzağı
Sığdırmaz kabına taşırır seni

Sevgidir kişinin gönlüne dolan
Sevgidir kişiden kişiye gelen
Sevgiden başkası inan hep yalan
Gönül bağına gün aşırır seni

Sevgi kalıcıdır bütün cihanda
Sevgi yaratanda sevgi rahmanda
Sevgi öz varlıktır sevgi insanda
Köprüsüz nehirden geçirir seni

Döndü Hüseyin'le nasibin alsa
Sevenler sevginin bağında kalsa
Sevgili pirinden dolusu dolsa
Kırık kadehlerden içirir seni

[49]Bekir Karadeniz, 2007, **1900'den 2000'e Halk Şiiri**, Atılım Üniversitesi Yayınları, Desen Ofset A. Ş., Ankara, S. 186-188.

DURAN TEKDEMİR
<Duran>

1924 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Yekbas köyünde doğdu. Okuz-yazar olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Kendi deyişlerini söyleyen Tekdemir'in çırağı Durmuş Bozoğlan'dır. Şiirleri yerel bir gazetede yayımlanan âşık, yurt içinde çeşitli festivallere katılmıştır[50].

Çorum Alaca gibi kavga yapmadım
Tuttum atasözü yanlış gitmedim
Vallah kardaşıma kurşun atmadım
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Sungurlu'ya gelsen memnun olurdum
Kemdim Türk oğluyum iyi bilirim
Kemal Atatürk'ten haber veririm
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Araziyi oyuk oyuk oydular
Boruları hep tersine koydular
Silahsızca bu vatanı soydular
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Çok mektup gönderdim cevap çıkmıyor
Fakirin yüzüne kimse bakmıyor
Yedi senedir hiç suyumuz akmıyor
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Kazamız Sungurlu Çorum'a bağlı
Kaybettim Atam'ı yüreğim dağlı
Babam gazi ama Süleyman oğlu
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Besteyi yazan hem Âşık Duran
Kemal Atatürk'ü düşünde gören
Yoksa benim gibi yok mu yol paran
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

---

[50]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 304-305.

DURAN ULUSOY
<Durmuş>

1941 yılında, Alaca ilçesinin Küçükeşlik köyünde doğdu. Askerlik çağına kadar köyde kaldı. 1963 yılında vatanî görevini tamamlayıp köyüne döndü. Sonra, 2 yıl Kırıkkale'de çalıştı. 1965 yılında, Belçika'ya işçi olarak gitti; 15 yıl çalıştıktan sonra 1980 yılında dönerek Ankara'ya yerleşti. Şiirlerinde "Durmuş" mahlasını kullanan Duran Ulusoy, hâlen Ankara'da ikâmet etmekte olup 3 çocuk babasıdır[51].

Arkadaş

Haksız yoldan mal kazanıp neylersin
Haydan gelen huya gider arkadaş
Bal da olsa bulamazsın tadını
Zehir zıkkım olur yeme arkadaş

Yağmurlu havada sürersin izi
Yuvada vurursun ördeği kazı
Gönül kırmak için o kötü sözü
Eğer insanısan deme arkadaş

Bulanık sularda balık avlama
Gözün ile görmediğin söyleme
Fakire yetime zulüm eyleme
Hakka hesap vermek zordur arkadaş

Her sözün içinde bin gerçek yatar
Göçünü yüklemiş gidiyor katar
Kesilir tellerin sigorta atar
Zifri karanlıkta kalın arkadaş

Durmuş der tutuştu gönül ateşi
İstersen yazı seç istersen kışı
İster tilki gibi kokmuş üleşi
İster insan ol da bal ye arkadaş

---

[51] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 149-158.

EKREM KOÇ

1956 yılında, Çorum'da doğdu. Gençlik yıllarında şiir yazmaya başladı. İlköğretim okulunu Çorum Zafer İlköğretim Okulunda tamamladı. Daha sonra sanayi sitesinde demir doğramacı olarak yedi yıl çalıştı. 1980 yılında evlendi. Bir kamu kuruluşunda 1982 yılında başladığı işinden 2001 yılında emekli oldu[51].

Vatan Borcu

Omzumda tüfek başımda miğfer,
Soğuktan çatlamış o masum yüzler,
Üzülmeyin babam ordu bizi besler,
Vatan borcu bu ödemeğe geldim.

Anacığım düşünmeyin siz beni,
Seve seve yaparım vazifemi,
Benim için dua et ağlama emi,
Canilere hesap sormaya geldim.

---

[51] Ekrem Koç, t.y., **Şiir Muhabbeti**, Doğuş Ofset, Çorum, s. 22.

ERCAN ÇİÇEK
<Ercan>

21.05.1970 tarihinde, merkeze bağlı Ahmetoğlan köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Babasının halk ozanı olması nedeniyle geleneği sürdürmektedir. Bir kamu kuruluşunda çalışmakta ve hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir. Şiirlerinde "Ozan Ercan" mahlasını kullanmakta olup, evli ve üç kız babasıdır[53].

Memurlar

Bordro mahkumudur karnı doymamış
Günden güne hali beter memurlar
Devlet memurları adam saymamış
Pazarlarda limon satar memurlar

Rezalet duyduğum koca bir hayat
Asgari ücretle yaşamak bayat
Gaflet uykusundan bizleri uyat
Renkli rüyalara yatar memurlar

Bakkala manava bir de kasaba
Aybaşında aklı yetmez hesaba
Kaç paradır verdikleri acaba
Hesabını kendi tutar memurlar

Sömürene dur demeyi bilmiyor
Ağlayıp da göz yaşını siliyor
Ercan Çiçek güzel günler diliyor
Bile bile zehir yutar memurlar

---

[53]**AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 785-788.

ERDAL YILMAZ

1951 yılında, merkeze bağlı Büyük Palabıyık köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. 1971 yılında gittiği vatani görevini 1973 yılında tamamladı. Kıbrıs Barış Harekatında ihtiyat gücü olarak silah altına alındı. Askerlik görevi dışında köyünden ayrılmadı. Hâlen aynı köyde ikamet etmektedir[54].

Kim Kaldı

Giden bayram gezdim köyün içini,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?
Caminin önünde gördüm üçünü,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

Oruçların Kemal türkü çalıyor,
Felan Hasan dudağını yalıyor,
Şeker Arif omuzundan soluyor,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

Patlak Üsük çalışmadan duramaz,
İsmail de çocuk olmuş yaramaz,
Pevzik Hatın karşısını göremez,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

Mıdara giyinir uzun abayı,
Yarım Hasan yakamadı odayı,
Parasız emekli ettik babayı,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

Böyle kişilere yeter mi paha?
Yukarı mahleye gelmedik daha,
Göğ-Şerbanı unuttuyduk az daha,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

Berber Sadık kimseleri takmıyor,
Tokucu hiç gül olup da kokmuyor,
Memidik de hastaneden çıkmıyor,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

Hamdi Ağa geri geldi şehirden,
Cımız Ali et tutmuyor kahirden,
Az daha öldüydü Erdal zehirden,
Bizim köyde yaşlılardan kim kaldı?

[54]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

ERGÜLÜ KARLIKOÇ

Sungurlu ilçesine bağlı Demirşeyh köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokulu bitirdi. Geleneğe olan hevesi ile çalıp söylemeği kendi kendine öğrendi. Köy düğünlerine katıldı, yakın çevreyi gezdi. Yöresinde tanındı. Halk kültürüyle bezenmiş doğa ve sevgi şiirleri söylerken bir şeyhe kapılanıp dine yöneldi[55].

Güvenme dünyanın şu sefasına
Yaşın geldi gitti haberin var mı?
Aldanıp kapılma nefs hevesine
Ömrün tamam olmuş haberin var mı?

Zalim nefis şeker çekmiş üstüne
Seni yoldan çıkarmanın kastine
Yatan birgün musallanın üstüne
Evin barkın kalmış haberin var mı?

Yalan dünya hep yüzüne gülüyor
Hain şeytan intikamın alıyor
Düşün, sıra birgün sana geliyor
Dosyan ele gelmiş haberin var mı?

Gafletle geçen ömrüne yazık
Dünyadan ahrete ne korlar azık!
Kalbine vururlar demirden kazık
Yakan ele geçmiş haberin var mı?

Hakk'ı tastik edip emrini bilmek
Nasıl geldin ise öyledir ölmek
Bedene biçilmiş bir beyaz gömlek
Ergülü'de göçmüş haberin var mı?

[55]Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara, s. 428.

EŞREF ERDOĞAN
<Eşrefoğlu>

1941 yılında, Alaca ilçesinin Haydar köyünde doğdu. İlkokuldan sonra okuyamadı. Askerliğini yaptıktan sonra Almanya'ya işçi olarak gitti. Gurbetin kahrından, eziklikten, hayata küskün yaşamaktan kaynaklanan konular şiirlerine de yansımıştır. Deyişlerini sazı eşliğinde söylemektedir[56].

Almanya

Doğup büyüdüğüm Haydar köyünü
Terk ettirmedi mi bana Almanya
Serin havasını soğuk suyunu
Terk ettirmedi mi bana Almanya

Göztepe'den seyrederim ovayı
Paşa pınar serinletir havayı
Ne mihnetle kurduğumuz yuvayı
Terk ettirmedi mi bana Almanya

Bağlarbaşı yeni pınar düzünü
Görebilsem baharını yazını
Baba diye yola bakan kuzumu
Terk ettirmedi mi bana Almanya

Yel eser ekinler dalgalanırdı
Düğünlerde köyüm çalkalanırdı
Siyah zülüfleri halkalanırdı
Terk ettirmedi mi bana Almanya

Geniş olur Alaca'nın ovası
Yükseğinde vardır şahin yuvası
Eşrefoğlu geçti gençlik havası
Terk ettirmedi mi bana Almanya

---

[56]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 239-242.

FAHREDDİN ÖZDEMİR

1938 yılında Çorum'da doğmuştur. Orta tahsilini bitirdikten sonra PTT teşkilatına katılmıştır[57].

Çorum'un Ovasında

Doğuda Gazi Melik, yatar arslanlar gibi.
Batıda Kösedağı uzanır kervan gibi.
Güneydedir Dörttepe eksik olmaz kar tipi
Lâle sümbüller kokar Çorum'un ovasında.

Bahar gelir gülerek kahkahalar atarak.
Gamlı gamsız herkese binbir neş'e katarak.
Koyun kuzu meleşir, çimenlerde yatarak,
Güle bülbüller şakır, Çorum'un ovasında.

Yaza hasret gibidir, sanki kırk yıllık,
İnsan seli olur bağ, bahçe, park, Hıdırlık.
Bu neşeden sizde alın payınızı bir günlük,
Yerden cevherler çıkar, Çorum'un ovasında.

Kurban olam Çorum'un, toprağına taşına.
Çekik elâ gözlüne, keman olmuş kaşlına.
Doyurursun aç kalsa, vatanı tek başına.
Yiğit çıkar, mert olur, Çorum'un ovasında.

Gözüm yok dünyanın, toprağında taşında.
Bâbili verseler, istemem bu yaşımda.
Sıhhatini bulursun çıksan Çomar başında.
Arslanlar yatağı, Çorum'un ovasında.

---

[57] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 159-160.

FATMA
<Mırık>

1870 yılında, Mecitözü ilçesine bağlı Üçköy'de doğdu. Ali Çavuş adında bir kişinin eşidir. Okuma yazması yoktur. Doğru özlü, doğru sözlü, korkusuz bir yergi şairidir. Şiirleri yazıya geçmemiştir[58].

Bulgur koyduk camiye
Yük olurdu gemiye
Muhtar, hoca bölüştü
Beyliğinki hanı ya

Ho derim öküz gitmez
Bu işe aklım yatmaz
Bunların ettiğini
Köyün sıçanı etmez

Ağ dağın başı duman
Komşular bu iş yaman
Beylik malı yiyende
Ne din olur ne iman

Bunların işi çürük
Bana kalırsa Mırık
Hepisine vurmalı
Eyisinden bir sırık

[58]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 293-296.

FEVZİ BİLÂN

1934 yılında, Çorum'da doğmuştur. Hukuk mezunudur. Avukatlık yapmıştır. Şiirlerinin bir kısmı mahallî basında yer almıştır[59].

Hâyal Oldu

Şırıl şırıl akan suyun başında
Gördüm güzeli çorap örerken
Elâ gözlerinde siyah kaşında
Aşkımla baş başa sefa sürerken

Hayal oldu şimdi o bile bana,
Ayrılık okuna tû... lanet olsun.
Boyansın gözlerim kalbinde kana
Güneşte doğmasın hayat kahrolsun.

Sararsın dalında açan gonca gül,
Varsın figan etsin o zaman bülbül,
Sarhoşa bade ver dilbere sünbül,
Bana da sen gel ey Şengül Şengül.

[59] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 34-37.

FEVZİ İNAN

1926 yılında, Çorum'da doğmuştur. Elektrik teknisyeni olarak hayatını kazanmıştır. Güzel sanatlara heveslidir. Şiirlerinin bir kısmı mahallî yayın organlarında neşredilmiştir[60].

Bir Kuş Olsam

Bir kuş olsam alsam yarimi
Yeşil bahçelerde geçse ömrümüz
Işıktan yolunu bulsak cennetin
Hep bahtiyar olsa mahzun gönlümüz

Engin semalarda kartallar gibi
Yalçın kayalardan geçse yolumuz
Bulutlar bizlere arkadaş olsa
Gökçe yıldızlara değse elimiz

Bir kuş olsam uçsam göklerde
Hakikat olsa gençlik hülyası
Doldursam içime hür havasını
Bitmese ömrümün tatlı rüyası

---

[60] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 131-138.

FEVZİYE BACI

Çorum'un Gökçepınar köyünde doğdu. Şiir söylemeğe 13 yaşında başladı. Anadolu halkının dertlerini dile getiren "Cehaletin Kurbanı" ve "Ettin Buldun" isimli kitapların yazarıdır[61].

Gel arkadaş hürüm deme,
Özgürlüğün bu mu senin?
Etli, sütlü, tatlı yeme,
Özgürlüğün bu mu senin?

Dillerin ben özgürüm der,
İçten bir ses isyan eder,
Kuşkun devam eder gider,
Özgürlüğün bu mu senin?

Senin bunca derdin varken,
Köpek aslanı boğarken,
Binbir haksızlık doğarken,
Özgürlüğün bu mu senin?

Amerika nabzın tutmuş,
Emmin kanını kurutmuş,
Başkası seni unutmuş,
Özgürlüğün bu mu senin?

Sen bir sürüden farksızsın,
Doğru söylersen haksızsın,
Boynu bükük bir öksüzsün,
Özgürlüğün bu mu senin?

[61] Âşık İhsani, 2002, **Ozan Dolu Anadolu Antoloji**, Berfin Yayınları, Kayhan Matbaası, İstanbul, s. 142-143.

FEYZULLAH

18. yüzyılda, Çorum'da yaşadı. 1730'lu yıllarda Genç Osman adındaki bir kişinin başçılığında Çorum'a saldıran Kapusuz eşkıyasıyla Çorumlular arasında geçen cenge katıldı. Bu cengi, Kaside-i Kapusuz başlıklı bir destanla anlattı. Yaşamı üzerine ayrıntılı bilgi yoktur[62].

Kaside-i Kapusuz

Erzurum'an aldı kapusuz ünün
Binbir eşkıyadan çevirmez yönün
Yolum şehitliktir çekmedi gamın
Ali cengin burda etti Kurtoğlu
Gün bu günki gün der Süleyman ağa

Amasyalı çıkamadı her denge
Merzifon'lu dayanamadı bu cenge
Ölenimiz şehit bu günki günde
Uralım yoldaşlar dedi Kurtoğlu
Gün bu günki gün der Süleyman ağa

Kimler gördü böyle cengi Urum'da
Beylik aslan gibi durur yerinde
Koç yiğitler yetişmiştir Çorum'da
Sedd'İskender oldu Kurtoğlu
Gün bu günki gün der Süleyman ağa

---

[62] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 108-113.

FİKRET PİROĞLU
<Sefil Pir>

1926 yılında, Mecitözü ilçesine bağlı Kalecik köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve on iki çocuk babasıdır. Serbest çalışarak geçimini sağlamaktadır. Saz çalabilen âşık, kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. Bir de kitabı vardır[63].

Hayatın demini sürdüm diyene
Ah çekip derinden gülesim gelir
Bahçemde gülümü derdim diyene
Usulca sorup da bilesim gelir

Ömür hikâyedir uzar da gider
Âşıklar ozanlar yazar da gider
Yareler derindir azar da gider
Doğmadan hemencik ölesim gelir

Kimi ağlar kimi gülecek elbet
Dünyada ne etti bilecek elbet
Yaşamın sonu ki gelecek elbet
Ecel şerbetini alasım gelir

Dünya âleminde birlik olalım
İnsanca yaşamda karar kılalım
Üç günlük dünyada biz de gülelim
Arayıp bunları bulasım gelir

Sefil Pir sanma ki bunlara kızar
Yazılar kesindir düzeni bozar
Az yaşa çok yaşa son durak mezar
O güzel toprağa dalasım gelir

[63]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 265-267.

GAZİ BARIŞCAN

1956 yılında, Alaca ilçesine bağlı Eskiyapar köyünde doğdu. Çocukluğu ve gençliği köyde geçti. Anadolu Medeniyetleri Müzesinde çalışırken askere gitti. Dönüşünde, bir süre Devlet Tiyatrolarında çalıştı. Görevi nedeniyle Avrupa ve Asya'da çeşitli devletlerde bulundu. 1998 yılında ilk kitabı olan "İnsanlık" yayımlandı. 2001 yılında da babası H. Hüseyin Barışcan'la "Baba Oğul Dergâha Varış" isimli kitap basıldı. Çeşitli dernek ve vakıflarda kurucu üye ve üye olarak görev üstlendi. 2008 yılında da "Dünden Bu Güne Ozanların Dilinden" isimli kitabı neşrolunan Gazi Barışcan 2001 yılında sağlık nedenleriyle emekli olup Ankara'ya yerleşti[64].

Nasrettin Hoca

Yüzyıllar öncesi o günden bize,
Kalplerde yaşıyor Nasrettin Hoca.
Neler vermemiş ki bir bakın size,
Kızlara şaşıyor Nasrettin Hoca.

Altı yüz beşte de gelince söze,
Gülücük aşlamış asılan yüze,
Ondaki bilgiyi ondaki teze,
Sazları koşuyor Nasrettin Hoca.

Parası olana düdük çalarmış,
İnsanları düşünceye dalarmış,
Aranan perdeyi sazda bulurmuş,
Mızrapla coşuyor Nasrettin Hoca.

Eşeğe ters binip halkı güldüren,
Hem kazan doğurtan hem de öldüren,
Aksaray'ı merkez diye bildiren,
Tarihe düşüyor Nasrettin Hoca.

Barışcan'ım diyemem ki ölüdür,
Sevgi barış bahçesinin gülüdür,
Mizahın ustası ölmez diridir,
Ülkemde yaşıyor Nasrettin Hoca.

---

[64]Ozan Gazi Barışcan, 2008, **Dünden Bu Güne Ozanların Dilinden**, Ezgim Matbaası, Ankara, s. 2-58.

GÜLÂBİ

01.01.1950 tarihinde, Sungurlu ilçesinin Çayan köyünde dünyaya gelmiştir. Bağlamayla tanışması yedi sekiz yaşlarında babasının hediye ettiği siyah iplik perdeli bir sazla olmuştur. İlk sahne deneyimini 14 yaşında yaşayan sanatçı, 1968 senesinde "Bir Sahne Seyran Edip Gezerken" adlı bir plâk çalışması yapmıştır. Yurt dışında da birçok etkinliklere katılmış ve çeşitli ödüller kazanmıştır. Zamanının ozanları gibi halkın sesi olmuş, işçiyi savunmuş, sosyal konulara değinmiştir[65].

Seher yeli dost köyüne varırsan
Sana diyeceğim var seher yeli
Gözlerimden akan kanlı yaşlara
Hele şu halime bak seher yeli

Sakın deli esme zülfün teline
Benden selam söyle o zalim yare
Yazdığım nameyi onun eline
Çağır bir tenhada ver seher yeli

Gülâbi'yem daha sabrım kalmadı
Deli gönül Leyla'sını bulmadı
Bu dünyaya öyle güzel gelmedi
Bulunmaz emsali yok seher yeli

[65] İsmail Serdar Yakar, 2008, **Çorum İli Âşıklık Geleneği ve Âşık Rıfat Kurtoğlu**, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Lider Matbaacılık A. Ş., Çorum, s. 70.

GÜNER KAYMAK

1960 yılında, Çorum ilinin Ortaköy ilçesine bağlı Yaylacık köyünde doğdu. Halk Ozanı Âşık Hüseyin Kaymak'ın oğludur. Sazı ve sözü, babasının dilinde ve telinde gördü. İlk şiirini ölümünün 10. yılında Âşık Veysel için yazdı. Arzu ve istekleri, kendisini etkileyen konular ve tepki duyduğu meseleler, şiirlerinde işlediği konular arasında sayılabilir[66].

Akıl Kârı Mı

Hakk'ın güzel bir kulunu,
Sevmemek akıl kârı mı?
İlmin aydınlık yolunu,
Seçmemek akıl kârı mı?

Güzellik Hakk'ın nimeti,
Çirkinin yoktur kıymeti,
Sevmek Hakk'ın bir hikmeti,
Sevmemek akıl kârı mı?

Sevmeden mutlu olunmaz,
Dünya malına doyulmaz,
Gerçek sevenler ayrılmaz,
Ayrılmak akıl kârı mı?

Ferhat boşa mı dağ deldi!
Mecnun çölde niye gezdi?
Yaratan böyle emretti,
Uymamak akıl kârı mı?

Gül dikensiz güzel değil,
Çirkine verilmez meyil,
Sevmeyenler kalır sefil,
Sefillik akıl kârı mı?

Güner, sevince mutludur,
Gelecekten umutludur,
Sevmeyenler unutulur,
Unutmak akıl kârı mı?

---

[66]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

HACI
<Deryâi>

Çorum'un eski mahallelerinden Sağrıcı'da doğmuştur. Höke oğullarındandır. XIX. yüzyılda yaşamıştır. Asıl adı Hacı'dır. Şiirlerinde Deryâi mahlasını kullanmıştır. Ulucami medresesinde öğrenim gördü. Şiirlerinde belirgin bir lirizm ve sade bir dili vardır[67].

Cevr ile uşşâka düşvâr olduğun bilmez miyim
Gamze ile çeşm-i hunhâr olduğun bilmez miyim
Sende derman sâdır olmaz derdine âşıkların
Şem gibi pervâneye nâr olduğun bilmez miyim

Rûz u şeb bu cevrine cânâ sezâ oldum neden
Cevrini çekmeye tahammül eder mi gül beden
Raks edüp âh âşık-ı şûrîdeler bezminde sen
Rû-be-rû ağyâra ızhâr olduğun bilmez miyim

Ah benim ile senin derdin nedür ey rûh-ı mâh
Urdun eyvah başıma sönmez ateşten bir külah
Pâyime takdın yedersin kûh-be-kûh zülfünle âh
Ol Enel-hakk'a senin dâr olduğun bilmez miyim

Nârına yandı vücud kastın nedir pervâneye
Bu mu ki bir kerre teşrif eylemek virâneye
Sen ne dem âl eylesen Deryâi-yi dîvâneye
Ben senin yâd ellere yâr olduğun bilmez miyim

---

[67] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 164-168.

HACI AHMET
<Zühdü>

1885 yılında, Çorum'un Sağrıcı Mahallesinde doğdu. Bilalzade'lerden Hacı Abdullah Efendi'nin oğludur. İlk öğreniminden sonra medrese okudu. Arapça ve Farsça öğrendi. Yaşamı boyunca manifatura ticaretiyle uğraştı. Uzun süre Çorum'da Ulucami'de vâizlik yaptı. Şiirle gençlik yıllarında ilgilendi. Bir yandan aruz ölçeğiyle divan tarzında şiirler yazarken öte yandan hece ölçeğiyle âşık tarzında koşmalar yazdı. Hece ile yazdığı şiirlerinde Zühdü mahlasını kullandı[68].

Hicrinin sam yeli ey gül-i rânâ
Gülzâr-ı ömrümü bozdu da geçti
Nigâh-ı sitemin senin ey cânâ
Şu garip gönlümü üzdü de geçti

İdbâra meyletti necm-i suûdum
Kapladı âfâkı nâle-i dûdum
Ummân-ı eşkime dalıp vücûdum
İklîm-i gumûme yüzdü de geçti

Zühdüyâ tâli'den etme şikâyet
O yâre ne lâzım izhâr-ı hâlet
Dünkü gün o mâh o burc-ı letâfet
Remz ile gözlerin süzdü de geçti

---

[68] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 333-335.

HACI AHMET ÜNKAP

1921 yılında, Çorum'a bağlı Kuşsaray köyünde doğdu. Fakir bir ailenin çocuğu olan Ünkap'ın hayatı, çobanlık ve çiftçilikle geçmiştir. Doğayı çok sevdiğinden ağaç dikmeye önem vermiştir. Kısa bir süre için yurt dışına gidip Danimarka'da çalışmıştır. Hacı Ahmet Ünkap 14 Ağustos 2003 tarihinde vefat etmiştir[69].

Ne Hoş Tatlı

Düşmana verme hiç aman
Sonra olur yurdun talan
Vatan için çok kahraman
Savaştılar onlar tatlı
....
Doğu batı cenup şimal
Vatanıma olam hamal
İnönü Mustafa Kemal
Mareşal Çakmak da tatlı

Bir gün derler öldü falan
İşte o gün dünya yalan
Tarihlerde Mimar Sinan
Dünyada eseri tatlı

Gidem dedim gurbet elden
Sor sılayı esen yelden
Şahı merdan binbir dondan
Mihraçta Aslan da tatlı

Habibimin adı Ahmet
Bütün İslam ona ümmet
Rabbim Kur'an'ı emanet
İkisi de aynı tatlı

Tattım yalan dünyasına
Ağlar âşık leylasına
Bütün varlık mevlasına
Mevlam da hepsinden tatlı

[69]Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'ne elden teslim edilen biyografi ve şiir. Antolojinin "1.Bölüm"ünde, yaşayan gelenek temsilcileri yer aldığı için, Hacı Ahmet Ünkap "2.Bölüm"e eklenmiştir.

HACI ALİ ARİF
<Arif>

1806 ile 1863 yılları arasında yaşadı. Çorum'da doğdu. Leblebici oğullarından Müftü Hacı Osman Efendi'nin oğludur. Öğrenimini medresede yaptı. Yüksek öğrenim için İstanbul'a gitti. Çorum'a döndüğünde Kurdoğlu Süleyman Ağa medresesine müderris oldu. Bir süre sonra babasının yerine atandı. Şiirlerinde "Arif" mahlasını kullandı[70].

Gel gönül aldanma dilber sözüne
Dünya güzelinden umma vefayı
İbtidâ gülerler senin yüzüne
Sonunda çektirir cevr ü cefâyı

Bin nazla ederler âşıkı meftun
Saluben hicrana kılarlar magbun
Dökersin dîdeden yaşları ceyhun
Al edip gezdirir sana dünyayı

Nice Mecnun geldi nice bin Leylâ
Var mıdır anlardan bir eser peydâ
İbret al bunlardan Ârif-i şeydâ
Er isen ara bul sen de Mevlâ'yı

[70]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 132-138.

HACI ÖMER
<Nakdî>

Çorum'da doğup yaşadı. Doğum ve ölüm tarihleri kesin olarak bilinmemektedir. Düğünlerde saz çalar; Emrah, Tokatlı Nuri, Ceyhunî gibi usta âşıkların koşmalarını, kalenderilerini okur; arada kendi deyişlerine de yer verirdi. Son zamanlarda kireç sıvacılığı yaptı. 1909-1914 yılları arasında, tahminen 45-50 yaşlarında öldü[71].

Bir zamanlar bakkal idim hem esnaf
Ahbablar yanıma gelirdi saf saf
Derlerdi biz sana söylemek hilaf
Esnaflar içinde emsal kalmadı

Ahbablar bir gece sıra gezdiler
Ahi Veli adlarımız yazdılar
Taam geldi yemekleri dizdiler
Keşik bize geldi ehmal kalmadı

Sabahleyin vardım dükkâna erken
Eyi oluyordu biz elden yerden
Gaz yağı tuz biber ve kibrit derken
Şeker ile pirinç bal yağ kalmadı
....
Hazır mal hiç dayanır mı deliye
Sermâyeyi yedin gel gir çileye
Borç hesapsızlandı Ali Veli'ye
Hakkın istemedik rical kalmadı
....
Baltayı da sattık yaktık sapını
Evde komadık tek saman çöpünü
Beş kuruşa verdik turşu küpünü
Çanak çömlek soba mangal kalmadı
....
Nakdiyâ hâlini ettin ifâde
Aman yârab kaldım böyle fenâda
Sen var iken kime gidem imdâda
Hâlim pek perişan mecal kalmadı

---

[71]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s.250-252.

HÂFİZÎ

19. yüzyılda, Çorum'da yaşadı. Asıl adı bilinmemektedir. Hâfizî mahlasıdır. Yaşamı üzerinde ayrıntılı bilgi yoksa da aruz ölçeğiyle yazdığı şiirlerin dilinden ve içeriğinden iyi bir öğrenim gördüğü anlaşılmaktadır. Divan tarzındaki şiirlerinin yanı sıra hece ölçeğiyle koşmalar da yazmıştır. Şiirlerini içeren el yazması ya da basılmış bir yapıtı yoktur[72].

Gönül eğlencesi rûh-u revânım
Terk edemem seni bin kan olursa
Ne mümkün ayrılmak çıkmadan canım
Âlemde kâinat düşman olursa

Vücûdum şehrini odlara yakmam
Su gibi meyledip yadlara akmam
Cemâlinden başka cemâle bakmam
Karşımda Yusuf-ı Ken'an olursa

Hâfizî aşkınla sararsın solsun
Bizi dahledenler Mevla'dan bulsun
Olursa sevdiğim sen gibi olsun
Cihanda âşıka civan olursa

[72]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 155-156.

HALİL ALÇIN
<Halil>

1922 yılında, merkez Mislerovacığı köyünde doğdu. 16-17 yaşlarında gördüğü rüya sonrasında şiir söylemeğe başladı. Ustası Mıstık Tahranlı'dır. Kendisi çırak yetiştirmemiştir. Sanatını cem törenlerinde sergilediğini dinî içerikli şiirler söylediğini ifade etmektedir. Doğaçlama şiirler de söyleyen Halil Yalçın, şiirlerini bir defterde toplamıştır[73].

Matem bize vardır sünnet
Hüseyin'de gördüm hikmet
Matem dutan çekmez zahmet
Kevserde İmam Hüseyin

Matem dutar bacı kardaş
Haseyin'e olur sırdaş
Nizamda kim var bahın gardaş
Kevser'de İmam Hüseyin
....
Âşık Halil güzel sözüm
Ya Hüseyin ay mı güneş mi yüzün?
Meydan da koyma bizi
Kevserde İmam Hüseyin

[73]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 59-61.

HALİL DEMİRAL

1953 yılında, Çorum'un Kınıkdeller köyünde doğdu. Ortaokul mezunudur. Dört kaset yaparak adını duyurmuştur. Halk arasında âşık olarak tanınan ve bir kamu kuruluşundan emekli olan Halil Demiral evli ve 4 çocuk babasıdır[74].

Kız Kaçırma

Niye söz verdin de, döndün sözünden?
Ankara'ya gidiyom senin yüzünden.
Yoksa parasını vermiyo muydum?
Böyle olacağın bilmiyo muydu?

Kapımızın önü meyveli dutlu,
İfade dinledim gönlüm umutlu,
Yoksa parasını vermiyo muydum?
Böyle olacağın bilmiyo muydun?

Ey Halil Demiral uzatma sözü,
Sevda olanların dayanmaz özü,
Yoksa parasını vermiyo muydum?
Böyle olacağımızı bilmiyo muydun?

[74]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

HALİL RIFAT ARINCI

1898 yılında, İskilip ilçesinde doğdu. İlköğrenimini İskilip'te yaptı. Ankara Muallim Mektebine (Öğretmen Okulu) kaydoldu. Birinci Dünya Savaşı başlayınca okuldan askere alındı. 1916 yılında, Irak cephesine gönderildi. Savaş bitince 1920'de İstanbul'a döndü. 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla, Müdafa-yı Hukuk örgütünün emrinde mücadele etti. Bu hizmeti nedeniyle İstiklal Madalyası'yla ödüllendirildi. Cumhuriyet döneminde eğitim işleriyle uğraştı. Çorumlu Dergisinde, Çorum'un tarihi, jeolojisi, coğrafyası üzerine inceleme yazıları yazdı. 1938 yılında Ankara'ya yerleşti. Çalıştığı İktisat Bakanlığı'ndan 1949 yılında emekli oldu. 1972 yılında vefat etti. Yayımlanmış şiir kitapları vardır[75].

Atatürk'ün Anıt Kabrine

Kubbenin üstünde mukaddes hilal
Göklerden şeref şan sağlıyor Atam
Tarihin yolunda Mustafa Kemal
Ezelden ebede çağlıyor Atam

Milliyet aşkını yaşatan kanda
Vatan düşmanını boğdun vatanda
Bir eşsiz inkılap yaptın her yanda
Cumhuriyet gönül bağlıyor Atam

Âvizenle pür-nur yerler ve gökler
Ayyıldız ve güneş hep nöbet bekler
Bir pervane gibi yandı yürekler
Yirmidört milyonu dağlıyor Atam

Sığmıyorsa türben hür cihanına
Haşmetinle yüksel âsümânına
Saf saf dizilmişler işte yanına
Türk huzurunda el bağlıyor Atam

Müstakil âlemin varken tapunda
Demokrasi kurduk dünya çapında
Milletin türbedar gelmiş kapında
Baş koymuş eşiğe ağlıyor Atam

---

[75] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 370-378.

HALİT YALÇIN

1929 yılında, merkez Yeni Hayat köyünde doğdu. Çiftçilik yaparak geçimini sürdürdü. 1956 yılında saz çalmaya, 1979 yılında da kendi deyişlerini söylemeye başladı. Şiirlerinin teması nasihat olmakla birlikte, insanları hürmet etmeğe, ibadete ve yardımlaşmaya davet eden konuları da işlemektedir. Yetiştirdiği bir çırağı bulunmamaktadır[76].

Acı boyraz yolun keser mi bilmem
Fatma hasta kimi koyam yanına
Acep başı öne düşer mi bilmem
Fatma hasta kimi koyam yanına
Acep başı öne düşer mi bilmem

Usanmışım bu kızların derdinden
Biri yakın canlı dördünden
Karlı Bolu karlı dağlar ardından
Korkarım otobüs aşar mı bilmem
Karlı karlı Bolu dağın ardından
Korkarım otobüs aşar mı bilmem

[76]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 62-64.

HAMDİ ŞAHİN

1940'ta Çorum merkeze bağlı Turgut köyünde doğdu. Tahsil imkanı bulamadı, okuma yazmayı kendi kendine öğrendi. Hayatını terzilikle kazandı. "Yahu" adında bir şiir kitabı yayımlandı. Evli, iki çocuk babası olan Şahin, 1987 yılında vefat etti[77].

Bayram Eylesin

Gelin şu dağları edelim dümdüz
Engin ile yüce bayram eylesin
Ambarları boşaltalım hep gözsüz
Darı ile cüce bayram eylesin

Sallama bebeği ölmüş beşiği
Susuz pınarda bekleme keşiği
Karanlıkta birleyelim ışığı
Gündüz ile gece bayram eylesin

Dolaşalım köşeleri bucağı
Açalım birbirimize kucağı
Tüttürelim şu sönmüş ocağı
Duman ile baca bayram eylesin

Özünü alalım karın kızaktan
Yolumuzu kurtaralım tuzaktan
Hazretleri getirelim uzaktan
Karı ile koca bayram eylesin

Gardaş elimiz her yana ulaşsın
Yağlar ballar ağzımıza bulaşsın
Bütün harfler dilden dile dolaşsın
Elif ile hece bayram eylesin

---

[77]Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'ne elden teslim edilen biyografi ve şiir. Hüseyin Çırakman, 1992 yılında yayımlanan "Çorumlu Halk Ozanları" kitabında, Hamdi Şahin'in hakkında bilgi verirken, "Kardaş" soyadını kullanmıştır. 26 Mayıs 1987 yılında vefat ettiğini kaydetmiştir (s. 131).

HAMZA BUZAĞICIOĞLU

Çorum'da 1938 yılında doğdu. Tamiratçılık yaparak geçimini sağladı. Küçük yaştan beri deyiş söylemektedir. Ünü çevresi dışına çıkmamış bir kalem şairidir[78].

Derdimi anlattım kurd ile kuşa
Ne belâlar geldi şu garip başa
İsmini yaz derler tahtaya, taşa
Ne çare ki okumadım ağlarım.

Senin o bakışın del'etti beni
Asla hiçbir zaman unutmam seni
Düşüncenin bilmem n'olur sonu
Bu hal ile ahıretecek ağlarım.

Bak şu rengime ne kadar soldu
Gözlerime yaş yerine kan doldu
Geçti geçen artık bir mazi oldu
Ne çare ki unutuldu ağlarım.

Garip Hamza der ki, yandım ne çare
Halimle gezerim böyle avare
Beni bu hallere koyan o yare
Sözüm geçmez, nazım geçmez ağlarım.

[78]Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi,** Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara, s. 445.

HASAN ALAKOÇ

1947 yılında, Çorum'da doğdu. İlkokul mezunu olup, terzilik ve manifaturacılık gibi işler yaptıktan sonra emekli oldu. Saz çalmayı Mehmet Şahin isimli bir arkadaşından öğrenmiştir. Kendisi çırak yetiştirmemiştir. Kendi deyişlerinin yerine usta malı deyişleri daha çok söylemektedir. Sanatını cemlerde icra etmekte olup, şenlik ve festivallere fazla katılmamaktadır[79].

Ben davar güder o pancar dererdi
Şimdi o yayla da izimiz de yok
Sözler verir ne hayaller kurardık
Hayal de kalmadı sözümüz de yok

Kekik bulsak beraberce yolardık
Bazen barışırdık bazen dalardık
Ben kavak o türküsünü çalardık
Oysa şimdi kırık sazımız da yok

Sana her derdimi açarım derdi
Bana zehir versen içerim derdi
Kimseye yâr olmam kaçarım derdi
O tarak kırıldı bezimiz de yok

[79]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 65-66.

HASAN ÇITAK
<Kör Hasan>

Çorum'da 1913'te doğdu. Doğuştan âmâdır. Çevresinde "Kör Âşık" namıyla tanınır. Eğitim görmemiştir. Pek çok âşığın deyişlerini ezbere bilir. İrticali kuvvetlidir. Yoksul bir hayat sürmektedir[80].

Gözlerim olsa da karlı yolların
Boylasam boylasam ah boylasaydım
Ağyâre dolanan çılgın kolların
Bağlasam bağlasam ah bağlasaydım.

Senden ayrılalı döndüm şaşkına
Teselli kâr etmez derdi taşkına
Kimsesiz kalbimi nâr-ı aşkına
Dağlasam dağlasam ah dağlasaydım.

Der Kör Hasan herkes mesti mestinde
Muradımı diyemedim küstün de
Çıkıp kardan beyaz göğsün üstünde
Yayılsam yayılsam ah yayılsaydım.

---

[80]Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara, s. 264-265.

HASAN HÜSEYİN ÇİRKİN

1330 yılında, Alaca ilçesine bağlı Eskiyapar köyünde doğdu. Küçük yaşta babasını kaybetmesi nedeniyle kendisini deyişlere türkülere vermesi sonucu şiir yazmaya başladı. Ustalardan söylediği şiirlerin yanında, bir süre sonra kendisinden de söylemeğe başlar. Şiirleri çeşitli antoloji ve kitaplarda yayımlandı. Kendisinden sonra yeni kuşakların yetişmesinde emeği olan Hasan Hüseyin Çirkin, 1978 yılında Hakk'a yürüdü[81].

Mihman Olan Yâr

Piri Türkistan'dan Anadoluma
Gelip Türk yurduna mihman olan yâr
Karadut ağacı gonca gülüme
Malya çöllerine mihman olan yâr

Topayın bağında kokar üzümü
Hak teala has dokumuş bezini
Hırka dağa dönmüş iki yüzünü
Üçler kapısında mihman olan yâr

At kayayı Hayrani'ye yörüten
Kızıl özü çiçeklere bürüten
Kadıları sözleriyle çürüten
Beş taşa gel deyip mihman olan yâr

Aslanlı çeşmen çağlayıp akar
Kırklar meydanında ışığın yanar
Aslı nesli on iki imama çıkar
Musa'yı Kâzım'dan mihman olan yâr

Hasan Hüseyin pirlerin başı
Keramet bıraktı delikli taşı
Zemzem pınarından akıttı yaşı
Alıçtan elması mihman olan yâr

[81]Ozan Gazi Barışcan, 2008, **Dünden Bu Güne Ozanların Dilinden**, Ezgim Matbaası, Ankara, s. 59-117.

HASAN LATİF SARIYÜCE

1929 yılında, Sungurlu ilçesinin Evci köyünde doğdu. Öğretmendir. 1965 yılında, Çorum Milletvekili olarak meclise girdi. Meslek yaşamı boyunca edebiyatla ilgilendi. Öyküler, şiirler yazdı. Kimi şiirleri Türk Dili Dergisinde ve çeşitli antolojilerde yer aldı. Çocuk ve Şiir, Atatürk'ü Öğreniyorum, Üç Ayaklı Oğlak, Anadolu'ya Açılan Pencere başlıca yapıtlarıdır[82].

Memlekete Övgü

Dağlara bahar erişti
Ey Türkiyem güzel yurdum
Nazlı kuşların ötüşdü
Ey Türkiyem güzel yurdum

Irmakların uçtan uca
Akar gider gündüz gece
Saadet tüter her baca
Ey Türkiyem güzel yurdum

Yaz öylesi al gelincik
Genç kızlarına gelinlik
Gel ye diyor üzüm erik
Ey Türkiyem güzel yurdum

Step sonsuzluk dağ pınar
Gülen ayva ağlayan nar
Bu turnalar nere konar
Ey Türkiyem güzel yurdum

Göller ırmaklar köprüler
Gökleri yaran süngüler
Düşman ağlar dostlar güler
Ey Türkiyem güzel yurdum

Renk cümbüşüdür her köşen
Güle karışır menekşen
Eksilmez sevincin neş'en
Ey Türkiyem güzel yurdum

[82] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, askı, İstanbul, s. 517-519.

HASAN ŞEN
<İhvanî>

1960 yılında, İskilip ilçesine bağlı Yerliköy'de doğdu. İlkokulu Çorum'da okudu. Dışarıdan bitirme sınavlarına girerek ortaokulu ve İmam Hatip Lisesini bitirdi. Çeşitli işlerde çalıştıktan sonra Çorum Halk Kütüphanesinde görev yaptı. Âşık toplantılarında ve şiir meclislerinde, doğaçlama tarzında güzelleme şiirleri söylemesiyle tanındı. Kültür Bakanlığından emekli oldu. "İhvanî" mahlasıyla söylemektedir. Hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir[83].

Suheyb-i Rumi

Resulullah hicret eyledi diye,
O yolu tutuyor Suheyb-i Rumi.
Hakkında bir ayet geldi hediye,
Bu bize yetiyor Suheyb-i Rumi.

Suheyb'in yolunu kesince düşman,
Gençlerin hepsine okudu meydan,
İflah etmez bu ok, fırlatsa yaydan,
Güzel ok atıyor Suheyb-i Rumi.

Müjde geldi ol sahabi kullara,
Eyyüb Sultan gibi düştü yollara,
Yolu uğradı ya nice illere,
Çorum'da yatıyor Suheyb-i Rumi.

Evliya kabrine yoğun talep var,
Ziyaretçilerde haya edep var,
Ebi Vakkas, Ubeyd, Ma'di Kerep var,
Gözümde tütüyor Suheyb-i Rumi.

İhvanı'm nerde var bir gönül eri,
Bunlar fethederler tüm gönülleri,
Hıdırlık camisi ziyaret yeri,
Cana can katıyor Suheyb-i Rumi.

83Ethem Erkoç, 2008, Sahabe Evliya Ulema Yurdu Çorum, Çorum Belediyesi Kültür Serisi, Lider Matbaacılık A. Ş., Çorum, s. 59.

HASAN YILMAZ
<Fakir, Fakir Hasanım>

Alaca ilçesine bağlı Büyük Camili köyünde doğdu. Ustası, kendi köyünden Arap Hüseyin'dir. Geleneğe mensubiyeti 16 yaşlarında başladı. Bektaşi geleneği içinde gelişen tasavvufi içerikli şiirler yazıp söyleyen âşıklardandır. "Fakir", "Fakir Hasanım", "Hasan Günahkârım" mahlaslarını kullanmıştır. Şiirlerini doğaçlama da söyleyebilmektedir. Şiirlerini ezberden çalıp söyleyebilen Hasan Yılmaz, hem kendi şiirlerini hem de usta malı deyişleri birkaç defterde toplamıştır[84].

Benlik ile olmaz divane âşık
Bir noktadan sabahımız alalım
Lamelif kesidir, iktisat söyle
Dört kitaptan yedi harften girelim

İncil, Tevrat, Zebur, Kur'an da sözüm
Yediler altına eledin mi özün?
Kimidi babası sarı öküzün?
Düş yanıma gel aslını bulalım

Anası kim idi nereden oldu?
Cebrail dünyaya kaç kere geldi?
Nerede yayıldı, nerede bağlandı?
Kim bağladı o ustayı bulalım

---

[84]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 50-52.

HASAN YÖRDEM
<Hasan>

1937 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Oğlaközü köyünde doğdu. Evli ve beş çocuk babası olup işçi emeklisidir. Ustası olmayan âşığın çırağı Yavuz Yördem'dir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan Yördem, festivallere katılmıştır. 1979 yılında şiirlerinden oluşan "Üreten Toprak" adlı kitabını yayınlamıştır[85].

.....
Askerle bir olup mevzide yattı
Yunan ordusunu nehire attı
Bu zafer bizlere şan şöhret kattı
Sonunda hedefe vardı Atatürk

Bütün düşmanların yurdumda gözü
İlk hedef Akdeniz Ata'nın sözü
Seferber olmuşdu gelini kızı
Herkesi cepheye sürdü Atatürk

Dünyaya tanıttı Türk'ün şanını
Savaşarak aldı Gazi adını
Eşit tuttu erkek ile kadını
Bu asıl gerçeği gördü Atatürk

Yurdu geri aldık hep karış karış
Cephede savaş var masada barış
İnsanoğlu sen de bu yolda yarış
Uygarlık duvarın ördü Atatürk

Atamazının gözü yoktu hilede
Özgürlüğe erdi esir köle de
İzmir Dumlupınar Çanakkale'de
Çözülmeyen gizli sırdı Atatürk

Âşık Hasan esir olamayız biz
Yurdumuzu asla bölemeyiz biz
Saltanata bağlı kalamayız biz
Bu paslı zinciri kırdı Atatürk

---

[85]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 359-361.

HAYDAR
<Çorumlu Haydar, Haydar Bektaş>

1896 yılında, Alaca ilçesine bağlı İsahacılı köyünde doğdu. Herhangi bir eğitim görmedi. Genç yaşta saz çalıp, deyiş söylemeğe başladı. Deyişlerinin bir kısmını Ali Keleş "Aman Dünya Ne Dar İmiş-1963" adlı kitapta topladı. Geçimini çiftçilikten sağlayan Âşık Haydar 1966 yılında köyünde öldü[86].

Şimdi gençler güler bize
İşte böyle ihtiyarlık
Hükmün geçmez el'e, diz'e
İşte böyle ihtiyarlık

Kocayıp beli bükülür
Ağzından dişi dökülür
Damardan kanlar çekilir
İşte böyle ihtiyarlık

Pek söylesem özüm tutmaz
Âzalarım sözüm tutmaz
Pek yürüsem dizim tutmaz
İşte böyle ihtiyarlık

Vay vay der ayağa kalkar
Eti gider deri sarkar
Gözünün suları akar
İşte böyle ihtiyarlık

Onbeşinde tombul tombul
Yirmisinde tomurcuk gül
Altmışında yambıl yumbul
İşte böyle ihtiyarlık

Âşık Haydar söyler yâ Hak
Ağaçtan dökülür yaprak
Âhirim kara toprak
İşte böyle ihtiyarlık

---

[86] Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara, s. 180-181.

HAYDAR ÖZTÜRK
<Haydarî>

1943 yılında, merkez Karadona köyünde doğdu. Geçimini değişik iş kollarında memur ve işçi olarak kazanan Haydarî, bir kamu kuruluşundan 1985 yılında emekli oldu. Daha çok sosyal içerikli şiirleriyle tanınan Haydar Öztürk, "Haydarî" mahlasını kullanmaktadır. Bu güne kadar on bir plak, on bir de kaset yapmıştır[87].

Dost Köyüne Götürmüyor Yol Beni

Arzu hâlim sana ey kaşı keman
Dara düştüm de kerem eyle al beni
Ok düştü sineme aman oy oy
Narın ateşine de etme kül beni

Nerdesin de kara gözlüm bul beni

Haramide gönlüm benim harami
O dost açtı bak sineme yaremi
Lokman bile saramıyor yaremi oy
Bir yar için de esir aldı çöl beni

Nerdesin de kara gözlüm bul beni

Çok bekledi de baş tabibim gelmedi
Can da canan cana derman olmadı
Aşık Haydar'da şad olupda gülmedi oy
Dost köyüne götürmüyor yol beni

Nerdesin de kara gözlüm bul beni

[87] **Âşık Veysel'in Anısına Yaşayan Halk Ozanları**, Editörler: Metin Turan, Nazender Süzer, Gürsel Gökçe, Dilek Bal, Ürün Yayınları, Ümit Ofset, Ankara, 2008.

HAYRİ UÇAR

1933 yılında, Çorum'da doğdu. Ortaokul yıllarında edebiyat merakı ile şiir ve öykü denemelerine başladı. Şiirleri gazetede yayımlandı. Askerlik görevinden sonra Çorum Adliyesinde memur olarak çalışmaya başladı. 1957 yılında ilk şiir kitabı olan "Dilara"yı yayımladı. Şiirlerinden bazıları günümüz sanatçıları tarafından seslendirilmektedir. Dört çocuk ve dört torun sahibidir[88].

Pir Dağı

Nedir bu üstümde dolaşan bulut
Hikmetinden sual olmaz Pir dağı
Yarelendi sinem ellerimden tut
Gayrı dostlar şifa bulmaz Pir dağı

Euzu billahda döndüm taşkına
Rahmani rahimde düştüm aşkına
Sar beni bağrına yeşil köşküne
Gönül testim elden dolmaz Pir dağı

Kuzu gibi eteğinde melerim
Destur eyler toprağını elerim
Taşına yüz sürüp himmet dilerim
Yücelerin gülü solmaz Pir dağı

Bu asma has asma üzümü gülez
Emeği felsefen ile mücehhez
Nasip oldu düştüm yoluna kaç kez
Can canandan ayrı kalmaz Pir dağı

Uçar'ım pirime açtım avazım
Şükür huzurdayım işte niyazım
Üç gündür kan ağlar gariban sazım
Almadan himmetin çalmaz Pir dağı

[88]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 193-202.

HIFZI ÖZBEKMEZ

17.09.1964 tarihinde, Sungurlu ilçesinde doğdu. İlkokula köyünde başlayan şair, ilkokul ve ortaokulu Ankara Mamak'ta okudu. Gazi Akşam Lisesi ve Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi mezunu olan şair, Ankara Büyükşehir Belediyesinde memur olarak çalışmaktadır. Evli ve dört çocuk babasıdır[89].

Kader

Bu benim kaderim niye hiç gülmez
Bir güzele aşık olalı kader
Kimseler düşenin halini bilmez
Yalan dünya dünya olalı kader

Benimde hayalim rüyam var idi
Koskoca bu alem bana dar idi
Gözümün pınarı aktı kurudu
Böyle boynu bükük kalalı kader

Gönlümde yangına sular yetmiyor
Yarin gül hayali gözden gitmiyor
Çektiğim çileler artık bitmiyor
Bu ayrılık miras kalalı kader

Latifim almasam kalsa da ahım
O benim sultanım gönlümde şahım
Kimselere yoktur hiç eyvallahım
Sevda beni derde salalı kader

[89] **Türk Şairleri Şiir Antolojisi**, 2005, Derleyen: Ali Gündüz, 2. Cilt, Gündüz Kitabevi Yayınları, Birlik Basımevi, Ankara, s. 92-93.

HIFZI VELDET VELİDEDEOĞLU

1904 yılında, İstanbul'da doğdu[90]. Çorumlu Velidedeoğlu ailesindendir. İlkokulu ve ortaokulu Çorum'da okudu. Liseyi, 1922 yılında Trabzon'da bitirdi. 1928 yılında, Ankara Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Adalet Bakanlığının açtığı sınavı kazanarak devlet bursuyla İsviçre'ye gitti ve yurt dışında doktora yaptı. 1934 yılında yurda döndü ve İstanbul Hukuk Fakültesinde doçentliğe atandı. Yurt dışındaki Hukuk Fakültelerinde de ders veren Velidedeoğlu, 1942 yılında profesör oldu. 1946 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanlığına seçildi. 1948 yılında da Ordinaryüs Profesör oldu. Akademik yaşamı sırasında çeşitli uluslararası hukuk kongrelerinde başkanlık, genel raportörlük gibi görevlere seçildi. Avrupa ülkelerinde konferanslar verdi. Ders kitaplarının ve hukuka ait bilimsel yapıtlarının dışında, ülkenin dünkü, bugünkü, giderek gelecekteki önemli sorunlarını, çağın toplumsal, kültürel, siyasal çalkantılarını dile getiren, kimi anılarını içeren yapıtlar meydana getirdi. Bunların kiminin içine yer yer yaşamının değişik dönemlerinde yazmış olduğu şiirleri serpiştirdi. Birçok kitaba imza atan Hıfzı Veldet Velidedeoğlu 1994 yılında vefat etti[91].

Andırır yangınlı bir gök rengini
İçinde şimşekler çakan gözlerin
Alevden mi almış o örneğini
Ruhumu kavuran yakan gözlerin

Şulende uçuşan yüzleri sarı
O solgun bakışlı sevdalıları
Bağlamış sihriyle hep ayrı ayrı
Taa gönül içine bakan gözlerin

Sevdanın şarabı yokken kanımda
Ansızın mest etti körpe çağımda
Asude kaygısız bir zamanımda
Aşk olup gönlümde akan gözlerin

Yakıcı aşkınla kainat dolsun
O gözler uğruna can feda olsun
Diyemem bir türlü senin de solsun
O kahpe hilkatli yalan gözlerin

[90]Bu antolojinin her iki bölümünde yer alan isimler, Çorum'da doğmuş kişilerden oluşmaktadır. Bir istisna olarak, Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Çorumlu olmakla birlikte, İstanbul doğumlu olmasına rağmen antolojiye alınmıştır.

[91]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s 379-394.

HULÛSİ BORAN

Alaca ilçesinde 1928 yılında doğdu. İlkokul mezunudur. Halk arasında âşık nâmıyla tanınır. Ünü ili dışına çıkmamıştır. Pek çok şiirinin bir kısmı yerel yayın organlarında yayınlanmıştır. Destancıdır[92].

Anlatayım vilâyetim Çorumu
Yeşil ovaları yüce dağı var
Hiçbir şehre benzetilmez durumu
Balı kaymağı çok, temiz yağı var.

Kendi büyük tepelere yaslanır
Dışarıdan deli varan uslanır
Birkaç yerde fabrikası seslenir
Şehirler içinde iyi nâmı var.

Yollar genişledi, intizamlandı
Şehrimiz süslendi, çok güzellendi
Hastanesi yokken şimdi üçlendi
Dertlilere derman hastanesi var.

Yükselmiş binalar semâya gider
Çan saatı bulutlarla cenk eder
Bol buğday ekerler tarla herk eder
Çokca büyük zengin ireçberi var.

Motorlu vasıta dünyayı tutmuş
Hacıları çoktur ziyaret etmiş
Bir tabak helvayla Kâbeye gitmiş
Azap Ahmet gibi erenleri var.

Bağları meşhurdur hep evleri var
Oraya çekilir gelinler kızlar
Senden ayrılanın yüreği sızlar
Gururlu, şerefli bir duruşu var.
.....
Yedi kazası var hepsi de güzel
Cennetin eşidir ebedî güzel
Hulûsi âşık da methini yazar
Eli sazlı bir çok şairleri var.

---

[92]Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara, s. 349-350.

HÜSAMETTİN DALDAL

1927 yılında, Çorum'da doğmuştur. 1945 yılında Sivas Erkek Öğretmen Okulundan mezun olmuş, 1952 yılına kadar çeşitli yerlerde öğretmenlik yapmıştır. 1954 yılında Gazi Eğitim Enstitüsünü birincilikle bitirmiştir[93].

Yolculuk

Kendimi atınca mekân peşine,
Dolaşır ruhumda tahrikçi bir his,
Saldırır pervasız ümit evinde,
Varlığında yoktur hiç zarar beis.

Otomobil gürler hemen durmadan,
Sonra korna sesi, sür'atle kalkmak,
Gözlerim ufuktan hiç ayrılmadan
Yol verin ey dağlar, kâfidir durak...

Motor bir canavar hep aralıksız
Yer yer yine doymaz geçilen yola,
Sanki bir dev gibi coşkun insafsız
Hızlanıp şahlanmak ok gibi hâla...

---

[93] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 96-100.

HÜSEYİN

Çorum'un Alaca ilçesine bağlı Perçem köyündendir. Otuz yaşındayken 1722-1732 yılları arasında Safevi tahtında bulunan Şah II. Tahmasb'ın Afgan Üveysi hanedanından Şah Eşref'le İran tahtı için yaptığı cenge katılmış, İran topraklarının büyük bir bölümünü ele geçiren Şah Eşref'e tutsak düşmüş, bu süre içinde Acem diyarını gezmiş, Kûfe'ye kadar gitmiştir[94].

Hani bizim ile vahdet sürenler
Haldan bilir bir yoldaşım kalmadı
Yâreli sineme merhem saranlar
Derde merhem eder eşim kalmadı

Nice yerde ahbablarım var idi
Ecel yeli değdiğ'için eridi
Dağlara kar yağdı aşkım fağrıdı
Donuldu şu aşkım cûşum kalmadı

Dükkân açtım metaım var şarımda
Bezirgânım iğler Şam'da Urum'da
Üç güzelin sevdâsı var serimde
Gayrı hûblar ile işim kalmadı

Hüseyin'im eydür kendi özüme
Yakınları ırak ettim gözüme
Evvel şikâr aldırırdım bazıma
Şimdi şikâr alan kuşum kalmadı

[94]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 114-120.

HÜSEYİN
<Hüseyin>

Sungurlu ilçesinin Cogur köyündendir. Eserleri talimi mahiyettedir. Orta Anadolu'da Bektaşi tekkelerinde ve cem törenlerinde muvaffakiyetle okuduğu destan ve nefesleriyle tanınmıştır[95].

Neler geldi, neler geçti cihana,
Nice konakları han ettin felek.
Kimselere bulmam ben bir bahane,
Bu işi başıma sen ettin felek.

Siyecim yıkıldı, dağım kalmadı;
Gölgeli, saraylı bağım kalmadı,
Gitti cahil ömrüm, çağım kalmadı,
Üğüttün ömrümü, un ettin felek.

Mansun gibi beni çektiler dâre,
Yine çok yalvardım gani settare,
Ağlattın da güldürmedin bir kerre,
Didemin yaşını sel ettin felek.

Hüseyin'im bakmıyon mu cûşuma?
Çökdün felek, elim değmedi işime,
Ağustosta kar yağdırdın başıma,
İllerin üstüne gün ettin felek.

---

[95]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 40-44.

HÜSEYİN AVNİ USLUOĞLU

1922 yılında, Osmancık ilçesinde doğdu. Osmancıklı ünlü şair Abdülkadir Uslu'nun (Kadriya) torunudur. İlk ve orta okuldan sonra öğrenimini Bursa orman okulunda sürdürdü. Okuldan sonra Orman genel müdürlüğü bünyesinde çeşitli görevlerde bulundu. 1956 yılında Ankara Hukuk Fakültesini bitirdi. Çorum barosuna bağlı olarak bir süre serbest avukatlık yaptı. 1978 yılında Orman Bakanlığı müsteşar yardımcısı oldu. Bu görevdeyken kendi isteğiyle 1981 yılında emekliye ayrıldı. Bir süre Ankara'da serbest avukatlık yaptı[96].

Sevda Meleğim

Cananım muhibbim sevda meleğim
Aşkınla sermestim sevginle harap
Benim bir gül kadar nazlı bebeğim
Alevdir ruhundan içtiğim şarap

Bakışın ufkuma nakşolan fecir
Işıklar göz kırpar renkler titreşir
Canlanır hatıran gözümde bir bir
Ne hoş bu içinde yüzdüğüm serap

[96] Abdullah Ercan, 1998, 1**4. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 479-481.

HÜSEYİN BOYNUUZUN
<Garip>

1935 yılında, Sungurlu ilçesinin Yekbas köyünde doğdu. İlkokul mezunu olan Boynuzun evli ve dört çocuk babasıdır. Mahlasını kendisi seçen âşığın ustası ve çırağı yoktur[97].

Sene yetmişüç otuzsekiz yaşından
Ne çileler geçti garip başımdan
Zehirlendim ekmeğimden aşımdan
Dişlerime sebep oldun fakirlik

Fakirlik deyince kolay sanmayın
İkrah edin hiç adını anmayın
Bir lokması şifa olsa sunmayın
Bıktırdın canımdan bırak fakirlik

Dostlar çalar oynar kendi evinde
Avare dolaştım Yekbas köyünde
Üç yıl diyarı gurbet kahir boyunda
O günüme sevindin mi fakirlik

Nalet olsun fakirlik istersen ölme
Rica ederim yoksulluk yanıma gelme
Sırıtıp karşımda utan da gülme
Üzerime nikah oldun fakirlik

Kul gariplerden çile bilene
Fakir deyip bana tokat vurana
Acıyıp da yetimleri görene
Ciğerime pençe vurdu fakirlik

Âşık Hüseyin hiç düşünme boşuna
Her iş gelir kul olanın başına
Salacam da musallanın taşına
Korkarım mezara giren fakirlik

---

[97]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 54-56.

HÜSEYİN CEYLAN

1940 yılında, merkeze bağlı Babaoğlu köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaöğrenimini Çorum İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Samsun Eğitim Enstitüsünden mezun oldu. Çeşitli okullarda görev yaptıktan sonra 1989'da emekli oldu. Evli ve üç çocuk babası olan Hüseyin Ceylan birçok sosyal faaliyette de bulunmuştur.

Çeşitli yerel ve ulusal basında makaleleri yayımlanan şair, halen Çorum'da yerel bir gazetede köşe yazarıdır[98].

Çorum'a Hasret

Şu Çorum'a gelemedim
Kıymetini bilemedim
Bak yolunda ölemedim
Hasretinden gülemedim

Yıllar oldu ayrılalı
Gönlümün bağrı yaralı
Geleceğim yollar karlı
Garibim parasız kaldı

Hasret kaldım kulesine
Canım Ulu Camisine
Selam olsun kalesine
Su doldurdum testisine

Çorumlu sever herkesi
Köyden gelir kağnı sesi
Garibin yoktur kimsesi
Hoş olur yufka yemesi

Anlatmakla Çorum bitmez
Yeniyordu turşu pekmez
Çorum'u bilmeyen gelmez
Gelenler de geri gitmez
....

[98]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

HÜSEYİN ÇELİKCAN

1936 yılında, Çorum'da doğmuştur. Köy Enstitüsü mezunu olup, ilkokul öğretmenliği yapmıştır[99].

Anneme

Gözümün yaşını bu gün silerken
Ne olur bir kerre ses versen Anne
İçimde hasretin yanıp sönerken
Ne olur bir kerre görünsen Anne

Ölümle ayıran bu hayat beni
Bu günde ağlattı kabrinde Anne
Serviler inlerken yanıbaşında
Göz yaşım kabrini ıslattı Anne

İçimde şahlanan hasret kaynağı
Bu günde ağladım haykırdım Anne
Yaban güllerinden demetler yapıp
İçli toprağına ben serptim Anne

[99] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 70-78.

HÜSEYİN DENKLİ

1948 yılında, Alaca ilçesine bağlı Alacahöyük köyünde doğdu. Ortaokul ikinci sınıfta okulu bıraktı. 17-19 yaşlarına kadar köyünde kaldı. 1967 yılında evlenip, ertesi yıl askere gitti. Dönüşte Anadolu Medeniyetleri Müzesinde bir süre çalıştıktan sonra, Ankara Ticari İlimler Akademisine geçti ve 26 yıl çalıştıktan sonra 1994 yılında emekli oldu. Dernek faaliyetlerinde de bulunan Hüseyin Denkli, hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir[100].

Acımasız Gurbette

Ah dedim de duymadılar sesimi,
Amansız gurbette kaldım neyleyim?
Feryat figan çekmediler yasımı,
Amansız gurbette kaldım neyleyim?

Kaybettim işimi kaldım arada,
Perperişan oldum kaldım burada,
Daha neler vardır bilmem sırada,
Amansız gurbette kaldım neyleyim?

Yaşarken hayatım oldu bir mezar,
Gözyaşlarım gizlidir içime sızar,
Herkes bir birinin kuyusun kazar,
Amansız gurbette kaldım neyleyim?

Ozan Denkli acı oldu aşımız,
Nere gitsek belalıdır başımız,
Nasıl etsek yola koysak işimiz?
Amansız gurbette kaldım neyleyim?

---

[100]Ozan Gazi Barışcan, 2008, **Dünden Bu Güne Ozanların Dilinden**, Ezgim Matbaası, Ankara, s. 264-324.

HÜSEYİN ERDEN
<Coşkunî>

1943 yılında, Ortaköy ilçesine bağlı Kavakalan köyünde doğdu. Cevizli köyünde başladığı ilkokulu kendi köyünde tamamladı. 1962 yılında Mecitözü Ortaokulundan mezun oldu. Bir süre vekil öğretmenlik yaptı. 1964-1966 yılları arasında askerlik görevini tamamladı. 1967 yılında Sungurlu Mal Müdürlüğünde göreve başladı. 1968 yılında polislik mesleğine girdi. Bu meslekte 1980 yılında Komiser Muavinliğine, 1984 yılında da Komiserliğe terfi etti. 1985 yılında emekli oldu. "Gönlüme Yer Etti Şiir Sevgisi" ve "Bir Tanem-Gönül Bahçemin Gülleri" isimlerinde iki kitap bastırdı. Şiirlerinde "Coşkunî" mahlasını kullanmaktadır[101].

Kalmasın

Sosyal devlet güvencemiz olmalı
Hiçbir kimse aç açıkta kalmasın
Hak adalet mutlak eşit olmalı
Hiçbir kimse aç açıkta kalmasın

Gelecek kaygısı olmasın bizden
Aydınlık bir gelecek isteriz sizden
Haksız kazananlar kaçmasın gözden
Hiçbir kimse aç açıkta kalmasın

Ülke sorunlarını bilmemiz gerek
Birlik için daim el ele verek
Uygar bir dünyada beraber gülek
Hiçbir kimse aç açıkta kalmasın

İşsiz fakir köylü memur ezildi
Milli gelir azaldıkça azaldı
Güvencesi olmayanlar üzüldü
Hiçbir kimse aç açıkta kalmasın

Kendi davamıza sahip çıkalım
Hırsızları aramızdan atalım
Der Coşkunî birer fidan dikelim
Hiçbir kimse aç açıkta kalmasın

---

[101]**AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 210-219.

HÜSEYİN GÜLER

1920 yılında, Uğurludağ'ında doğdu. Uzun yıllar köylerde imamlık yapmış, bu yıllar arasında birçok şiirler yazmış, 1991 yılında Uğurludağ'da vefat etmiş[102]...

Akıldan çıkarma fakir düşkünü
Acı eser fakirliğin buşkunu
Nasip eyle Mevla'm cennet köşkünü
Hizmet eyleyesin Allah aşkına

Garip Molla dua edersen böyle
Yüce dağ başları hep olur yayla
Ömür ve rızkını artırsın Mevla
Ne yaparsan yap ki doğruyu söyle

[102]**Çorum-Uğurludağ İlçesi'nin Tarihi**, 2008, Hazırlayan: Çorum Uğurludağ Belediyesi Adına Belediye Başkanı Mehmed Kiday, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Ankara, s. 49.

HÜSEYİN GÜNDOĞAR
<Dorukoğlu>

1954 yılında, Mecitözü ilçesine bağlı Koyunağılı köyünde doğdu. Çocukluk yıllarını köyünde geçirdi. Dışarıdan sınavlara girerek ortaokul diploması aldı. 1974 yılında askerlik görevini bitirdi. Geçimini sağlamak amacıyla Ankara'ya taşındı. 1979 yılında başlayan memuriyet hayatı 2002 yılında emekli olması ile tamamlandı. 1980 yılında evlenmiş olup, iki kız iki erkek babasıdır[103]. Şiirlerinde "Dorukoğlu" mahlasını kullanmaktadır[103].

İnsanlık Dersini Alan İnsanlar

İnsanlık dersini alan insanlar
Ebedi dünyada talan olur mu
İnsanlar insana değer verirse
Barışık yaşamak yalan olur mu

Bilmediğin varsa bilenden öğren
Yalanı yanlışı kendinde gören
Odur ki doğru yoluna eren
Ders verse aleme felan olur mu

Toplumun topluma çaresi olur
Çalışan birlikler bal ile dolur
Senlik benlik renkler tezinden solur
Cennet kapısından alan olur mu

Ölüm herkes için yakın nedense
Götürdüğün kefen bir de bedense
Dünya malı sizler tapu ederse
Mahşerde gelip de çalan olur mu

Dorukoğlu doğru söyler habibi
Barışla yaşamdır toplum tabibi
Yetmiş iki millet dünya sahibi
Hakkına uymayan kelam olur mu

---

[103] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 500-509.

HÜSEYİN KIVANÇ

1956 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Ortaköy'de doğdu. Öğrenimini Çorum'da yaptıktan sonra 1977 yılında Ankara'ya göç etti. Hâlen Ankara Siteler semtinde ikâmet etmektedir. Bu zamana kadar çeşitli kitap ve gazetelerde eserleri yayımlanmıştır. Bir tanesini karışık olmak üzere, dört kaset yapmıştır. Evli ve 5 çocuk babasıdır. Çeşitli radyo ve televizyon programlarına katılmakta ve müzikle uğraşmaya devam etmektedir[104].

Benim Olur Muydun

Alaca fistanı giymişte gezer,
Mavi boncuk takın değmesin nazar,
Dünya güzeline kurulsa pazar,
Acep benim olur muydun sevdiğim?

Boğazına inci boncuk dizilmiş,
O kaşları kalem ile yazılmış,
Yanağında şeker şerbet süzülmüş,
Acep benim olur muydun sevdiğim?

Sesin hazin hazin gider canıma,
Erkek sinek konsa gider zoruma,
Seher yeli selam söylen yârime,
Acep benim olur muydun sevdiğim?

[104] İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

HÜSEYİN ÖZGÜN

1940 yılında, Çorum Büyük Divan köyünde doğdu. Yanında yetiştiği bir ustası olmamış, kendi kendisine öğrenmiştir. Bildiği usta malı olmakla birlikte, genelde kendi deyişlerini çalıp söylemektedir. Köyünde yaşamakta olan Hüseyin Özgün, on bir çocuk babasıdır[105].

....
Ali'yinen bi Muhammed
Cennetin alası gat gat
Eğer gitmez isen nalet
Bilmiyorum ne haldedir, ne haldedir?

Bu yolu kuranlar ulu
Balım Sultan nerededir?
Yardımcınız olsun Ali
Bilmiyorum ne haldedir, ne haldedir?

Kimden umarsın şefati
Peygambere müracat et
Ali'ynen pürmürzatı
Bilmiyorum ne haldedir, ne haldedir?

---

[105]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 78-80.

HÜSEYİN SABRİ
<Sabri>

1840 yılında, Çorum'un Osmancık ilçesinin Yazı mahallesinde doğdu. Ömer Hafız'ın oğludur. Öğrenimini Osmancık medresesinde yaptı. Yoksulluk nedeniyle yüksek öğrenim yapamadı. Yaşamının tümünü Osmancık'ta geçirdi. Uzun süre nüfus memurluğu yaptı. Bu görevde iken 1905 yılında öldü. Eski şiiri iyi biliyordu. Tanzimat'ın edebiyatımıza getirdiği yeniliklere ilgisiz kalmadı. El yazma bir divanı vardır[106].

Söylese kilk-i sühansâz
Nice söz tahrîr ederiz
Bülbül olmaz ise demsâz
Nâleyi te'hîr ederiz

Künh-i nükte-i sevdânın
Nutk-ı bülbül-i şeydânın
Esrâr-ı hüsn-i Leylâ'nın
Şehrini takrîr ederiz

Aşk bir ilm-i muammâdır
Sırr-ı Hakk'a mülemmâdır
Ka'r u kenarsız mânâdır
Biz onu takdîr ederiz

Çekelim bâde-i sahbâ
Devr edip kâse-i minâ
Nidecektir gamı dünya
Ney-i mül taktîr ederiz

---

[106]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 215-219.

İBRAHİM

Osmancık ilçesine bağlı Kumbaba köyündendir. XIII. ve XIX. yüzyıllar arasında yaşadı. Alaca'nın Perçem köyünden Hüseyin'le, İmad köyünden Mehemmet'le çağdaştır. Bu üç âşık arasında inanç ortaklığının ötesinde karşılıklı sevgiden ve şairlik mesleğinden gelen bir dostluk vardır[107].

Dinlen nakledeyim size bir kıssa
Nice alim halim can geldi gitti
Mü'mine verilmiş gam ile gussa
Münafık dünyaya şen geldi gitti

Suyun alınmış bil kefenin hazır
Birkaç nesne vardır ona muntazır
Nice bin padişah nice bin vezir
Çün bu virâneye han geldi gitti

Battal ibn-i Hüseyin Gazi gibi zat
Urum'u cenk ile etmedi mi fet
Gün bu günki gündür saat bu saat
Hani ele girmez dün geldi gitti

Pek tuta gör bir gerçeğin peşini
Dumana koyverme gönül kuşunu
Ârifler fehmeder erin işini
Ahmaklar cihana bön geldi gitti

Hazret-i Hamza'yla Ali gibi er
Ne geldi cihana ne gelecek var
İbrahim der n'oldu bunca tâcidar
Zan ile hayalet ün geldi gitti

---

[107] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 121-124.

İBRAHİM
<Fedâi>

Mecitözü ilçesine bağlı Köseeyüp köyünden Haydar adlı bir kişinin oğludur. Doğum tarihi belli değildir. Kimi şiirlerindeki aruz ölçüsüyle kelime hazinesinden, dinî ve tasavvufi deyim ve terimlerden oldukça iyi bir eğitim gördüğü anlaşılmaktadır. Hece ölçüsüyle yazdığı deyişlerin dili sadedir. Aşk, sevda, erdeme yönelik öğütler, Hak, Muhammet, Ali birlikteliği, ehl-i beyt sevgisi ve on iki imama övgü deyişlerinin başlıca konularıdır. 1910'lu yıllarda ölmüştür[108].

Yârem sardırmaya geldim yanına
Gayrı tabiblere salma sultânım
Mahrum etmek düşmez senin şânına
Noksanımı kusur kılma sultânım

Özrünü mâzur tut rûy-ı siyâhın
Bağışla cürmünü bu pür-günahın
Kulu kurbânıyız biz bu dergâhın
Beni yad yabancı bilme sultânım

Fedâi kulunu baht-ı saîd et
Münkirlerin gürûhundan baîd et
Mü'min kullar katarına kayıt et
Takdir defterinden silme sultânım

---

[108] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 220-228.

İBRAHİM HAKKI
<Hakkı>

1876 yılında, Çorum'da doğdu. Şiirlerinde Hakkı mahlasını kullandı. Tekkeli Hoca ailesinden İbrahim Nuri'nin oğludur. Öğrenimini Muzaffer Paşa medresesinde yaptı. Daha sonra aynı medresede müderris olarak görev aldı. 1906 yılında vefat etti[109].

Neler çektim ol dilberin elinden
Çekticeğim ancak dilde ah bilir
Kimse vâkıf değil zerre hâlimden
Âlâsı ednâsı ve ne şah bilir

Bu gönlüm aşkınla oldu pür-siyah
Tekke küşâd edip dedi eyvallah
Rızâ-yı Hak için çekti illAllah
Velâkin ne ak taç ne külâh bilir

Gördüğü dem rûyun ürüşân oldu
Bir zaman görmedi perişân oldu
Aşkınla bir zaman dervişân oldu
Hakk'ının derdinden bir ilâh bilir

[109] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 323-327.

İRFÂNİ

Çorum'un Osmancık ilçesine bağlı Mehmet Dede Tekkesi köyündendir. 19. yüzyılda yaşadı. Halk şairidir. Şiirlerini İrfâni mahlasıyla yazdı. Güçlü bir şiir tekniği vardır. Bir inanç sisteminin kimi ögelerini açıklayan Türkçe ve Arapça deyimleri, özdeyişleri kullanış biçiminden oldukça iyi bir öğrenim gördüğü anlaşılmaktadır. Koşmalarında kusursuz bir dili, güçlü bir anlatım tarzı vardır[110].

Bir güzelin sevdası var başımda
Buna nasıl dayanır bu can dedim
Gündüz hayalimde gece düşümde
Onulmaz bu yaram bir zaman dedim

Kırk çiçekten kırk cins ilaç derilse
Yârelerim tımar görüp sarılsa
Eflatun sağalsa Lokman dirilse
Diner mi bağrımdan akan kan dedim

O zalim aklımı başımdan aldı
Başımı taşlardan taşlara çaldı
Sonunda üstüme bir sultan oldu
Fermanına uydum el'aman dedim

Dalmışım İrfani aşkın gölüne
Kul köleyim zülüfünün teline
Meğer ben düşmüşüm kâfir eline
Bilmedim ben ona Müslüman dedim

[110]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 186-188.

İSMAİL DOĞAN KAMIŞLI
<Gürani Doğan>

1956 yılında, Sungurlu'nun Kamışlı köyünde doğdu. Küçük yaşlarda âşıklık geleneğini ve bağlama çalmayı öğrenmeğe başladı. Ortaokul yıllarından beri şiir yazan Gürani, 1974 yılında Almanya'ya yerleşti. Kendi deyiş ve türkülerini seslendirmenin yanında Türkiye'nin çeşitli yörelerinden birçok türküyü arşivlere aktardı. "Sevgi Kuşağı" 1993, "Bal Çiçekleri" 1995, "Gül Olmak İstedim" 1995, "Alevilikte Ön Bilgiler ve Cem, Zakirlik" 1998, "Âşık Yarebülbül, Yaşamı ve Şiirleri" 2002, "Köylerden Bir Köy Kamışlı" 2004 isimli kitapları yayımlanmıştır[111].

Enelhak Sırrını

Enelhak sırrını anlatan mürşit
Kuran kitabının konuşanıdır
İnsan özellikli olan insanlar
Akıla vicdana danışanıdır

Hakkı can evinde hazır bilenler
Can ile ten ile ilgilenenler
Hak deyip her şeyi kabullenenler
Dünyanın derdine alışanıdır

Evrenden kendine dersi alanı
Kendinde özünde hakkı bulanı
Arifin ilminin iyi olanı
Hak için halk için çalışanıdır

Gürani Doğan bil ne söylediğin
Kendinde mevcuttur her istediğin
Demek ile olmaz eren dediğin
Hak deyince hakla buluşanıdır

---

[111]Bekir Karadeniz, 2007, **1900'den 2000'e Halk Şiiri**, Atılım Üniversitesi Yayınları, Desen Ofset A. Ş., Ankara, s. 179-183.

İSMAİL HARDAL

1964 yılında, Çorum'un Kuşsaray köyünde doğdu. İlk orta ve liseyi Çorum'da okudu. Burdur Öğretmen Okulunu bitirdi ve Siirt'e tayin oldu. 10 yıl Siirt'te görev yaptıktan sonra İstanbul Gaziosmanpaşa'ya geçti. Şişli İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır. Gaziosmanpaşa'da Şube müdürlüğü yapmıştır. Evli olup bir kızı vardır. Yazarlığa ortaokul çağlarında başlamıştır. Kitapları "Halkız", "Gecede Yıldızlar Çoğalıyor", "Cumartesi Arayışları" ve "Seksen Öncesi" gibi şiir ve makale kitabı yayımlanmıştır[112].

Gelemem

Özgürlüğün ışığını
Siliyorsan ben gelemem
Zalimin yanında yerin
Alıyorsan ben gelemem

Kuşlar vurulurken günde
Susuyorsan ben gelemem
Bilimin şaşmaz izinden
Yürümezsen ben gelemem

Halkımın acılarını
Bilemezsen ben gelemem
Dertlerini dertlerine
Eklemezsen ben gelemem

Kollektifte disipline
Olamazsan ben gelemem
Aydınlık dolu yarına
Susamazsan ben gelemem

[112]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

İSMAİL KARABACAK

1926 yılında, Buget köyünde doğdu. Köyünde okul bulunmaması nedeniyle okuyamadı. İçinde eksiklik hissettiği okumayı, çobanlık yaparken ve askerde okuma yazma bilen büyüklerinden öğrendi. Gençlik yıllarından itibaren şiir yazmasına rağmen fırsat bulamadığı için bunları düzenli bir hâle getirememiştir. Şiir yazmanın yanı sıra ahşap heykeller de yapmaktadır[113].

Memleketim Buget çekildim geldim
Güzel köyümüze misafir oldum
Bir zaman köyde eğlendim kaldım
Ayrıldım köyümden gelemem gayrı

Köy içinde sular çağlayıp akar
İnsanlar da bana el gibi bakar
Her tarafı yeşil gül gibi kokar
Ayrıldım köyümden gelemem gayrı

Gide gide yolumuz ayrıldı
Benim nasip gurbet ele verildi
Ecel zamanımız gelip kuruldu
Ayrıldım köyümden gelemem gayrı

Zamanım da geçti gün akşam oldu
Açılan bahçede güllerim soldu
Benim nasip yine köyüme geldi
Ayrıldım köyümden gelemem gayrı

İsmail'im yazar söyler ulumuz
Bin evlerden gelir bizim yolumuz
Nerde olsa döner gelir ölümüz
Ayrıldım köyümden gelemem gayrı

---

[113]İsmail Karabacak, 2007, **Geldi Geçti Ömrüm Yalana Benzer**, Vatandaş Ofset Gazete ve Matbaa İşletmesi, Vezirköprü, s. 45.

İSMAİL PAMUK

1932 yılında, Çorum'da doğmuştur. Köy Enstitüsü mezunudur ve öğretmenlik yapmıştır. Çeşitli konularda şiir yazmıştır[114].

Bayram Mektubu

Kıvrım, kıvrım giden yarin yoluna
Bir pula büründe gidiver mektup
Balları andıran tatlı diline
Dua ile niyaz ediver mektup

Zalim gurbet yaman girdi araya,
Sen bir pula bürün bende karaya,
Şu gönlüme yaptırdığı saraya
Felek bir ok attı deyiver mektup.

Ele bayram gelir; banada keder
Kimisi el öper kimi naz eder
Bu gün elden ele yadigar gider
Banada göz yaşı deyiver mektup

Takıldı boynuma gurbet urganı
Daha doldurmadım çile torbamı
Bende "O"na kestim gönül kurbanı
Beraber yiyelim deyiver mektup.

[114]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 166-170.

İSMAİL ŞAHİN
<Divane>

1950 yılında, Alaca ilçesinin Karamahmut köyünde doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, dört çocuk babasıdır. Geçimini memuriyetle sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen âşık, mahlasını kendi almıştır[115].

Ozanlar diyarı Çorum'dur ilim
Hardan kurtulmadı ol gonca gülüm
Şu fani dünyada bir garip kulum
Yol ehli olmayan tanımaz beni

Alaca Karamahmut köyüm kütüğüm
Sorma kardeş ben dertlere batığım
Kuru ekmek soğan oldu katığım
Bu demi sürmeyen tanımaz beni

Anadolu benim anam atamdır
Çiğnediğin toprak benim atamdır
O benim ki her zulüme çatandır
Kula kulluk yapan tanımaz beni

Dört kardeşim iki bacım varıdı
Hepsi de şu gönlümde yarıdı
Gün görmedi ömrüm geçti eridi
İnsanı bölenler tanımaz beni

Yara açtım tabanımda kızıl kan
Sevdim incitmedim hiç bir canlı can
Taşımam kimseye kibirle kin
Cahildir o körler tanımaz beni

Gaffar dede derler dedemden kaldı
Zulüm beni gaflet çölüne saldı
Birgün diyorlar ki Divane'm öldü
Sağ iken ölmeyen tanımaz beni

---

[115]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi,** Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 289-290.

İSMAİL ŞAHİN AYKAÇ
<Zamanî>

1923 yılında, Evciortakışla köyünde doğdu. Kardeşlerinin hepsi de mahallî şöhret sağlamış âşıktırlar. İlkokulu bitiren ozan, saz çalmayı kendi gayreti ile öğrendi. Gezginci âşık geleneğine uyarak Anadolu'yu gezdi. Çeşitli fabrikalarda çalışan âşık, deyişlerini dört ayrı kitapta topladı. Ünü mahallîdir[116].

Yine havalandı şu deli gönlüm
Toplanıp başıma uçuşan kuşlar
Bir güzelin sevdası var serimde
Yanıyor şu sinem yetişin kuşlar.

Elvan çiçekleri taksın başına
Dayanamam gözden akan yaşına
Tüyünüzden yastık eylen başına
Çırpını çırpını uçuşan kuşlar.

Aksine de deli gönül aksine
Kul Zamanî düşmüş gönül kastine
Yuva yapın bizim evin üstüne
Orda garip garip ötüşün kuşlar.

---

[116]Emir Kalkan, 1991, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını, Semih Ofset, Ankara, s. 307.

İSMET YILMAZ
<Fakir>

1958 yılında, merkeze bağlı Düdüklü köyünde doğdu. Köyünden Çorum'a, daha sonra da Arabistan'a giden İsmet Yılmaz'ın geleneğe başlamasında gurbet duygusu etkili olmuştur. Deyişlerini saz eşliğinde söylemekte olup, saz çalmayı kendi kendine öğrenmiştir. Çeşitli icra ortamlarına katılan İsmet Yılmaz deyişlerini önce yazmakta daha sonra saz eşliğinde icra etmektedir[117].

Hayat beni sürgün etti
Gıcılamaz kanı gibi
Aldı sürdü göç ettirdi
Gıcılamaz kanı gibi

Ben beni bildim bileli
Aklım başıma geleli
O yârdan ayrı kalalı
Gıcılamaz kanı gibi

Babam bir çift öküz aldı
Kanı koştu çifti saldı
Ekti biçti harman kaldı
Gıcılamaz kanı gibi
....
Fakir İsmet gördün böyle
Derdini yârine söyle
Çorum Düdüklü köyünde
Gıcılamaz kanı gibi

---

[117]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 47-49.

İZZET

XIX. yüzyılda Çorum'da doğup yaşadı. Ahıska göçmenlerinden Nakşibendi şeyhi Ethem Baba'nın oğludur. Öğrenimini medresede yaptı. Şiirleri toplanmış ve yayınlanmış değildir. "Tezkere-i Makamat" adlı basılmış bir eseri vardır[118].

Ey güzel çok çektim yolunda cefâ
İnsafa gelmezsin merhametin yok
Bendene rahmedip kılmazsın vefâ
Zerrece âşıka inayetin yok

Sen gibi bî-vefa güzel görmedim
Bâğ-ı hüsnün güllerinden dermedim
Fırsat elde iken eyvah sarmadım
Suç bendedir senin kabahatın yok

İzzet'in aklını başından aldın
Beni Mecnun gibi çöllere saldın
Bildim benden başka gayrisin buldun
Anın için eski muhabbetin yok

[118]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 148-151.

KADİM YILMAZ

1952 yılında, Alaca ilçesine bağlı Hışır köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Alaca'da tamamladı. Liseyi Amasya'da okudu. 1997 yılında, Ankara Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen Okulundan mezun oldu. Tarım Bakanlığına bağlı değişik yerlerde çalıştıktan sonra 1996 yılında emekli oldu. Evli ve üç çocuk babasıdır[119].

Ben Her Şeyi Mevsiminde Severim

Mart ayında madımağı severim,
Sarımsağı bir sahanda döverim.
Nisan gelir mantar çıkar topraktan,
Marolları topla da ye yapraktan.

Mayıs ayı sepet sepet kirazlar,
Kiraz toplar çilek toplar genç kızlar.
Erikler var çeşit çeşit dallarda,
Meyvelerin her çeşidi baharda.

Haziranda kayısılar sararır,
Şeftaliler dallarında kızarır.
Karpuz çıkar kamyon kamyon yollara,
Her şeyiyle zengin güzel Adana.

Üzümlere ben düşer bu Temmuz'da,
Ağustos'ta tüm sebzeler tarlada.
Hormonsuzdur bizim yerli sebzemiz,
Domatesi melemene ezeriz.

Kavun gelir Kırkağaç'tan Çumra'dan.
Mısır toplar kavururuz kırmadan.
Salatalık teveklerde yeşerir,
Koparıp koparıp yeriz soymadan.

---

[119]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

KADRİ
<Ruhsatî>

Osmancıklıdır. Asıl adı Kadri'dir. Herhangi bir yoksuzluk karşısında isyan etmeyi de iyi bilen bir halk şairidir[120].

Bir vatka erdi ki bizim günümüz,
Yiğit belli değil, mert belli değil.
Herkes yarasına deva ediyor,
Deva belli değil, dert belli değil.

Fark eyledik ahır vaktin yettiğin,
Merhamet çekilip göğe gittiğin,
Gücü yeten soyar gücün yettiğin,
Papak belli değil, kürk belli değil.

Adalet kalmadı, hep zulüm doldu,
Geçti, şu baharım gülleri soldu,
Dünyanın gidişi acayip oldu,
Koyun belli değil, kurt belli değil.

Başım ayık değil, kederden yastan,
Ah ettikçe duman çıkıyor festan,
Haraba yüz tuttu bizim gülistan,
Yayla belli değil, yurt belli değil.

Çark bozulmuş, dünya ıslah olmuyor,
Ehli fukaranın yüzü gülmüyor,
Âşık Ruhsat dediğini bilmiyor,
Yazı belli değil, hat belli değil.

---

[120] Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 311.

KEMAL AKSOY
<Kemâlî>

1939 yılında, merkez Karabayır köyünde doğdu. Köyünde okul olmadığı için okuyamadı. Saz çalmayı köyünde bulunan âşıklardan öğrendi. Köy odasındaki halk ve âşık toplantılarına katılarak yetişmiştir. Geçimini sağlamak için 15-16 yaşlarında Ankara'ya taşınır. Dışarıdan sınavlara girerek ilkokul diploması alır. 1959-1961 yılları arasında vatani görevini tamamlar. Şiirlerinde "Kemâlî" mahlasını kullanan Kemal Aksoy, evli olup iki çocuk babasıdır[121].

Gelmek İsterim

Gönül arzuladı yine dostunu
Sevdiğim yanına gelmek isterim
Gönül hanesine sermiş postunu
Sevdiğim yanında olmak isterim

Erenler veliler kırklar ceminde
Ayrılık badesin tutar elinde
Muhabbet deryası aşkın dilinde
Sevdiğim derine dalmak isterim

Unutma sevdiğim gönüller birdir
Yakın gel efendim bizi sevindir
Ayrılık derdinin dermanı nedir
Sevdiğim çaresin bulmak isterim

İhtiyarlık gelip beli bükmeden
Ah çekip gözyaşın yere dökmeden
Vade tekmil olup ömür bitmeden
Sevdiğin yanında kalmak isterim

Kemâlî'yim sırı aşikâr etmem
Efendim aşkına yanmasam tütmem
Yüzünü görmeden bir yere gitmem
Sevdiğim yolunda ölmek isterim

---

[121] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 99-108.

KEREM SALA
<Deli Coş>

1942 yılında, Çorum'da doğmuştur. Deli Coş mahlasını şiirlerinde kullanmaktadır. İrticali vardır. Şiirlerini henüz bir kitapta toplamamıştır[122].

Var Bizde

Bu güzel vatana güzel göz ile,
Bakarız, Atatürk aşkı var bizde.
Her bayramda anıtına meşale,
Yakarız, Atatürk aşkı var bizde.

Şehit de düşeriz cephede ölüp,
Vatan sevgisiyle kaynayıp dolup,
Gönülden gönüle sel gibi olup,
Akarız, Atatürk aşkı var bizde.

Sarılmıştı yurdumuzun her yanı,
Gelmiş idi savunmanın zamanı,
Bize karşı çıkan hain düşmanı,
Yıkarız, Atatürk aşkı var bizde.

İstiklâl aşkıyla söyleriz marşı,
Kızarsak yıkarız dağ ile taşı,
Atamıza düşman olana karşı,
Çıkarız, Atatürk aşkı var bizde.

Atamız açmıştı uygarlık çağı,
Kan dolmuştu Tınaztepe toprağı,
Yüce, yüce kalelere bayrağı,
Çekeriz, Atatürk aşkı var bizde.

Eren olmaz Atamızın sırrına,
Kim el uzatırsa Türk'ün varına;
Çekerek hançeri kara bağrına,
Çakarız, Atatürk aşkı var bizde.

Deli Coş Kerem'in dinlen zarını,
Korumak vazife yarınlarını!
Dünyaya uygarlık tohumlarını
Ekeriz, Atatürk aşkı var bizde.

---

[122]Feyzi Halıcı, t.y., **Saz Şairleri Diliyle Atatürk**, Kültür Bakanlığı Yayını, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir, s. 103, 241.

KÖR MUSA

Çorum'un Çağşak köyünden İhtiyat zabitlerinden Şehit Ali'nin oğlu Dursun askerden döndüğünün ikinci günü öldüğünden Yeni köylü âşık Kör Musa vak'ayı tasvir eden ağıdı. Musa'nın gendisinden alınmıştır[123].

Dursun'un Ölümü

Tevellüdüm dokuz yirmi altıdır yaşım
Vadem tamam oldu pek müşkül işim
Kahbe felek melul koydu kardaşım
Validesi melul kaldı Dursunun

Kıtaatım gitti Diyarbekire
Öleceğim çok gelirdi fikire
Felek bana açtı onulmaz yâre
Acaip dert ile öldü Dursunum

Emsalinden evel çekilüp geldi
Konunun komşunun halini sordu
Evinde üç gece misafir kaldı
Bir donuk ay gibi battı Dursunum

Gençlikte dünyadan göçmesi çetin
Kin gönlünü görsün Ali, İsmetin
İl eline kaldı dört dane yetim
Çocukları yetim kaldı Dursunun

Gönlün gözün ağlamasun mu İdris
Felek pençe vurdu yareliyiz biz
Dört tane yavru kaldı babasız
Nazlı yari melul kaldı Dursunun

Yüzbaşıdan tezkiremi getirin
Hasta düştüm yatağıma yatırın
Dört yavruyu kime emanet ederin
Sözleri dilinde kaldı Dursunun

---

[123]**Çorumlu Dergisi**, 1939, "Yeniköylü âşık kör Musa-Dursunun Ölümü-", Yıl 2, 15 Haziran 939, s. 15.

KUL HÜSEYİN

Sungurluludur. Ondokuzuncu asır sonlarında yaşamıştır. Elinde sazı ile Orta Anadolu'da gezmiştir. Nefes ve duvaz imamları meşhurdur. Okur yazar olduğu tahmin ediliyor[124].

Benim yaralarım türlü türlüdür,
Şimdi bir derdimiz beş oldu gitti.
Tenim rehberlidir, perlidir,
Hemen dertten derde duş oldu gitti.

Umduğumuz dermandan derdimiz oldu,
Derdi olan arayıp dermanın buldu,
Derdimiz bir iken dört, beş, on oldu,
Bin yıllık dertliğe eş oldu gitti.
...
Kul Hüsey'nim eder pirim pir koca,
Derdimi söylesem üç gün üç gece,
Yolumuz uğradı boranlı göçe,
Gözlediğim yazlar kış oldu gitti.

[124]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 47-48.

KUL MEHMET

1974 yılında, Gökkaya köyünde doğdu. Deyişlerini sazı eşliğinde söylemektedir. Şiirlerinde sosyal konuları işlemektedir[125].

Duyun ki dostlarım ızdırap çekin,
Aç acına ölecek fakirler,
Ne odun var, ne ekmek var, ne ışık,
Soğuklarda ölecekler fakirler.

Yüzde yüz koydular her şeye zammı,
Fakir çalışacak, iş nerde hani,
Müdürler, mebuslar duyun siz bunu,
İşsiz güçsüz kalacaklar fakirler.

Zengin parasıyla adamlar bulur,
Fakirlerin başı arada kalır,
Hastanın halinden sağlar ne bilir,
Izdırapla ölecekler fakirler.

Âşık Kul Mehmet'im bitmiyor sözüm,
Hep bu yüzden inler divane sazım,
Adalet yerini bulması lâzım,
Elbet birgün gülecekler fakirler.

---

[125] Âşık İhsani, 2002, **Ozan Dolu Anadolu Antoloji**, Berfin Yayınları, Kayhan Matbaası, İstanbul, s. 60-61.

KUL MUSTAFA

18. yüzyılda, Çorum'da yaşadı. Çorum'u yağmalamak isteyen Kapusuz askerlerin oluşturduğu bir eşkıya topluluğuyla Çorumluların yaptığı "cenge" katıldı.

Âşık Feyzullah'ın aynı adı taşıyan, şimdilik bilinen tek şiiri Kaside-i Kapusuz adını taşımaktadır[126].

Kaside-i Kapusuz

Yine zuhûr eyledi askerî tuğyan
Erzurum valisini inhizam etti gitti
Şevketlu padişaha eyledi isyan
Asker-i islâma sui-kast etti gitti

Zabtına âciz beyler beyiler
Sivas illerine ateş kodular
Ön edip her taraftan kolcu saldılar
Uğradığı yerleri berbat etti gitti

Binyediyüz diye geldi haberi
Otuz bölükbaşı yekpâre çeri
Amasya şehrine vurdu pençeyi
Nâle ve zârı ayyûka yetti gitti

[126]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 102-107.

M. KEMÂL BİBEROĞLU

1338 yılında, Çorum'da doğmuştur. Hukuk mezunudur. Hâkimlik, avukatlık ve milletvekilliği yapmıştır. Şiirlerinin bir kısmı yayımlanmıştır[127].

Bu Gece

Gönlüm cevr cefasın bir yana attım;
Gurbette Çorumu buldum bu gece.
Mazime ileten nağmeyi tattım,
Elindim kendimin oldum bu gece.

Aşık Mustafadan koşmalar duydum;
Bende o diyarın âşık oğluyum;
Bu güne dek sızan, damlayan suydum...
Gür bir kaynak gibi boldum bu gece.

Kafesteki bülbül güle gelemez
Analar nennisiz çocuk belemez
Bizde âşık sazsız dile gelemez:
Sazın ahengine kuldum bu gece.

Çiğdem, çiğdem diye bağrışımız;
Ortası çiğdemli bulgur aşımız;
Çalkamaya kaşık daldırışımız;
Düş oldu saçımı yoldum bu gece.

Dönüyoruz sandım köy düğününden
Halaycılar geçti gözüm önünden
Tutup alçevremin kör düğümünden;
Halay çeke çeke öldüm bu gece.

---

[127] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 30-33.

M. TURAN VELDET

1926 yılında Çorum'da doğmuştur. Ankara'da memuriyet yapmıştır. Şiirleri mahallî basında yayımlanmıştır[128].

Hasret

Önümde bitmeyen uzanan yollar
Kalbimde dinmeyen ıstırabım var
Gözlerim mazide hülyaya dalar
Hasretim evimde, hasretim anne

Gurbet ellerinde akşam olunca
Elemler eriyip ruha dolunca
Sularda kararıp her şey solunca
Gönüller sılaya dönmezmi anne

Belgrat ormanı suların dinsin
Bahar yaprakların yerlere insin
Sormadın bir kerre yolcu sen kimsin
Gurbetin baharı olmazmış anne

[128] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 205-210.

MAHİR MÜNİR SIVACI

1926 yılında Çorum'da doğmuştur. Devlet Orman İşletmesi memurlarındandır. Küçük yaşta şiir yazmaya başlamıştır[129].

Defterim

Dertlidir keremden de garip mecnundan bile
Sabahsız gecelerim anlatsın gelsin dile,
Gazyaşım ramolmadı ipekli bir mendile
Damla damla saklayan derin göldür defterim.

Görmedi ne bir çiçek ne yeşeren bir bahar
Ne kervan, ne Leylâsı ne de bir vahası var
Arar yanan kalbine kaç yıldır bir su arar
Bağrı yer yer çatlamış kuru çöldür defterim.

Zifirleşmiş ufkumda doğdu şafak yerine,
Dağınık saçlarımda belirdi ak yerine,
Matemli bir gelinin beyaz duvak yerine,
Vücuduna sarılmış siyah tüldür defterim.

Bir yaprağı kalmıştır topraktaki annemden,
Bir kısmı su içmiştir gözümde başka nemden,
Vaktinden hayli evvel harap olan bahçemden
Bülbülsüz aşinasız kopmuş güldür defterim.

İçi başka dışının yine başkadır hali
Aşkı sevdası varsa inanınki hayalî
Vallahi bir hiç için yandı kerem misâli,
Alev aldı, kor oldu, söndü küldür defterim.

Bunları birer birer kalbimden koparark,
Çoğunu göz yaşımla işledim yaprak yaprak,
Ne çıkar yaşasa da adımı haykırarak;
Bağrımdaki mezarda gömülüdür defterim.

---

[129] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 171-176.

MAZLUM KENAN KÖSTEKÇİ

1910 yılında, Çorum'da Karakeçili Mahallesinde doğdu. İlköğrenimini bitirince Çorum'da açılan Mıntıka Ziraat Ameliyat Mektebi'nde okudu. Ancak, bu mesleği sürdürmedi. Bir süre öğretmenlik yaptı. Ankara Gazi Öğretmen Okulundan mezun oldu. İstanbul'da öğretmenlik yaptığı dönemde rahatsızlandı ve yirmi altı yaşındayken 1936 yılında Çorum'da vefat etti. Şiir yazmaya, hastalandığı yıllarda başladı. Yaşamının dört beş yılına sığdırdığı şiirlerinin hemen tümünü çeşitli sanatoryum ve hastanelerin koğuşlarında yazdı. Şiirleri, ölümünden sonra "Zakkum Çiçekleri" isimli kitapta toplanıp yayımlandı[130].

Bir Bahar Günü Ben de

Baharın tazeliği süslerken yamaçları
Bir şifa ümidini ruhuma sunacağım
Şafağın pembeliği öperken ağaçları
Bu fışkıran baharda teselli umacağım

En ışıklı bir günde artık bitmiş olarak
Asabi ellerimle saçlarımı yolarak
Bir öksüz çiğdem gibi boynu bükük solarak
Gözlerimi bir bahar gününde yumacağım

---

[13] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 408-412.

MECNUNÎ

Osmancığın Teke Obruğu köyündendir. Eserleri elde edilemedi. Kendisini eserleriyle tanıyan çoktur. 19. asır sonlarında ölmüştür[131].

Ey gönül eyle nazar, canım mıdır karşımdaki?
Yoksa canım içre cananım mıdır karşımdaki?
Kalmışam hayrette sultanım mıdır karşımdaki?
Mısr içinde Yusuf u Samim midir karşımdaki?

Her kaçan bin naz ile servi hıramanın gelir,
Mürde iken gelse yârim cismime canım gelir,
Gitse bu canım gider, gelse bu canım gelir,
Mest-i aşkım bilmesem canım mıdır karşımdaki?

Nûş edip cam-ı lebin mestane kıldım kendimi,
Zülfü bendime düşüp divane kıldım kendimi,
Şem'i ruhsarım görüp pervane kıldım kendimi,
Bilmem o Şem'i şebistanım mıdır karşımdaki?

Çünkü ben Mecnun'uyam yolunda kıldım karar,
Aşık şeyda isem ben ağlarım leylü nehar,
Pertevi hüsnün görünce oldu aklım tarumar,
Ol yüzü hurşid bedahşanım mıdır karşımdaki?

---

[131]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 130.

MEHEMMET
<Mehmet>

Alaca ilçesine bağlı İmat köyündendir. XVII. yüzyılın sonlarıyla XIX. yüzyılın başlarında yaşadı. Günlerinin çoğunu köy yöresindeki bir mağarada tek başına yoksulluk içinde geçirdi. Kimi deyişleri çeşitli dergilerde yayınlanmıştır[132].

Şunda bir güzele meyil düşürdüm
Aklımı başımdan aldı gidiyor
Aşkın dalgasını hadden aşırdım
Gözlerim yaş ilen doldu gidiyor

Güzel dosta duyurmuyom ünümü
Cesedimde hoş görmüyom canımı
Gam gasavet geçiriyom günümü
Dost bizi bu derde saldı gidiyor

Çok cehdettim yetemedim ol yâre
Dost bizi düşürdü bu intizâre
Pirim Balım Sultan yâremi sara
Cümlenin tabibi oldu gidiyor

Yâr elinden dertli sinem yâreli
Onulur bu sinem değse yâr eli
Hayır himmet eyle Pir Bektaş Veli
Ayrılık bağrımı deldi gidiyor

Mehemmed'im Hak'tan kesmem virdimi
Yüz bin katar deve çekmez derdimi
Hak Muhammet Ali eyle yardımı
Hasretlik böylece kaldı gidiyor

---

[132] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s 113-120.

MEHMET ARİF

1846 yılında, Çorum'da Çepni Mahallesinde doğdu. Kalburkulak oğullarından Hacı Mehmet Ağa'nın oğludur. Medrese öğrenimi gördü. Yayınlanmış bir yapıtı yoktur[133].

Ey gözleri mestâne var
Ey Yûsuf-ı Ken'ân'e var
Uşşâk için âna ne var
Andan gayride yâ ne var
Cennet gibi meyhâne var
Kevser gibi peymâne var

Aşkın yolunda cânı ver
Vermeli sâdıksan eğer
Men eyler vâız derbeder
Sofi beyhûde terk eder
Cennet gibi meyhâneyi
Kevser gibi peymâneyi

Gerdâne döktü kâkülü
Dünyâyı etti mâili
Ver sâkiyâ câm-ı mülü
Vaz geçmenin yok kabili
Cennet gibi meyhâneden
Kevser gibi peymâneden

[133] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 233-234.

MEHMET EMİN
<İffet>

1843 yılında, İskilip'te doğdu. Meydan mahallesinden Molla Şeyh oğullarından Mustafa adında bir kişinin oğludur. Çok sayıda şeyhi, dervişi olan bir ailedendir. Öğrenimini İskilip'te yaptı. Cafer Ağa Camii'nin kayyumu oldu. Fes kalıpçılığını zenaat edindi. Atalarından gelen eğilimle dervişliğe soyundu. Kadirilik, Nakşıbendilik, Mevlevilik yollarından geçip Bektaşilik'te nasip aradı. 1896 yılında İskilip'te öldü. "Divan-ı İffet" adıyla yazma bir divanı vardır[134].

Hem âkil olmuşum hem de divâne
Akıllıya divâneye ne minnet
Vücûdum şehrini kıldım virâne
Virân olmuş virâneye ne minnet

Ben kendime mahrem bir yâr aradım
Bulamadım kara bahtı karadım
Okşayıp restimle zülfün taradım
O cefakâr sim şâneye ne minnet

Mekteb-i ledünden aldım sabağı
Muammâ-yı aşktan açtım ayağı
Bir başıma yaktım odu ocağı
Şem'e yanan pervâneye ne minnet

İffet ne sorarsın bu âb-ı aşkı
Bir zaman bekledim ben bâb-ı aşkı
Ezelden nûş ettim şarâb-ı aşkı
Âb-ı engür meyhâneye ne minnet

[134]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 214-217.

MEHMET ÖZATA

1944 yılında, Osmancık ilçesinde dünyaya geldi. İlk ve ortaokulu Osmancık'ta, liseyi Çorum'da okudu. 1967 yılında, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden mezun oldu. Vatani görevini yaptıktan sonra, 1970-1976 yılları arasında Antalya'da öğretmenlik ve idarecilik yaptı. 1979 yılında öğretmenlikten ayrılarak özel bir petrol şirketine girdi. Bu görevi nedeniyle Batman, Mersin ve İstanbul'da bulundu. Evli olan Mehmet Özata, iki kız bir erkek babasıdır[135].

Ölesim Gelir

Sevgilim aşkında bir ateş var ki,
İçimde tutuşup, yanasım gelir.
Gözlerin içinde bir pınar var ki,
Altından su içip, kanasım gelir.

Görülmüş gözlerin en güzeli bu,
Bıkmadan ömrümce bakasım gelir.
Yaşanmış aşkların en yücesi bu,
Uğrunda can verip, ölesim gelir.

İnan ki kaderim bir gün gülecek,
Rüyamı vuslata yorasım gelir.
Mahşere dek sevdan böyle sürecek,
Sonumu Allah'a sorasım gelir.

---

[135] Mehmet Özata, 1994, **Bir Çığlık Osmancık'tan**, Ofis Grafik Dizgi Ticaret A. Ş., (b.y.y.).

MEHMET RÜŞTİ

1825 yılında, Çorum'un Yavruturna Mahallesinde doğdu. Gökmeşe oğullarındandır. Bir süre Çorum medresesinde öğrenim gördü. 25 yaşındayken Çorum'dan ayrıldı, gurbete çıktı. Samsun, Trabzon, Erzurum, Erzincan, Hasankale ve Kars'ı gezdi. Kars'ta orduya katıldı. 1855 yılında şehri kuşatan Rusya'nın Kafkasya genel valisi Muraniev güçlerine karşı savaştı. Daha sonra Tuna boylarında tüccarlık yaptı. Ölüm tarihi bilinmeyen Rüşti'nin yayınlanmış ya da el yazması bir eseri yoktur[136].

Tefekkür eyledim ol demde nidem
Başım alıp kangı diyâra gidem
Gecelerde ağlar bu iki Dîdem
Yanar canım eyler dil âh u zârı

Bazan ister idim bir âli şöhret
Bazan ister idim râh-ı mezellet
Bazan ister idim uzlette vahdet
Rey-i aklın asla yoktu kararı

Gerçi bu aşkımı etmezdim ikrar
Lâkin aşk kendisin eyledi izhar
Anlayıp serzeniş edince ağyar
Ol vakit eyledim terk-i diyârı

Vedalaşıp andan Kars'a yetiştim
Çorum rediflerin bulup görüştüm
Orduya karışıp cenge giriştim
Çok savaştık bozamadık küffârı

Efkâra dokundu işbu keyfiyet
Gün günden vücûda düştü zâfiyet
Bâki sermâyeyi verip temâmet
Terk ettim tarîk-i bey ü pazarı

[136]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 152-160.

MEMDUH ÇÖKELEK

01.02.1953 tarihinde, Alaca ilçesinin İmat köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdikten sonra, 1964 yılında, girmiş olduğu Devlet Parasız Yatılı Sınavını kazanarak 1964-1970 yılları arasında orta ve lise öğrenimini Yozgat Lisesinde tamamladı. Açık Öğretim Fakültesin İşletme Bölümünden mezun oldu. Bir kamu bankasının, farklı kademelerinde 28 yıl görev yaptıktan sonra, banka müdürlüğünden, 2001 yılında emekli oldu. Hâlen İzmir'in Bornova ilçesinde ikâmet etmekte olup, çeşitli gazetelerde şiirleri yayımlanmaktadır. Memduh Çökelek evli ve iki çocuk babasıdır[137].

Sevgili Eşim'e

Ozan, Okan tüydü kaldık başbaşa,
Kendi derdimize yanalım Gülüm.
Bitsin sıkıntılar, bitsin karmaşa,
Yoksa işin sonu bunalım Gülüm.

Hüzünler tasalar geride kalsın,
Kaşıma yaramı kabuk bağlasın,
Yarınlar dünyaya huzur sağlasın,
Gölümüze moral sunalım Gülüm.

Hüzünle, kederle vedalaşalım,
Kısmetle, talihle karşılaşalım,
El ele Kordonda bir dolaşalım,
Felekten bir kaç gün, çalalım Gülüm.

Söyle kimin ağrımayan başı var,
Söyle, kimin çatılmayan kaşı var,
Yüce dağın boranı var, kışı var,
Zaman bir ilaçtır bilelim Gülüm.

Hastalandım, Gülüm yanıbaşımda,
Destek oldun baharımda kışımda,
Katlandın Memduh'a onbeş yaşında,
Bana bir fermandır kuralım Gülüm.

[137]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

METİN KALYONCU

1938 yılında, İskilip'te doğmuştur. Erkek San'at Enstitüsü mezunudur. Elektrikçilik yapmıştır. Güzel sanatlara heveslidir[138].

Özlem

Garibsedim gene bizim kasabayı
Bir kuş olup uçsam mor dağlarına
Çiçekli kırlarda oynasam, coşsam
Mest olup serilsem nar dallarına

Bahçemizden geçsem, havuzda çimsem
Süzülsem çağılın dik yollarına
Doya doya gezsem eş ile dostla
Hasretim kokusun ana bağrına

[138]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 139-141.

MURAT CANBOLAT

1978 yılında, Alaca ilçesinde doğdu. Öğretmenliğe, Kırıkkale'ye bağlı Delice'de başladı. Askerliğini tamamladıktan sonra, Mecitözü'nde üç yıl görev yaptı. Hâlen, Alaca ilçesinde ilköğretim okulunda görev yapmaktadır. Şiire merakı son yıllarda daha belirgindir. Yazdığı hikâyelerini şiirle aktarma denemeleri yapmaktadır. Murat Canbolat, evli olup, bir çocuk babasıdır[139].

Keşke

Gönlüm kavrulurken gül özlemiyle,
Gülüm savrulurken hazan yeliyle,
Ölüm yok olurken aşkın eliyle,
Bir yudum teselli bulsaydım keşke!

Ömür bir tiyatro dün sahnelendi,
Finale kalmadan kimler elendi?
Kimisi hayattan bir rol dilendi,
Her zaman kendimde olsaydım keşke!

Kimine gerçektir kimine yalan,
Var mıdır dünyada ebedî kalan?
Ruhumu ölümün elinden alan,
Ölümsüz dünyaya dalsaydım keşke!

Nasılı nedeni niçini derken,
Bir anlık ömür de tükendi erken,
Azrail ruhumu tenden alırken,
O zaman huzurla dolsaydım keşke

[139]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

MURAT GÜVENDİK

1943 yılında, Sungurlu ilçesinin Keller köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdikten sonra maddi sıkıntılar nedeniyle okumaya devam edemedi. Bir kamu kuruluşunda çalışmakta olup, 17 yaşından itibaren şiir ve saz ile iç içe yaşamıştır. Şiirlerinde sosyal konuları işlemektedir[140].

Bir Daha

Söyle neden eller gibi davrandın
Yalancı yüzüne bakmam bir daha
Kırdın beni gururumla oynadın
Yalancı yüzüne bakmam bir daha
....
Acı poyraz oldum pek deli estim
Böyle sanmaz idim umudum kestim
Gönlümde o yare ebedi küstüm
Yalancı yüzüne bakmam bir daha

Dostum düşman olsun yardım etmesin
Alçalsın güllerin bülbül ötmesin
Muradın almaya elin yetmesin
Yalancı yüzüne bakmam bir daha
....
Çehizin çürüsün kalsın sandıkta
Oturama bir döşeme koltukta
Daim başın yalnız kala yastıkta
Yalancı yüzüne bakmam bir daha

Ben Dertli Murat'ım bakmam yüzüne
Olanca acıyı bastın özüme
Acıyan olmasa yaşlı gözüme
İkrar bozup sana dönmem bir daha

---

[140]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 213-224.

MURAT KAYA

1946 yılında, Alaca ilçesine bağlı Karamahmut köyünde doğdu. İlkokul mezunudur. Saz çalmayı kendi kendine öğrendi. Belli bir ustası yoktur. Şiir söylemeğe bade içerek değil, başka âşıklara özenerek başladı. İki kadın çırak yetiştirdi. Şiirlerini yazarak oluşturmaktadır. Şiirlerini kitaplaştırmamış ve bir kaset çıkarmamıştır. Şiirlerinde yoğun olarak Allah'ın, Hz. Muhammed'in, Hz. Ali'nin ve On İki İmam'ın vasıflarını anlatmaktadır[141].

Hünkâr Hacı Bektaşi Veli
Sana doğru geliyorum
Kâhi uslu kâhi deli
Sana doğru geliyorum

Horasan'dan zuhur eden
Urum diyarına gelen
Darıçeşte namaz kılan
Sana doğru geliyorum

Ebu Zemzem delik başı
Yoktur şu cihanda eşi
Hızır müsayip gardaşı
Sana doğru geliyorum

Akpınar'da sular akar
Âşıkların içer konar
Erenlerin semah döner
Sana doğru geliyorum

Âşık Murat sana deli
Kâhi hünkâr kâhi Ali
Has bahçenin gonca gülü
Sana doğru geliyorum

---

[141]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı,** Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 92-93.

MURAT KÖYMEN

1923 yılında, Ortaköy'de doğdu. Dört yıllık askerlik hayatı dışında ömrünü Ortaköy'de geçirmiştir. Evli olup üç çocuk babasıdır. Tabiatı çok seven şair, üç bin çam dikmiştir. 2000 yılında "Yeni Dünya Bakışı" adında bir şiir kitabı yayımlanmıştır[142].

Görebildin Mi

Hakk'ı seven aşık geçip gidiyor
Kâmil bir ustadan sorabildin mi?
Hakk'ı ademde ara yabana gitme,
Can gözünü açıp görebildin mi?

Aşıklar yanından geçip gidersin,
Hakk'ı sevenlerden niçin kaçarsın?
Nefs yoluna pek hevesle uçarsın,
Bu sözümü acep çözebildin mi?

Erenler daim engine çağlar,
Hak aşkına yanar, yanar ağlar,
Erenler sırrını bilmez gayriler,
Kalbindeki pası silebildin mi?

Murat Köymen'e Hak'tan bu avaz,
Anlamaz bizi cahil ile yobaz,
Cahil görüp bizi derler hokkabaz,
Erenler ipinden tutabildin mi?

[142]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

MUSA AYDIN
<Aydın Musa>

1968 yılında, Alaca ilçesine bağlı Yeniköy'de doğdu. İlkokulu köyünde okuduktan sonra Ankara'ya gelerek bir süre inşaatlarda fayans ustası olarak çalıştı. 1993 yılında, Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Eğitim Hastanesinde Teknisyen olarak göreve başladı. Hâlen bu görevini sürdürmektedir. Ortaokulu dışarıdan sınavlara girerek tamamladı. Gece okuluna devam ederek liseyi de bitiren Musa Aydın, Kırıkkale Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Endüstriyel Elektronik Bölümünden mezun oldu. Dernek faaliyetlerinde aktif olarak görev almaktadır. "Aydın" ve "Aydın Musa" mahlaslarını kullanmakta olup, üç kız babasıdır[143].

Hem Ben Yandım

Yar derdimi açtım güle
Hem gül yandı hem ben yandım
Destan edip döktüm tele
Hem el yandı hem ben yandım

Bana yakın görünürdü
Türlü renge bürünürdü
Yad ellere yerinirdi
Hem dil yandı hem ben yandım

Dostum beni yanladıkça
Deli oldum anladıkça
Sarı sazım inledikçe
Hem tel yandı hem ben yandım

Aydın Musa sakındıkça
Ardın sıra bakındıkça
Saçlarına dokundukça
Hem yel yandı hem ben yandım

---

[143] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 750-754.

MUSTAFA

Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Çukurlu köyündendir. 19. yüzyılda yaşadı. Yaşamı üzerine ayrıntılı bilgi yoktur. Halk şairidir. Derlenebilen şiirlerinin bir bölümü kimi kitap ve dergilerde yayınlanmıştır[144].

Gönül hakikatli yarin cevrine
Katlanma billahi naz olmayınca
Sürem dedim ariflerin izini
Söyünmez ateşim köz olmayınca

Şükür olsun hak yolunda bir kulam
Yahşi olanlara yaman değilem
Sevdiğim bahşetmiş bize bir selam
Pek makbule geçer az olmayınca

Vücudum yanıptır ateşe nâre
Gönül aşk elinden oldu sadpâre
Vazgeçmem pirimden çekseler dâre
Arada engelin söz olmayınca

Mustafam vazgeçtim kisb ü kârımdan
İnayet umarım kân-ı kerimden
Gitmez derdim gönül kışı serimden
Kalkıp da baharla yaz olmayınca

[144]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 159-161.

MUSTAFA
<Ednâ>

19. yüzyılın ikinci yarısında Çorum'un Alaca ilçesine bağlı Büyükcamili köyünde doğdu. Uzun süre Alaca'nın İsahacı köyünde hocalık yaptı. Sonradan Âşık Haydar adıyla ünlenen İsahacılı Haydar Bektaş'ın yetişmesine büyük katkısı oldu. Birinci Dünya Savaşı yıllarında İsahacı'da öldü. Okumuş yazmış bir halk şairi olan Ednâ'nın deyişleri derlenmemiştir[145].

Hasretim yüzünü görmek isterim
Dost kurulu yayım kastı da gitti
Hâlim sorar diye keşif kılardım
Eğdi kaşlarını küstü de gitti

Cismimle canımda gizli sır iken
İkimizin dahi akdi bir iken
Ara yerde bunca hatır var iken
Çiğnedi cümlesin bastı da gitti

Artırma derdimi bozma vefâyı
Tövbe cürmüm etme dedim cefâyı
Sükût etti kırdı câm-ı safâyı
Bir sam yeli gibi esti de gitti

Ne kadar muhabbet dolsa özüne
Nâfile hiç kulak vermem sözüne
Şimden sonra dönüp bakmam yüzüne
Diyerek bir kavli kesti de gitti

Ednâ der gül yüzüm eliyle kendi
Muhabbet meyine zehiri sundu
Asıp boğazıma kemendi bendi
Sandım beni dâra astı da gitti

---

[145] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 271-273.

MUSTAFA KAMIŞLI
<Gündemî>

1958 yılında, Sungurlu ilçesinin Kamışlı köyünde doğdu. Antolojilerde şiirleri yayımlanan Mustafa Kamışlı, hâlen Ankara'da oturmaktadır[146].

Gerçek Ozanlar

Halkının rehberi, gözü kulağı
Böyle olmalıdır gerçek ozanlar
Eseriyle ışık tutar herkese
Böyle olmalıdır gerçek ozanlar

Cesurca gezerler özü boş çıkmaz
Çıkarı uğruna gönüller yıkmaz
İnsanı bir tutar hiç ayrı bakmaz
Böyle olmalıdır gerçek ozanlar

Doğru söze asla yalan katmazlar
Ben iyiyim diye çalım satmazlar
Dinli dinsiz hiçbir mezhep tutmazlar
Böyle olmalıdır gerçek ozanlar

Güneş gibi doğan batandır ozan
Sevgisi saygısı vatandır ozan
Haksıza zalime çatandır ozan
Böyle olmalıdır gerçek ozanlar

Gündemi halkını yiğitçe korur
Zalimin zulmüne sözüyle vurur
Emekçiyi sevmek ona bir gurur
Böyle olmalıdır gerçek ozanlar

---

[146]Halk Ozanı Musa Merdanoğlu, 2005, **Ozanın Feryadı**, Hürbilek Ofset, Ankara, s. 233.

MUSTAFA YOLCU

23.06.1953 tarihinde, İskilip'te doğdu. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi İskilip'te okudu. Endüstri Meslek Lisesi çıkışlı olan Mustafa Yolcu, 1973 yılında A.D.M.M.A. İnşaat Mühendisliği eğitimine başladı. Bu bölümden 1979 yılında mezun oldu.

28.8.1978 tarihinde girdiği İmar İskân Bakanlığından sonra, 1984–1988 tarihleri arasında Keçiören Belediyesi İmar Müdür Vekili ve Yapı Kontrol Müdürlüğünde bulundu. 2003 yılı Ocak ayında, Bayındırlık ve İskân Bakanlığından emekli oldu[147].

Ölüm

Kim demiş ki yok oluş
Yeni başlangıçtır ölüm
Yalan dünyadan ayrılış
Gerçeğe dönüştür ölüm.

Ne ekersen bu dünyada
Ektiğin biçmektir ölüm
Gezmiş isen zevk sefada
Hesabı vermektir ölüm.
....
Kıldın namaz, ettin niyaz
Sana korku değil ölüm
Olmuş isen sen beynamaz
Gafletteyken gelir ölüm.

İnsanoğlu gafil olma
Genç ihtiyar demez ölüm
Sakın ola mağrurlanma
Zengin, fakir seçmez ölüm

[147]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

MÜRSEL KİRAZLI

1958 yılında, Ortaköy'de doğdu. İlkokul mezunudur. Şiir söylemeğe ve saz çalmaya küçük yaşlarda başladı. On beş on altı yaşlarında kendi şiirlerini yazmaya başladı. Usta malı deyişlerin yanında kendi şiirlerini çalıp okumaktadır. Saz çalmayı kendi kendisine öğrendi. Çorum'da radyo ve televizyon programları yaptı[148].

....
Koyun kuzu yaylaları süslesin
Dertli çoban kavalına üflesin
Her şeyinle ilkbahar sen çok güzelsin
Yoğurt ayran kaymak olur baharda

Yeşile boyanır ovalar dağlar
Dereler ırmaklar göletler çağlar
Mürselim coşup da sazını çalar
Düğün dernek halay olur bayramda

[148]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 88-89.

NAZİFÎ

Osmancık ilçesinin Hüsem Dede Köyündendir. Muhitinde tanınmış ve eserleri halk tarafından sevilmiştir. Halk şairidir[149].

Felek dur etti yarımdan,
Beni hem şivekârımdan,
Ol güzel yüzlü Nigâr'ımdan,
Saçı sırmadan ayrıldım.

Giyerdi al yeşil kemha,
Odur güzellikte yekta,
Doyup usanmadım halâ,
Murad almadan ayrıldım.

Çıkardı kâhi seyrane,
Dökerdi zülfü gerdane,
Güzeller şahı sultana,
Melek simadan ayrıldım.

Arzuhalim dinle şahım,
Benim ey çeşmi siyahım,
Görünmez şahı tabanım,
Yüzün görmeden ayrıldım.

Namemi eline alsın,
Hem okusun hem ağlasın,
Nazifi'yi kim eğlesin;
Şöyle yosmadan ayrıldım.

[149]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 131.

NECATİ ÇAVDAR
<Divane>

Alaca'nın Küçük Hırka köyünde doğdu. İlkokulu ve ortaokulu Alaca'da okudu. Lise eğitimini de Ankara Muhabere Okulu Elektronik Astsubay Hazırlama Okulunda tamamladı. Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler Bölümünden mezun oldu.

Elektronik teknisyenliği, esnaflık, Millî Kütüphane'de mikrofilim uzmanlığı, gazete muhabirliği, köşe yazarlığı, radyo programcısı, milletvekili danışmanlığı gibi çeşitli iş ve meslek dallarında çalıştı.

Çeşitli dergilerde de yayımlanmakla birlikte, "Divane" mahlası ile yazdığı şiirlerini kitaplaştırdı. "Türkmen Gocası Darıverenli Mehmet Emin Yarbay" ve basıma hazır olan "Siyaset Çayırında Solan Gül, Ali Hersek" isimli kitapları hazırladı[150].

Bir Hoş

Bülbüller, gül için zar ediyormuş,
Gülleri dikenli, yapraklar bir hoş.
Sümbüller, buğdaylar gibi baş eğmiş,
Bu dili okuyup, anlamak bir hoş.

Yeşile boyanmış ovalar dağlar,
Can suyu akıtır çeşmeler çaylar,
Yaprağa sarılmış üzümler bağlar,
Hâli bilmek, sezip kavramak bir hoş.

Kimi kuş misali enginde uçar,
Kimi sanırsın taş yerinde ağır,
Kiminde dolu gönül ağır başlar,
Gönülleri beyni anlamak bir hoş.

[150]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

NESİMİ KEÇELİOĞLU

1969 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Yenidoğan Mahallesinde (Kömler köyü) doğdu. İlk ve orta öğrenimini Sungurlu'da bitirdi. Ankara'ya taşındı. Gazete ve dergilerde yayımlanmış şiirleri, öyküleri ve makaleleri bulunmakla birlikte; 1996 yılında "Akşamüstü", 2000 yılında da "Sevgi Dilekçesi" isimli şiir kitaplarını neşretti. Hâlen Ankara'da ikâmet etmekte olup, bir oğlu vardır[151].

Bir Yangın Çöktü

Sebepsiz belleme iç çektiğimi,
Benim de içime bir yangın çöktü.
Kahırsız belleme yaş döktüğümü,
Benim de içime bir yangın çöktü.

Gelip de hatrımı bir kez sormadan,
Karşımda hayalin oynar durmadan,
Yanar dağ misali kaynar durmadan,
Benim de içime bir yangın çöktü.

Sorandan gizlerken gönlün yasını,
Sildirdim sanırdım bütün pasını,
Çekmeye razıyken derdin hasını,
Benim de içime bir yangın çöktü.

Ben nasıl anlatsam, nasıl söylesem?
Bilsem ki bir bilen sual eylesem,
Kor mudur dağlayan, ateş mi desem;
Benim de içime bir yangın çöktü.

Demek ki böyleymiş aşkın yamanı,
Tanınmaz engeli bilmez âmânı,
Başı göğe ermiş dağlar dumanı,
Benim de içime bir yangın çöktü.

---

[151] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 755-764.

NOKSANÎ

Çorum'un Ortaköy ilçesine bağlı Cevizli köyündendir. XIX. yüzyılda yaşamıştır. Asıl adı bilinmemektedir. Noksanî mahlasını kullanmıştır. Okumuş yazmış bir âşıktır. Deyişlerinde didaktik öğeler ağırlıktadır. Deyişleri derlenip yayımlanmamıştır[152].

Nefse uyup gönül yolundan çıkma
Yolların bağlanır şaşarsın bir gün
Hakkın yapısıdır hiç gönül yıkma
Sen de o acıyı yaşarsın bir gün

Arılara bakıp ibret alsana
Her çiçeğin hamın hasın bilsene
İkilikten geçip biri bulsana
Ters izde gezersen şaşarsın bir gün

Can gözün görmezse edersin inat
Sûret-i güzeli seversin gayet
Nefse kul olana yoktur hidâyet
İmandan gümana düşersin bir gün

İman ile güman bir kapda durmaz
Nefse uyan münkir dîdâra görmez
İkrâr ile iman kandedir sormaz
Der kabda kaynama taşarsın bir gün
....
Balı zehir edip sonra içersin
Batılı görürsün Hak'tan kaçarsın
Dilber görsen pervaz edip uçarsın
Çok yükseğe çıkma düşersin bir gün

'El harisi kelmahrum' buyurdu Ahmet
Nefsine hakim ol dilersen sıhhat
Noksanî mürşide kıl candan hürmet
Korktuğun bellerden aşarsın bir gün

---

[152]Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 142-144.

NURİ BOLATA
<Bitirim>

1934 yılında, Alaca ilçesine bağlı Bozdoğan köyünde doğdu. Fakir bir aile içerisinde yetişen Nuri Bolata, geçimini çiftçilik ile sağlamaktadır. Yanında yetiştiği bir ustası yoktur. Saz çalmayı kendisi öğrenmiştir. Doğaçlama şiir söyleyebilmektedir. İlgisini çeken, tanık olduğu her olay hakkında şiir yazmaktadır[153].

Sen bana bakıp da beni hor görme
Bir olup birliğe yetelim gardaş
N'olur efendim ikilik sürme
Bir olup birliğe yetelim gardaş

N'olur efendim ikilik sürme
Bir olup birliğe yetelim gardaş

Eğer bilmiyorsan beyan edeyim
Babamın yurdundan neye gideyim
Bana zehir verme nasıl yutayım?
Bir olup birliğe yetelim gardaş

Bana zehir verme nasıl yutayım
Bir olup birliğe yetelim gardaş

Atamız Hz. Âdem değil mi?
Anamız Hz. Havva değil mi?
Kitabımız Hz. Kur'an değil mi?
Bir olup birliğe yetelim gardaş
Kitabımız Hz. Kur'an değil mi?
Bir olup birliğe yetelim gardaş

---

[153]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 26-28.

NURİ NALINCI

1341 yılında, Çorum'da doğmuştur. Orta tahsilinden sonra memuriyete başlamıştır. Güzel san'atlara heveslidir. Çeşitli konularda şiirler yazmış, bunların bir kısmını mahallî basında yayımlanmıştır[154].

Çorum

....
Parkında ötüşür şen şakrak kuşlar,
Candandır insana tatlı bakışlar,
İşlenir ellerde türlü nakışlar,
Güzelliği binbir çeşit Çorumun.

Hep çiftçidir halkı daim çalışır,
Buğdayları gören aklın şaşırır,
Mahsulünü civara hemen aşırır,
Çektiği sıkıntı binit Çorumun.

Ovaya kurulmuş etrafa dağlar,
Çorumdan ayrılan ah eder ağlar,
Güzelleri çoktur yürekten bağlar,
Kalpleri açılmaz kilit Çorumun.

Dört yanı çevirir yemyeşil bağlar,
Garpte Kızılırmak durmadan çağlar,
Havası pek hoştur neş'eler sağlar,
Namını dillerden işit Çorumun.

Bereket kaynağı ilim ocağı,
Kahraman büyütür herbir bucağı,
Açıktır dostuna şefkat kucağı,
Destanlar yaratan yiğit Çorumun

[154]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 151-159.

ORHAN ÇÖPLÜ

1931 yılında, Çorum'da Karakeçili Mahallesinde doğdu. Albayrak İlkokulundan mezun oldu. Liseyi bitirdikten sonra. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde eğitime başladıysa da maddi imkânsızlıklar nedeniyle ikinci sınıftan ayrıldı. Askerliğini yaptıktan sonra, Çorum Defterdarlığında sicil memuru olarak çalışmaya başladı. Siyasetle de meşgul olmakla birlikte, bir süre de serbest muhasebeci olarak geçimini temin etti. Çorum'da yayımlanan bazı yerel gazetelerde Yazı İşleri Müdürlüğü yaptı. 13 Ekim 1975 tarihinde vefat eden Orhan Çöplü'nün 3 çocuğu vardır[155].

Yerim Yok

Yüreğimde şüphe, sana yalvardım,
Boşlukta sağırın dilde yerim yok.
Nasipsiz kalmışım soldum sarardım,
Saltanat sürdüğün elde yerim yok.

Gayrısı yalan da ben mi gerçeğim?
Ne şeytana uydum ne de meleğim,
Ağla, gözyaşında tükeneceğim,
Kara dağdan aşan selde yerim yok.

Zaman saat midir gözümde durmuş?
Anacığım elden haberim sormuş,
İnsanlar kavuşmaz dağ kavuşurmuş,
Güne yamaç duran belde yerim yok.

Kadınım sözlerin ister bal olsun,
Götürsün mezara boyun sal olsun,
Açılmış kucağın "aman kal" olsun,
Avare bülbülüm gülde yerim yok

[155]Orhan Çöplü, 2002, **Son Mektup**, İstem Basımevi, Çorum. 102 S.

ÖMER ÖNCEL

06.07.1984 tarihinde, Çorum il merkezinde doğdu. Sakarya Üniversitesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Bölümünü bitirdi. Çorum'da yerel bir gazetede muhabir olarak çalışmaktadır. Ortaokul yıllarında başlayan şiir çalışmaları devam etmektedir[156].

Eller Gibi

Dostum bana bir hâl oldu,
Ne duruyon eller gibi!
Evvel durup da akardın,
Şimdi coşkun seller gibi.

Bendine sığmayıp taştın,
Hattını safını aştın,
Delicoşlar gibi coştun,
Yeni doğmuş taylar gibi.

Nere gidiyon dur hele?
Başıma getirdin bela,
Sinsice yapıyon hile,
Gada değen taşlar gibi.

Ağır otur batman döğ, der,
Yüksek otur aşağı gör,
Bir alırsan ikisin ver,
Çok kazançlı mallar gibi.

Kaynayıp karışıp coşun,
Gözünün üstünde kaşın,
Ne belalı benim başım,
Kar yağdıran kışlar gibi.

Ömer der sözü uzatma,
Size diyom Ebru Fatma!
Ağlayana tacın katma,
Ne duruyon eller gibi?

[156]İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

PAŞA ÇETEN

1947 yılında, doğdu. İlkokuldan sonra öğrenimini sürdüremedi. Noter kâtipliği ve başkâtipliği yaptı. Bir süre, Silifke'de bahçe tarımı ile uğraştı. "Bu Bahar Nerede Bırakır Beni" adıyla yayımladığı bir şiir kitabı vardır[157].

Çiçek

Çiçek kan renginde toprağı delmiş
Canını canıma koymuş gibiyim
Ruhum pembelerle kucak kucağa
Sarıya yeşile uymuş gibiyim

Bulutlar yağmurmuş bulutlar karmış
Toprakta tohumu heyecan sarmış
Her kışın sonunda ilkbahar varmış
Eski kabukları soymuş gibiyim

Rüzgârlar içinde yeller içinde
Yamaçlar yaylalar beller içinde
Bülbüllerin sesi güller içinde
Dinlemiş gibiyim duymuş gibiyim

Karışsam tarlaya yürüsem dağa
Dökülür rahmetler bahçeye bağa
Ruhum dalgalarla kucak kucağa
Mavi denizleri oymuş gibiyim

---

[157] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 625-626.

RABİA İNAN

Çorum'da doğmuştur. Şiir merakı ve hevesi küçük yaştan başlar. Şiirlerinin bazıları, mahallî basında yayımlanmıştır[158].

Uçun Kuşlar

Uçun kuşlar uçun, mavi göklerde
Özgürlük içinde bahtiyarsınız
Ağaçlar, çiçekler sizi bekliyor
Bu cennet içinde perilersiniz

Uçun kuşlar uçun yüksek dağlarda
Yalçın kayalardan geçerken durun
Çağlıyor sular yamaçlarında
Yeşil tepelerde yuvalar kurun

Uçun kuşlar uçun bu gökler sizin
Güzel yurdumuza doyarak bakın
Çam ormanlarına, cennet bağlara
Mordağlar üstünde süzülüp akın.

---

[158]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 126-130. (Rabia İnan'ın doğum tarihine dair bir bilgi kitapta bulunmamaktadır.)

RECEP RAHMİ TANKAYA

1311 doğumludur. Emekli öğretmendir. Çok çeşitli konularda yazdığı şiirleri vardır[159].

Şehidler

Kan ağlarken anneler, kan ağlarken bu vatan
Savaş meydanlarına çekinmeden can atan
Zafer destanlarıyle göğsümüzü kabartan
Gökler gibi gürleyip, şimşek çanak Şehitler.

Bu mübarek ülkenin bir karış toprağını
Canından aziz bilen bir yeşil yaprağını
Dalgalandırmak için mukaddes bayrağını
Seller gibi köpürüp sedler yıkan Şehitler.

Ey! yaşayan ölüler tac oldunuz başlarda
Silinmez eseriniz topraklarda, taşlarda
Yıldırımlar yağdırıp en çetin savaşlarda
Düşmanların üstüne coşkun akan Şehidler.

İstiklâlin aşkıyle kaynadınız coştunuz
Karalarda, sularda, havalarda koştunuz
Tarihe şeref verip, Tanrıya kavuştunuz
Rahmi sizi övemez arşa çıkan Şehitler.

---

[159]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 189-194.

RÜŞTÜ

Antolojilerde hakkında bilgi bulamadığımız Rüştü hakkında Çorumlu Dergisi'nin, 1941 yılında yayımlanan 31. sayısında verilen bilgi şöyledir[160]: "Çorum muhitinde yetişen âlim ve şairlerden Çorum'un tanınmış âilelerinden olan Gökmeşe oğullarına mensup Rüştü isminde bir şairin hal tercümesini kendi ağzından dinliyelim[161].

Sabavet halimde gezerken yap yap
Aşka düşüp değiştirdim etvarı
Rüyada bir pire ettim intisap
Destin takbil edüb verdim ikrarı

Ol vakitte dersim idi kâfiye
Tatillerde okur idim şafiye
Bilinmezdi nedir vezin kafiye
Anlamazdım güzel gazel eş'arı

Havalandı hemen ankayı aşkım
Serim sersem etti sevdayı aşkım
Temevvüç eyleyüb deryayı aşkım
Tecavüz eyledi haddi kenarı

Tefekkür eyledim ol demde nidem
Başım alub kangı diyare gidem
Gecelerde ağlar bu iki didem
Yanar canım eyler dil âhü zârı

Yanıp yakılarak eyledim tahsil
Mantık maaniyi okuyub tekmil
Fıkıhta zaptettim niçe mesail
Hemişe etmişem sarfı efkârı

[160]Çorumlu Dergisi'nde yer alan destan metni, 31. sayıda 20 kıtadan oluşmaktadır. Biz ilk 5 kıtasını alıntıladık. Derginin 32. sayısında 1008-1009. sayfalarda da 22 kıta vardır. Toplamı 42 kıtadan oluşmaktadır.

[161]Eşref Ertekin, 1941, "Cönklerden Derlemeler: Destan", **Çorumlu Dergisi**, Yıl 4, 1 İkinci Teşrin, Sayı 31, s. 972-973.

SABİT

Çorumlu Leblebicioğlu Ali Arif'in oğludur. Babası ve kardeşi Ahmet Feyzi gibi başlı başına bir şöhret sahibi olamamış ise de iftihar edilecek eserleri vardır. Çorum'da ölmüştür[162].

Kurulup meclisler piyale dola,
Sâki doldur camı şu cânana ver,
Gözler mahmurlana, gönül germ ola,
Rahm eyle, eriştir âşıkana ver.

Sâki nöbetimi kesme çabadan,
Virane gönlümüz olsun âbâdan,
Meyi, keyfani ne bilir nâdan,
Bir sen iç, bir güzel, bir de bana ver.

Kahpe felek bizi saldı gurbete,
Nigâhtan uğradık bu felâkete,
Çok saldın Sabit'i gam u mihnete,
Bâri dolusunu kana kana ver.

[162]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 138-140.

SABRİ DİL

1906 yılında, Çorum'da Gülabibey Mahallesinde doğdu. Ziraat Meslek Okulundan sonra öğretmen okulunu da bitirdi. Bir süre Çorum ve Samsun köylerinde öğretmenlik yaptı. Askerliğini yedek subay olarak bitirdi. İşletmecilik ve eksperlik öğrenimi gördü. Adana, Mersin, Hatay, Maraş, Muş, Mardin ve Muğla illerinde ziraat memurluğu, teknik ziraat ve toprak iskân müdürlüklerinde bulundu. Ankara Zirai Mücadele Enstitüsü idari işler müdürlüğünden 1963 yılında emekli oldu. Dergi ve gazete yazarlığı da yapmış olan Sabri Dil, şiirlerini kitaplarında topladı. 1989 yılında vefat etti[163].

Belki

Hayalimde açılan ilk gördüğün ufuklar
Çocukluk günlerimin beyaz düşünceleri
Yılların ötesinde mışıl mışıl uykular
Korkarım öpmek için rüyada geceleri

Gün olur içimizde beliren bir filizin
Salkım salkım ümitler toplarız dallarından
Daima açık durur kapısı bahçemizin
Bir misafir gelecek diye belki yarından

Belki teselli eder her gün hayatta bizi
Bir hayal olsa bile bu ümit dünyasıdır
Arzu çiçekleridir getiren neşemizi
Saadet ömrümüzün güzel bir rüyasıdır

---

[163]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 395-401.

SALİM ÖRGEL

1926 yılında, Çayhatap köyünde doğdu. Evli ve beş çocuk babası olup ilkokul öğretmenliğinden emeklidir[164].

Halkın sağlığı için ruhen bedenen
Bu ulus bir gençlik istiyor
Onun huzurunu gaye edinen
Bu toplum böyle bir gençlik istiyor

Başkasının zararında olmayan
Millî benliğinden ödün vermeyen
Kendisini halktan üstün görmeyen
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Atatürkçü görüş önde gelmeli
Buluş biliş bitmemiştir bilmeli
Başladığı işten sonuç almalı
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

İlerleyici olan kalıc'olmayan
Komşu zararına gülüc'olmayan
Birleştirici olan bölüc'olmayan
Bu toplum böyle bir gençlik istiyor
.....
Hiçbir şeyin mübtelası olmayan
Bilmezliğin ukalası olmayan
Bir ulusun yüzkarası olmayan
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Her fırsatta güçsüzleri kayıran
Çıplaklarsa örten açsa doyuran
Örgel bunu imkânıyla duyuran
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

---

[164]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 249-250.

SARKİS NARLIYAN
<Zeki>

1842 yılında, Sungurlu ilçesinde doğdu. Ermeni okulundaki öğrenimini bitirdikten sonra Sungurlu'daki medreseye devam etti. Müderris Ömer Efendi'nin derslerini izledi. 1864'te Maliye Sandık Emini oldu. Bir süre sonra da Tahrirat Kâtipliği görevine getirildi. Bu görevdeyken Ermeni cemaati adına mahkeme üyeliğine atandı. 1875'te Kırşehir ceza hakimliğine atandıysa da gitmeyip Sungurlu'da kaldı. Suzi, Yamadılı Sefil Ahmet, Yazırlı Sefil Ali, Sarimbeyli Deli Boran gibi şair ve âşıklardan oluşan bir çevre edindi. 1882'de ölümünden sonra, şiirleri "Setredilmiş Cevherler yahut Sarkis Zeki Narlıyan ve Bazı Eş'arı" adıyla 1912'de yayımlandı[165].

Bir adam tutulsa mühlik bir derde
Ana Hak'tan gayri Lokman olur mu
Hiç güvenme nâmert olan âdeme
Dar gününde andan ihsan olur mu

Nâmert sofra açıp yedirir mi aş
Gazel ipek olmak astar da kumaş
Bakır altın olmaz sırça elmas taş
Yüz bin cila versen mercan olur mu

Hiç havuz olur mu hamamda kurna
Kalbur davul olmaz düdük de zurna
Serçe keklik olmaz baykuş da turna
Kargayı beslesen şahan olur mu

Denizde yüzer mi karada gezen
Bî-namaz ne bilir okusan ezan
Dağ tepe büyüyüp ormanda gezen
Bir insanda ilim irfan olur mu

Çingene maymunu olur pek sakar
Hiç kurda varır mı beslesen zağar
İyce çarık çalar buldu mu çakal
Tilki gezme ile aslan olur mu

---

[165] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 205-210.

SATILMIŞ KOCAMAN

1949 yılında, Büğet köyünde doğdu. İlkokul mezunudur. Gençlik yıllarında saza ilgi duymaya başladı. Saz çalmayı kendi kendine öğrendi. Yetişmesinde, Alevi Bektaşi şiir örneklerini dinlemesi etkili oldu. Yetiştirdiği bir çırak vardır. Kendi deyişlerinin yanı sıra Pir Sultan Abdal, Hatayî, Nesimî gibi usta malı deyişleri de söylemektedir. Şiirlerini 7'li, 8'li ve 11'li hece ölçüsüyle söyleyen Kocaman, Allah'ın birliği, Hacı Bektaş Veli, Hz. Ali ve On İki İmam üzerinde durmaktadır. Ekonomik konular ve geçim sıkıntısı da işlediği diğer konulardandır[166].

Bu yolun yolcusu olayım derdim
Elde iki karpuz tutmak değil
Derviş olup hırka giyeyim derdim
Bazı geyip bazı atmalı deyip

Öküzü kulağını kimler elledi
Garip bülbül gül dalına tünedi
Koyun kuzusuna nasıl meledi
Her çalı dibinde ötmeli deyip

Şah Atai'den Cafer muhbiri
Hakk'ın yarenidir Veysel Karani
Hakk'ın haznesinden gelen Gevheri
Müşteri olmayana satmalı deyip

---

[166]M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır, 2007, **2006 Yılında Çorum'da Yaşayan Âşık Sanatı**, Çorum Belediyesi Yayınları, Grafiker Ofset, Ankara, s. 99-101.

SEFİL AHMET

Sungurlu'nun Yamadı köyündendir. Eserlerinden bir kısmı tespit edilmiştir[167].

Yezid olan bize Kızılbaş demiş,
Bahçede açılan gül de kırmızı,
Her ne derse desin incinme gönül,
Kitabı derceden dil de kırmızı.

Akl u fikri olan haramı yer mi?
Yalanın iftiranın bir yeri var mı?
Gözün kör de kulakların sağır mı?
Alâim sema derler al da kırmızı.

On yedi kapıyı ne bilir avan,
İnler arısı içi boş kovan,
Hakk'ın kandilinden âleme doğan,
Havanın yüzüne gün de kırmızı.

Gerçekler sözünü arayıp bulan,
Şehzade sözünde var mıdır yalan?
Yanal elma ile Hudaya gelen,
Yanal elma ile nar da kırmızı.

Sefil Ahmet böyle gördü düşünde,
Hile vardır haricinin işinde,
Mehemmed Mustafa'nın alın, döşünde,
Be hey Müslümanlar nur da kırmızı.

---

[167]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 186.

SEFİL ALİ

1847 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Yazır köyünde doğdu. Gezgin bir âşıktır. Orta Anadolu'da ünü oldukça yaygındır. Yaşamı boyunca sazı ve dem'i elinden düşmedi. Zaman zaman Sungurlulu şair Zeki'nin mey meclislerine, şiir sohbetlerine katıldı. Devriyeler, düvaz imamlar, nefesler gibi inanç içerikli deyişlerin yanı sıra, aşk, muhabbet konularını içeren koşmalar da söyledi. 1907 yılında köyünde öldü. Şiirleri elyazması mecmualarda dağınık durumdadır[168].

Dinle aslım be hey kişi
Kimse bilmez nerde idim
Dâvud oğlu Süleyman'la
Mir zaman mühürde idim
....
Eyyub ile çektim yâre
Sînem oldu pâre pâre
Yâkub ile düştüm zâre
Ah edüben zarda idim

Nice geldim nice gittim
Karlar gibi yağdım yittim
Dâvud kavmin irşat ettim
Mûsâ ile Tur'da idim
....
Bir nişan koydum Urum'a
Kimse ermedi sırrıma
Mürsel'im geldi uğruma
Kadıncıkla şarda idim

Balım Sultan balım oldu
Onu seven benim oldu
Muhammed bir ilim oldu
Ben bâb-ı Haydar'da idim

Sefil Ali'm geldim gittim
Nice bir ummana battım
Bin bir dondan baş gösterdim
Yek görünen bir'de idim

---

[168] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 235-239.

SELAHATTİN KOÇAK
<Can Yoksul>

1948 yılında, Tolamehmet köyünde doğdu. Şiire ilgisi ilkokul yıllarında başladı. Yöresinde dinlediği âşıklardan etkilendi. İlkokuldan başlamak üzere tüm okul yaşamı değişik yerlerde geçti. 1968 yılından sonra yaklaşık 10 yıl Çorum'un değişik köylerinde öğretmenlik yaptı. Daha sonra Kalkınma Kooperatiflerinde görev aldı ve "Tohum" adlı dergiyi çıkardı. Avrupa'da da bulunan Selahattin Koçak, "Allıturnam" isimli dergiyi yayın hayatına kazandırdı. "Bozkırın Çocuğu" 1970, "Deli" 1974, "Gündönümü" 1980, "Seni Unutur muyum Seni" 1983, "Panzerler, Postallar, Darağaçları" 1983, "İnsanlığın Türküleri" isimli kitapları yayımlandı[169].

Ben

Gökyüzünde uça uça
Yoruldum ben yoruldum ben
Zalim avcı nişan aldı
Görüldüm ben görüldüm ben

Kan akıyor bak yaram var
Vurma avcı eşim duyar
İlden ile diyar diyar
Sürüldüm ben sürüldüm ben

Düştüm gökten taş üstüne
Aktı kanım baş üstüne
Sürme elin döş üstüne
Kırıldım ben kırıldım ben

Çırpınırdım tepe takla
Haydi toprak beni sakla
Sapı kanlı kör bıçakla
Vuruldum ben vuruldum ben

Çil kekliğim geldi sonum
Bir Can idim n'oldu sonum
Kara toprak oldu sonum
Sarıldım ben sarıldım ben

---

[169]Bekir Karadeniz, 2007, **1900'den 2000'e Halk Şiiri**, Atılım Üniversitesi Yayınları, Desen Ofset A. Ş., Ankara, s. 628-630.

SELAMİ SAYDAM
<Saydam>

1936 yılında, Dodurga ilçesinde doğdu. İlkokulu orada bitiren, 1956 yılında asker olan Saydam, askerden döndükten sonra müziğe ve şiire karşı içindeki arzularının gelişmesi ile şiir yazmaya başlamıştır. Bir süre orman muhafaza memurluğu yaptı. Çok sevdiği sazı öğrencilerine de öğretmektedir[170].

Ne Diyelim

Nerde demokrasi özgürlük hani
Olmayan şeylere var mı diyelim
Saçtılar topluma nefreti kini
Nefret saçanlara yar mı diyelim

Köylü ürettiği yünde yatmadan
Soygun gemileri yere batmadan
Gücümüzü değerine satmadan
Mücadele bize zor mu diyelim

Aç gezen sürünün deli çobanı
Ne bilir nasırı yarık tabanı
Canımızı yakan azgın çıbanı
Tabip olmayana sar mı diyelim

Gül diye sarıldık kara çalıya
Onun için hasret kaldık halıya
Başımıza düşen iri doluya
Yavaş yavaş yağar kar mı diyelim

Engine yar olmaz şu yüce dağlar
Eser sam yelleri sararır bağlar
Selami insanın derdine ağlar
Yoksa dünya bize dar mı diyelim

---

[170]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 171-180.

SELMANÎ
<Giryanî, Selmanî>

1945 yılında, Sungurlu ilçesine bağlı Akçalı köyünde doğdu. Âşıklığı, dedesinin yanında, köy odasında tanıdı. Askere kadar, köyde başkalarının ırgatı olup davar, sığır çobanı olarak çok uğraşı verir. Askerden geldikten sonra Ankara'da memuriyete başlar. 1975 yılında, Halk Ozanları Derneğinin kurulmasında görev alır. Antoloji, dergi ve bazı gazetelerde şiirleri yayımlanır. 1993 yılında emekli olur. Ankara'da ikâmet etmekte olup, 1 oğlu ve 2 kızı vardır. Şiirlerinde "Giryanî" ve "Selmanî" mahlaslarını kullanır[171].

Taş Kaldı

İnsafsızlar keser yakar durmadan
Güzel yurdum çırılçıplak taş kaldı
Yağmur yağmaz akmaz sular kurnadan
Kuşlar ötmez kervan gitmez boş kaldı

Bozuldu tabiat yeşillik gitti
Yaşam denen şeş tamamen bitti
O güzelim bağlar nereye gitti
Karga bülbül akbabaya leş kaldı

Tabiat ana da bize darıldı
Koç Köroğlu gitti atlar yoruldu
Çıplak tepelerin boynu buruldu
Canlılar ölüyor ne de kuş kaldı

Gayri yaşam için azaldı umut
Güneşi göstermez küsüyor bulut
Gün geçtikçe çölleşiyor güzel yurt
Ne ilkbahar ne sonbahar kış kaldı

Sorman Selmanî'yi kurban olayım
Ormansız yurt olmaz nasıl durayım
Yakman kesmen orman kurban olayım
Hayallerim boşa çıktı düş kaldı

---

[171] **AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, 256-265.

SERVET DENİZER

1934 yılında, merkeze bağlı Yenihayat (Abdalbodu) köyünde doğdu. İlkokul üçüncü sınıfa kadar köyünde okumuş olup, askere gidene kadar çiftçilik yapmıştır. Askerlik dönüşü, Ankara'da Sayıştay'da odacı olarak göreve başladı. Görevi sırasında, orta okulu ve liseyi dışarıdan bitirdi. 1984 yılında, Kız Teknik Enstitüsünden emekli oldu. Evli ve dört çocuk babası olan Servet Denizer, hâlen Ankara'da ikâmet etmektedir[172].

Olduk Sevdiğim

Mayamız çamurdu bir kovan olduk,
Bal içinde baldan olduk sevdiğim.
Bir kalıptık sıfat bulduk ruhundan,
Kul içinde kuldan olduk sevdiğim.

Adem minnetiyle yöneldik ona,
Selam merhabası günaydınına,
İnsan dizilmiş gittiğim yola,
Yol içinde yoldan olduk sevdiğim.

Sevindim üzüldüm yürüdüm koştum,
Güzel çirkin kötü ile tanıştım,
Acıyı tatlıyı onla konuştum,
Dil içinde dilden olduk sevdiğim.

Nefret edemedim tümünü sevdim,
Gönülden gönüle çiçekler sundum,
Hepsinden birer demet gül aldım,
Gül içinde gülden olduk sevdiğim.

Sevgiyle saygıyla güzellik kula,
Süslenir püslenir insanla dünya,
Biz birer damlayız rahmeti Mevla,
Sel içinde gölden olduk sevdiğim.

Ey Servet Denizer ona erdiysen!
Yaratanın yarattığın sevdiysen,
Kabe diye sen pirine vardıysan,
Aşka susuz çölden olduk sevdiğim.

---

[172]**AN-DER 2007 Şiir Antolojisi**, Hazırlayan: Ozan Sinemi, AN-DER Kültür Serisi: 1, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 50-59.

SEVİM HARDAL
<Sevim>

1950 yılında, Mecitözü ilçesine bağlı Sorkoğlan köyünde doğdu. İlkokulu kendi köyünde bitirdi. 1959 yılında, Kuşsaray köyünden Rıza Hardal ile evlendi. 5 çocuk annesidir. Çocukluk yıllarında başlayan şiir merakı, eşinin de etkisiyle şiir yazmaya dönüştü[173].

Unutma

Söz sohbet dinlemez ömür boyunca,
Başına sert değen taşı unutma.
Görüp bir güzele aşık olunca,
Uğruna dökülen yaşı unutma.

Bana arkasını dönmeden bugün,
O dünya kısmına varmadan ömrüm,
Koyma kimseleri yollarda bezgin,
Darda kalanları başı unutma.

Kimsenin başına örme örgüler,
Karakışta açmaz kırmızı güller,
Her kim ki arkadan bu kadar güler,
Boş değildir o gülüşü unutma.

Güler yüze tatlı dile aldanma,
Her yüze güleni dost olur sanma,
Gram gram nazlananlara kanma,
O sert düşen kara taşı unutma.

Derdimi derdine kattığım zaman,
Oturup yüz yüze baktığım zaman,
Varıp da yuvana yattığın zaman,
Yediğin ekmeği aşı unutma.

Seneler boyunca kalmadı adın,
Olmamalı bu dünyada feryadın,
Sevim, çeke çeke aldı muradın,
Gözlerinden düşen yaşı unutma.

---

[173] İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

SEYDİ BEKTAŞ
<Dede>

1928 yılında, köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Emekli işçidir. Nesli, Hıdır Abdal'dan geldiği için "Dede" mahlasını kullanmaktadır. Saz çalmasını bilen âşık, kendi deyişlerini okumaktadır. Ustası olmayan Seydi Bektaş, Sürmeli Can'ı yetiştirmiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır[174].

Tecelli defterim kara yazılmış
Gene kader beni bulduktan sonra
Besbelli ki benim derdim azımış
Dermansız dertlere saldıktan sonra

Felek kırdı kanadımı kolumu
Lâl eyledi ağzımdaki dilimi
Zalim kesdi dosta gelen yolumu
Herkes muradını aldıktan sonra

Sen de kal eyledin beni kullara
Yalın ayak düşürünce yollara
Mecnun gibi saldın kanlı çöllere
Fermanı eline aldıktan sonra

Bilmem ki çilemiz ne zaman biter
Kam kasefet çokdur ölümden beter
Ellerin bağında bülbüller öter
Nidem benim gülüm solduktan sonra

Seydi Dede der ki turap olursun
Aç gözünü dört köşeyi görürsün
Her isteğin tekce tekce verilsin
Dost ağlayıp düşman güldükten sonra

Seydi Bektaş hakkında, Hüseyin Çırakman şu bilgiyi vermektedir: "Âşık Seydi Baba 1938'de Çorum Merkez Çanakçı köyünde doğmuştur. Çorum'da belediyede bahçıvanlık yapan Seydi Baba, emekli olmuş yine bahçe işleriyle uğraşmaktadır. Seydi Baba'nın âşık geleneğine uygun hece vezniyle yazılmış birçok şiirleri var[175]..."

---

[174]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 48-49.

[175]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 255.

SIRRI ÇAĞLAR

1921 yılında, Osmancık ilçesinde doğdu. Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde başladığı memurluk yaşamını ölünceye dek sürdürdü. Küçük yaşta şiir yazmaya başladı. Şiirleri antoloji, dergi ve gazetelerde yayımlandı. Şiirlerinde, doğa ve ağaç sevgisi başlıca ögeyi oluşturmaktadır. 1979 yılında vefat eden Sırrı Çağlar'ın basılmış şiir kitapları şunlardır; Tutuşan Kalp, Kır Çiçekleri, Gurbetten Mısralar[176].

Çoban

Yeşil ovalara sürünü saldın
Zümrüt çayırlara misafir oldun
Bir pınar başında uykuya daldın
Yüreğin hasretle büryan mı çoban

Dağların gölgesi düşmüş yüzüne
Gocuğu çekmişsin iki dizine
Uykuyla süzülen mahmur gözüne
Biriken bu yaşlar hicran mı çoban

Anladım bir acı sevda var sende
Fakat süründeki neşeler nerde
Söyle bunlarda mı tutuldu derde
Yoksa yarın hepsi kurban mı çoban
....
Gez dolaş emrinde her şirin köşe
El bağlar önünde çam ardıç meşe
Karşı çık yamaçtan doğan güneşe
Bak şafak atıyor yalan mı çoban

Sürsün dağlardaki hür saltanatın
Çağlar'ı mesteder eşsiz hayatın
Davran heder olup boş kalır tahtın
Haydi geçirecek zaman mı çoban

---

[176] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 445-452.

SÜREYYA SERBEST

1917 yılında, İskilip ilçesinde doğdu. Şair Serbestzâde Ahmet Hamdi'nin oğludur. İlk ve ortaokulu Çorum'da, liseyi Haydarpaşa'da okudu. Hukuk Fakültesini bitirdi. 1939 yılında Amasya maiyet memurluğuna atandı. Böylece yöneticilik mesleğine girdi. Avanos, Varto, Çivril, Zile, Merzifon ve Beşiktaş'ta kaymakamlık yaptı. 1960 yılında Diyarbakır vali muavinliğine atandı. Bu ilde bir süre vali vekilliğinde bulundu. Uzun süre Denizcilik Bankası teftiş kurulu başkanlığı görevini yürüttü. Bu görevdeyken isteğiyle emekli oldu. "Eski Bahçe" adında 1972 yılında yayımlanmış bir şiir kitabı vardır[177].

Eski Bahçe

Nerde bu bahçenin gülü sümbülü
Şimdi toprağında ot bitmez olmuş
Hani gönül gönül şakan bülbülü
Yeşil dallarında kuş ötmez olmuş

Yazık bu bahçenin vefâsı bitmiş
Beni deli eden sefâsı bitmiş
Gamı gasâveti cefâsı bitmiş
Baykuş saçağını terk etmez olmuş

Bende bu bahçenin rüyâsı vardı
Nice hâtırası hülyâsı vardı
Neş'esi kederi sevdâsı vardı
Artık hiçbirini bekletmez olmuş

---

[177] Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 432-434.

ŞEKİP ŞAHADOĞRU

1932-1998 yılları arasında yaşadı. Çorum'un Ortakışla köyünde doğdu. Âşıklık geleneğini ve bağlama çalmayı küçük yaşlarda öğrenmeğe başladı. 8 yaşından itibaren babası Âşık Hasan'dan bağlama dersleri aldı. Şahadoğru, önce yöresinde daha sonra Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde tanındı. Gezginci âşıklık geleneğine uygun olarak dolaşıp türkü söyledi.

Şiirleri çeşitli gazete, dergi ve araştırmalarda yayımlanan Şekip Şahadoğru, özellikle uzun havalarıyla bilinen bir âşık oldu. Çeşitli konularda yüzlerce şiiri bulunan Şahadoğru, Türkiye dışında da konserler verdi.

Tavrıyla, yöresinde olduğu kadar, başka yörelerden âşıkları da etkileyen Şahadoğru, tek başına ve başka âşıklarla birlikte hem Türkiye'de hem de Türkiye dışında birçok kaset hazırladı[178].

Aradım

Durmadan dolandım dost bulmak için
Baharda yazıda kışta aradım
Yaktı bu sinemi yar ah u zarı
Gündüzü gecesi düşte aradım

Yıllardır ismini okudum yazdım
Dört kitap içinde sırrını çözdüm
Eritti bağrımı sinemi ezdim
Bir zaman gözümde yaşta aradım

Elim onu dedi saz onu dedi
Gönlüm onu dedi göz onu dedi
Yazım onu dedi güz onu dedi
Seherde bülbülde kuşta aradım

Bağlanıp ikrarda kalmak istedim
Bahri umanına dalmak istedim
Hakkı merhacında bulmak istedim
Nice Arabistan Hacda aradım

Elifine yol gösteren be imiş
Başlangıcı elif sonu ye imiş
Şekip'e Şekip'ten yakın o imiş
Anladım yıllardır boşta aradım

---

[178]Bekir Karadeniz, 2007, **1900'den 2000'e Halk Şiiri**, Atılım Üniversitesi Yayınları, Desen Ofset A. Ş., Ankara, s. 544-546.

ŞENSES BİROL

1935 yılında, İskilip'te doğmuştur. Tahsilini tamamladıktan sonra memuriyet yapmıştır. Güzel san'atlara ilgi duymaktadır. Şiirlerinin bir kısmı mahallî basında yer almıştır[179].

Güzeli

Bir hoşça görünen gönüller yakan,
İki ıslak gözü içime bakan,
Güzel göz yaşıyle kalbime akan,
Dağlama kalbimi sevda güzeli.

Köpürüp dereler gibi çağlayan,
Bir kendi derdine kendi ağlayan,
Ağlayıp kendini içten dağlayan,
Ümit güneşi alem güzeli.

Gurbet köşesinde dertliyi süzme,
Kaşınla gözünle garibi üzme,
Bak ey naz fidanı bağrımı ezme,
Sevda bahçesinin gönül güzeli.

---

[179]**Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 38-41.

ŞEVKET TOMBUŞ

1911 yılında, Çorum'da doğdu. İlk ve orta öğretimini Çorum'da yaptı. Bir süre ticaretle uğraştıktan sonra 1946 yılında Çorum özel idaresine memur olarak girdi. 1954'te Maden irtibat memurluğuna geçti. Bu görevdeyken 1972 yılında kendi isteğiyle emekli oldu. "Sen ve Ben" adlı yayımlanmış bir şiir kitabı vardır[180].

Ne zaman uğrasam gül bahçesine
Orada sen varsın sanarım güzel
Kulak versem bir an bülbül sesine
O anda sen, seni anarım güzel

Ahu gözlerini süzer geçersin
Kanımı mey diye alır içersin
Aldatmak için hep beni seçersin
Her zaman sözüne kanarım güzel

Yanakların pembe pembe gül gibi
Ellerin yumuşak ipek tül gibi
Boynu bükük inleyen bülbül gibi
Gelir de dalına konarım güzel

Badi saba eser açar çiçekler
Konarlar üstüne gelir böcekler
Yüzün görmek için köşede bekler
Güllerden bir demet sunarım güzel

Tarlada biçerler yeşil yoncayı
Gülüstanda buldum körpe goncayı
Sakın takmayasın bana kancayı
Ömür boyu ağlar yanarım güzel

[180]Abdullah Ercan, 1998, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, İkinci Baskı, İstanbul, s. 420-423.

TESLİM ABDAL

XVII. yüzyılda Çorum yöresinde yaşadı. Yaşamı üstüne ayrıntılı bilgi yoktur. Çorum'a bağlı Teslim köyü onun adını taşır. Kimi deyişlerinden Osmanlı ve İran devletleri arasında sürüp gelen siyasal ve askeri çekişmelerle ilgilendiği anlaşılmaktadır. Mezarı ve türbesi Teslim köyündedir[181].

Dört duvar içinde olsa mekânım
Taşrasından esen yel bana neyler
Yanımdaki sudan korku çekerim
Uzakta çağlayan sel bana neyler

Mekânım balçıktır üstâdım Ali
Muhammet nesline demişem beli
Çekerim gayreti sürerim yolu
Ben Hakk'a bakarım el bana neyler

Dünyada gerçekler katara uydu
Aşk ile muhabbet ikrârın bendi
Pîrimden almışam haber gülbengi
Harâmili olan yol bana neyler

Teslim Abdal eder gözler kanlı yaş
Aradım bulmadım bir sevdâsız baş
Herkesin emeli kendine yoldaş
Haramzade olan kul bana neyler

[181] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler,** Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 57-64.

TURAN GÜL

Sungurlu ilçesine bağlı Çukurlu köyünde doğdu. Evli ve iki çocuk babasıdır. Ankara'da ikâmet etmektedir. İlkokul mezunudur. Yurt dışına çalışmak için gitmiş olması, hem şiirlerine yansımış hem de bu süre zarfında kendisini geliştirme fırsatını bulmuştur. Şiirlerinde, insan hayatını ilgilendiren her şeyi konu olarak ele almıştır[182].

Almanya

Dünyada yalnız beni mi buldun
Tek tenha bıraktın burada Almanya
Sevgili yârimden ben ayrı kaldım
Aramızda dağlar perde Almanya

Çıkarcılar sanki beni kayırdı
Sevgimle dostlarımdan ayırdı

---

[182]Fatma Ahsen Turan, Başak Uysal, Zemzem Keleşabdioğlu, Emrah Gökçe, 2008, Sazın ve Sözün Sultanları **Yaşayan Halk Şairleri 1**, Gazi Kitabevi, Özbaran Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 589-593.

TÜLAY BİLGİN

1974 yılında, Çorum'da doğdu. Lise mezunudur. Çorum'da ikâmet etmekte olup, evli ve üç çocuk annesidir. Şiir ve yazıları, edebiyat sitelerinin yanı sıra Çorum'da yayımlanmakta olan yerel gazete ve edebiyat dergilerinde neşredilmektedir[183].

Nazlı Güzel

Gelincik dolar beline,
Türkü tutturmuş diline,
Gülücük takmış gülüne,
Nazlı nazlı bakar güzel.

Yanaklara düşmüş ala,
Dili banmış anzer bala,
Çiçekleri dolmuş dala,
Nazlı nazlı bakar güzel.

Gözleri uykuya serilir,
Başına bülbül derilir,
Uğruna canlar verilir,
Nazlı nazlı bakar güzel.

İşleme yapmış mintana,
Görsen benzer sultana,
Görün yürekte yatana,
Nazlı nazlı bakar güzel.

Askere yollamış Memet,
Gözlerine düşmüş demet,
Rabbim cennetine cem et,
Nazlı nazlı bakar güzel.

İşvesi edası nazına,
Hazlar katıyor hazına,
İmrenirim hep tarzına,
Nazlı nazlı bakar güzel.

[183]Bu biyografi ve şiir, Halit Yıldırım tarafından derlenmiştir.

TÜRKAN ÖRTEN
<Şahadoğru>

Çorum merkeze bağlı Evci beldesinin Orta Kışla köyünde doğmuştur. Ev hanımıdır. Öğretmen İlhami Örten ile evli olup iki çocuk annesidir. Çorum'da ikâmet etmektedir[184].

Şaha Doğru

Evci dağ başları gayet kış imiş,
Dışarda kalmış da babam üşümüş,
Yalan dünya geçen günün boş imiş,
Seni ölmeyince unutmam babam.

İnsan sevgisiyle dolup taşardın,
Gönlündeki dünya ile yaşardın,
Muhabbetle bahar gibi coşardın,
Ölmeyince seni unutmam babam.

Sen herkeslerin şah babası oldun,
Daha vaktin vardı zamansız soldun,
Karıştın deryaya ummanın buldun,
Ölmeyince seni unutmam babam.

Yürüdüm yürüdüm yolum bitmedi,
Senin acın yüreğimden gitmedi,
Yalvardım Allah'a gücüm yetmedi,
Ölmeyince seni unutmam babam.

Kelimeler ile anlatamadım,
Bir nefescik olsun unutamadım,
Şu deli gönlümü avutamadım,
Seni ölmeyince unutmam babam.

Garip Türkan dertli dertli ağladı,
Hançer girdi ciğerimi dağladı,
Senden sonra karaları bağladı,
Ölmeyince seni unutmam babam.

---

[184] İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne teslim edilen dosyada yer alan biyografi ve kafiyeli heceli şiiri.

URFANİ

1939 yılında, Sungurlu ilçesinin Kemallı köyünde doğdu. Hiç okuma yazması olmayan Urfani, çocukluk yaşlarında aşka ve sevdaya tutulur, köyünü terk eder. Bir mürşide hizmet eden Urfani, Merzifon yöresine gider. 1970 yılında Samsun'da vefat eder. Genellikle tasavvufa yönelmiş ve Hakk'ın insanda olduğunu dile getirmiştir. Samsun'da, garipler mezarlığında yatmaktadır[185].

Dağlar

Gönlümün otağı sinem bülbülü
Andırırdı lale ile sümbülü
Yadlara demezdim bu gizli sırrı
Derdimi sizlere söyleyim dağlar

Bir belgizar versin zülfün telinden
Ne çare ki bir şey gelmez elimden
Ben garibim kimse bilmez halimden
Neyinen gönlümü eyleyim dağlar

Hanesine vardım muhibbanı çok
Hanı benim usul boylu pirim yok
Dergahında hizmetim yok yerim yok
Pirden nasıl himmet alayım dağlar

Destimde tuttuğum dostun demanı
Seninle ederdim ahdı amanı
Aldırdım elimden kaşı kemanı
Ben de karaları bağlayım dağlar

Bağışla suçumu İrfanım için
Gülmedim dünyada acep ne için
Gözlerimden akan kanlı yaş için
Ben de maksuduma ereyim dağlar

---

[185]Hüseyin Çırakman, 1992, **Çorumlu Halk Ozanları**, Alev Yayınları, İstanbul, s. 231-238.

VELİ
<Veli>

Alaca'nın Kıcılı Buğdaylı oğullarındandır. On dokuzuncu asrın sonlarına doğru ölmüştür. Eserleriyle tanınmıştır. Lirik ve hakikaten değerli bir ozandı[186].

Doğruyu derim kabul etmez yalanı,
Kar'etmiş yüzüne çalar elini,
Dilden bilir aşıkının halini,
Mahlukun içinde ozan ben oldum.

Dost elinden badeyi nûş eyledim,
Şeyh Safi'den yolunu gûş eyledim,
İmam Cafer kitabını söyledim,
Yanlış fetva yazan ben oldum.

Yar mı diyem şimdi yar olmayana,
Ahdi ikrarı bir olmayana,
Nasibim yedirmem er olmayana,
Ekmeği koynunda sızan ben oldum.

---

[186]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 210.

YAŞAR SOLAK

1962 yılında, Çorum'da doğdu. İlkokulu Tanyeri İlkokulunda bitirdi. Ekonomik nedenler tahsilini noktaladı. Çeşitli meslek dallarında çalışarak geçimini kazanmakla birlikte, 1999 yılından bu yana müteahhitlik yapmaktadır. Yerel gazetelerde köşe yazarlığı yapmıştır. Bir süre, yerel televizyon program yapımcısı ve sunucusu olarak kültürel konulara eğildi. Türkiye genelinde yayımlanan gazete ve dergilerde öyküleri ve şiirleri neşredildi. Yayımlanmış şiir kitapları bulunan Yaşar Solak, evli olup iki kız çocuk babasıdır[187].

Gülüşlerin

Zaman çiğ gözlerinde
Aşk gönülde bilirim
Duracaksan sözünde
Bir ömürde beklerim

Umuttur gülüşlerin
Hayat verir insana
Senli mutlu düşlerin
Doyulmaz ki tadına

Sen benim kollarımda
Mutluluk hayallerim
Ölüm olsun ucunda
Koşar sana gelirim

[187]Yaşar Solak, 2000, **Üzüm Karası-Şiirler**, Limtaş Lider Matbaacılık A. Ş., Çorum.

YAŞAR ŞAHİN
<Şahtunî>

1954 yılında, Bayat ilçesine bağlı Sarayköy'de doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalabilen Şahin, kendi deyişlerini söylemektedir. Yayımlanmış iki plağı vardır[188].

Selvi gibi boyun tatlıdır dilin
Şu garip halimi görsene nazlım
Dalgın bakışların yumuşak elin
On parmağın kına sürsene nazlım

Bunca gündür hasretine yanarım
Gece rüyamda gündüz anarım
Bu gönlümün gülü seni sanarım
Açan güllerimi dersene nazlım

Şahtunî'yim kara günler bitmiyor
Güller perişandır bülbül ötmüyor
Gelmek istiyorum dizim tutmuyor
Uzaktan bir selam versene nazlım

[188]Mevlüt Özhan, Emine Kırcı, Ömer Gözükızıl, N. Zeynep Özçörekçi, Mukadder Küren, 1992, **Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayını: 184, Feryal Matbaacılık, Ankara, s. 291.

YEĞEN OSMAN PAŞA
<Yeğen Gazi>

Alaca ilçesinin Çöplü köyündendir. Baba Paşa adında bir kişinin oğludur. Ordu mensubudur. Uzun süre Rumeli'nde serhat boylarında bulundu. 2. Viyana kuşatmasına katıldı. Doğum tarihi bilinmemekle birlikte, 1689 yılında padişah fermanıyla idam edildi[189].

Güft-i Yeğen Paşa-yı Çorumî

Alunsun abdestler ibadet olsun
Hızır sana yardım eylesün yeğen
Topla askerini cem et başına
Görenler methini eylesün Yeğen

Bozuldu ordular otağlar göçtü
Nice vezirlerin tedbiri şaştı
Yüzbin kol ağası Tuna'yı geçti
Çorumlu namını söylesin Yeğen

Bin name yazdırup aşağı göndür
On yedi kırala namını bildir
Elinde Zülfikar altında düldül
Allah Allah deyüp çalıyor Yeğen

Urulmuş kolundan kendü bağlıyor
Köleleri siyim siyim ağlıyor
Yeğen Gazi derki kanım çağlıyor
Namımız Çorum'da söylensin Yeğen

[189] Abdullah Ercan, 1991, **14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler**, Yayımlayan: Hitit Festivali Komitesi, Teknografik Matbaacılık A. Ş., İstanbul, s. 55-56.

YETER BEKTAŞ

Alaca ilçesinin Çomar köyünde doğdu. Ortaokul ve liseyi Ankara'da bitirdi. Üç yıla yakın bir süre muhasebeci olarak çalıştı. Şiir yazmaya gençlik yıllarında başladı. Hüseyin Yurdabak'tan öğrendikten sonra kafiyeli, vezinli şiirler yazmaya başladı. Eserleri bazı antolojilerde yer aldı. Evli ve bir erkek evlat annesidir[190].

Ne Acı

Umutlanıp boş yere, hayal eylemek,
Çorak topraklardan, verim beklemek.
Ne acı bilir misin? Birini sevmek,
Ne yazık ki kalbimden, yaralıyım ben...

Bir ateş yaktım aşktan, bak köze döndüm,
Ne acı ki baharı, yaşadım söndüm.
Seni ısıtan güneş, yakıcı gündüm,
Hâlen ağlıyor kalbim, karalıyım ben...

Bir vefasız uğruna, acılar çektim,
Benim de bir annem var, biridim tektim.
Yaprak yaprak giderken, vasiyet ettim;
Azrailin elinde, sıralıyım ben...

[190]Hüseyin Yurdabak, 2007, **Kalenin Bayrakları Şiir Antolojisi**, Yücel Ofset Matbaacılık, Ankara, s. 18-19.

YUSUF

Çorum'un Karabayır köyündendir. Çok güzel çöğür çalardı. Eserlerinden mühim bir kısmı tespit edilmiştir. Halk şairidir. Kendi koşmalarını kendi sazı ile çalarak şöhret kazandı[191].

Ben senin ucundan divane oldum,
Çağırsam yanıma gelmen sevdiğim.
Derdine düşeli sarardım, soldum,
Bir kerre yüzüme bakman sevdiğim.

Sevdiğim yanına varmak isterim,
Gonca güllerini dermek isterim,
Her gün cemalini görmek isterim,
Çektiğim cefayı bilmen sevdiğim.

Merhamet eylemeyip eğer kıyarsan,
Ahd ü eman edip ikrar edersen,
Eğer sen de beni Mecnun edersen,
Bu dünyada murat alman sevdiğim.

Der ki Yusuf, beni sevdaya saldın,
Olanca aklımı başımdan aldın,
Bana bin türlü cefalar kıldın,
Derdime bir derman olman sevdiğim.

---

[191]Halil Rifat Arıncı, 1992, **Çorum ve Havalisi Şairleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 132-133.

ZEYNO BACI

Çorum merkeze bağlı Üçköy'de doğdu. Saz çalmaya, deyiş söylemeğe 7 yaşında başladı. Evli ve iki çocuk annesidir[192].

Ben Âşığım

Ayıplaman beni dostlar,
Ben âşığım insanlığa,
Hak diyene zararım yok,
Ben âşığım insanlığa.

Neden beni dövsün ağa,
Vahşi gibi sürsün dağa,
Girmek istiyorum bağa,
Ben âşığım insanlığa.

Herkes önce insan doğar,
Fikirlenir işe yarar,
Çıkarcılar buna kızar,
Ben âşığım insanlığa.

Ben Zeyno'ysam ayıp mıdır?
Benim aklım kayıp mıdır?
Bana zulüm layık mıdır?
Ben âşığım insanlığa.

---

[192] Âşık İhsani, 2002, **Ozan Dolu Anadolu Antoloji,** Berfin Yayınları, Kayhan Matbaası, İstanbul, s. 138-139.

ZİYA ŞENSES

1335 yılında, İskilip'te doğmuştur. Uzun seneler çeşitli memuriyetlerde bulunmuştur. İskilip Belediye Reisliği yapmıştır. Şiirlerinden bazıları dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır[193].

Ayşem

Duymak için Ayşem'in toprak kokan sesini
Görmek için göğe eş yıldızlı çevresini
İnerdim sıcak köyün buzlu çeşmesine ben
Tutkundum git söz olur diyen o sesine ben

Sular kıştan soğuktu Ayşem'se yazdan ılık
Testisiyle birlikte gönlüm dolardı lık lık
Görürdüm uyanıkken en derin en şen düşü
Beni benden alırdı uzaklaşan gülüşü

Ne onda bir yapmacık ne bende bir yapmacık
Başı yarım örtülü gönlü büsbütün açık
Yine köy yollarından ben geçmeye muhtacım
Yine buzlu çeşmeden su içmeye muhtacım

Çıksam bu giriftlikten o ulvi sadeliğe
Susadım çok susadım harikulâdeliğe
Bir akşam uzanda çek beni şehirden Ayşem
Yıka beni her türlü pastan ve kirden Ayşem

---

[193] **Çorumdan Sesler (38 Şair-139 Şiir)**, 1958, Yeni Adım Basımevi, Çorum, s. 185-188.